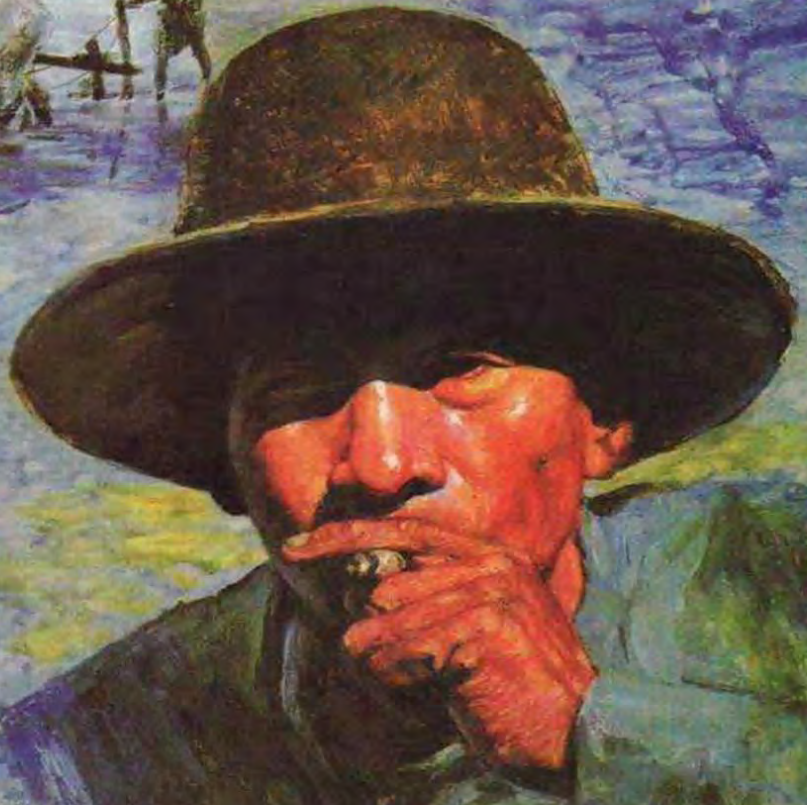

မေတ္တာ စောင်စောင်

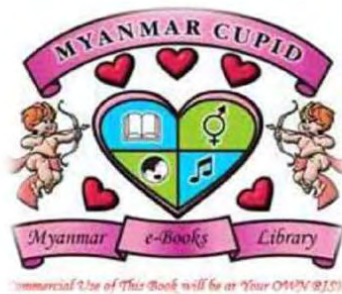

ပန်းချီဆွဲ

မြန်မာ့မျှားစုတ်မောင်

မေ

မောင်ထင်

~~This ebook is for the use of anyone anywhere at no cost.~~
~~Commercial use of this ebook will be at your own risk.~~

“E-Book” မှတ်တမ်း

ကွန်ပျူတာစာစီစာရိုက်

abya

အရောသပ်တည်းဖြတ်သူ

born41987

Myanmar E-Book အဖြစ်

ပထမအကြိမ်

မတ်လ၊ ၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင်

Myanmar Cupid PDF Creator Group မှ

တင်ဆက်သည်။

~~This ebook is for the use of anyone anywhere at no cost.
Commercial use of this ebook will be at your own risk.~~

ကိုယ့်ကြမ္မာကို ကိုယ်မဖန်တီးနိုင်ရှာသော

မြန်မာပြည်ရှိ ငဘများသို့

အခန်း (၁) ချက်ဆို နားခွက်က မီးတောက်ခြင်း

သူ့ကို သားသမီးငါးယောက်က အဖေလို့ ခေါ်သည်။ သူ့မယားက “ဒီမှာ . . . ” လို့ ခေါ်သည်မှာ များသည်။ တစ်ခါတစ်ခါတော့လဲ သူ့မယားက ပါးစပ်မဖွင့်ပဲ “ဟင်း . . . ဟင်း . . . ” လို့ အချက်ပေးလိုက်လျှင် သူ့ကိုခေါ်သည်ပင် ဖြစ်၏ဟူ၍ သူ အမှတ်သညာပြုထားသည်။ သူ့မိဘများကမူကား “ငဘ” ဟု အားပါးတရ အာလုပ်သံကြီးနှင့် ခေါ်လေ့ရှိသည်။ သူ့မိဘများနှင့် ရင်းနှီးသော လယ်ရှင် ဦးသာဂေါင်ကြီးကမူ “ဟေ့ . . . ငဘ . . . ” ဟု မြန်ရေရှက်ရေ ခေါ်တတ်သည်။ သူ့ထက်ငယ်သူများကား တောစလေ့ ယဉ်ကျေးပျူငှာစွာ “ကိုငဘ . . . ” ဟု ခေါ်ကြသည်။

ငဘအဖို့ ထိုနာမည်လေးမှာ “နားဝင်ပိယံ” ဖြစ်ချေသည်။ သူ့အဖို့ ဘာနာမည်ပဲ တပ်ပြီးခေါ်ခေါ် လယ်သမားသည် လယ်သမားပင်ဖြစ်သည် မဟုတ်ပါလော။

ငဘသည် လယ်ရှင် ဦးသာဂေါင်ထံမှ ဧကအစိတ်လောက်ကို တစ်နှစ်လျှင် သီးစားခ နှစ်ရာငါးဆယ်နှင့် လယ်ငှားလုပ်သည်။ ယင်းသို့ လုပ်ကိုင်လာသည်မှာ ဦးသာဂေါင်၏ မိဘအဆက်ဆက် သူ၏ မိဘအဆက်ဆက်တို့မှစ၍ သီးစားဘဝကို အမွေအနှစ်ခံကာ လုပ်ကိုင်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ဦးသာဂေါင်ဆိုသော လယ်ပိုင်ရှင်မှာ ကုန်သည် သမျှကိုသာ ကုန်ကျရမည်ဟူသော ဝါဒကို လက်ကိုင်ပြုသူ ဖြစ်လေရကား ငါးမူးတန် စာချုပ်စက္ကူပေါ်တွင် ဘယ်နှံ ရောအခါမှ ရက်စွဲမတပ်ပဲ ငဘ၏ လက်ဝဲလက်မပုံစံကိုသာ ယူပြီးလျှင် အရှင် အစိုးရမင်းတို့ အသိအမှတ်ပြုပါရန် ခိုင်မာစွာ စာချုပ်ချုပ်ဆိုထားပြီးမှ အလုပ်လုပ်သူဖြစ်သည်။ ဒီလိုစေ့စပ်မှ ကောင်းသည်။ “နို့ဖို့ရင် ဘယ်နှယ့်ဗျာ . . . နှစ်တိုင်းနှစ်တိုင်း ပိုက်ဆံငါးမူး ကုန်နေမှဖြင့် မခက်ပါလား . . . ” ဟု ဦးသာဂေါင်ကြီး ပြောလေ့ပြော ထရှိသည်။

ငဘ၏အသိုက်အဝန်းနှင့် ငဘ၏လောကသည် သူနေသော နောက်ပြန်တိုး လယ်ကွင်းနှင့် ဦးသာဂေါင်နေသော ဆိတ်ကြီးကုန်းရွာဖြစ်သည်။ အခြားမြို့ပြကျေးရွာတို့ကို တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ ငဘ မရောက်ပေါက်ဖူးချေ။ ရောက်ဖူးဖို့လည်း သူ့အဖို့ လိုမည်မထင်။ ဆိတ်ကြီးကုန်းတက်ပြီး ဈေးဝယ်ရန်အတွက် တရုတ် “ထုံအား” ကုန်စုံဆိုင်ကြီးနှင့် မိတ်ဖွဲ့ထားမိလျှင် ဘယ်မှ သွားဖို့မလိုပြီ။ အလှူအတန်းရှိ၍ ငွေပိုလေးများသုံး

မောင်ထင်

လိုလျှင် ဦးသာဂေါင် မသိအောင် စပါးပေး တိတ်တိတ်ပုန်းယူနိုင်ရန် အနုပလံနှင့် သိက္ခာမီးရသည့်ပင်လျှင် ဂုဏ်ရှိပြီ မဟုတ်ပါလော။ ရန်ကုန်တို့ မန္တလေးတို့ဆိုသော မြို့ကြီးပြကြီးများအကြောင်းကို တစ်ခါတစ်ခါ အစာမကြေသည့် ညမျိုး၌ အိပ်မက်ထဲ ထည့်၍ မက်လိုက်လျှင် တော်လောက်ပါပြီ။ သူ့မယား မိဖော့နှင့် အကြောင်းပါသည့်နှစ်က သူမှတ်မိသေးသည်။ အဲဒီ နှစ်က သူ ဦးသာဂေါင်ကြီးအိမ်သို့ လယ်ငှားစာချုပ် ချုပ်ဖို့ ရောက်သွားသည်။ ထိုအခါက မြို့က လူရည်သန့်တစ်ယောက်ကို တွေ့လိုက်သည်။ ထိုလူရည်သန့်ပုဂ္ဂိုလ်က ရန်ကုန်မြို့၌ ရွှေတိုက်စေတီတော်ကြီးသည် ရွှေတောင်ကြီးလို မိုးမိုမောက်မောက်နှင့် အရောင်အဝါတောက်ပြီး ကြည်ညိုဖွယ် ကောင်းလှသည်ဟု ပြောသည်ကို မှတ်သားလိုက်ရဖူးသည်။ လန်ချားတို့၊ မော်တော်ကားတို့၊ ဓာတ်ရထားတို့၊ တိုက်တွေ၊ တာတွေ၊ အိမ်တွေ၊ ယာတွေ၊ နတ်ဘုံနတ်နန်း တမျှဖြစ်ကြောင်း ပြောသံကြားဖူးသည်။ ထိုပြောသံကြားသည့်နှင့်ပင်လျှင် နောက်ပြန်တိုးလယ်ထဲသို့ ပြန်လာရာ ထိုပြန်လာသောသည့် ရန်ကုန်မြို့ကြီးကို အိပ်မက်ထဲမှာ ထည့်၍မက်လိုက်သည်။ တော်တော်ပျော်စရာကောင်းသည်။ လမ်းတွေမှာ ရွှေရောင်တောက်နေသည်။ ဓာတ်မီးတွေ တထိန်ထိန်လင်းနေ၍ နေ့လား၊ ညလား၊ ပိုင်းခြား၍ပင် မသိနိုင်။ ရွှေတိုက်စေတီ ဆိုတာဟာလည်း ရွှေတောင်ကြီး မိုးထိုးသကဲ့သို့ပင်။ ဓာတ်ရထားဆိုသော သတ္တဝါကြီးများမှာလည်း ယိုးဒယားပန်းခက်တွေ ဝေဝေဆာဆာနှင့် ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသောဘိတ မယ်တော်ပျံတုံးက တွေ့လိုက်ရသော ပန်းရထားကြီးကဲ့သို့ တင့်တယ်ခမ်းနားလှသည်။

ကုလားရွှေ ပြုံးပြီးပြန်ပြန်နှင့် အတော်ကျက်သရေရှိသည်။ ရွှေရောင်ထနေသော လမ်းမကြီး၏ ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်တွင် ခြောက်ထပ်တိုက်ကြီးများကို ငါးငါးစွင့်စွင့်နှင့် တွေ့မြင်ရသည်။ ထိုတိုက်ကြီးတကြီးတွေအကြား မှာ မြသားပကတိ တအိအိနေသော စပါးပျိုးခင်းကလေးများ လှိုင်းထနေသည်ကို အိပ်မက်ထဲတွင် အထင်အရှား မြင်ရသည်။ ပျိုးခင်းကလေးကနေပြီး ရှေ့သို့ တမျှော်ကြီးကြည့်ပြန်သော် အဆုံးအစမထင်နိုင်သော လယ်ကွင်းကြီးမှာ ရန်ကုန်မြို့သူမြို့သားများပိုင် လယ်ကွင်းကြီး ဖြစ်ဟန်တူသည်။ ထိုလယ်ကွင်းကိုကြည့်ရင်း ငေးမောနေရာမှ နွားတစ်ကောင်က “ဘွတ်အံ” ဟု မြည်ကာ ချည်တိုင်က လွတ်လာသည်ကို ငဘ တွေ့ရသည်။ သည်အတွင်း ခြောက်နှစ်သားအရွယ်ရှိ ငဘ၏တူကလေးမှာ ဘယ်က ပေါက်၍လာသည်မသိ၊ “ဘထွေးရေ . . . ကြည့်မောင်းလိုက်ပါဦး . . . ” ဟု အော်ပြောသည်။ ထို့ကြောင့် နွားရှိရာသို့ တရှိန်ထိုး လိုက်လိုက်ရာ ငဘ ဗွတ်ထဲသို့ ခြေချော်ကျပြီး လဲသည်။ အနီးရှိ ဓါတ်တိုင်တစ်တိုင်ကို လှမ်းပြီး ဖက်လိုက်သည်။ ထိုအတွင်း မယ်တော်ပျံပန်းရထားနှင့် တူလှစွာသော ဓာတ်ရထားက မြကော်စောကြီး ခင်းထားသော လယ်ကွင်းကိုဖြတ်၍ အပြေးကလေး လာနေသောကြောင့် ငဘသည် ကြောက်လန့်တကြား ဓာတ်တိုင်ကို တင်းကြပ်စွာ ဖက်လိုက်ရာ မယား မိဖော့က “ခွီ . . . ခွီ . . . ” ဟု လည်အစ်သံနှင့် ညှစ်၍အော်လိုက်ပြီး . . . “ဒီမှာ . . . ဒီမှာ . . . ရှင် ဘယ့်နှယ် ကျန်မ လည်ပင်း အတင်းဖက်ထားတာလဲတော့ . . . ” ဟု ဆိုသံကြားမှ လန်နီးလေတော့သည်။ အဲသည်ညက ရန်ကုန်အကြောင်း စဉ်းစားပြီး အိပ်မပျော်နိုင်ပဲ လင်မယားနှစ်ယောက် ထိုင်ပြီးစကားပြောလိုက်ကြသည်မှာ ကြက်သာတွန့်ရော စကားမဆုံးသေး။

အင်း . . . မှတ်မိသေးသည်။ အဲသည်လိုဖြစ်ပြီး နောက်တစ်ညမှာ မဟုတ်လား၊ မိဖော့ ဗိုက်နာသည်ဆို၍ လက်သည်ခေါ်ရသည်။

ငဘတို့အဖေကြီး ကွယ်လွန်ပြီးနောက် ဦးသာဂေါင်လယ်ကို မိဘလက်ငုတ်မို့ လုပ်ကိုင်လာခဲ့သည်မှာ ဆယ်နှစ်ကျော်ကျော် ဆယ့်ငါးနှစ်နီးပါး ရှိနေပြီ။ ထိုအတောအတွင်း ငဘအား လှသင်္ဂီဖျင်အင်္ကျီနှင့် ဆီမိမ့်ပုဆိုးကလွဲပြီး တစ်ခါမျှ အခြား အထူးအဆန်း အဝတ်ကပ်ဖူးသည် မရှိ။ ငဘနှင့်ညားစက မိဖော့မှာ ကောက်စိုက်သမအင်္ကျီ သုံးလေးထည်နှင့် ရွှေးခံအင်္ကျီအထူစား သုံးလေးထည် ရှိဖူးသည်။ သရက်ထည်လုံချည်မှာမူ ဆွေမျိုးတွေ ပေးကမ်း၍ ငါးထည်ခြောက်ထည်လောက် ရှိသည်။ သမီးဦးလေး မွေးပြီးသည့်နောက် လယ်သမားတို့ဘဝ ကလေးနို့တိုက်ရ လွယ်ပြီးလျှင် လယ်လုပ်ရာ၌ ကရိုကထမများသော ထဘီရင်ရှားနှင့် နေလာခဲ့သည်မှာ အကျင့်ဖြစ်နေပြီ။ သမီးဦးမိနီမှာ အပျိုဖြန့်ပင် ဖြစ်လာပြီ။ သူ့အတွက် ကောက်စိုက်ဖို့ ထဘီထည်လဲရှိလျှင် တော်ပြီ။ အလှူအတန်းသွားဖို့

မောင်ထင်

သူ့အဒေါ်ကပေးသော လုံချည်ဟောင်းတွေစုပြီး ချုပ်ထားသော စပ်ထဘီတစ်ထည် သူ့မှာ အရှိသားပဲ။ အပျိုဖြန်းမို့ ရှင်မီးအကျီနှင့်ချည်းနေ၍ မဖြစ်လွန်းမက မဖြစ်တော့မှ မနှစ်က မိဖော့က သမီးဖို့ ချွေးခံနှစ်ထည်ချုပ်ပေးဖူးသည်။ စပါး ငါးတင်းလောက်ကျသည်။ သို့ပေမယ့် သမီးချောကလေးမှာ ရှင်မီးအကျီကို အတွင်းကထား၍ ထဘီကို အပြင်က ရင်ရှားဝတ်နေရသည်က များသည်။ ဦးသာဂေါင့်အိမ်က ဆုချလိုက်သော ဖျင်အပေါ်အကျီကလေးကို အသစ်စက်စက်မို့ သူ့မဝတ်ရက်နိုင်။ သူ့မောင်ကလေးလေးယောက်မှာမူ များသောအားဖြင့် တုံးလုံးနှင့် ဗလာချည်း သာ ဖြစ်သည်။

ဆောင်းတွင်း၌ မျိုက်တောထဲမှ ရသော ထင်းပေါက်စကလေးများသည် ကလေးများအဖို့ အနွေးထည် သိုးမွေးအကျီများ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ထိုအဖြစ်သနစ်သည် အသစ်အဆန်းမဟုတ်။ ဘာတို့လက်ထက်တွင် သည်လိုပဲနေထိုင်လာခဲ့ကြသည်မှာ ဘာတို့အဖေလက်ထက်ကလည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းပင်။ ဘာတို့ အဖေအဖေအဖေ စသည်ဖြင့် တသိတတန်းကြီး လျှောက်ကြည့်လိုက်လျှင်လည်း ဤနည်းနှင့်ပင်။ ဘာတို့ဘိုးအကြီး အလှူအတန်းရှိလျှင် ယောပုဆိုးကြီးကို ပခုံး တင်ကာ ကျောပြင်ပြီးအပြောင်သားနှင့် ဂျပန်ပုဝါ ခေါင်းပေါင်းစထောင်လျက် အိမ်ဦးကနေပြီး 'ဒေါ်မနုဿ သဟဂုတ်၊ လက်ဖက်နှင့်ကြက်သွန်ကြော် နာနာတုတ်' လာခဲ့ကြသည်ကို ငယ်ငယ်ကတည်းက မြင်လာရသော ဘာ မှာ သူ့ဘိုးအကြီးသည် တကယ့်စည်းစိမ်ရှင်ကြီးပါကလားဟု အထင်ကြီးမိသည်။ လယ်သမားသားသမီး ဖြစ်ပါ လျက်နှင့် ဘာက သူများနှင့်ထူးသည့်အချက်မှာ သူ့ဘိုးအဘွားအများ ဤမျှ ပြောင်ပြောင်ရောင်ရောင်နေနိုင်ခဲ့ ခြင်းကို ကြည့်၍ ယခု သူကြီးပြင်းလာသောအခါ လူတစ်လုံးသူတစ်လုံး လုပ်နိုင်ဖို့ရာ သူ့ဘိုးအ၏မူအတိုင်း နေ နိုင်အောင် ကြိုးစားရန်ပင်ဖြစ်သည်ဟု နက်နံ့စွာ တွေးတောမိခြင်းဖြစ်သည်။

နောက်ပြန်တိုးလယ်ကွင်းသည် ဘာ၏လောကဖြစ်သည်။ အရှင် သီပေါမင်းကလေးအား အင်္ဂလိပ်တို့ ဖမ်း သွားသည်ဟု သူ့ဘိုးအဘွားအများ ပြောသံကို ခပ်ငယ်ငယ်တုန်းက ဘာ ကြားဖူးသည်။ ကုလားတက်သည့်နှစ်ဟု ဆိုလေ့ရှိသည်။ "တို့ဗမာပြည်ဟာ အင်္ဂလိပ်လက်အောက်ခံ အင်္ဂလိပ်မင်းတို့ အုပ်ချုပ်တယ် . . . " ဟု ဆိုစမှတ်ပြု ကြသည်ကို ကြားဖူးသည်။ သူ့အဖို့ အင်္ဂလိပ်ဆိုသဟာ စကားအဖြစ်မျှသာဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်ကို တစ်ခါမျှလည်း မမြင်စဖူး။ တစ်ခါတစ်ခါ ဓနိရည်သောက်လာကြသော ပုလိပ်တော်မင်း၊ ဆယ်အိမ်ခေါင်းမင်းတို့ကိုသာလျှင် အစိုးရ ဟု ထင်မှတ်နေရသည်။ သူကြီးအိမ်ကို အခွန်ဆောင်တိုင်း ရောက်ဖူးပါ၏။ သူကြီးမင်းက အရှင် အစိုးရမင်း တို့၏ 'မင်းတိုင်း'ကို ကျေအောင် ထမ်းရွက်ဖို့ တရားဟောလေ့ရှိသည်ကို နာဖူးပါ၏။ အစိုးရဆိုသဟာ အင်္ဂလိပ်ကိုပဲ ဆိုလိုသလား၊ သူကြီးကိုပဲ ဆိုလိုသလား၊ ဘာလား၊ ညာလားတွေကို ဘာ မတွေးတတ်။ တွေးလည်း မတွေးခဲ့ဖူးချေ။

သို့သော် ၁၃၀၁ ခုနှစ်မှာ လယ်ကွက်ထဲ ကောက်ပင်တွေ အကုန်ကျပြီး၍ စပါးတွေ တစ်တောင်ကျော် လောက် တက်အလာတွင် အရှင် အင်္ဂလိပ်မင်းတို့နှင့် 'ဂျာမဏီ' လူမျိုးတို့ စစ်တိုက်ပြီဟု သတင်းသန့်သန့်ကြားခဲ့ရ သည်။ စစ်တိုက်တာလောက်တော့ ဘာအဖို့ ရှိနေပြီ။ သူငယ်ငယ်တုန်းက သည်လိုပဲ စစ်ဖြစ်သည်တယ်ဆိုတာ ကြားဖူးခဲ့ပြီ။ ဦးသောဘိတ ဘုန်းကြီးကျောင်းမထိုင်ရသေးခင် 'ဆန်တစ်ပြည် သုံးပဲ၊ ဂျာမဏီ ခုံးကြဲ' ဟူသော တပေါင်လိုလို၊ စနည်းလိုလို၊ တပေါလိုလို လင်္ကာကလေးကို ဘာ ဘုန်းကြီးကျောင်းသားဘဝနှင့် ကျောင်းအောက် မှာ ခိုးထိုးရင်း ရွတ်ဆိုခဲ့ရဖူးသည်။ ဟိုတုံးကတည်းက အင်္ဂလိပ် ဘုန်းကြီးပုံကို သိပြီးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စစ်ဖြစ် သော်လည်း ဘာမျှ ထူးခြားမည် မဟုတ်။ တစ်နေ့ကျလျှင် 'ဂျာမဏီ' တွေ ဆန်တစ်ပြည် သုံးပဲကိုနီး ဆိုက်မှာပါပဲ ဟု ဘာက တစ်ထစ်ချတွက်ပြီးသား ဖြစ်သည်။

ယခု ၁၃၀၃ ခုနှစ်ရောက်ပြီ။ အင်္ဂလိပ်နှင့်ဂျပန် စစ်ဖြစ်ဦးမည်ဟု ကြားရပြန်ပြီ။ ဂျပန်ကို ဘာ ကောင်း ကောင်းသိသည်။ သူ စလုံ၊ ပန်းကန် ဝယ်တုံးက တရုတ် ထုံအား ကုန်စုံဆိုင်မှ ပေါက်ဖေါများက . . . "ဒါ ဂျပန်လုပ်ပဲ . . . " ဟု သူ့ကို ပြောလိုက်ကတည်းက ဂျပန်အကြောင်း သူသိပြီးဖြစ်သည်။ ဂျပန်လုပ်ကို ဈေးပေါ ပေါနှင့် ရနိုင်ကြောင်း သူ ကောင်းကောင်းသိသည်။ ထုံအားဆိုင်က ပေါက်ဖေါများက တစ်ယောက်တစ်ခွန်းနှင့် . .

မောင်ထင်

၁၁

“ချန်းကေစိတ်” “ချန်စိုးလင်း” “ဝန်ကျင်ဝေ” စသည့်စကားမျိုးတွေ ပြောနေစဉ် သူ ဆိုင်ထဲ ဝင်သွားသည်။ “ဇလုံ၊ ပန်းကန် ပြစမ်းပါ . . . ” ဟု သူ ဆိုသည်။ ပေါက်ဖေါ်များက သူ့ကို ဂျပန်ကုန် သပိတ်မှောက်ဖို့ တရားဟောသည်။ “ဂျပန်တွေ အစုံးမကယဘူး . . . ” ဟု ခဏခဏ ရေရှည်သည်။ “လာကြောင့် ကျုပ်တို့ စိပိတ်မှောက်တယ်လေ . . . လို့ ဇလုံတွေ အရင်တုံးက လက်ကယန်တွေပဲ . . . ဒါလေ မိယန်မိယန်ထုတ်ပြီးရင် နောက်ထပ် စိပိတ်တော့ဖူး . . . လာစောင့် အာရုံ စော့ရောင်းလာပဲ . . . ” ဟု ပေါက်ဖေါ်စုထဲမှ ထုံအားဆိုင်ရှင် တရုတ်ဘုံရုံလူကြီးကိုယ်တိုင် အတိအလင်း ဖွင့်ချလိုက်သောကြောင့် ဘာမှာ ဇလုံပန်းကန် သုံးလုံး၊ ပန်းကန်ပြား ငါးချပ်တို့ကို တစ်ကျပ်သုံးမူးတစ်ပဲနှင့် ဝယ်ခဲ့သည်။ သူဝယ်သည့်အထဲတွင် သည်တစ်ခါ ဈေးအချောင်ဆုံးဖြစ်သည် ဟူ၍ များစွာကျေနပ်နှစ်သိမ့်ခဲ့သည်။ ဇလုံ၊ ပန်းကန် ပေါပေါရအောင် စီမံဖန်တီးသော ဂျပန်တစ်တွေ ယခု အင်္ဂလိပ်ကို စစ်ကြေညာပြီ။ သည်သတင်းကို ကွင်းထဲကလူတွေ မသိခင် သူသိနှင့်ပြီ။ ဘာသည် ဘာမသိ ညာမသိ လယ်သမားဖြစ်သည် မှန်၏။ သို့ပေမယ့် ဘာ လူညံကြီးမဟုတ်ပါ။ ချက်ဆို နားခွက်က မီးတောက်ပါသည်။ သူ ဤမျှ ဗဟုသုတရှိ၍ ဤသတင်းကို အရင်ဆုံး သိနှင့်ခြင်းဖြစ်သည် မဟုတ်ပါလော။ သူသိသမျှကိုလည်း သူ လယ်တောရှိ သူ့မိတ်ဆွေများကို ကြိုတင် သတိပေးသောအားဖြင့် ဖောက်သည်ချလိုက်ပါပြီ။

ယင်းသို့လျှင် ဗဟုသုတရှင် ဘာသည် စစ်သတင်းကို သူ၏အဆွေများအား ဖောက်သည်ချနေသော အချိန် အခါကား အဆွေတော် နိပွန်တို့သည် မော်လမြိုင်သို့ ရောက်ရှိကာ ငှက်ပျောသီးလက်ဆောင်ဖြင့် ကူညီအံ့ဟု မောကြီးပန်းကြီး ပြေး၍လာသော တို့ဗမာ အရှင်သခင်အပေါင်းတို့၏ ရင်ဝကို ဖ်နှောင့်နှင်ဆောင့်နေသော ထုတိဩဘာ မင်္ဂလာ ကျက်သရေအပေါင်းနှင့်ပြည့်စုံသော အချိန်အခါ သမယကောင်းကြီး ဖြစ်ချေ၏တကား။

အခန်း (၂)
ထင်းရှူးသေတ္တာ

“ဒီမှာတော့ ဒီမှာ . . . ကာလကြီး ပျက်တော့မယ်ထင်တယ် တော်ရေ . . . ” ဟု မယားဖြစ်သူ မိဖော့ က ဆေးပေါ့လိပ်စာစီတောင်လောက်ကြီးကို မှိန်းကာမှိန်းကာ ဖွာရင်း လင်တော်မောင်ကို လှမ်း၍ပြောလိုက်သည်။ မိဖော့ကား တံကုတ်လေး၏ နောက်ဖေးရေစင်ကလေးသို့ အဆင်း၊ တံခါးပေါက်ဝတွင် ခူးနှစ်လုံးကို ဖော်၍ကား ကာ ကလေးကို ပေါင်တွင်ထည့်၍ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်နေသည်။ ဘယ်တုန်းကလဲ ဆေးပေါ့လိပ်ကို ကိုင်ထား သည်။ ညာဘက်လက်ကား အခါလည်ကျော် သားကလေးကို ပိုက်ထားသည်။ ကလေးမှာ ငွေရည်အဆင်း ဖြူဝင်း သော နတ်သူမာတည်းဟူသော မေတ္တာဓာတ်ရည်တို့ကို စုပ်၍စုပ်၍ စို့နေသည်။ မိခင်၏မေတ္တာဟုန်ကို သရုပ်ဖော် ပြရာဖြစ်သော ရင်ဖွာနှစ်စုံတို့မှာ လွယ်လပ်ရေးရ၍နေလေရာ နို့စို့နေသော ကလေးငယ်မှာ အားလပ်သော နို့အုံတစ်ဖက်ကို တဖြန်းဖြန်းနှင့်ရိုက်၍ ကစားနေသည်။

ထိုအချိန်အခါတွင် ငဘသည် မိဖော့တို့သားအမိကို ကျောခိုင်း၍ ငါးမျှားနေသည်။ သည်တစ်ခါ ခါတိုင်းလို ငါးမတိုး။ ငါးမျှားသည်မှာ စိတ်ရှည်မှ ဖြစ်သည်။ ယခုမူ သူ့စိတ်ထဲ ဗယောကိဗယကိနှင့် ရင်လေးလှသည်။ ထို့ကြောင့် စိတ်လည်း မရှည်နိုင်ပြီ။ အရင် သူကြားဖူးသရွေ့တော့ စစ်ဖြစ်လျှင် စပါးဈေးတက်သည်။ ယခု စစ်ဖြစ်တာ ငဘနှင့် လားလားမျှမဆိုငါ့။ မသကာ စပါးဈေးတက်မည်ရှိ ဝမ်းသာစရာသာ ရှိသည်။ ယခုတော့ ဒီလို မဟုတ်။ အင်္ဂလိပ် ရန်ကုန်ကပြေးပြီဟု ကြားရလျှင်ပင် လယ်ကွင်းထဲမှာ လူတွေ ရုံးစုရုံးစုနှင့်။ အရပ်ပျက်လျှင် အချောင်းအုပ်ကြဖို့လောက်သာ ဝိုင်းဖွဲ့ စိုင်းပြင်းနေကြသည်။ ကလေးငါးယောက်နှင့် ပြေးစရာမြေလည်း မရှိ။ ပြေးရမည်လို့လည်း မတွေးမိ။

မောင်ထင်

၁၈၁

သူ့စိတ်ထဲ တထင်ထင်နေသည်ကား တခြားမဟုတ်။ တောင်ဘက်လယ်က ဖြိုးတုပ် သခင်ဖြစ်လာပြီဟု ကြားသည်။ မြို့တက်ပြီး အစည်းအရုံးကို တစ်မတ်ပေးပြီး ဝင်ခဲ့သည်ဆိုသည်။ သည်အကောင် တော်တော် ရှုပ်သည်။ တလောက ဦးသာဂေါင်ကို လယ်ထောက်ခန့်ပတ်သက်၍ လယ်သီးစားဥပဒေအရ လျှောက်ရန်၊ မျိုးချစ် ပါတီဝင် သခင်တစ်ဦးနှင့် ပင်း၍ လယ်ထောက်ခလျှော့ရန်၊ လျှောက်လွှာတစ်စောင် နှစ်ကျပ်ခွဲ စရိတ်ငြိမ်း တင်ပေး မည်ဟုဆိုကာ ဖြိုးတုပ်သည် ငဘထံ ငွေလာတောင်းဖူးသည်။ ဥပဒေ ဥပဒတ်ဆိုတာတော့ ငဘ နားမလည်။ ဦးသာဂေါင်နှင့် ပေါင်းလာတာ ယခုမှမဟုတ်။ ဘိုးစဉ်ဘောင်ဆက် ဘေးလက်ထက်ကစ၍ ဖြစ်သည်။ လယ် ထောက်ခဆိုသည့် အရာမှာလည်း ငဘက နာသည်အထင်ရှိလျှင် . . . “သည်တစ်နှစ်တော့ ဦးရယ် . . . ကြည့် လုပ်ပါဦး . . . ” ဟု ပြောလိုက်လျှင်ပင် ငွေနှစ်ကျပ်ခွဲ မကုန်ဘဲနှင့် လျှော့ပြီးသားဖြစ်သည်။ သခင်ဆိုသည်ကို အဲဒီတုန်းက ငဘ ကြားဖူးသည်။ သခင်ဆိုသည်မှာ မီးတုတ်တွေနှင့်၍ သည် ဆိုပါကလား။ သခင်ဆိုလျှင် ပုလိပ်ဖမ်း တတ်သည်ဟု လူပြောသူပြော ဗဟုသုတ ဆည်းပူးဖူးသည်။

မျိုးချစ်အဖွဲ့ကတော့ ဂဠုန်ခေါင်းဆောင်သည် ဆိုသည်။ ဂဠုန်ဆိုတာဟာ လူလော၊ နတ်လော၊ ဂုဗ္ဘာန်လော၊ နှံပြည်စုတ်လော ခွဲခြားပြီး ငဘ မသိတတ်။ သူသိတာကတော့ ဖြိုးတုပ်သည် တစ်ခါတစ်ခါ သူ့ကိုယ်သူ ဂဠုန် လို့လည်း ဆိုသည်။ ခေါက်တာဘမော် ဆိုသူတစ်ဦး နန်းရင်းဝန်ဆိုလား၊ ရှင်ဘုရင်ဆိုလား တက်ဖြစ်တုံးက ဖြိုးတုပ်သည် ဆင်းရဲသားပါတီက လို့ဆိုပြီး လယ်ကွင်းထဲမှာ အလုပ်ကောင်းကောင်းလုပ်မစားတဲ့ လူတစ်စုနှင့် အင် အားစုဖူးသည်။ ယခု သင်းတို့တစ်တွေနှင့်ပင်ပေါင်းပြီး သခင်ဖြိုးတုပ်ဖြစ်လာပြန်ပြီ။ ဖြိုးတုပ်မှာ အလုပ်အကိုင် မယ် မယ်ရရ မရှိ။ ပုလိပ်တွေ ကွင်းထဲလာလျှင် သူ တွဲခုတ်လာတတ်သည်။ “မြေတိုင်းစာရေးသူတုန်း တန်ဆောင် မုန်းလ” မှာဆိုလျှင်လည်း မြေတိုင်းအင်စပတ်တော်နောက်ကသံကြီးဆွဲသူမှာ ဖြိုးတုပ်ပင်ဖြစ်သည်။ အရက်ဖမ်းရာမှာ လည်း ယစ်မျိုးအရာရှိတွေနှင့် ဖြိုးတုပ်မှာ ပူးတွဲပူးတွဲနေသည်။ တစ်ခါတစ်ခါလည်း မြို့တက်ပြီး လယ်သမားအရေး တော်ပုံအတွက် မြို့အုပ်နှင့် အတိုက်အခံစကားပြောရာ မြို့အုပ်က သူ့သခင်နာမည်ကို ကြောက်ပြီး အရှုံးပေးလိုက် သလိုလို လေလုံးထုတ်သည်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဖြိုးတုပ် ငဘ၏ဘသို့ရောက်တိုင်း ကြက်ဥ လေးငါးဆယ်လုံး လောက်တော့ ချောရသည်။ ကြက်ဖလည်း အနည်းဆုံး တစ်ကောင်လောက်တော့ တုတ်သိမ်းစာ မိသွားတတ်သည်။ ယခု လယ်သီးစားကိစ္စမှာလည်း ဦးသာဂေါင်နှင့် တစ်ခါဖူးမှ ပဋိပက္ခမဖြစ်ဖူးလေသောကြောင့် “ငွေနှစ်ကျပ်ခွဲ အကုန်မခံ နိုင်ပါ” ဟု ဖြိုးတုပ်ကို ပြောမိ၍ ငဘသည် ဖြိုးတုပ်၏ အငြိုးကို ခံရသည်။ ငြိုးရုံမျှမက သူကြီးအိမ်မှာ ပိုင်နက် ကျူးလွန်မှုနှင့် ငဘကို ဖြိုးတုပ်က တရားပင်ခွဲသေးသည်။ သူကြီးက ငဘ ရိုးသည်ကို သိပါသည်။ သို့ပေမယ့် ဖြိုးတုပ်က လူမိုက်ခေါင်းဆောင်မို့ အမှုမမှန်သည်ကိုသိလျက်နှင့် ဖြိုးတုပ်ကျေနပ်အောင် ငွေငါးကျပ်လျော်ကြေးနှင့် ပြေငြိမ်းရန် ငဘအား တိုက်တွန်းသည်။ သည်သူကြီးနှင့် သည်ရွာသားမှာ တစ်ခါဖူးမျှ မတော်မတရား ဖြစ်ကြဖူးသည် မရှိလေတော့ မှားမှားမှန်မှန် ရန်မှငြိမ်းစေတော့ဆိုပြီး ငွေငါးကျပ်ကို ငဘ အဆုံးခံလိုက်ရသည်။ ဒါတောင် သင်းက မကျေနပ်ပါကလား။ ကြည့်စမ်း။ ဦးသောဘိတကျောင်းဝိုင်းထဲတုန်းက ငါ့မယားကို ရေတွင်းနားမှာ မဟားတရား ပြောပြီး ဗလက္ကာယ လုပ်မယ်ကြသေး။ ဦးသောဘိတက ငေါက်လိုက်လို့ပေါ့၊ သက်သက်မယ့် လူတောထဲ အရက် ခွဲသည်။ အနိုင်ကျင့်သည်။ နှိပ်စက်သည်။ ခေါင်းပုံဖြတ်သည်။ နိုင်ရာစားလောက်ကြီးပဲ။ ယခု သင်းက သခင် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်နေပြီ ဆိုပါကလား။

ငဘက အကြိတ်ကာ တောက်တစ်ချက်ခေါက်ပြီး ငါးမျှားတံကို သုတ်ယူလိုက်သည်။ ငါးစင်ရိုင်းတစ် ကောင် ဖျပ်ဖျပ်လူးပြီး ပါလာသည်။ စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုးနှင့် ငါးကိုဖြုတ်ပြီး အားကုန်လွှင့်ပစ်လိုက်သည်။ ငါးစာအသစ် တပ်ပြီး ဆက်လက်မျှားပြန်သည်။

“ဘယ်လိုလုပ်ကြမှာလဲတော့ . . . အရပ်ပျက်ရင် သရောကြီးခိုင်းဦးမှာပဲ . . . ” ဟု မိဖော့က ငဘကို ထပ်ပြောပြန်သည်။

မောင်ထင်

၁၈၁

ငဘကား သူမယားပြောသံကို ဂရုမထား။ သူမယားရင်ခွင်ထဲက ကလေးကို လှမ်းကြည့်သည်။ ကြည့်တုံးကတော့ ကလေးပါပဲ။ သို့ပေမယ့် အိမ်ထောင်ရေးသော မိဖော့၏ရင်ကို မြင်ရသောအခါ သားငါးယောက် အမေဟု ဆိုသာဆိုရသည်။ နောက်ထပ် ဆယ်ယောက်မွေးဦးတော့ နဂိုရည်ပျက်ဦးမည်မဟုတ်။ လတ်လတ်ပဲရှိသေးသည်ဟူ၍ ငဘ အထင်ကြီးမိသည်။ အင်း . . . စင်စစ်တော့ သူငါးချစ် သူချစ်ခြင်းမျှသာ။ အပေါ်အကျီ မဝတ်နိုင်သော ကြောင့် ဗလာဟင်းလင်းထားရဖန်များ၍ နေလောင်သော အသားဆိုင်မှာ ညီပုပ်ပုပ်ရှိသည့်အထဲ နို့ကြောပြတ်၍ နေသဖြင့် ရွှေဖရုံသီးမှာ နုနုနှင့်ခြောက်ရဘိသကဲ့သို့ အဖြူပြောက်အစင်းကလေးများဖြင့် ရွံ့တွဲတွဲရှိနေသည့်အရာကို ငဘ သေချာစွာ မကြည့်ချေ။ အကယ်၍ သေချာစွာကြည့်လိုက်မိလျှင် ခန္ဓာငါးပါး၏ ဖောက်ပြန်မှုသဘောတရား တို့ကို အကွင်းသားမြင်မိမှာစိုး၍ ငဘက သူ့မျက်စိကို ကပျာကသီရုပ်သိမ်းလိုက်သည်။

“အေးဟဲ့ . . . သရောကြီးခိုင်းရင် ဘယ်လိုများ နေမှာပါလိမ့် . . . ” ဟု ငဘက ငါးဖျားကြိုးဆီသို့ တစ်ချက် မျက်စိစပ်ရင်း မိဖော့ကို တုံ့ပြန်မေးခွန်းထုတ်သည်။ “အံ့မယ် . . . မိဖော့ရာ . . . တို့ဗမာပြည်ကြီးမှာ ငတ်သေတဲ့ဗမာ မရှိနိုင်ဘူးဟ . . . ” ဟု သူမယားကို စကားပြောပြောသည်။ သို့သော် အရပ်ပျက်မှာကို သူမယား ဘယ်လိုတွေးပြီးကြောက်ပါလိမ့်ဟု သူစဉ်းစားသည်။ သူလည်းကြောက်သည်။ သို့သော် ဘာကို ဘယ်လိုတွေးပြီး ကြောက်ရမည်ကို သူလည်းမစဉ်းစားတတ်။ သည်လိုကိစ္စမျိုးမှာ တစ်ခါဖူးမျှ တွေ့ကြုံခဲ့ရဖူးသည်မရှိ၍ ကြောက်စရာ ကောင်းသည်မှာ ဘာကြောင့်ဟု အကြောင်းမရှာတတ်။

“လူဆိုးတွေတော့ ထမှာပဲတော့ . . . ” ဟု မိဖော့က ညည်းညူလိုက်သည်။

“အေးဟဲ့ . . . အဲဒါတော့ စိုးရိမ်ရတယ် . . . ”

“ဖြိုးတုပ်လဲ ဟို တစ်ရာကိုး တစ်ရာတစ်ဆယ်သမားတွေနဲ့ ပေါင်းနေကြတယ် . . . ”

“ဘယ်သူပြောလဲ . . . ”

ငဘမှာ သည်မေးခွန်းထုတ်ပြီး တွေ့နေသည်။ သူမယားပြောကာမှပဲ ကြောက်စရာကောင်းသည်ကို ရှာတွေ့တော့သည်။ ငါ့မယားမိဖော့ဟာ ဒါမျိုးကျရင် နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် စဉ်းစားတတ်သည်ဟု စိတ်ထဲကျိတ်ပြီး မယားကို ချီးမွမ်းမိသည်။ သို့ရာတွင် သူမယားက ကြိုတင်စဉ်းစားမိသလောက် အကယ်၍ လူဆိုးတွေထလျှင် သည်ဘေးရန်ကို အဘယ်ပုံကကွယ်ရမည်ကို သူ ကြိုတင်မစိမိတတ်။ ထို့ကြောင့် စိတ်အိုက်လာသည်။ သူမယား အနားက တတွတ်တွတ် ပြောနေသည်ကို သူကြားဟန်မတူ။ “ဘယ်သူက ပြောသလဲဟင် . . . ” ဟု ထပ်မေးသည်။

“ဪ . . . ဒီမှာတော့ ပြောနေတာ မကြားဘူးလား . . . ရှမ်းသေရေကျော်မှာနေတဲ့ ကိုသာဦးတို့တဲကို ကျွန်မ မနေ့ကရောက်ခဲ့တယ် . . . ခန့်သီးခူးမလားလို့ဥစ္စာ . . . ခန့်သီးတွေက ရင်ကုန်လို့ ကိုသာဦး မိန်းမနဲ့ တစ်ယောက်တစ်လှည့်စီ သန်းတုပ်ခံကြရော . . . အဲဒါနဲ့ စကားစပ်ရင်း ကိုဖြိုးတုပ်အကြောင်း ရောက်သွားရော . . . သူက ကျွန်မတို့ကွင်းမှာ အစည်းအရုံးဥက္ကဋ္ဌတဲ့တော့ . . . ဗမာပြည်မှာ မိစ္ဆာတွေကို မထားဘူးတဲ့တော့ . . . ရာမချစ်တီးရဲ့စပါးစည်ကို ဆင်းရဲသားအများအတွက် ဝေငှပေးမယ်တဲ့တော်ရေ . . . ရေကျော်ဝက တရုတ်ဆိုင်ကလေးကိုလဲ ဓနရှင်ပစ္စည်းမို့လို့ ဓနရှင်ဝါဒ ပျက်စီးအောင် လုပ်ရမယ်တဲ့တော့ . . . ”

“နေပါဦးဟဲ့ . . . ရာမချစ်တီးက သူ့စပါးတွေဝေငှဖို့ သဘောတူရဲ့လား . . . ”

“ချစ်တီးက ဘယ်သိပါ့မလဲတော့ . . . ”

“မသိပဲနဲ့ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား . . . ”

“တော်တွေးလိုက်မှဖြင့်လေ . . . လှေကြီးထိုးချည်းပဲ . . . သူပေးမှ ရမှာတဲ့လား . . . ”

မောင်ထင်

၆၁

“အင်းပေါ့ . . . သူပေးမှပေါ့ . . . ”

“အင်္ဂလိပ်ပြေးရင် မြန်မာပြည်ဟာ တိုးပြည်ဖြစ်ပြီ . . . တို့အစိုးရနဲ့ တို့မို့လို့ နိုင်ငံခြားသားတွေရဲ့ပစ္စည်း ဟာ တို့ပစ္စည်း ဖြစ်ကရောပေါ့တဲ့ တော်ရေ . . . ”

ငဘက “တို့အစိုးရနဲ့ တို့” ဟူသော စကားကို ကြားလိုက်လျှင်ပင် ပုလိပ်တွေ ပတ္တရောင်လှည့်လာလျှင် အရက်ရှာပေးရမည့် ဝတ္တရား နှစ်ပြန်တိုးချေဦးတော့မည်ဟု သဘောပေါက်မိပြီး စိတ်ထဲမှာ အိုက်ရုံမက ချွေးဒီးဒီး ပင်ကျလာသည်။

“မင့်စကားကကွယ် . . . ရာဇဝတ် မကင်းပါလား . . . ”

“အမယ်လေး . . . တော့ပုလိပ်တွေကို တွေးမနေပါနဲ့တော့ . . . သင်းတို့မလာတာ ဘယ်လောက်ကြာ သွားပြီလဲ . . . မင်းမရှိတဲ့တိုင်းပြည်မှာ ရာဇဝတ်မှု မရှိဘူးတော့ . . . ”

“အို . . . မင်းက ရာမချစ်တီးရဲ့ စပါးကိုချိန်နေတာလား . . . ”

သည့်စကားကို ငဘက အတည်လိုလိုနှင့် ပြောင်ချော်ချော်ပြောသည်။ သို့သော် မိဖော့စိတ်ထဲမှာ အတော် ဆွေးသွားသည်။

“ဒီမှာ . . . ရှင် ကျုပ်ကို ဒီလို အရမ်းမပြောနဲ့ . . . သိလား . . . မစားရ ငတ်သေသေ . . . ဒါမျိုး ကျုပ် ဘယ်တော့မှ စိတ်မကူးဘူး . . . အခုပြောနေတာက ကျုပ်တို့ အရပ်ပျက်ရင် ဘယ်ပြေးကြမလဲ . . . ကျုပ် တို့လယ်ကွင်းမှာ ကျုပ်တို့နောက်လိုက် သာအိတို့၊ မြတ်မွေးတို့၊ မြေတူးကုလား ဟော်ရီးတို့ တစ်သိုက်ရယ်၊ ကျုပ်တို့ရယ် အားလုံးပေါင်းမှ လေးငါးဦး စုနေရတာ . . . ဟော်ရီးကလဲ ကုလား . . . ရေကျော်ဝမှာလဲ တရုတ် ဆိုင် . . . ဘေးက တရုတ်ကုလားတွေကြောင့် ကျုပ်တို့ ပိုခက်လိမ့်မယ်ထင်တယ် . . . ကျုပ်သဘောကတော့ တရုတ်ရယ်၊ ကုလားရယ်လို့ မတွေးတတ်ဘူး . . . လယ်သမားဟာ လယ်သမားပဲ . . . သူ့အသိုက်အဝန်းနဲ့သူ အလိုက်အထိုက် ကြည့်နေရမှာတော့ . . . သူတို့နဲ့ ရန်ငြိုးရန်ဘက်မဟုတ်လေတော့ သူတို့ကိုလဲ ဘာမှ လုပ်စရာ မလိုဘူး . . . ကိုယ့်လုပ်လဲ မခံနိုင်ဘူး . . . ရှေ့ရေ နောက်ရေဆိုတာ . . . ”

ဖြုတ်ကနဲဆို ငါးဖျားတံကို ငဘက သုတ်တင်လိုက်သည်။ ကကတစ်ကြီးတစ်ကောင် ထွန်ထွန်လူး၍ ငါး ဖျားတံတွင် ချိတ်ပါလာသည်။ ငဘက ငါးကိုဖြုတ်၍ ပလိင်းထဲသို့ ထည့်လိုက်သည်။ ဤအတွင်း တဲရှေ့က ကလေးများက . . . “ဟော . . . မိပြီထင်တယ်ဟေ့ . . . ” ဟု ဆိုကာ တဲနောက်ဖေး ချောင်းဘက်ဆီသို့ ပြုပြီးလာကြသည်။

“မပူပါနဲ့ မိန်းမရာ . . . ကိုယ်ကောင်းရင် ခေါင်းမရွေ့ပါဘူးကွ . . . ဟော်ရီးတို့ဆိုတာ ဒိုးတူပေါင်ဖက် လုပ်ဖော်တွေပဲ . . . ငါစောင့်ရှောက်နိုင်သမျှ စောင့်ရှောက်ရမှာပေါ့ . . . ”

ဤစကားဆုံးလျှင်ပင် တဲရှေ့က “အာကိုဂျီး” ဟု နှစ်ခွန်းဆင့်၍ အော်လိုက်သောအသံကို ကြားရသည်။ ထိုအသံမှာ ဟော်ရီး၏ အသံဖြစ်သည်။ သူ့အကြောင်းပြောနေစဉ် သူ့ရောက်လာသဖြင့် သူ ဘာအရေးတကြီးဖြစ် လာပါလိမ့်ဟု တွေးမိပြီး ငဘမှာ ခေါင်းနားပန်းပင် ကြီးသွားသည်။

“ဟော်ရီးလားဟေ့ . . . ဘာလဲကွ . . . ”

မောင်ထင်

၁၁

“အာကိုဂျီးဆီ လာတာပဲဗျ . . . အခု ချွန်နော် သတင်းတစ်ခုကြားတယ် . . . လယ်ကွင်းက ကုလားတွေကို ကုလားပြည်နှင့်မလိုတဲ့ . . . အခါကလဲ မကန်းဘူး အာကိုဂျီး . . . ချွန်နော် သိပ်ကြောက်တာပဲ . . . ခက်လိမ့်မယ်ထင်တယ် . . . ”

“တို့ရှိသားပဲကွယ် . . . ” ဟု ငဘက လုပ်သားအချင်းချင်း ကရုဏာသက်သံဖြင့် ပြောသည်။

မှန်သည်။ ကရုဏာသက်သည်။ ဟော်ရီးသည် လယ်ကိုမှီ၍ တဝမ်းတခါးရှာသူဖြစ်သည်။ ငဘလည်း ထို့အတူပင်။ လုပ်သားအချင်းချင်းပြောရလျှင် ဖြူသည်၊ မည်းသည်၊ ညိုသည်၊ ဝါသည်ကို ငဘ ကရုမစိုက်။ ကုလားတွေ ကုလားပြည်ငွေပို့တာကိုလဲ အရေးမထား။ တရုတ်တွေကြီးပွားပြီး စိမ့်နေတာလဲ သူ့ကုသိုလ်နှင့်သူဟု အောက်မေ့သည်။ ဟော်ရီးရှိ၍ တာတမံလုံခြုံသည်။ တာတမံလုံခြုံ၍ စပါးထွက်ကောင်းသည်။ ရေကျော်ဝက ကုန်စုံဆိုင်ရှိ၍ ငရုတ် ကြက်သွန် ဝယ်လိုရပြီး ယခုမိထားသော ကကတစ်ကလေးကို အရသာရှိရှိ ချက်စားနိုင်မည်။ ဘယ်သူလက်ဝါးကြီးအုပ်အုပ် ငါတို့လယ်သမားအခြေမှာ သည်အတိုင်းသာဖြစ်မည်။ ဤမျှသာ ငဘသဘောပေါက်သည်။ ငဘအဖို့ ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသားအချင်းချင်း မုန်းတီးသောစိတ်များ မွေးမထားတတ်။ တရုတ်ကုလားများ ကြီးပွားသည်ကို အားကျမခံ ယှဉ်ပြိုင်လုပ်လိုက်မည်ဟူသော မာနမျိုးလည်းမရှိ။ သူနားလည်သမျှမှာ စပါးပေးနှင့်ငွေချေးကာ လယ်ထဲ၌ ကျွဲလို နွားလို ရုန်းပြီး စပါးပေါ်ချိန် ကြွေးဆပ်ဖို့ပင်ဖြစ်သည်။

“အာကိုဂျီးနဲ့ နေလာတာ နှစ်ပေါင်း နှစ်ဆယ့်ငါးနှစ်လောက်ရှိပြီ . . . တစ်ခါတစ်ခါ ဘင်္ဂလားတွားတယ် နော် . . . အာကိုဂျီးဆီမှာ ဖြစ်ကျီးတွေ အပ်ခဲ့တာပဲ . . . အခုလဲ ချွန်နော်လိုက်ကံတယ် . . . အာကိုဂျီးကိုပဲ အားကိုးတယ် . . . ”

“အေး . . . အေး . . . မင်း ဘာထားချင်သလဲ . . . ဘင်္ဂလားပြန်တော့မလား . . . ”

“အား . . . ဘင်္ဂလားပြန်လို့ ဘယ်ဖန်မလဲ အာကိုဂျီး . . . လူဂျိုးတွေကြောက်တယ် . . . ဒါကြောင့်မို့ အာကိုဂျီးဆီမှာ ဖြစ်ကျီးအပ်ချင်တယ် . . . ကျွန်တော့်သေတ္တာလေး . . . အဲဒါ မှောင်ရင်ယူခဲ့မယ် . . . ငွေတစ်ရာနားဆယ် ရှိတယ် . . . ခါးမှာချည်တဲ့ငွေကြိုးလဲ ရှိသေးတယ် . . . နာတတီးလဲ ပါတယ် . . . အဲဒါတွေ ကို အာကိုဂျီးဆီမှာ . . . ”

“ဦးသာဂေါင်ကြီးဆီမှာ ပို့ထားပါလားကွယ် ဟော်ရီးရယ် . . . ” ဟု မိဖော့က ကလေးကို ခါးထစ်ခွင်မှ ကြမ်းပြင်သို့ချရင်း ကျီးလန့်စာစား မျက်နှာထားနှင့် ပြောလိုက်သည်။

“အိုကွယ် . . . ကိုယ့်အားကိုးလို့ လာတဲ့ဥစ္စာပဲ . . . ” ဟု ငဘက ဝင်စွက်လိုက်သဖြင့် မိဖော့မှာ တွေဝေပြီး ငြိမ်နေလိုက်ရသည်။

ယင်းသို့လျှင် တော်တော်လေး မှောင်လာသောအခါ ဟော်ရီးသည် သူ့သေတ္တာကို ငဘထံသို့ ယူလာသည်။

ဟော်ရီးက ငဘနှင့် မိဖော့တို့ရှေ့တွင် ဖွင့်ပြသည်။ ငွေသားကျပ်သုံး ဒင်္ဂါးပြားရေ တစ်ရာငါးဆယ်တိတိ၊ ငွေခါးပန်းကြိုး တစ်ခု၊ နားသံသီး တစ်စုံ၊ ကုလားဒိုတီ သုံးထည်၊ ဂျုံအိတ်ခွံကို ချုပ်ထားသော အကျီနှစ်ထည် စသည်တို့ကို ငဘက စိတ်မှတ်ဖြင့် စာရင်းတင်ပြီးလျှင် လက်ခံလိုက်သည်။ ကလေးတွေက ငဘက ဝိုင်းအုံကြည့်ကြသည်။ ငဘက ကလေးတွေကို မောင်းထုတ်လိုက်ပြီး သူတို့ရှေ့တော့မှ သေတ္တာကို ဝှက်သည်။ ဟော်ရီး၏ ထင်းရှူးသေတ္တာမှာ တဲတွင်းရှိ စပါးပုတ်ထံသို့ ပုန်းလျှိုးကွယ်လျှိုးနှင့် ငုပ်သွားလေသည်။

“အာကိုဂျီး . . . ဘယ်သူမှ မတိပါစေနဲ့နော် . . . ” ဟု ဟော်ရီးက ပြောသည်။

“အေး . . . အေး . . . စိတ်ချပါ . . . ” ဟု ငဘက ဆိုသည်။

မောင်ထင်

၆၁၁

ထိုအတွင်း တဲ၏ညာဘက်သို့ တစ်တောင်ဆစ်ချိုးလာသော ခပ်လှမ်းလှမ်းရှိ ချောင်းကမ်းပါးမှ လှေလှော်သံ ကြားရသည်။ မှောင်ပြီဟု ဆိုရသော်လည်း ချောင်းရိုးတစ်လျှောက်မှာ မှန်ပြင်တစ်ချပ်ကို အရှည်လိုက် ခင်းထားဘိသကဲ့သို့ ရှိလေရာ လှေနှင့်တကွ လှော်လာသူ၏ အရိပ်အယောင်မှာ ပကတိ ပြတ်သားလှသည်။ ရောင်တစောင်းထုံးပြီး ခေါင်းပေါ်၌ တဘက်တစ်ထည်ပတ်ထားပုံမှာ . . .

“မဟုတ်ကမူ လွဲရော မိဖော့ရေ . . . ငါတော့ဖြင့် ဖြိုးတုပ်လို့ ထင်တာပဲ . . . ”

➤➤➤

အခန်း (၃) ငါးရံးမ

လောကဓာတ်တစ်ခုလုံး အပူဓာတ်ဖုံးလွှမ်းလျက် ရှိသည်။

ရာသီကား နွေရာသီဖြစ်၏။ လ၏အလို ဆိုလျှင် အသက်ငင်၍ တပါးဘက်သို့ ဝိညာဉ်ကူးခါနီး ဖြစ်သည်။

စိတ်ကူးယဉ်ဆရာတို့က . . . “တပို့တွဲ၊ ပေါက်လဲရယ်တဲ့ ငုံ့စီစီ၊ ဖူးတဲတွေကချီ” ဟူ၍ သာယာသော တေးသံကို ဖွဲ့ဆိုခဲ့လေသည်။ သို့ရာတွင် နံနက်မိုးသောက်မှသည် နေဝင်မိုးချုပ်သည့်တိုင်အောင် ပူပြင်းလှသော နေမှာ စာဆိုတော် ပဏ္ဍိတ်တို့၏ စိတ်ကူးများကို အရူးလုပ်၍ သရော်နေသည်။

သို့ပေမည် လမြတ် လထွတ်ဖြစ်သော တပေါင်းလသည် မဝေးတော့ပြီ။ ထိုအခါမှ သရော်ကာ “လတပါး၊ ခအောင်းရယ်တဲ့ ပွင့်ချိန်တန်” ဟု အသံဝါကြီးနှင့် တအားကုန်အော်ကာ စာဖွဲ့ရခြင်းမည်။

သို့သော် ဒီနှစ်လ ဘယ်လောက်ဘဲထွတ်ထွတ်၊ သည်နှစ်လလောက် အပူလွန်ကဲသောလ ဘယ်လမှ မရှိဟု ငဘ သိသည်။ လယ်ကွင်းတွေ ပက်ကြားအက်ကုန်ပြီ။ တဲဘေးရှိ တလင်းပြင်လေးမှာ နွားချေးကျံစက သနပ်ခါး ထူထူလိမ်းထားသည့် မိဖော့မျက်နှာအတိုင်း ပြောင်တင်းချောမွေ့နေသည်။ ယခုတော့ တလင်းကလေးမှာ အမယ်အို ရွတ်တွဲကြီး၏ မျက်နှာလို အက်ရာထင်နေပြီ။ ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ ဝါဝင်းသော ရိုးပြတ်တို့မှာ အရောင်လွင့်၍ မွဲခြောက်ခြောက် ရှိနေပြီ။ လယ်ကွင်းကိုဖြတ်၍ တောတန်းဘက်သို့ ခေါင်းကိုမြေနှားကပ်ပြီး ငဲ့ကြည့်သူသည် မြေငွေ့အပူရှိန်ကြောင့် ရိပ်ရိပ် ရိပ်ရိပ်နှင့် အရာဝတ္ထုများ လှုပ်ရှားနေသည်ကို မြင်နိုင်ပေမည်။ လောကဓာတ်ဆရာတို့၏ အလိုအရ အလင်းရောင်သွေဖည်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သိပ္ပံပညာကို ကကြီး ပုတ်လောက် ရေး၍မှ နွားထီးမှန်း နွားမမှန်းမသိသူ ငဘ အဖို့မူ သွေဖည်တာတော့ သွေဖည်တာပဲ။ ဘာသွေဖည်သလဲတော့ မဆိုနိုင်။ သူ့စိတ်ထဲမှာ ခါတိုင်း ပူနေကျ ဖြစ်သော နွေဥတုသည် ယခုအခါမှ ဖောက်ပြန်သွေဖည်ပြီး အပူကြီးနေရောသလားဟု ထင်မှတ်မှားမိသည်။

မောင်ထင်

၁၁၁

လယ်ကွင်းထဲမှာ လေပွေကလည်း ခဏခဏမွေ့သည်။ တောင်တန်းစပ်က ချောင်းဦးတိုမှာလည်း ရေနည်းသွားပြီ။ ငါးရူး၊ ငါးရဲ့၊ ငါးမြေမ စသည်တို့မှာ ရေပူတွင် ပေါလောမျောပြီး ပုတ်၍ပင်နေချေပြီ။ စောစောက ငဘသိလျှင် တမံတုတ်ပြီး ငါးဖမ်းလိုက်ရသော် ငါးရဲ့ခြောက် ခွက်တစ်ဆယ်လောက်တော့ အနည်းကလေး ရမှာပေါ့။

ယခုလို ၁၃၀၄ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလမျိုးကို ငဘ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်လေရာ သူလည်း ကဗျာဆရာအနေနှင့် စိတ်ထဲမှာ စာဖွဲ့ကောင်း ဖွဲ့မိပေမည်။ သူဖွဲ့မည့်ကဗျာမှာ ယခုကာလ နောက်ဆုံးပေါ် တက္ကသိုလ်ကျောင်းထွက် စာတတ်ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ကဗျာနှင့်စာလျှင် ကွဲပြားခြားနားချက် တစ်ချက်ပဲ ရှိသည်။ ထိုနောက်ဆုံးပေါ် ကဗျာပါရဂူတို့က သူများစာကို ခိုးချသည့်အရာ ငဘထက်သာသည်။ ငဘကား လူရည်မလည်သေးသောကြောင့် ခိုးမချတတ်။ သူပင်ကိုယ်ညဏ်ကို သုံးရရှာသည်။

“ဘယ့်နယ်ဗျာ . . . ပူ . . . ပူလွန်းတော့တယ် . . . အပြင်ကလဲ ပူ၊ အတွင်းကလည်း ပူ . . . နေ့ရှိန်ရတဲ့အထဲ ရင်ထဲမှာ သောကမီးကလည်း ခြစ်ခြစ်တောက် ပူလို့ . . . သားသမီးအတွက်ကလည်း အကြောင့်အကြမကင်းလို့ ပူ . . . ကာလပျက်ခါနီးမှာ စပါးဈေးကျသွားမှာစိုးလို့ ပူ . . . ကာလပျက်လျှင် လူဆိုးအတွက် ပူ . . . အထူးသဖြင့် မြိုးတုပ်ကို ကြောက်ပြီး ပူ . . . ဟိုသင်းအတွက်လဲ ပူ . . . သည်သင်းအတွက်လဲ ပူ . . . ဪ . . . ပူ . . . ပူ . . . ”

ဤကား ငဘ၏ ကဗျာတည်း။

သူကဗျာမှာ တပူပူမြည်နေသော ကဗျာဖြစ်သည်။ မြည်လည်း မြည်လောက်ပါပေသည်။ တို့ဗမာပြည်မှာ တပေါင်းလကျရောက်ခါမှပဲ စပါးကလေးရောင်းပြီး ငွေမြင်ကြရသည်။ သည်တော့မှပဲ တောသားတွေ ပိုက်ဆံဖောတော့သည်။ ပိုက်ဆံ ဖောတော့မှပဲ ဘုန်းကြီးပျံပွဲတွေ တဖြိုးဖြိုးမိမိရသည်။ ဘုန်းကြီးပျံမှလဲ ကြက်တိုက် မဲရိုက်လို့ ပျော်သည်။ ကြက်ဝိုင်းကောင်းပြန်တော့လည်း တယ်ပြီး ရှုံးလှချည့်ကလား၊ ရှုံးတော့လည်း စိတ်ညစ်သည်။ စိတ်ညစ်မှလည်း မီးတောက်တဲ့တောအရက်လေး သောက်ကောင်းသည်။ သောက်ကောင်းတော့လည်း မူး၊ မူးကောင်းတော့လည်း ရမ်း၊ ရမ်းကောင်းတော့လည်း ဒေါသထွက်။ ဒေါသထွက်တော့လည်း ရန်ဖြစ်လို့ တယ်ကောင်း။

ထို့ကြောင့်လည်း ဤလမျိုးကို ရာဇဝတ်မှုပြဒါးချိန် တရှိန်တည်း တိုးတက်လာသောလ ဟူ၍ အုပ်ချုပ်ရေးပါရဂူတို့က အမှတ်အသားပြုကြသည်။

ယခုလည်း သည်လမှာ အင်္ဂလိပ် ဟိုနေ့ ပြေးတော့မလို နေ့တစ်မျိုး ညတစ်မျိုး ကြားနေရသည်။ အမယ်လေး . . . ဘယ်သူ့ကို ယုံပြီး ပုံခဲ့မှာလဲ။ လောဘမီး ဒေါသမီးတို့သည် “ဘုန်းမီးနေသို့ တောက်လတ္တံ့” ဟူသော တဘောင် အလိုအရ တဟုန်းဟုန်းထ၍ လောင်တော့မည်။ တပေါင်းလလည်း ဆန်း၍ လာချေပြီ။

ငဘမှာ ပူအိုက်လွန်း၍ တဲရေကွပ်ပျစ်ပေါ်တွင် လဲလျောင်းရင်း လမင်းကို အာရုံစိုက်၍နေသည်။ ပ ကလေး ပက်လက်လန်နေသကဲ့သို့ ယက်ကန်ယက်ကန်နှင့် တဖြည်းဖြည်း တွားသွားနေသော သုံးရက်လခမျာ မှာ မျက်စိ ပေကလပ်ပေကလပ် လုပ်၍နေသော ကြယ်အပေါင်းတို့၏ အလယ်တွင် မျက်စိသူငယ် ဖြစ်နေရရာ သည်။ ကြယ်အပေါင်း ခြုံရပါလျက်နှင့် ဖိုးရွှေလမင်းကလေးမှာ အာကာသထဲတွင် ယောင်လည်လည် နေရရာ သည်။ လူထုအပေါင်း ဝိုင်းရုံလျက်နှင့်လည်း လယ်သမား ငဘမှာ လောကကြီးထဲတွင် မျက်စိလည်ရတော့မည်။

သို့သော်၊ အင်း . . . နံဘေးမှာ မိဖော့ အရှိသေးသားပဲ။ မိဖော့က နို့ငွားသော သားငယ်ကလေး တဖွဲ့ ခွီးဖြင့် အိပ်ပျော်သွားသည်ကို သူနှင့်သူလင် နှစ်ဦးကြားထဲတွင် ချ၍ သိပ်နေသည်။ ထာဘီက ကပိုက်ရုံနှင့် မိဖော့၏ ချက်အောက်ကို ဖုံးထားသည်။ ကြယ်ရောင်တွင် မိဖော့၏မျက်နှာကို ငဘမြင်ရသည်။ သည်လိုညမျိုးမှာ မိဖော့ကို

မောင်ထင်

၁၁

မြို့သူကလေးများလို လက်ကျပ်အင်္ကျီကလေး ဝတ်စေပြီး ပုတီးလက်ကောက် ဒွါဒယာစသည်တို့ ဆင်ပြင်ပေးလိုက်ရလျှင် “မိုးနတ်ဒေဝီ၊ မောရဏိတနန်းကဲ့သို့” ငါ မြင်ရမှာပဲ။ ဪ . . . ငါတို့လယ်သမားတွေဟာ ဒီလို စည်းစိမ်မျိုးကို ဘယ်ဘဝကျမှ မှန်းနိုင်ပါ့မလဲ။ မိဖော့ကို ခိုးပြေးတဲ့နှစ်တုံးကလဲ ဒီလယ်ဧက အစိတ်၊ အခုလဲ အစိတ်ပဲ။ အင်း . . . ဘိုးအလက်ထက်တုံးက ဧကလေးဆယ်ထိအောင် လုပ်ငန်းချဲ့ထွင်ခဲ့ဖူးပါရဲ့။ ဒါပေမဲ့ စပါးပေး အတိုးကြီးလို့ အတိုးမသေခင် တစ်နှစ်လောက်မှာ ငါရှင်မြတ်အကြွေးတွေ ဆပ်လိုက်ရလို့ ဒုံရင်း ပြန်ကျတာပါပဲကလား။ ဟယ် . . . ယောက်ျားပဲ။ အခု ဦးသာဂေါင်ဆီမှာ အပ်ထားတဲ့ စပါးနှစ်ရာကို ဈေးကောင်းကောင်း ရောင်းရလျှင် သူ့ဆီမှာ နောက်ထပ် တစ်ရှဉ်းထွန်လောက် တိုးချဲ့နိုင်ဖို့ ပြောရဦးမှာပဲ။

ငါသည် အတွေးပင်လယ်ကြောထဲတွင် ပေါလောပေါ်၍နေသည်။ မိဖော့က ကလေး မနိုးအောင် အသာရွှေပြီး ငါနား ကပ်သည်။ ငါက သက်ပြင်းရှလိုက်သည်။

“ဒီမှာ . . . တော်က ဘာတွေ့ပြီး စိတ်မောနေတာလဲ . . . ”

“ရှေ့ရေ့နောက်ရေ့ပေါ့ကွယ် . . . တို့သမီးလေးလဲ ကြီးလာပြီ . . . ကြိုးစားပမ်းစား အလုပ်လုပ်တဲ့ နောက်လိုက်ကောင်းကောင်း တစ်ယောက်တွေ့ရင် တစ်ခါတည်းသာ ပေးစားလိုက်ချင်တော့တာပဲ . . . ”

“ကျုပ်သမီးက ငယ်ပါသေးတယ်တော့ . . . ”

“ငါတော့ မြန်မြန် ကြီးစေချင်ပြီကွယ် . . . ဒါမှ တို့သမက်ကလေးက ရင်မြေကတုတ်လုပ်ပြီး ကြိုးစားလိုက်ရင် လေးငါးခြောက်နှစ်အတွင်း ဧကခြောက်ဆယ်လောက်တော့ နိုင်နိုင်နင်းနင်း ဦးစီးနိုင်မှာပဲ . . . ဪ . . . လယ်သမားဘဝ တယ်ပင်ပန်းလှပါကလား . . . ဘယ်တော့မှ ကိုယ့်လယ် ကိုယ့်ချောင်းနဲ့ လူလူ သူသူ နေရတော့မှာလဲ . . . ”

ငါက မိဖော့၏ နဖူးဆံစလေးများကို သူ့လက်ကြမ်းကြီးနှင့် ပွတ်သီးပွတ်သပ်လုပ်ရင်း ချူသံပါအောင် ညည်းလိုက်သည်။ မိဖော့က ဆေးပေါ့လိပ်ကို လိုက်စမ်းရင်း ငါ့ကို ကျောပေး၍ လှည့်လိုက်သည်။ ဆေးပေါ့လိပ်ကို တွေ့သောအခါ မီးမသေသေးသည့်နှင့် တဖြည်းဖြည်း ဖွာရင်း သူ့အတွေးနှင့် သူ ငြိမ်သွားပြန်သည်။

“အင်း . . . ငါ့လင်တော့ အလုပ်ခွံ တယ်ပြင်းတာပဲ . . . သူကြသလို လေးငါးနှစ်အတွင်းမယ်လယ်ဧကခြောက်ဆယ်လောက် ထွန်နိုင်ရင် ဝမ်းစာစပါးက အနည်းဆုံး တစ်ရာ၊ တစ်ရာငါးဆယ်တော့ လှောင်နိုင်မှာပဲ . . . ဦးသာဂေါင်ဆီကစပါးလဲ နှစ်ရာကနေပြီး လေးရာထိ ပွားလာမှာပဲ . . . ဘယ်နည်းနဲ့မဆို တစ်နှစ်တစ်နှစ် ငွေ သုံးလေးရာ အနည်းဆုံး ပိုမယ် . . . ဪ . . . ဒီလိုဆိုတော့လည်း သမီးကို နေရာချဖို့၊ သားတွေရှင်မြို့ဖို့ ဗာဟီရတွေ များလာတော့လည်း တို့တဲကလေးနဲ့နေလို့ တင့်တယ်မှာ မဟုတ်ဘူး . . . အင်း . . . တို့ကွင်းမှာ တို့ လူရည်တက်ဦးမှာပေါ့ . . . သူကလည်း လူရိုးကြီးဆိုတော့ မနှစ်က ကောက်စိုက်လာတဲ့ ချစ်ပုကြီးတို့ လိုဟာမျိုးနဲ့ တွေ့သွားရင် သူ စိတ်ပြောင်းသွားမလား မသိဘူး . . . ”

မိဖော့ဦးနှောက်ထဲသို့ နောက်ဆုံးတွေးလုံးကလေး ကတိသီးကတိသတ် ဝင်သွားသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် မိဖော့မှာ သူ့လင် နက်ဖြန်သဘက်ပဲ မယားငယ် ယူတော့မည့်အတိုင်း စိုးရိမ်ပူပန်မိသည်။

“ဒီမှာတော့ . . . ဒီမှာ . . . ” ဟု မိဖော့က ငေါက်ဆတ်ဆတ်နှင့်ခေါ် ကာ ငါ့မျက်နှာဘက်သို့ လှည့်လိုက်သည်။

ငါက အလန့်တကြား . . . “ဟေ . . . ဘာလဲဟ . . . ” ဟု ပြန်အော်လိုက်သည်။

မောင်ထင်

၁၈

မိဖောက ကိုယ့်လိပ်ပြာကိုယ်မလုံဖြစ်ပြီး ဆေးလိပ်ကို ပါးစောင်တွင်ခွဲ၍ ဖွာရင်း ဖြောင်ဖွင့်မေးကြည့်လျှင် ကောင်းမလားဟု စဉ်းစားခန်းထုတ်သည်။ သူဖွာလိုက်သော မီးရောင်တွင် မိဖော၏ ကပိုက်ရုံပုံပန်းကို ငှာ မြင်ရ၏။ အိုတယ်သာဆိုရ၊ အပျိုက ရှုံးလောက်သော သူ့ကိုယ်လုံးကိုယ်ပေါက်ကလေးမှာ ငှာကို မြူနေသည်။ ငှာကလည်း ယခုနေအခါ မိဖောရင်ပြင်မှာ “အင်မိစီ” ကြိုးကလေး တွဲလောင်းခိုနေလျှင် ပိုပြီး ကြည့်ကောင်းမှာပဲဟု တွေးမိသည်။

“ဒီမှာ . . . တော်နဲ့ ခဏခဏလှောင်တဲ့ ချစ်ပုကြီးတို့ ဘယ်ရောက်နေပလဲ . . . ”

“ဘယ်သိပ်ပါ့မလဲဟ . . . သည်ကောင်မက အခြေရှိတဲ့ဟာမမှ မဟုတ်တာ . . . ”

“သူက ခပ်နုနုနုနုနု . . . ”

“အင်း . . . ”

“ဒီမှာ . . . တော်လေ . . . သားကြီး သမီးကြီးနဲ့ အပျော်လိုက်ချင်တဲ့စိတ်များ မထားနဲ့နော် . . . ကျုပ်တို့သမီးက မငယ်တော့ဘူးတော်ရေ . . . တော်တော်ကြာ လူကဲ့ရဲ့စရာကြီး ဖြစ်နေပါဦးမယ် . . . ”

ငှာက မိဖော၏ပါးကို တံစဉ်ကဲ့သို့ရှုသော လက်ဝါးကြမ်းကြီးနှင့် ပွတ်၍ . . .

“ဘယ်က လာပြီး ကြံကြီးစည်ရာကွာ . . . မဟုတ်တာပဲ . . . ” ဟု အသံလေးကြီးနှင့် ပြောလိုက် သည်။

“အော် . . . ခိုးရိမ်လို့ပြောရတာ တော်ရေ . . . တော်တော်ကြာ မယားနှစ်ယောက်ကြား ဗျာများနေမှာ စိုးလို့ . . . ”

“ကွယ် . . . ဒီလောက် ပေါင်းလာမှပဲ စိတ်မချသေးဘူးလားကွာ . . . ငါက ဒါမျိုးတွေ စိတ်မဝင်စားဘူးလဟ . . . မင်းတို့ သားအမိတစ်တွေ ဘုရားသွားကျောင်းတက်ရင် လူလူသူသူ သွားလာနေထိုင်နိုင်လောက်အောင်လို့ချည်း တွေးတွေးပြီး ပူနေရတယ် . . . ဒီနှစ် စပါးကို တလင်းခြင် တစ်ပိသာဈေးနဲ့ ရောင်းရရင် . . . ”

“အရပ်က ပျက်နေပြီ တော်ရေ . . . ”

ငှာအဖို့ သည်စကားသည် အမင်္ဂလာအစစ်ကြီးဖြစ်သည်။ သာယာသောညမှာ အပူပြင်းပြင်းကို ညှင်းလေပြေက ဖြေဖျောက်နေတဲ့ မိဖောနှင့် ရှေ့ရေနေောက်ရေ တိုင်ပင်ရသည်မှာ အရှင်လတ်လတ် နိဗ္ဗာန် ရောက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ယခုမူ သည်စကားကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို လက်လှမ်းအမီတွင် အဝီစိသို့ စောက်ထိုးပြန်ဆင်းရသည်နှင့် တူလေသည်။

“သိကြားသာသနာကလည်း နီးလာပြီကိုးကွယ် . . . မတော်သူထိပ်၊ တော်သူထိပ်ဆိုတဲ့ သိကြားမင်းရဲ့ ဝရမိန်လက်နက်တွေ မြင်ရဦးမှာပေါ့ကွယ် . . . ”

ယင်းသို့ညည်းတွားကာ ငှာက သက်ပြင်းချသည်။ မိဖောက သူညာဘက်လက်ကို ငှာ၏ရင်ပေါ်သို့ တင်လိုက်သည်။

ငှာက မိဖောကြောက်မည်စိုး၍ တစ်ကြောင်း၊ သူလည်း စိတ်သက်သာရာ ရချင်၍တစ်ကြောင်း ဤအကြောင်းကြောင်းတို့ကို ထောက်၍ မိဖော၏လက်ကို မလွှဲမရှောင်သာ ဖမ်းဆုပ်ထားရသည်။ စိတ်ထဲကတော့ အပါသား။

မောင်ထင်

၁၈

ညင်းလေပြေသည် ငာနှင့်မိဖော့တို့၏ ရင်ခွင်ထဲသို့ ခေါင်းလျှိုဝင်ကာ တွတ်တီးတွတ်တာ လုပ်နေသည်။

ငာနှင့်မိဖော့တို့ စိတ်ထဲ၌ကား ပူလောင်လှသော ကမ္ဘာကြီးထဲမှ အလွတ်ရုန်းကာ သုခအမြိုက်နှင့် ပြည့်စုံလှသော လောကနိဗ္ဗာန် တံခါးဝသို့ ရှေးရှုနေကြလေပြီဟု ကိုယ့်စိတ်ကိုကိုယ် လှည့်စားထားလိုက်ကြသည်။

သို့သော် သူတို့နှစ်ဦးစလုံး ဤကမ္ဘာကြီးထဲ၌ပင် ကျင်လည်လျက်ရှိသေးသည်ကို သတိရစိမ့်သောငှာ တစ်ဖက်တောတန်းမှ အုန်းအုန်းမြည်သော အသံတစ်ခုက နှိုးဆော်လိုက်သည်။ အသံမှာ တောတန်းကို ကျော်နေရသဖြင့် တော်တော်နှင့် မသဲကွဲချေ။

“ဒီမှာ . . . နားထောင်စမ်း . . . ဘာသံတွေလဲ မသိဘူး . . . ” ဟု မိဖော့ကပြောရင်း ငေါက်ကနဲ ထထိုင်ပြီးလျှင် ထဘီပြင်ဝတ်သည်။

အသံတို့မှာ ခွေးအူသံ၊ ကျီးလန့်သံ၊ ဘဲနိုးသံ၊ ကြက်ကတော်သံတို့အကြားတွင် မြုပ်သွားလိုက် ပေါ်လာလိုက်ဖြစ်သည်။ တစ်ချက်တစ်ချက် ပေါ်လာပြန်လျှင်လည်း တစ်ခနက်ဖြစ်သည်။

လင်မယားနှစ်ယောက် နားစွင့်ထောင်ကြသည်။ ထိုအတွင်း ဟော်ရီးတဲမှ ချောင်းဟန့်သံ ကြားရသည်။ မြတ်မွှေးနှင့် သာအိတို့လည်း အိပ်ရာက ထလာကြသည်။ မိနီကလည်း “အမေဘာလဲ” ဟု အိပ်ခန်းတွင်းမှ လှမ်းမေးလိုက်သည်။ မိဖော့မှာမူ ကလေးတွေ လန့်မှာစိုး၍ အခါလည်သားကလေးကိုပွေ့ကာ အိပ်ရာထဲသို့ ဝင်သည်။

အသံမှာ လူစုလူဝေးတို့ သံပြိုင်ဟစ်အော်နေသော အသံဖြစ်သည်။ အားလုံး နားစွင့်လိုက်ကြသည်။ မိနီက . . . “ဟာ . . . ဟော . . . အဖေရေ . . . မအေယိုးဟေ့လို့ ဆဲသံကြားတယ် . . . ” ဟုဆို၏။

“ဟာ . . . ဆဲတာ ဟုတ်မထင်ပါဘူး လုံမရယ် . . . ဟော . . . ဟော . . . နားထောင်စမ်း . . . ” ဟု မြတ်မွှေးက လက်ညှိုးကလေးကို ထောင်ကာပြောရင်း နားစွင့်လိုက်သည်။ အသံမှာ သဲကွဲလာပြီ။

“သခင်မျိုးဟေ့ တို့ဗမာ . . . အရေးတော်ပုံ အောင်ပြီ” ဟူသော ကြွေးကြော်သံကြီးသည် ငာ၏ လယ်ကွင်းတည်းဟူသော ကမ္ဘာလောကကြီးကို အမြစ်ကနေပြီး ဆွဲနှုတ်လိုက်လေသည်။ ငာစိတ်ထဲ၌ ကိုသာဂေါင်၏ စပါးအပြည့်တင်လာသော ငါးရာပါသမ္ဗာန်ကြီး ရင်ဝတက်ဆောင့်သလို အောင့်ကနဲဖြစ်သွားသည်။

ထိုအသံများ တအောင့်လောက် ပျောက်သွားပြီးနောက် တောတန်းအလွန် ရေကျော်ဝ တရုတ်ဆိုင်ဘက်ဆီမှ ဖြန်းဖြန်းခိုင်းခိုင်းအသံများ ကြားရပြန်သည်။ တော်တော်ကလေး ကြာသွားသောအခါ မီးများ ထိန်ထိန်လင်း၍ တက်လာသည်။ ကောက်ရိုးပုံမီး၌ သည်ကိုမြင်နေကျ တောသူတောင်သားတို့အဖို့ ထိုမီးသည် ဘာမျှ ထူးခြားလှသည် မဟုတ်။ သို့သော် ထိုမီးရောင်သည် ကောင်းကင်ကို ပြေး၍ဟပ်လိုက်သောအခါ သာမည ကောက်ရိုးမီးမဟုတ်တန်ရာဟု ကြည့်သူအားလုံးတို့က ရင်တဖိုဖိုနှင့်မြည်တမ်းရင်း ကောက်ချက်ချလိုက်သည်။

သို့သော် သူတို့တစ်တွေ ငာဘဲ နောက်ဘက်ခပ်ကျကျ မြစ်ကြီးဟိုဘက်က မီးရောင်ကို မမြင်ရသေး၍သာ မြည်တမ်းရုံ မြည်တမ်းကြသည်။ မြင်လိုက်တော့ ရင်ထဲတွင် ဆိုပြီး ငာရော၊ မြတ်မွှေးရော၊ သာအိ ရော . . . “တစ်ခါတော့ဖြင့် ခက်ကြရောပေါ့လကွာ” ဟု ညည်းတွားကာ မျက်ရည်များပင် ကျကြသည်။ ဟော်ရီး မှာမူကား . . . “အာကိုရီး . . . အာကိုရီး . . . အားလုံး မာလကတွားကုန်ပြီ” ဟူ၍ ချုံးပွဲချင်လေတော့သည်။

ကောင်းကင်အလုံး မီးဟုန်းဟုန်းထ၍ တောက်လေပြီ။ သာအိ၊ မြတ်မွှေးနှင့် ငာတို့တရ် လူကုန်နိုးကြပြီ။ ကလေးတွေလည်း လန့်၍ တစာစာငိုကြသည်။ သာအိမိနီးမက ထဘီစွန်တောင်ဆွဲပြီး လန့်ပြေးပြေးရာ ဗွက်ထဲတွင် ခြေချော်လဲလိုက်သေးသည်။ လေရှူးကလေး တစ်ချက်တစ်ချက် သည်ဘက်လွင့်လာလျှင် မီးလုံးကြီးလိုက်လာသကဲ့

မောင်ထင်

၁၈

သို့ ရှိသောကြောင့် လယ်ကွင်းရှိ ကျားမ ကလေးသူငယ်မကျန် ထွက်ပြေးမည် တက်ကဲလုပ်သည်။ ဘာက ဟောက်ထား၍ ငြိမ်နေကြရသည်။

ဘာစိတ်ထဲ၌ ကမ္ဘာကြီး ပျက်စီးလုနီးပြီလောဟု မေးခွန်းထုတ်နေသည်။ အခြားသူများလည်း ငိုနေကြသည်။ ထမင်းအိုး နှစ်လုံးချက်လောက်ကြာအောင် မီးတောက်များလျှံ၍ တက်နေသည်။ ပြီးလျှင် အလင်းရောင် ဝပ်သွားသည်။ ထိုအခါမှ မိန်းမများ၊ ကလေးများ ကိုယ့်တံတွင်းသို့ အလျှိုလျှို ဝင်ကြသည်။

“တို့နဲ့ အဝေးသားပဲကွာ . . . ကဲ . . . ကဲ . . . တဲထဲ ပြန်ကြ . . . မနက်ကျမှ အကြောင်းစုံ သိအောင် စုံစမ်းရဦးမှာပဲ . . . အိပ်ရေးပျက်ကြမယ် . . . သတိပီရိယနဲ့လဲ အိပ်ကြဟေ့ . . .” ဟု ဘာက သူ့အဖော်များအား ညွှန်ကြားချက်ပေးလိုက်သည်။ သို့အတွက်ကြောင့် ယောက်ျားများလည်း ကိုယ်စီကိုယ်ငှ တဲထဲသို့ ပြန်ကြသည်။ သို့သော် ထိုညအရံ လူကြီးပိုင်းမှာ ကောင်းစွာ အိပ်ပျော်ကြသည်မဟုတ်။

မိဖော့၏ဆေးခံတောင်းထဲမှ ဆေးပေါ့လိပ်နှင့် ဘာတို့မှာ တစ်ညလုံး မဟာမိတ်ဖွဲ့နေကြသည်။ မိဖော့မှာမူ ကား ဘာ၏ဘေးတွင်ထိုင်ကာ ညှိုးငယ်သော မျက်နှာနှင့် ဘာ၏အကဲကို ခတ်နေသည်။ သန်းကောင်ကြက် တွန်သောအခါမှ ဘာက တိုက်တွန်းလွန်းမက တိုက်တွန်း၍ မိဖော့အိပ်ရာဝင်သည်။ ဘာမှာ မှောင်ထဲတွင် ဆေးပေါ့လိပ်မီးကို ကသိုဏ်းရှုရင်း ကြောင်တက်တက်ဖြစ်နေသည်။ လင်းကြက်ဆော်လေမှ အိပ်ခန်းဝရှိ ဝါးပိုးခါးပန်းပေါ် ခေါင်းတင်ပြီးလျှင် တခေါ်ခေါ်နှင့် အိပ်မောကျသွားလေတော့သည်။

သို့သော် ဘာ၏နားထဲတွင် “သခင်မျိုးဟေ့ တို့ဗမာ” ဟူသော အသံများ ဝီခေါ်ကာမည်လျက် ရှိတုံးပင်။ ညဉ့်ဦးကကြားရသော အသံကို အိပ်လျက်နှင့် ကြားနေရသောကြောင့် အိပ်ပျော်သွားသည်ဟူ၍ပင် မထင်မိချေ။ ထိုအသံတို့မှာ အိပ်မက်ထဲက အသံလေလားဟူ၍လည်း တွေးလိုက်သေးသည်။ သို့သော် ယခုကြားရသော အသံတို့မှာ နီးကပ်လွန်းလှချေ၏တကား။

တအောင့်လောက် မေ့ကနဲအိပ်အပျော်တွင် “သခင်မျိုးဟေ့ တို့ဗမာ . . . အရေးတော်ပုံ အောင်ပြီ” ဟူ၍ အသံဝါကြီးနှင့် တအားကုန် ကျုံးဟစ်လိုက်သော အသံမှာ . . . တန်တော့၊ ဖြိုးတုပ်ရဲ့ အသံပဲ။ ဘာ ငေါက်ကနဲ ထထိုင်လိုက်သည်။ လင်းကြက်ဆော်ရုံမဟုတ်။ ထိန်ထိန်လင်းနေပြီ။ သူတံမြေရင်းဘက်မှ သာအိတို့အသံ ကြားရသည်။ “အမယ်လေးဗျ” ဟု ဟော်ရီးအော်လိုက်သော အသံကိုလည်း ကြားရသည်။ တွေဝေနေစဉ်ပင်လျှင် ဟော်ရီးကို လက်ပြန်ကြိုးတုတ်၍ ဆွဲလာသော ဖြိုးတုပ်နှင့် သူ၏အပေါင်းပါ လူနှစ်ဆယ်အစိတ်ခန့် တရေ့ရောက်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဟော်ရီး၏ခေါင်း၌ ခေါင်ရမ်းပန်းတွေ ဝေဆာနေသည်ဟု ဘာက အောက်မေ့လိုက်သည်။ သေချာစွာပြန် ကြည့်လိုက်သော် နဖူး၌ ဟက်တက်ကွဲပြနေသော ဒဏ်ရာတစ်ခုကို သွေးခြင်းခြင်းနီလျက် တွေ့ရသည်။

ဖြိုးတုတ်က ဘာ၏တဲပေါ်သို့ ပိုင်စိုးပိုင်နင်း ဝင်ရောက်လာသည်။

“ဘယ်မလဲ ထင်းရူးသေတ္တာ . . .” ဟု ဆိုသည်။

ဘာက ငိုနေသည်။ ဟော်ရီးက “အာကိုဂျီး . . .” ဟု အသံပြုသည်။

ဖြိုးတုတ်က . . . “ဒီကုလား ဘာစကားများသလဲ . . .” ဟုဆို၍ ဓားနှောင့်နှင့် ကျောကိုထုသည်။ ဟော်ရီးသည် မြေပေါ်သို့ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်ချပြီးလျှင် တဟီးဟီး ငိုလေသတည်း။

မောင်ထင်

၁၈

“ဟေ့ကောင် . . . ဘယ်မှာလဲကွ . . . ” ဟု ဖြိုးတုပ်က ဘီလူးသဘက်စီးနေသော လောဘသံကြီးဖြင့် ငါ့ကို မေးသည်။ ငါက ဆုတ်ဆိုင်းအထိ ဖြစ်နေသောကြောင့် ဖြိုးတုပ်စိတ်မရှည်နိုင်တော့ဘဲ ငါ၏ ကျောပြင်ကို ဓားပြားနှင့် ရိုက်သည်။

ဖြိုးတုပ်မှာ လူမိုက်ပင် လုပ်နေဖူးသော်လည်း နဂိုက ဓားကိုင်ဖူးသူ မဟုတ်။ သတ္တိလည်း မရှိ။ အရပ်ပျက်ကားမှ ဗိုလ်တက်လုပ်ရသူ ဖြစ်လေရာ ဓားပြားအရိုက်တွင် လက်အနည်းငယ် တွန့်ပုံရသည်။ ထို့ကြောင့် ရိုက်ပြီး ဓားကိုအသိမ်းတွင် ငါ၏ကျောပြင်မှာ ဓားဦးရှည် သွားလေရာ ဖြာကနဲ သွေးတွေပန်းထွက်သည်။

မိမောက ကြောက်ပူတုန်၍ အခန်းအောင်းနေရာမှာ ငါ့ဖြစ်ပုံကို မြင်လေသောအခါ . . . “အမ လေး . . . မြင်မကောင်းရှုမကောင်း ဖြစ်ကုန်ပါပေါ့လား . . . ” ဟု အော်ကာ ငါ့ရံရာသို့ ပြေးလာသည်။ ဖြိုးတုပ်မှာ တစ်မတ်ဖိုးမျှသာ သခင်ဖြစ်လေရကား သူ့၌ သူရသတ္တိ တစ်မတ်ဖိုးမျှသာရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ရှိသမျှ သော သတ္တိကလေးနှင့်ပင် လန့်ပြီးမည်ကြံ၍ နောက်တွန့်သွားသည်။ တပည့်တပန်းများက နောက်ပိုင်း၌ မထွက်သာအောင် သူ့ကို ပိတ်၍ထားသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ မိမောက သူ့လင်ရှိရာသို့သာ ချဉ်းကပ်၍ သွားသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဖြိုးတုပ်မှာ ဣန္ဒြေဆယ်၍ ရလိုက်ပါသေးသည်။

ငါ့ဖြစ်ပုံကို ဟော်ရီးမြင်ရသောအခါ . . . “အခုကိုး . . . ချွန်နော့အတွက် ဂန္ထမစိတ်တယ်နော် . . . မကန်းဘူးရှိတယ် . . . ပေးလိုက်ပါတော့ အခုကိုးရယ် . . . ” ဟု ဆိုသည်။

ငါကလည်း . . . “ခင်ဗျားတို့လိုချင်တာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် တက်ရှာကြပေါ့လေဗျာ . . . ” ဟု ငေါက်ဆတ်ဆတ်ပြောလိုက်သည်။

ဖြိုးတုပ်တို့လူသိုက်လည်း တဲအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်မွေ့နှောက်သည်တွင် ငါတို့ အိပ်ခန်းအောက် တည့်တည့်ရှိ စပါးပုတ်ထဲမှ ဟော်ရီး၏သေတ္တာကို အလွယ်တကူရသည်။

ဖြိုးတုပ်က ငါ့အား . . . “ခွေးမသား မျိုးပျက် . . . ကုလားပစ္စည်းကို နှင့်အမေလင်ဟာ အောက်မေ့ပြီး တရိုတသေ သိမ်းထားရသလား . . . ” ဟု ကြိမ်းသည်။

သူတပည့်များကိုလည်း ငါ့အား လက်ပြန်ကြိုးတုတ်ရန် ဖြိုးတုပ်က ခိုင်းသည်။ သာအိန်နှင့် မြတ်မွေး က . . . “သခင်ဖြိုးတုပ်ရယ် . . . ကိုယ့်ဗမာအချင်းချင်း မလုပ်ကောင်းပါဘူး . . . ” ဟု မျက်ရည်ခံထိုး၍ တောင်းပန်လေသောကြောင့် သခင်ဖြိုးတုပ်က ခွင့်လွှတ်တော်မူသည်။

သို့သော် ဟော်ရီးကိုမူ လက်ပြန်ကြိုးတုတ်၍ သူ့တံရှိရာသို့ ခေါ်သွားသည်။ ဟော်ရီးတဲရှေ့ တလင်းပြင် တွင် ဟော်ရီးစုဆောင်း၍ထားသော စပါးတစ်ရာခန့် တစ်ပုံရှိသည်။

ဖြိုးတုပ်၏ တပည့်အပေါင်းတို့လည်း ၎င်းတို့၏ အဆောင်အဖြစ်ယူလာသော သုံးရောင်ခြယ်အလံကြီးကို ထုတ်၍ ဝါးရံတောမှ ဝါးလုံးတစ်လုံးကို ဖြတ်၍ယူကာ အလံကိုတပ်ပြီးလျှင် စပါးပုံတော်တွင် ထူလိုက်သည်။

တစ်ယောက်က . . . “အရေးတော်ပုံ” ဟု သံတိုင်သည်။

အများက . . . “အောင်ပြီ” ဟု လိုက်ဆိုရသည်။

ဤအခမ်းအနားကား ရန်သူပစ္စည်းဖြစ်သော ဟော်ရီး၏စပါးကို သခင်ဖြိုးတုပ်က သိမ်းဆည်းရေးလုပ်လိုက်သော အခမ်းအနားဖြစ်သတည်း။

မောင်ထင်

၁၈

သခင်ဖြိုးတုပ် နိုင်ငံရေးလုပ်ခဲ့သမျှ တိုင်းပြည်အတွက် အနှစ်နှာခံခဲ့ရသည်ချည်းပင်။ လူလားမြောက်သည် နှင့်တစ်ပြိုင်နက် အလုပ်မရှိ တစ်ရာကိုး ဖြစ်နေသောကြောင့် ဂျီစီဘီအေခေတ်နှင့် ကြုံ၍ နိုင်ငံရေးနယ်ထဲသို့ ခြေစုံ ပစ်ကာ ဝင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုခေတ် နိုင်ငံရေးလမ်းစဉ်အတိုင်း အစိုးရကို အာပေါင်အာရင်းသန်သန်နှင့် ကုန်း၍ ဆဲခဲ့ သည်။ အဆဲကောင်းသောကြောင့် အစိုးရကို အကြည်အညိုဖျက်မှုနှင့် အဖမ်းခံရတော့မလိုလို ဖြစ်ခဲ့သေးသည်။ ပုလိပ်နှင့် ကပ်ပေါင်းပြီး ပုလိပ်သတင်းပေးလုပ်ခဲ့၍သာ ချမ်းသာခဲ့သည်။ ဝံသာနုကိုသာချည်း အားကိုးနေခဲ့ပါလျှင် ထောင်ကျသည်သာ အဖတ်တင်လိမ့်မည်။ အလုပ်အကိုင်မရှိ၍ နိုင်ငံရေး ဝင်လုပ်မိပါသည်။ နိုင်ငံရေး ဝင်လုပ်မိ သောကြောင့် အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ဂျီစီဘီအေ ဆက်ကြေးနှင့် အဘယ်မှာ စားလောက်ပါအံ့နည်း။ သို့ကလို ဖြိုးတုပ် အနှစ်နှာခံခဲ့ရသော်လည်း ဦးချစ်လှိုင်ကြီး သမ္မတဖြစ်တော့ နိုင်ငံရေးသမား ဖြိုးတုပ်ကို ဆေးဖော်ကြော ဖက်ပင် မလုပ်ပါ။ ထို့ကြောင့် အသက် နှစ်ဆယ့်တစ်နှစ်သားအရွယ်မှာ နှစ်ဆယ့်တစ်ဦးပါတီ ပေါ်လာသောကြောင့် ကြင်းကြေအောင် နှစ်ဆယ့်တစ်ဦးပါတီထဲ ဝင်ခဲ့သည်။ သည်အခါကျပြန်တော့လည်း နှစ်ဆယ့်တစ်ဦးကြောင့် အဆဲ သာခံရသည်။ ဘာမျှ ရပေါက်ရလမ်းမရှိခဲ့။ ဆက်ကြေးကိုပင်လျှင် မှန်မှန်ကြီး အုပ်စားနိုင်ခဲ့သောအခြေသို့ မရောက် ခဲ့ရချေ။ အနှစ်နှာခံသမျှ အလကားပဲ။ ဦးဘဖေတို့လူသိုက် ဝန်ကြီးဖြစ်လာသောအခါ ဖြိုးတုပ်ကို မေ့ပစ်လိုက်ကြ ပြန်သည်။ မသကာ သူလည်း သစ်တောရေးဝန်ကြီးတစ်ယောက် လုပ်နေတာပဲ။ ဖြိုးတုပ်ကို အကောက်စာရေးရာ ထူးပေးလိုက်လျှင် ဖြိုးတုပ် ငြိမ်သွားမှာပဲ။

ယခုတော့ ဖြိုးတုပ် မငြိမ်နိုင်။ တကယ့်အရေးကျလျှင် မျိုးချစ်ပါတီကိုမှ အားကိုးရသည်။ ထို့ကြောင့် နှစ် ဆယ့်တစ်ဦးကို ကြည့်၍ မျိုးချစ်ကို ကပ်သည်။ သို့ရာတွင် ဓားမပါတီကလည်း ခေတ်စားလာပြန်သောကြောင့် ဓားမ နှင့်လည်း ရေလိုက် ငါးလိုက် ပေါင်းရသေးသည်။ ဖြိုးတုပ်ကတော့ မျိုးချစ်ကို သစ္စာစောင့်ပါသည်။ ဘုရားစူးရပါ ခေ။ အဲ . . . နို့ပေမယ့် နိုင်ငံရေးဆိုတာ လှေခါးထစ် မဟုတ်ဘူး။ ကာလတုံ့၊ ဒေသတုံ့၊ အပုံတုံ့၊ ခန့်တုံ့။ ဘုရားဟောဒေသနာ မဟုတ်လား။ ဆင်းရဲသားပါတီနှင့်လုံးနေသော်လည်း ဖြိုးတုပ်သည် မျိုးချစ်၏လေးစားခြင်းကို ခံရပါသည်။ နိုင်ငံရေးအကင်းပါးတာကိုး။ မျိုးချစ်ခေါင်းဆောင်များကလည်း ပညာရှိတွေပဲ။ နားလည်ကြတာပဲ။

သခင်တွေ သံဝုံးတီးကြတုန်းက ဖြိုးတုပ်သည် ဂဠုန်စစ်သူကြီးလို ဝါးရင်းတုတ်နှင့် ကူခဲ့သေးသည်။ သို့ရာ တွင် ဝါးရင်းတုတ်ကြောင့် သခင်တွေနှင့် ပဋိပက္ခမဖြစ်ခဲ့ပါ။ ဝါးရင်းတုတ်တပ်မတော်ကြီးထဲတွင် ဖြိုးတုပ် ကန့်လန့် ပါနေစေကာမူ တို့ဗမာသခင်များက နားလည်ကြပါသည်။

ဖြိုးတုပ်သည် နိုင်ငံရေး၌ လာဘ်မြင်လာပြီဖြစ်၍ ပါတီများ အင်အားစု၍ ကောင်းတုံးအချိန်မှာ နှစ်ဖက်စွာ၍ စားသာသဖြင့် ချောင်လည်လာသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါ၏။ သို့သော် ဖြိုးတုပ်သည် နိုင်ငံရေး၌ စွန့်စား၍ အနှစ်နှာခံခဲ့ သည်တို့နှင့်စာသော် မထေမိသေးပါ။ နိုင်ငံရေး၌ သည်တစ်ကွက် နေရာမကျသေးလျှင် ဟိုတစ်ကွက်ကို လှမ်းကြည့် ရသည်။ အဲဟိုတစ်ကွက်က စားပေါက်မပွင့်သေးဘူးဆိုပြန်လျှင်လည်း စိတ်ရှည်ရှည်ထားတတ်ရမည်။ ဟော . . . သို့ကလို စိတ်ရှည်ရှည်ထားလိုက်တော့ နိုင်ငံရေးအနှစ်နှာခံခဲ့ရသမျှအတွက် ယခုလို ထင်းရှူးသေတ္တာကို အပိုင်စီးရ ကရော မဟုတ်လား။

ဤနိုင်ငံရေးအတွက် ကြီးလေးသော တာဝန်ကို ထမ်းရွက်ရရှာသော ဖြိုးတုပ်သည် မိမိ လုပ်ဖွယ်ကိုင်ဖွယ် ကိစ္စအဝဝတို့ကို ဖိစိစိစီး လုပ်ဆောင်ပြီးသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ငဘတို့၏ကွင်းမှ ထွက်ခွာသွားတော်မူလေသည်။

ဖြိုးတုပ်သည် ဟော်ရီးကို ပထမ ဓားစာခံအဖြစ် ခေါ်သွားပြီးမှ လမ်းတစ်ဝက်တွင် ပြန်လွှတ်လိုက်သည်။ ဟော်ရီးလည်း ပြန်ခွင့်ရသော် ငဘ၏တံသို ဝင်သည်။ သူ့ဓမ္မာ ခါးတစ်ဖက်စောင်း၍ နေသည်။ တံသိုသို့ ရောက် သောအခါ ငဘ၏ကျောပြင်၌ အရှည် တစ်ထွာသာသာရှိသော ဓားရာကြီးကို သာအံ၊ မြတ်ဗွေ၊ မိဖော့တို့က ရေနံဆီမီးခွက်မှရသော ရေနံဆီများ၊ မီးသီးများတို့ဖြင့် နယ်သိပ်၍ တောသား လယ်သမားဘာဝ ပထမ သူနာပြုစုခြင်းဖြင့် ပြုစုနေကြသည်ကို ဟော်ရီး တွေ့ရသည်။

မောင်ထင်

၁၁၁

ဟော်ရီးလည်း ဟီးဟီးမြည်၍ ငိုသည်။ ငိုရန်အဖော်ညှိနေသော မိဖောက . . . “ဟော်ရီးရဲ့ . . . တစ်ခါ တော့ ခက်ကြပြီပေါ့ကွယ့် . . . ” ဟု အော်ဟစ်လိုက်လေရာ မိနီနှင့် သူမောင်ကလေးသုံးယောက်မှာ ညံ့စာစာနှင့် ငိုကြွေးကြပြန်သည်။

ထို့နောက် သာအိက ဟော်ရီးနဖူးကို ဆေးထည့်ရန်ကြည့်သည်။ ဟော်ရီးက . . . “နဖူးက ကိတ်ကျမချီ ပါဘူး . . . ခါးကခက်တယ် . . . အားကြီးအောင်တယ် . . . ” ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် သာအိက ခါးကို ကြည့်သည်။ သာအိ မျက်နှာပျက်သွားသည်။ မိဖောက အနားကပ်မည်လုပ်သည်ကို . . . “ခင်ဗျား မလာနဲ့ . . . ကလေးတွေကိုသာ ကြည့်ပါ . . . မငိုပါစေနဲ့ . . . ” ဟုဆိုပြီး နှင်သည်။ မြတ်ဗွေးကိုမူ မျက်စိပစ်၍ ခေါ်သည်။ မြတ်ဗွေးလည်း ဒဏ်ရာကို မြင်ရသောအခါ မျက်နှာသွေးဆုတ်သွားသည်။ သို့သော် နှစ်ယောက်သား ဟော်ရီး စိတ် မပူအောင် အရေးမကြီးသောအနေနှင့် ဒဏ်ရာကို ရေနံဆီဆွတ်ပြီး အဝတ်နှင့် ပတ်သည်။ ပြီးလျှင် ဟော်ရီးကို တဲခေါင်းရင်း၌ လဲလျောင်းစေကာ သိပ်ထားလိုက်ကြသည်။ ဟော်ရီးမှာမူ ညည်းတွားရင်း မှိန်းနေသည်။ ထိုအတွင်း ငဘ၊ သာအိနှင့် မြတ်ဗွေးတို့ ခေါင်းချင်းရိုက်ကြသည်။

ငဘ၏စိတ်ထဲ၌ သူ၏ သာယာသော တဲအိမ်ကလေးမှာ မသာအိမိနှင့်ပင် တူချေပြီဟု တွေးကာ ဝမ်းနည်း ပန်းနည်းဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်အခါမျိုး၌ ငဘ၏သွေးချင်းသားချင်းဖြစ်သော တို့ဗမာ လယ်သမားအပေါင်းတို့မှာ ငဘနည်းတူ ဝမ်းနည်းပက်လက် ဖြစ်ကြရရှာသည်ကို ငဘသိရလျှင် ဝမ်းနည်းဖော်ဝမ်းနည်းဖက်များနှင့်အတူ ပျော် ပျော်ကြီး ဝမ်းနည်းလိုက်ရမည်ဖြစ်၍ သူ စိတ်ပြေကောင်း ပြေမိပေမည်။

သုံးဦးသား ခေါင်းချင်းရိုက်ပြီးသော် လူစုခွဲလိုက်လေသည်။ ငဘလည်း ငေးမျှော်ရင်း ကျန်ရစ်သည်။ ဟော်ရီး၏စပါးပုံဆီသို့ သူ့မျက်စိရောက်သွားသည်။

နံနက် လေပြည်ကလေးက ဆော်သွင်းမြူးနေသည်။

သုံးရောင်ဖြယ် တို့ဗမာဒေါင်းလဲကြီးကလည်း ဟော်ရီး၏စပါးပုံပေါ်တွင် တဖြူးဖြူးနှင့် ဝင့်၍နေလေသည်။

အခန်း (၄) ချစ်ကြည်ရေး လမ်းစ

ဖြိုးတုပ်လုပ်ပုံနယ် ရှက်စရာပဲ ကောင်းတော့သည်။ နိုင်ငံကြီးသား မပီသလိုက်လေ။ ဘယ့်နယ်ဗျာ၊ ကျုပ်တို့ အထွတ်အမြတ်ထားသော၊ စာတိမာန် ပွက်လောရိုက်စေသော အမျိုးသားအလံကြီးကိုမှ စပါးပုံတက်လှရာမှာ သင်း အသုံးချသည်။ နိုင်ငံကြီးသားတို့အမြင်မှာ ရှက်စရာပါလား။ ရှက်ရှက်နှင့် လဲပြီးသေလိုက်ဖို့ ကောင်းသည်။

သို့ပေမယ့် အသက်တစ်ချောင်းဆိုတာ နှမြောဖို့ အကောင်းသား။ အကြောင်းမရှိပဲနှင့်တော့ လဲပြီးသေဖို့ မသင့်။ ကျွန်ုပ်တို့ စဉ်းစားဆင်ခြင်သုံးသပ်၍ သေသင့်မှ သေလိုက်ကြပါစို့။

အင်း . . . စဉ်းစားကြည့်ပြန်တော့လည်း ငါတို့ဗမာနိုင်ငံတော်ကြီး လွတ်လပ်သည့်အဖြစ်သနစ်ကို ငါတို့ ဗမာနိုင်ငံတော်သားဖြစ်သော ကျေးလက်တောရွာ ပစ္စန္တရာဇ် ဇနပုဒ်သားဖြိုးတုပ်က ယခုကဲ့သို့ အမျိုးသား အလံတော်ကြီးကို တခမ်းတနားလွှင့်ထူကာ မော်ကွန်းတင်ခဲ့သည်မှာ ငါတို့ ဗမာ့အနာဂါတ်သမိုင်းတွင် ဂုဏ်ယူစရာကြီးတစ်ရပ် ဖြစ်ချေ၏တကား။

ဤကဲ့သို့ ဂုဏ်ယူနိုင်လောက်အောင် စီမံဖန်တီးပေးသော သူတော်ကောင်း သူမြတ်လောင်းအပေါင်းတို့အားလည်း ငါတို့သည် ကျေးဇူးတင်ရှိထိုက်လှပေ၏တကား။ သူတို့သည်သာလျှင် ငါတို့ ဗမာအမျိုးသား တောသူတောင်သားအပေါင်းတို့အား နှစ်ပေါင်းတစ်ရာကျော်မျှ တစ်သွေးတည်းတစ်သားတည်းအနေဖြင့် ကောင်းရာသုဂတိသို့ လားစေရန် မြင့်မြတ်ကြီးမားလှသော ပညာရေးအခြေစနစ်ဖြင့် ဆုံးမပုံပြင်သွန်သင်၍ ချောင်သိပ်ထားခဲ့သည်မဟုတ်တုံလော။ ထိုကျေးဇူးတော်အစုံကြောင့်သာလျှင် ဖြိုးတုပ်၏ဉာဏ်အမြင် ဤမျှကြီးကျယ်ခြင်း ဖြစ်ချေသည်တကား။

မောင်ထင်

၁၈၁

ဟိသန္ဓ်၊ ထိုစကားသည်မှန်၏။ ငါတို့၏အရှင်သခင် အင်္ဂလိပ်အစိုးရမင်းတို့သည် မြန်မာပြည်သား တိုင်းရင်းသားတို့အား ရင်ဝယ်သားကဲ့သို့ သနားကြင်နာတတ်သော မဟာဂုဏ်တော်ဖြင့် ငါတို့၏ ဗမာပြည်ကြီးကို သိမ်းပိုက်လိုက်စဉ်က ငါတို့ မြန်မာအမျိုးသားများ၏အခြေသည် သုညဒီဂရီ၌ တည်ခဲ့သည်။ ထိုမျှ နံ့ချာဖျင်းအလှသော အခြေမျိုးမှ တိုးတက်စေရန် ရည်သန်ကာ အရှင်အင်္ဂလိပ် အစိုးရမင်းတို့သည် ကြိုးစားပမ်းစား ဆောင်ရွက်လိုက်လေရာ ၁၃၀၄ ခုနှစ်၊ သူတို့တစ်တွေ အောင်မြင်စွာ ဆုတ်ခွာသွားသည့်အချိန်၌ ငါတို့ ဗမာအမျိုးသားများ၏ မူရင်းဖြစ်သော ဘာများ၊ ဖြိုးတုပ်များ၏ အခြေမှာ ဒီဂရီ သုညတစ်လုံးမှသည် နှစ်လုံးသို့ တိုးတက်ရစ်လေပြီ။

ထို့ကြောင့် စပါးပုံပေါ်တွင် အမျိုးသားအလံစိုက်ကာ လွတ်ပြီး လပ်နေသော ဗမာနိုင်ငံတော်ကြီးကို လက်မွန်မဆွ ထူထောင်ခဲ့သော တမတ်သား သခင်ဖြိုးတုပ်အတွက် ဗမာအမျိုးသား လယ်သမားအပေါင်းတို့၏ ကိုယ်စား ငါတို့ ရှက်စရာမလို။ ဘာကလည်း နည်းနည်းမှ ရှက်စရာမလို။

စင်စစ် ဘာလည်း နည်းနည်းမျှ မရှက်ပါ။ သူ့ကျောပြင် ဓားရှစ်သော မခံချင်ဖြစ်မိပါသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံကြီးသားဘဝနှင့် မနေဖူးသော ဖြိုးတုပ်၏ နိုင်ငံကြီးသားမပီသသည့် ဖြစ်အင်ကို ရင်မပြီး စုတ်သပ်ဖို့ မလိုတော့ပြီ။ ရှက်တတ်သူတို့ ရှက်တတ်ဖို့ထားလိုက်တော့မည်။

စင်စစ် သည်ဟာမျိုးက ဘာမျှ အရေးမကြီး။ လက်ငင်း အရေးတကြီးလုပ်ဖို့က ဘာ ဆေးရုံ မြန်မြန် ရောက်ဖို့ ဖြစ်သည်။

ပြောနေကြာရော။ ဆေးရုံအမြန်ပို့မည်။ သို့ပေမယ့် မြန်မာပြည် ကျေးလက်တောရွာ အခြေအနေအရဆိုလျှင် အနီးဆုံးဆေးရုံကို အမြန်ဆုံးရောက်အောင် သွားရမှာက ဘယ်နည်းနှင့်မဆို နှစ်ရေကျော်ကျော် သုံးရေလောက် လှေနှင့် အပြင်းလှော်ရဦးမည်။ လမ်း၌ ဦးသာဂေါင်ကြီးကို အကျိုးအကြောင်းပြောပြပြီး ပိုက်ဆံ ဝင်တောင်းရဦးမည်။ ဖြိုးဆိုတာ ဘာလည်း ရောက်ဖူးသည်မဟုတ်။ သာအိတော့ တစ်ခေါက်နှစ်ခေါက်လောက် ရောက်ဖူးသည်။ ထို့ကြောင့် ဘာက သာအိကို အဖော်ခေါ်သည်။ မြတ်မွေးကိုမူ လယ်ကွင်းရှိ ကျန်ရစ်သူ သားမယား၊ ကလေးများကို ကြည့်ဖို့ ထားခဲ့မည်။ သာအိ၏ညီကလေး ငကက်ကိုလည်း ပဲကိုင်ဖို့ ခေါ်ရဦးမည်။ ထမင်းအိုးတောင်း၊ ဟင်းအိုးတောင်း ပြင်နှင့်ကြပေရော။ ဟော်ရီးအတွက်လည်း ကုလားတစ်ယောက် အပိုခေါ်ဦးမှ ဖြစ်မည်။ သင်းတို့က ဇာတ်ကြီးလေတော့ လမ်းစားဖို့ ကုလားပဲလှော်တို့၊ မုန့်ဆန်းလှော်တို့ ထုပ်ထားကြနှင့်ပေရော။

ဤမျှ အပြင်း စီမံလိုက်ရာ ဘာတို့လူသိုက် ညနေရေအမီ လယ်ကွင်းမှထွက်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ဟိုညက မီးထိန်လင်းနေသော ရေကျော်ဝကို ခဏဝင်ရဦးမည်။

ဘာ၊ သာအိနှင့် ကုလားကလေးတို့သည် ရေကျော်ဝ တရုတ်ဆိုင်တံတားသို့ တက်ကြသည်။ တရုတ်ဆိုင် အနီးအနားတွင် အိမ်ခြေ ဆယ်လေးငါးအိမ်လောက် ရှိသည်။ ထိုအစုကလူများက လူလေးငါးယောက်စုပြီး နေ့လည်ကင်းဖွဲ့၍ စောင့်နေကြသည်။ ဘာတို့တက်လာသောအခါ ဘာအား “သခင်မျိုးဟေ့” ဟု လက်သီးဆုပ် လက်ရုံးတန်း၍ အော်ကာ နှုတ်ဆက်ကြသည်။ သူတို့၏ အချိန်အချက်အရ ဘာက “တို့ဗမာ” ဟု ပြန်အော်ရမည်။ သို့မှ မိတ်ဆွနှင့်ရန်သူ ခွဲခြားတတ်မည်။ သို့သော် ဘာသည် ဤမျှလောက် ပညာအရည်အချင်း ပြည့်စုံသည်မဟုတ်။ ဘာတို့ သည်လောက်အကင်းပါးလျှင် မြန်မာပြည် လွတ်လပ်ရေးရသည်မှာ ကြာလှကလေးပေါ့။ ယခုတော့ သည်လိုမဟုတ်။ မြန်မာတွေလည်း မလွတ်လပ်သေး။ ဘာလည်း အဖြေ မပေးတတ်သေးပေ။ ထို့ကြောင့် ကင်းသမားများ ဝိုင်းအုံ့ပြေးလာသည်။ ဘာလည်း လန့်၍ နောက်ဆုတ်သည်။

သို့ရာတွင် အချိန်ကောင်းသောကြောင့် ကင်းသမားများက ဘာမှန်းသိသည်။

“ဟေ့ အကောင် . . . ဘာ ရ . . . ဘာကြောင့် ပြေးသလဲ . . . ”

မောင်ထင်

၁၈၁

“ဟာ . . . ခင်ဗျားတို့လား . . . ဘာကြောင့် ကျွန်တော့်ကို လိုက်ရသလဲ . . . ”

“အို . . . ငါတို့ . . . မင်းနယ်ကွာ . . . သခင်မျိုးဟေ့လို့ အချက်ပေးနေတာ မကြားဘူးလား . . . ”

“ဪ . . . ကိုကြီး ငလုံးလား . . . ကြားတော့ ကြားတာပေါ့ဗျာ . . . ”

“အေးလဟာ . . . ကြားရင် ထူးပါလားဟ . . . ”

“ကဲ . . . ထူးပါပြီတဲ့ဗျာ . . . ဗျို့ . . . ”

“အမယ်လေး လေ့ . . . ဒီလို ထူးဖို့မဟုတ်ဘူးကွ . . . ခေတ်မမီတဲ့ ငါ့ ရ . . . ‘တို့ဗမာ’ လို့ ပြန်ထူးရတယ်ဟ . . . တောသားလဲ ဆိုရဲ့ . . . သောက်ဖျင်းနိုင်လိုက်တာလဲ လွန်လို့ . . . ”

ကင်းသမားများ ဝါးကနဲ ရယ်ကြသည်။

ငါ့လည်း အတော် ရှက်သွားသည်။ ငါ့လို တောသားအဖို့ ဒါမျိုးမှ ရှက်စရာကောင်းသည်။ စပါးပုံလှသဟာ ဘာမှအရေးမကြီး။ သူများဝိုင်းရယ်ခြင်း ခံရမှ ဟိရိသြတ္တပ္ပတရားဟူသည်။

ကွင်းသမားတို့မှာ တကွင်းသားတည်းဖြစ်လေရာ ငါ့အား အကျိုးအကြောင်းမေးသည်။ ဟော်ရီး၏ အကြောင်းကို ကြားရသဖြင့် စုတ်တသပ်သပ်ဖြစ်ပြီးလျှင် လေ့သို့ ဆင်းကြည့်ကြသည်။ ကိုကြီးငလုံးနှင့် ဘကြီးစတို့က လမ်းစားဖို့ ဟော်ရီးကို ငှက်ပျောသီး၊ အုန်းသီး လက်ဆောင်ပေးသည်။ ချစ်ခင်ကြင်နာသော အမူအရာ ပြကြသည်။ တကယ့်စေတနာနှင့်လည်း ချစ်ခင်ကြင်နာကြပါပေသည်။

ပြီးလျှင် ငါ့က ညကအဖြစ်အပျက် အသံဗလံများအကြောင်း မေးသဖြင့် တံတားမှ တရုတ်ဆိုင်ဆီသို့ သွားကြသည်။

အဟန့်ရှုပ်သည် ငါ့ကို သဘောကောင်း၍၊ ဖြောင့်မတ်၍၊ မဟုတ်မခံတတ်၍ ခင်မင်ရာသည်။ ငါ့မှာ သည်ကွင်းတွင် မှန်မှန်လုပ်၊ မှန်မှန်စားနိုင်သူ ဖြစ်လေရာ အဟန့်ရှုပ်က ငါ့ကို သူများတကာထက် အထင်ကြီးသည်။ သူ့ကို စိတ်လည်းချသည်။ ယုံလည်း ယုံကြည်သည်။ ဤမျှ လက်ပွန်းတတီး စိတ်တူသဘောတူ ရင်းနှီးလေသောကြောင့် အဟန့်ရှုပ်က ငါ့ကို မြင်သည်ဆိုလျှင်ပင် သူ၏ညီငယ်တစ်ဦး အိမ်ပြန်လာသည်တွင် အစ်ကိုဖြစ်သူက အိမ်တွင်းမှများကို ဆီး၍တိုင်သကဲ့သို့ ခရေစေ့တွင်းကျ တိုင်လေသည်။

ရှေးတုံးကဆိုလျှင် (တစ်နည်းအားဖြင့် မနေ့ညနေလောက်ကဆိုလျှင်) ပိုက်ဆံသိမ်းသော စားပွဲတန်းလျား နောက်က မှန်ပီရိထဲ၌ ကုလားအုတ်တံဆိပ် ပလေကပ်လှူချည်၊ ဆီစိမ်လှူချည်၊ ကြယ်တံဆိပ်စွပ်ကျယ်၊ မအုံးစိန်စာဘော်လီ၊ ရှာပန်းထည်အနီ၊ ကေကေလှူချည်၊ သရက်ထည်ထဘီ၊ ပန်းစည်းကြိုး၊ ကျောက်ဆူးတံဆိပ် ဘန်ချည်ကြိုး၊ ငါးဖျားတံ အရွယ်အစားစား၊ စက္ကူ၊ ရောင်နဲ့ခဲတံ၊ ကျောက်တံ၊ ကျောက်သင်ပုန်း၊ ဘီး၊ ဖန်လက်ကောက်၊ ကရု ကမာကြယ်သီးစသော ဗုလိနတ်စ၊ ပြုတ်စပျင်းတောင်း၊ ကုန်အမျိုးမျိုးတို့သည် ခူးနေရာခူး၊ တော်နေရာ တော် ဆိုသလို ကိုယ့်ဆိုင်ရာ အကန့်ကန့်တို့၌ တင့်တယ်စွာ စံပယ်လျက် ရှိခဲ့ကြသည်။

ဆီပုံး၊ ရေနံဆီပုံး၊ ဖယောင်းတိုင်၊ ဆပ်ပြာတို့မှာလည်း သူ့ထင်းရှူးပုံးနှင့်သူ စည်းကမ်းသေဝပ်စွာ နေခဲ့သည်။ ငရုတ်၊ ကြက်သွန်၊ ပဲ၊ နှမ်း စသည်တို့မှာလည်း ဆိုင်ခေါင်းရင်းတွင်ရှိသော ထင်ရှားသောတ္တာတင်ခုံ၌ သူ့အခန်းနှင့်သူ တစ်သိုက်စီ တည်ရှိခဲ့ကြသည်။

မောင်ထင်

၁၁၁

ယခု ငါ့ကြည့်လိုက်သောအခါမူကား ဗီရိဒ္ဓဗလာ။ ထင်ရှားပုံနှင့် နတ္တိ။ထင်းရှူးသားတင်ခုံ၌ ဘာမျှမရှိ။ ရေနံဆီ ကန်တော့ကြီးက ဗီရိထဲရောက်နေသည်။ ဆီစုပ်သောဘုံတိုင်မှာ ရစရာမရှိအောင် ပျက်နေသောကြောင့် အဟန့်ရှုပ်၏ သားကလေးက မြင်းလုပ်ပြီး စီးနေသည်။ စားပွဲကုလားထိုင်တို့မှာလည်း ပြန်ကြ၊ ပြိုကွဲ၊ ပျောက်ရှု၍ ကုန်ချေပြီ။ အဟန့်ရှုပ်သည် တောအနေများ၍ ဗမာစကား ပီသအောင် ပြောတတ်သည်။

တကယ်ဆိုတော့ အဟန့်ရှုပ် ဗမာစကားပီသသည်မှာ ဘာမှမဆန်းပါ။ ဆယ့်နှစ်နှစ်သား အရွယ်လောက်က စ၍ ဗမာမြေနှင်းပြီး၊ ဗမာရေကိုသောက်ခဲ့သည့်နောက် ဗမာစကားကိုမှ မပီသရလျှင် ဘယ်စကားကို ပီသရမှာလဲ။ ဟို ဂန္ဓာလရာဇ် “ပြည်ကြီး” ရှိ ကောင်းတုံနယ် ဖတ်စန်ကျေးရွာမှ အဟန့်ဆိုသော တရုတ်ကလေးသည် ကတ္တူ ရွက်သင်္ဘောကြီးစီးပြီး ရန်ကုန်မြို့သို့ရောက်လာသည်။ ငါ့ကို အဟန့်ရှုပ်က သူ့အကြောင်း ရေးဟောင်း နှောင်းဖြစ်များ ပြောပြသောအခါ သူ ရန်ကုန်ရောက်စက ခါးတွင် ကြိုးနှင့်သိ၍ ပတ်ထားလေ့ရှိသော တရုတ်ကြေးပြား အပေါက်ကြီးများကို ထုတ်ပြလေ့ရှိသည်။ ထိုကြေးပြားအပေါက်ကြီးများမှာ ဗမာသုံးပိုက်ဆံ မဟုတ်သောကြောင့် အဟန့်ရှုပ်သည် ရေကျော်ဝံ၌ ဤမျှကြီးကျယ်ခမ်းနားသော ဆိုင်ကြီးကို အပိုင်စီးနိုင်အောင် အဘယ်ပုံ လုပ်သနည်းဟု ငါ့ မတွေးတတ်။ ငါ့မှတ်မိသမျှမှာ အဟန့်ရှုပ်သည် ရန်ကုန်မှ ရေကျော်ဝံသို့ရောက်စက ယခု သူပိုင်သော ဆိုင်တွင် ထမင်းချက်ရသည်။ ထိုအခါ အဟန့်မှာ အသက် နှစ်ဆယ်ခန့်အရွယ် လူပျိုဖြစ်သည်။ ငါ့ကား ပုဆိုး ကွင်းသိုင်း မဖြုတ်သေးသောအရွယ်၌ ရှိ၏။ မိဖော့တောင်မှပဲ ထဘီကို ရင်မရှားတတ်သေးဘူး။ သို့သော် ငါ့ သည် မိဖော့ကို ခိုးပြေးသောနှစ်၌ အဟန့်သည် ဆိုင်ရှင်ဖြစ်နေပြီ။ သင်းတို့တရုတ်တွေဟာ ဘယ်လို ပိုက်ဆံ ရှာပါ လိမ့်။ သူတို့ကတော့ တယ်ပြီး ကုသိုလ်ထူးတာပဲ။ ငါ့ ငယ်စဉ်က အဟန့်ကို “ဟေ့ . . . ပေါက်ဖော် . . . ” ဟု ခေါ်ဖူးသည်။ လူလားမြောက်သည့်နေ့က စပြီး ငါ့သည် အဟန့်အား အဟန့်ရှုပ်ဟုခေါ်ကာ ရိုသေ ခန့်ညားလာရ သည်။ အဟန့်ရှုပ်ဆိုတော့ ဗမာလို ဦးအဟန့်ပေါ့။ ဪ . . . လူဆိုတာ သူ့ကမာဝစရ အကျိုးပေးနဲ့ သူပဲ။

ငါ့သည် အဟန့်ရှုပ် ကြီးပွားသည့်အကြောင်းကို ဤမျှအထိသာ သိသည်။ အဟန့်ရှုပ်က ငါ့အား . . . “မင်း ကြီးပွားချင်ရင် ငါ့ကိုကြည့် . . . ” ဟု ပြောဖူးပါ၏။ ယင်းသို့ ပြောဖူးသဖြင့် အဟန့်ရှုပ်ကို ခဏခဏ ကြည့်မိပါ၏။ သို့သော် ငါ့မှာ မကြီးပွား၊ အဟန့်ရှုပ်သာလျှင် ကြီးပွား၏။ ထိုအချက်သည်သာလျှင် အံ့ဖွယ်ဘနန်း ထူးဆန်းလှသည်။ အဟန့်ရှုပ်က ဗမာစကားကို ဌာနံကရိုဏ်းကျအောင် ပြောတတ်သည်မှာ ငါ့အဖို့ ဘာမျှ မထူး ဆန်း။

“ကဲ . . . ဒါပဲ ကြည့်တော့ ကိုငါ့ရေ . . . ကျုပ် တရုတ်ဆိုပေမယ့် ခင်ဗျားတို့ ရွာကျောင်းကို ဆွမ်း ကွမ်း ထောက်နေတဲ့ ဒကာအရင်းပါဗျာ . . . သာရေးနာရေးမှာဆိုလဲ ဘယ်တုန်းခါကမှ မငြင်းဘူး . . . ကြည့် လေ . . . ချောင်းဦးဘုရား ထီးတင်တုန်းက ပန်းဆွဲပြဿာဒ်ကြီးကိုလှူတာ ကျုပ်ပဲ မဟုတ်လား . . . ကဲ . . . ကဲ . . . ကိုငါတို့ ကိုလုံးတို့လဲ အသိသားပဲ . . . တရုတ်နှစ်သစ်ကူးရင်လဲ ကျုပ် ချက်အရက် အဝတိုက်ခဲ့တာပဲ မဟုတ်လား . . . ဒီနှစ် အရပ်ပျက်ခါနီးမို့ ကျုပ် အစောင့်အရှောက် ရပါစေတော့လို့ ဖြိုးတုပ်တို့လူသိုက်ကို အမြဲ လိုသမျှ ထောက်ပံ့ခဲ့ပါတယ်ဗျာ . . . ဒါနဲ့တောင် ဒီလိုဖြစ်ရတာ အသည်းနာဖို့ကောင်းတယ် . . . ကျုပ်ရေကျော်ဝံက လူများကတော့ စောင့်ရှောက်စော်ရပါရဲ့ . . . ဒါပေမယ့် ဖြိုးတုပ်ကို ကြောက်ရသကဲ့သို့ . . . ဘယ်တတ်နိုင် မလဲ . . . ကျုပ်က ပစ္စည်းကုန်တာ မနုဗြောဟ်ဘူး . . . လူကိုယုံမိလို့ ဒီလောက်ဖြစ်ရတာ ပိုပြီး အသည်းနာတာ ပါပဲ . . . အမယ် . . . ခုမှမျိုး . . . လူဆိုးနဲ့လူကောင်း ခွဲခြားသိရတာကလား . . . ကျုပ်တို့တစ်တွေ အထင် ကြီးနေတဲ့ စိပ်ပုတီးနဲ့ဦးသာဆိုကြီးဟာ လက်တစ်ဖက်က ဓားကိုင်ပြီး မဆိုင်သူ မကပ်ကြနဲ့လို့ အော်တာ ကျုပ်တော့ ရယ်တောင် ရယ်မိသဗျာ . . . မယ့်ရင် ကိုလုံး မေးကြည့် . . . ”

အဟန့်ရှုပ်လည်း ရင်ထဲရှိသမျှကို သက်သာရာရပါစေတော့ဟု အကုန်ဖွင့်ချလိုက်သည်။ ငါ့နှင့်တကွ ရေကျော်ဝံအရက လူများလည်း အဟန့်ရှုပ်ကို ဂရုဏာသက်စွာဖြင့် ငြိမ်သက်စွာ နားထောင်ကြသည်။ ရေကျော်ဝံက

မောင်ထင်

၁၁၁

လူများ ဤစကားကို ကြားရသည်မှာ အခါနှစ်ဆယ်ထက် မနည်းပြီ။ ငြီးငွေ့လှပြီ။ သို့သော် အဟန့်ရှုပ် စိတ်ထိ ခိုက်မည်စိုး၍ သူ ထပ်ပြောတိုင်းပြောတိုင်း အသစ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ဣန္ဒြေရစွာ နားထောင်ကြသည်။

“နို့ပေမယ့် အချိန်လင့်မယ်ဗျာ . . . ခွင့်ပြုကြပါဦး . . . ရေသိပ်ကျနေရင် ရေကျော် မကျော်နိုင်ပဲ နေဦးမယ် . . . ” ဟု ငဘက အဟန့်ရှုပ်နှင့်တကွ ရွာသားများကို နှုတ်ခွန်းဆက်ပြီး ခရီးပြင်းထွက်ခဲ့သည်။

ညသန်းကောင်မတိုင်မီ ဆိတ်ကြီးကုန်းသို့ရောက်သည်။ ဆိတ်ကြီးကုန်းသည် သုဿန်တစ်ပြင်ကဲ့သို့ ငြိမ်လှသည်။ ဦးသာဂေါင်တို့ အိမ်နောက်ဖေးတံတား၌ ငဘဆိုက်သည်။ ဆိုက်လျှင်ဆိုက်ချင်း ငဘအား “သခင်မျိုးဟေ့” ဟူသော အသံတစ်သံက ဆီးကြိုနှုတ်ဆက်သည်။

ငဘ မှင်သက်နေမိသည်။ သည်စကားကို သူ ခဏခဏ ကြားခဲ့ပြီ။ ကိုကြီးငလုံးကလည်း အဖြေကို သင်ပေးလိုက်ပြီ။ သို့သော် သည်စကားကြားတိုင်း တစ္ဆေအခြောက်ခံရသလိုဖြစ်ပြီး ငိုငိုသွားသည်။ ဟော်ရီးနှင့် ပါလာသော ကုလားကလေးက ငဘ အသံတုံ့ပြန်ခြင်းမပြုလျှင် အလိုက်ခံရဦးတော့မည်ဟု နားလည်မိ၍ “တို့ဗမာ” ဟု အချက်ပြန်လိုက်သည်။

“ဟဲ့ . . . ကုလားသံကြီးပါကလား . . . ” ဟု လူစုက အော်သည်။

“ဟာ . . . ကုလားတွေတက်လာတာပဲ . . . တို့ကို ရန်မှုမလိုထင်တယ် . . . ” ဟု တစ်ယောက်က ထမင်းလုံးတစ္ဆေခြောက်ခံရသကဲ့သို့ ကြောက်ကြောက်နှင့် ပြောသည်။ လူစုလည်း ရှိသမျှ လေး၊ မြား၊ နှစ်ဖက်ချွန်၊ တုတ်၊ ဓားတို့ကို ကိုင်ပြီးလျှင် ကုလားတက်ခေါက်လိုက်သည်။

တစ်ပြင်ဟု ငဘထင်ရသော ဆိတ်ကြီးကုန်းရွာမှာ သေသူတွေအသက်ဝင်ပြီး ရင်ပြန်ထမြောက်သဖြင့် တရုံးရုံးနေကြသလို အုန်းအုန်းနှင့် မြည်သွားသည်။

ရွာရိုးတလျှောက်၌ တံခါးပိတ်သူ ပိတ်၊ ရွာပြင်ပြေးသူ ပြေး၊ ကုလားတပ်ကြီး ချီတက်လာပြီဟု အော်သူ အော်၊ တို့ဗမာအသံကလည်း တစ်ခဲနက် ပေါ်လာသည်။

ငဘလည်း အုတ်အော်သောင်းတင်းဖြစ်မှ အိပ်ရာမှ လန်နီးလာသကဲ့သို့ ကမန်းကတန်းနှင့် လှေပေါ်မှ နေ၍ . . . “ကျွန်တော် ရေကျော်ဝက ငဘပါ . . . ဦးသာဂေါင်ဆီကို လာတာပါ . . . ” ဟု ကုန်းကုန်းပြီး အော်၏။

ထိုအခါမှ လူစုလူဝေးရဲသွားပြီး ငဘနှင့်တကွ နောက်ပါတို့သည် အိမ်ပေါ်သို့ တက်ရလေသည်။ ရွာသူရွာသားတို့ အမေးအမြန်းထူလှ၍တစ်ကြောင်း၊ နံနက်တွင်ထွက်နိုင်ရန် ကိုသာဂေါင်ထံမှ ငွေရေးကြေးရေး စကားပြောရ၍ တစ်ကြောင်း သန်းကောင်ကျော်နှစ်ချက်တီးမှ ငဘ တစ်ရေးတစ်မော အိပ်ရသည်။ နံနက်လင်းသောအခါ ငဘရောက်ချိန်၌ ကုလားတက်ပြီဟု အော်၍အပြေးတွင် ရွာထဲက ဗမာအိမ်သုံးလေးအိမ်ကို ဗမာတက်ပြီး အေးဓားပြတိုက်ကြောင်း ကြားသိရသည်။

ငဘက ဗမာအချင်းချင်းတိုက်သည်မှာ မဖြစ်နိုင်ဟု တွေးသည်။ အကြောင်းသော်ကား သခင်ဖြိုးတုပ်၏ နောက်လိုက်တစ်ဦးက အမျိုးသားအချင်းချင်း လက်ဖျားနှင့် မတို့ဘူးဆိုသည်ကို ဘုရားဟော ဒေသနာကဲ့သို့ တောသားတို့ဘဝ ယုံစားမိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။

နံနက်စာကို ခပ်စောစောစားပြီးလျှင် ငဘနှင့်ဟော်ရီးတို့ ခရီးတစ်တန် ထွက်ကြပြန်သည်။ လမ်း၌ ကရင်ရွာဆိပ်များတွင် အမောအပမ်းဖြေရန် ခေတ္တဆိုက်သည်။ ကရင်ဖထီးတို့က ငဘကို မသင်္ကာ၍ ခဏခဏလာစစ်သည်။ ဘာသာဘာဝပြောဆိုနေကြသည်ကို ငဘ နားမလည်။ ကရင်အိမ်များသို့တက်၍ပင် စားစရာ တောင်းသေးသည်။ ကရင်အချို့က . . . “နင်တို့ဗမာတွေ တယ် မယုံရဘူးဝေ . . . ညည နွားတို့၊ ကြက်တို့ လာလှပြီ၊ သတ် . .

မောင်ထင်

၁၈၁

. သတ်စားတယ် . . . ဒီလိုသာဆိုရင်ဝေး . . . တစ်ခုခုတော့ ဖြစ်တော့မှာပဲ ဝဲ့ . . . ” ဟု ရင်လေး ဖွယ် စကားပြောသည်။

ထိုည ကရင်ရွာမှ ထွက်ခဲ့ပြီးနောက် တစ်ညလုံး လှော်လာရာတွင် မြစ်ကြီးဘေး တစ်ဖက်တစ်ချက် ကရင် ဗမာရွာများ၌ မီးဟုန်းဟုန်းတောက်၍နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ငဘမှာ အတော်ပင် စိတ်လေးမိသည်။ “နိုင်တို့ ဗမာတွေ တယ် မယုံရဘူးဝေ . . . ” ဟု မှန်သည်။ မြိုးတုပ်တို့လို ဗမာမျိုးကို ကရင်မပြောနှင့်၊ ငဘတောင်မှ မယုံနိုင်ပါ။ ကရင်ဆိုသူမှာ နဂိုကပင် ရိုးသားသူ ဖြစ်သည်။ အဲ . . . တစ်ခုခုတော့ ရှိသည်။ သူတို့လူမျိုးက ‘ဟင်’ ဆိုရင် ပြီးရော၊ ပြီးရော။

ကောင်းကင်ပြင်တစ်ခုလုံးသည် ဆုတ်နေသော လမင်း၏ညှပ်သက်သော အရှိန်အဝါတို့ဖြင့် ဝိုင်းတိုင်းဝါးတား လင်းနေသည်။ မီးဟုန်းဟုန်းတောက်နေသော ရွာများမှ မီးတောက်မီးလျှံတို့သည် ကောင်းကင်ပြင်ကို ပြေး၍ ဟပ် သည်။

ငဘသည် ထိုမီးလျှံတို့ကိုကြည့်ရင်း လှေဦးမှ မှန်မှန်လှော်လာရာ သရောကုန်း ရေကျော်သို့ ရောက်လာလေ သည်။ ရေကျော်သည် အလွန်ကျဉ်းမြောင်းသည်။ ဗေဒါများလည်း ပြည့်ညပ်နေသည်။ ရေကျော်ထဲကို ဝင်နိုင် အောင် ဗေဒါမောင်ကြီးများကို လှော်တက်နှင့် တအားခွဲရသေးသည်။ ရေကျော်ထဲ ရောက်သည့်အခါ၌လည်း ငဘ သည် လှေဦးမှထိုင်၍ ဗေဒါဖုတ်တို့ကို တက်နှင့်ထောက်ကာ လှေကို ဆွဲယူပါမှ လှေသည် တရွေ့ရွေ့ သွားနိုင် သည်။

ဗေဒါဖုတ်ကို လှော်တက်နှင့်ထောက်လိုက်လျှင် ဖောက်ခနဲ မြည်သည်။ ညဉ့်၏ တိတ်ဆိတ်ခြင်းထဲ၌ ထို ဗေဒါမှ ဖောက်ခနဲမြည်သံမှာ ငဘ၏အဖော်ဖြစ်သည်။ ဗေဒါဖုတ်တစ်ဖုတ်ကို တက်နှင့် ထောက်လိုက်၍မှ ဖောက်ကနဲ မမြည်ဘူးဆိုလျှင် ငဘ မကျေနပ်။ ရွက်တံရှည်ဗေဒါတို့မှာ ကောင်းကင်က လမင်းကြီးဆီသို့ လက်လှမ်းကား “ထမင်းတစ်ဆုပ်နှင့် ရေတစ်မူတ” ကို တောင်းနေသကဲ့သို့။ သို့သော် ထိုဗေဒါဖုတ်တို့သည် ရိုးတံတို့ ဗေဒါ ဖုတ်ကလေးများနှင့် မတူ။ သူတို့ကို ငဘက တက်နှင့်ထောက်သော် ထောက်တိုင်း အသံမပြု။ ထို့ကြောင့် ငဘက ရိုးတံရှည်ဗေဒါဖုတ်တို့ကို တွေ့လျှင် တက်စောင်းရုတ်သည်။ သို့သော် ဖောက်ခနဲ မြည်သည်။ သို့သော် လှေဦးနှင့် မလှမ်းမကမ်းက ဗေဒါဖုတ်တစ်ဖုတ်မှာ အတော် ကတ်သီးကတ်သတ်နိုင်လှသည်။ ငဘက လှော်တက်နှင့် ထောက် လိုက်သောအခါ ‘ဘုတ်’ ခနဲ မြည်သည်။ တက်စောင်းနှင့် ခုတ်လိုက်သည့်အခါကျတော့ ငြိမ်းကနဲ မြည်သည်။ ထို့ကြောင့် ငဘက မျက်စောင်းထိုး၍ ကြည့်မိသည်။ အလို . . . ဗေဒါဖုတ်ထဲမှာ ဖြူဖြူမွေးမွေး ကားယားကြီး လဟ။

ပဲ့ကိုင်ရင်း ငိုက်နေသော ငဘကသည် သူ၏ ငိုက်တတ်သောဇာတိကို မပေါ်အောင် ချောင်းတစ်ချက်ဟန်၊ ပြီးလျှင် တက်တစ်ချက် သုတ်လိုက်သည်။

သို့သော် လှေကား မရွေ့ချေ။

ငဘမှာမူကား ထို “ဖြူဖြူမွေးမွေး ကားယားကြီး” ကိုသာ အာရုံစိုက်ကာ သူ့ဘက်ပါလာအောင် လှော် တက်နှင့် ယက်ယူသည်။

ဖြူဖြူမွေးမွေး ရေဆေးငါးကြီးလို၊ အမလေးဗျာ။ အခါလည် သားကလေး ခြေကားယား လက်ကားယား နှင့် ဗေဒါဖုတ်ပေါ်မှာ ဖားပေါင်စင်းနေပါရောကလား။

အော် . . . ဖထီးတွေကို သနားဖို့ကောင်းလိုက်တာ။ ဧကန္တ ခုတ်ရင်း၊ ထစ်ရင်း၊ ပြေးရင်း၊ လွှားရင်းနှင့် မိခင် ဖခင်လုပ်သူတို့သည် ဤရင်သွေးကလေးကိုပင် ပစ်ခဲ့ရပါပေါ့လား။ အော် . . . ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခ။ ဖွဲ့ဟဲ့ လွဲစေ။

မောင်ထင်

၁၁

ဖယ်စေ။ ဒီကလေးဟာ ငါ့ကလေးလိုဆိုရင် အမယ်လေး မိဖော့ရေ၊ နှင် ရင်ကွဲပြီး ငါလဲ ရင်ဆိုရမှာပါက လား။
ယခုတော့ တော်သေးရဲ့ဟဲ့၊ ကရင်ကလေးနဲ့ တူပါရဲ့။

ဘာသည် ကလေးအလောင်းကို လှော်တက်ဖြင့် ပက်လက်လှန်ကြည့်သည်။ အောင်မယ် . . . တော်သေး
ရဲ့။ ပူတင်းတောင် မတွတ်သေးတော့ ယောက်ျားကလေးမှန်း သိရတယ်။ ဟင့်အင် . . . ကရင်ကလေးလို့ အောက်
မေ့ပါ။ လက်စသတ်တော့ ဗမာကလေးပါလား။

လမင်း၏ အရောင်အဝါသည် အလွန်တရာ မညှလှပါ။ ဘာ၏မျက်စိသည်လည်း တောမျက်စိဖြစ်၍ စေဝ
စဝါ မဖြစ်နိုင်ပါ။

“ဟယ် . . . ငကက်ရယ် . . . လက်စသတ်တော့ ဗမာကလေးပါလား . . . ” ဟု ဘာက ငကက်ကို
လှမ်း၍ အော်ပြောသည်။ ငကက်က ပါးစပ်မှ ဥုံဖွတ်ကို ရွတ်၍ တအားဆောင်ကာ တက်ကုန်သုတ်လိုက်ရာ ဖြူ
ဖြူဖွေးဖွေး ရေဆေးငါး အခါလည်သားကလေးမှာ သူ့အဖော်ဗေဒါများနှင့်အတူ သူ့ဘဝ၏ ခရီးလမ်းစသစ်ကို ရှာ
ရန်အလိုမှာ ကျန်ရစ်ခဲ့လေသတည်း။

အခြေက ဆိုးသည်ထက် ဆိုးလာပြီ။ ထိုကလေးအလောင်းသည် ဗမာကလေးအလောင်းဖြစ်၍ ဗမာ
ဘာသည် ကရင်တို့အပေါ် စိတ်နှာသွားလေမလား။ ဘာမျက်စိထဲတွင် ဗမာကလေး အလောင်းသည် ရစ်ဝဲ၍ နေပါ
သော်လည်း ဘာ စိတ်ထဲ၌ . . . “ထိုကလေးသည် ကရင်ကလေးဖြစ်အံ့၊ သူ့အဖေ၊ သူ့အမေများသည် ငါ့ထက်ပင်
စိတ်မကောင်း ဖြစ်ရမှာပဲ . . . ” ဟူ၍သာ တွေးမိသည်။ ဘာ၏ ဦးနှောက်ထဲသို့ ဘယ်စာတိမာန်မှ ဝင်၍
မြှောက်ထိုးပင့်ကော်မလုပ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဘာကား မတုန်လှုပ်။ ညည်းတွားစရာ အကြောင်းရှိ၍ ညည်းရာ၌ပင်လျှင်
ခပ်အေးအေးနှင့် ညည်းသည်။

နောက်တနေ့နံနက်တွင် ဗမာရွာတစ်ရွာ၌ နံနက်စာစားရန် ဆိုက်ရာ ကရင်နှင့်ဗမာတို့မှာ တစ်သွေးတစ်သံ
တစ်မိန့်ကို မျှော်ကာ ရိုက်ပွဲဆင်နေပြီဖြစ်ကြောင်းကို ဘာ ကြားသိရလေရသည်။

သည်တစ်ခေါက်မှာမှ ဘာ မြို့ရောက်ဖူးရတော့မည်။ ဘာမှ မသိနားမလည်၍ ငကက်ကို အဖော်လုပ်လာ
ခဲ့သည်။ တစ်လမ်းလုံး စိတ်ရှုပ်စရာတွေချည့် တွေ့ခဲ့၊ မြင်ခဲ့၊ ကြားခဲ့ရသည်။

“ငကက်ရယ် . . . ပထမတော့ ကုလား တရုတ်ပါပဲ . . . နောက်ကျတော့ ကရင်နဲ့လည်း မတည့်ပြန် ဘူး .
. . . ကြာရင် တို့အချင်းချင်းလဲ ဆော်ကြဦးမှာ ထင်ပါရဲ့ကွာ . . . မြို့ကျရင်လေ တရုတ်သော၊ ကုလားသော၊
ကရင်သော၊ ဗမာသော ဘယ်သူမှ ယုံနိုင်စရာရှိတော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး ထင်ပါရဲ့ ငါ့ညီရာ . . . ” ဟု ဘာက
လေးလေးပင်ပင် ညည်းတွားလိုက်သည်။

“ကဲဟေ့ . . . မြို့ကို မမှောင်ခင် ကပ်နိုင်ပါ့မလား . . . ” ဟု ဘာက ငကက် ကိုမေးသည်။
“ကြည့်ကပ်တာပေါ့၊ ကိုဘာရာ . . . ” ဟု ငကက်က ပြန်ပြောသည်။

နေဝင်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် မြို့ဦးက စေတီတော်ကြီး ရွှေတွေဝင်းနေသည်ကို ဘာ ဖူးမြော်ရသည်။ ဘာ
က ဦးအကြိမ်ကြိမ်ချသည်။ သည်ဘုရားမျိုးကို ကုသိုလ်ထူး၍ ဖူးမြော်ရခြင်း ဖြစ်သည်။ သည်လို ရွှေပြောင်ပြောင်
စေတီရင်ပြင်မှာ ကလင်ကလင်မြည်နေသော ဆည်းလည်းသံကို နားခံရင်း မိဖော့နှင့်တကွ ကလေးတွေ တစ်ပြုံကြီး
ပါ ဖူးလိုက်ရလျှင် ကုသိုလ်ကို ဘေးဖယ်ထားဘိဦး၊ မိဖော့၏မျက်နှာကလေးကို မြင်လိုက်ရတာနှင့်ပဲ အမောပြေ
လောက်ပါရဲ့။

မောင်ထင်

၁၈၁

“ကိုဘ . . . မဖြစ်ဘူး ထင်တယ် . . . ကမ်းဦးမှာ သေနတ်တွေတင်ကိုင်နဲ့ လူစုလူဝေး တယ် ကောင်းတယ် . . . မနက်မှပဲ ကပ်ကြဖို့ . . . ” ဟူ၍ ငကက်က စိုးရိမ်တကြီး ပြောလိုက်သဖြင့် ငဘစိတ်ထဲ၌ မြင်လိုက်သော မိဖော့မျက်နှာမှာ ပျောက်ကွယ်သွားသည်။

ငဘမှာ ငကက် အားကိုးဖြစ်၍ သူ့အကြံပေးသမျှကို ဦးမလေးဘဲ လိုက်နာရန် အသင့်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ရွှေစေတီကလေးကို ပျူမျှဖြင့်ရသော အရပ်ကနေ၍ ငဘသည် တစ်ညခိုနေရသည်။ နံနက်လင်းပြန်သော် ငဘ၏ လှေကလေးမှာ ကြောက်ဆုတ်ကြောက်ဆုတ်နှင့် မြို့ဆိပ်သို့ ကပ်လေသတည်း။

အချိန်မှာ ဝေလီဝေလင်း အချိန်ဖြစ်သည်။ ငိုက်မျဉ်းသော ကင်းသမားတို့က ထုံးစံအတိုင်း စစ်မေးသည်။ ငဘမှာ ထုံးစံအတိုင်း “သခင်မျိုးဟေ့” ဟု တိုင်သံကြားလျှင် ခေါင်းနုပန်း ကြီးကြီးသွားတတ်သောကြောင့် ငကက်က “တို့ဗမာ” ဟု အသံဖောက်သည်။ ပြီးလျှင် သူတို့ မြို့သို့လာရသော အကြောင်းတို့ကိုပြော၍ ဟော်ရီးကို တွဲကာ ကမ်းနားဆိပ်သို့ တက်သည်။

“မင်းတို့နှယ်ကွာ . . . ကာလကြီးပျက်မှ ရှုပ်ရှုပ်ယှက်ယှက် ဆေးရုံလာနေရသေးသလား . . . ဂါတ်တို့၊ ရုံးတို့ မရှိတော့ဘူးကွယ့် . . . ခုလဲ မြို့ကို ကရင်တွေဝိုင်းမယ်လို့ သတင်းရတယ် . . . ” ဟူ၍ ကင်းသမား တစ်ယောက်က ပြောသည်။

“ဒါကိရက ဟက်တက်ကြီးမို့ တောမှာ ဘယ်နှယ်လုပ်ကုန်နိုင်ပါ့မလဲ အစ်ကိုရာ . . . ” ဟု ငဘက ပြန်ပြောသည်။

တစ်ဖက်ကမ်းမှ သေနတ်သံတစ်ချက် ကြားရသည်။

မြို့၏ တောင်ဘက်ပိုင်းဆီမှ ရုတ်ရုတ် ရုတ်ရုတ်နှင့် လူသံတွေ ကြားရပြန်သည်။ မြို့ဘက်က သေနတ်သံ တစ်ချက် တုံ့ပြန်လိုက်သည်။ ငဘအဖို့ ထိုအသံတို့သည် ဝရဇိန်လက်နက်သံဟူ၍ ထင်မှတ်မိသည်။

“ကရင်တွေ တက်လာကုန်ပြီဟေ့ . . . ” ဟု တစ်ခဲနက်အော်သံ ကြားရပြန်သည်။ သေနတ်သံတို့လည်း မိုးမွန်သွားချေပြီ။ ကင်းသမားတို့လည်း မြေ၌ ဝပ်နေကြရသည်။ ငဘ၊ ဟော်ရီး၊ ငကက်နှင့် ကုလားလေးတို့မှာ ဒီလုံးခဲပုံနောက် ဝင်၍ ပုနေကြသည်။

တစ်ဖက်ကမ်းမှ မီးခိုးတွေ တက်လာသည်။ ရွာတန်းရှည်ကြီး တောင်ဘက်မှ မီးခိုးလုံးသည် ကြီးမား၍သာ လာပြီးလျှင် မြောက်ဘက်ရှိအိမ်များဆီသို့ ကူးသည်။

နံနက်ခင်း မြူမှုန်တွေထနေစဉ် အပူဓာတ် အခိုးအငွေ့များကြောင့် ကောင်းကင်တစ်ပြင်လုံးမှာ မှိုင်းဝေဝေ ဇာတ်ခင်း၍ နေသည်။

မြို့ဘက်က နှစ်လုံးပြူးသေနတ်သံမှာ တဖောင်းဖောင်း မြည်နေသည်။ တစ်ဖက်ကမ်းက ရိုင်ဖယ် ကျည်ဆံ တို့မှာ ရွှံ့ကနဲမြည်၍ လူအများခေါင်းပေါ်မှ ကျော်သွားသည်။

‘ဒိုင်း . . . ရှီး . . . ဖောင်း . . . ဖုန်း’ ဟူ၍ အုန်းခြိမ်ခြိမ်နုနု အသံတို့ မှာ . . . “ဦးသောဘိတ မယ်တော်ပျံတုံးက ဒုံးတိုက်တာထက် ပြင်းပါကလား . . . ” ဟု ငဘအောက်မေ့သည်။

အသံတွေ အနည်းငယ်စသော် တစ်ဖက်ကမ်းမှ မီးလုံးကြီးများတက်လာ၍ ရွာအိမ်တန်းကြီးမှာ တစ်အိမ်မျှမကျန်ဟု ဆိုစလောက်ဝင် လောင်ကုန်သည်။

မောင်ထင်

၆၁

ငါ့လည်း အသံအစဲတွင် ဟော်ရီးကိုတွဲ၍ ဆေးရုံသို့ ခပ်သုတ်သုတ် ခြေပြင်းနှင်ခဲ့သည်။ လမ်းတစ်လမ်းလုံး ငါ့မှာ ဒဏ်ရာရသူနှင့် လားလားမှမတူ၊ သုတ်ချက်သား ကောင်းလှသည်။ ဆေးရုံရောက်၍ ဆေးထည့်ခန်း ဝင်မိလေသော် သူ၏ဒဏ်ရာသည် ဟော်ရီးရသော ဒဏ်ရာထက်ပင် စိုးရိမ်စရာကောင်းဘိသကဲ့သို့ သံမံတလင်း ကြမ်းပြင်ပေါ်တွင် ငါသည် နွေယိုင်လဲပြီ၍ ကျသွားပြီးလျှင် လေးလုံးခြောက်ဖက် အတ္တဘောကြီးမှာ မေ့မြော၍ သွားလေသတည်း။

➤ ➤ ➤

အခန်း (၅) နယ်ချဲ့သမားများ

တောသားဖြစ်ရသည်လောက် အောက်ကျသည်မှာ ကမ္ဘာမှာ ရှိမည်မထင်။ တောသားလည်း ဆိုသေး၊ လယ်သမားလည်းဖြစ်ပြန်ဆိုတော့ သာဆိုးရောမပ။ တောသားလယ်သမားအဖြစ်နှင့် ဗမာပြည်မှာ လူဖြစ်ရသည်ကား ဆိုးသည်ထက် ညစ်လေသောကြောင့် လူ့ဘဝဆုံးသည်နှင့်ပင် တူချေ၏တကား။

ဗမာပြည်၌ ဗမာမြို့သားဆယ့်ငါးဦးလောက်ကို တောသား ရှစ်ဆယ့်ငါးယောက်က ခြံရံနေသည်။ ငါတို့၏ တောသား ရှစ်ဆယ့်ငါးယောက်အနက် ၇၀ ကျော်လောက်မှာ လယ်သမားချည်းနှင့် ဖြစ်သည်။ ဤသည်တို့မှာ ၁၉၄၁ ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်းအရ မှတ်မိသမျှ ပြောရခြင်းဖြစ်သည်။ သည်ဂဏန်းတွေကို အတည်မပြုနိုင်ဟု ဆိုစေကာမူ ဗမာပြည်၌ လယ်သမားတောသားဦးရေက မြို့သားလူဦးရေထက် ခြောက်ဆလောက်တော့ပိုမည်။ ထို့ကြောင့် ဘဝဆုံးသည်နှင့်တူသော လူဦးရေ အရေအတွက်မှာ လူ့ဘောင်တွင် နေသားထိုင်သားကျ၍ ပျော်မွေ့နေသော လူဦးရေထက် ခြောက်ဆလောက် ပိုနေသည်။

တောသား ငဘကို ကြည့်ပါ။ သူသည် ဆေးခန်းထဲတွင် ရှိသော လူနာတင် စားပွဲကလေးပေါ်တွင် ဖားပြုတ်ကြီး ခါးပေါင်စင်းနေသလို မှောက်ခုံကြီး ကားနေပါသည်။ သူ့အနာချုပ်မည်ဆို၍ ဤသို့ ဝဋ်ခံနေရသည်မှာ ထမင်းအိုး နှစ်လုံးချက်လောက်ရှိပြီ။ ဆရာဝန်ဆိုသူမှာ ပေါ်မလာသေးပါ။ ကာလပျက်ပြီး အစိုးရ မရှိတော့ လခလည်းမရလို့ မလုပ်နိုင်ဘူးဟု ညည်းတွားနေသော ဆရာဝန်မှာ အိမ်ပြန်ထမင်းစားနေသည်ဟု ဆိုသည်။ ဆရာဝန် မလာမီ ရှေ့တော်ပြေး ဒရက်ဆာကုလားကလည်း ငဘကျောပြင်က ဟက်တက်ပြီကြီးကို ပေကြိုးနှင့် အလျားလိုက် တိုင်းလိုက်၊ သံအပ်တုံးနှင့် နှိုက်၍ ကလော်လိုက်နှင့် အမျိုးမျိုး ကလိနေသည်။ အနာက နှစ်ပေ နှစ်လက်မ လေးပုံ သုံးပုံရှိသည်။ အနက်မှာ တစ်လက်မ ရှစ်ပုံငါးပုံလောက် ရှိမည်ဟု ဆိုသည်။ မေ့ဆေးမလောက်၍ အစိမ်းလိုက် ချုပ်မည်ဟု ပြောသံကြားသည်။ သည်လိုချုပ်ပေမယ့် ကိစ္စမရှိပါ။ အပ်က အင်္ဂလိပ်အပြေးမှာ သံချေးတက်နေ၍ နည်းနည်းတော့ နာမည်။ အောင့်ခံလိုက်လျှင် ဘာမျှ အရေးကြီးသည် မဟုတ်ပါ။ မသကာ အနာရှိန်ကြောင့် အပူ ဒီဂရီ ၁၀၄ လောက်သာ တက်ပြီး သုံးရက်လောက်သာ ဖျားမည် ဖြစ်ပါသည်။ သည်အခါမှာ အေတီအက်(စ်) ဆေးယူနစ်ပေါင်း ခြောက်ထောင်လောက်ကို လေးကြိမ်ခွဲပြီး အင်ဂျက်ရှင်း ထိုးလိုက်လျှင် အဖျားလည်း ပျောက်၊ အနာလည်း မြန်မြန်ကျက်မည်။

မောင်ထင်

၁၁

ဆေးဖိုးတော့ များများကျမည် မဟုတ်ပါ။ အင်္ဂလိပ်အပြေးမှာ ဆေးရုံကဆေးများ သူတို့အဖေနှင့်အတူ ပါသွားကြသောကြောင့် ဆေးရှားပါးသည်။ တစ်လုံးအစိတ်လောက်နှင့် လေးလုံးငွေတစ်ရာ ကုန်လျှင် . . . ။ အနာ ရှိန်ကြောင့်လား၊ ငွေတစ်ရာကြောင့်လား ဘာကြောင့်လဲ မပြောတတ်၊ ငဘ မျက်ဖြူလန်သွားသည်။

ငဘကို ဆေးရုံဇာတ်သွင်းနေရာမှ မျက်ဖြူဆိုက်သွားသည်ကို မြင်ရသော ဒရက်ဆာမှာ စိတ်ပျက်သွားပုံရ သည်။ “လိုက်ကွာ အမွှင်နီယာ” ကို ပုလင်းလိုက်ယူပြီး အဖုံးကိုအကုန်ဖွင့်၍ ငဘ၏နှာကို တေ့လိုက်သည်။ နှာဝ ထဲသို့ သံချွန်နှင့်ထိုးလိုက်ပြီး နှာခေါင်းကို ခေါင်းဆုံးကြီးကြီးနှင့် ဆို့ထားသည်ဟု ငဘ ထင်မှတ်လိုက်သည်။ ပါး စပ်မှ ခွီးခွီးနှင့် မြည်စဉ် မျက်ရည်များ ကျလာသည်ကို သိမ်းရင်း . . . “အရာရယ် . . . ကျုပ်တို့ တောသားပေမယ့် ကျေးဇူးမမေ့ပါဘူး . . . ကျုပ်တို့အိမ်မှာလေ . . . တမံထဲကရတဲ့ ငါးတွေ ငါးခြောက် လှမ်းထား တာ ငါးပိဿာလောက် ရှိပါတယ် . . . ” ဟု အရာကြီး ကြိုက်မလားလို့ ငဘက ပြောမိသည်။

ဒရက်ဆာက မကြားချင်ယောင်ဆောင်ပြီး ဆေးပုလင်းကို ပြန်ထားရန် အခန်းပြင်သို့ ထွက်သွားသည်။ အခန်းပြင်၌ ဆရာဝန် ရောက်နေဟန်တူသည်။ အသံနှစ်သံ တိုးတိုးတွတ်တွတ်နှင့် ကြားရသည်။ တော်တော်ကြာ သော် ဆရာဝန်ဆိုသူ ရောက်လာသည်။ ငဘက အင်္ဂလိပ်ဆေးဆရာဝန် ဆိုသည်မှာ ကုလားဒိန်နှင့်တူသကဲ့သို့ ဟု မှတ်ထားသည်။ ထိုဆရာဝန်က . . . “ဆေးလဲ မရှိဘူး . . . ခက်တာပဲ . . . နဲ့နဲ့တော့ အောင့်ခံနော် . . . ” ဟု အားပေးစကားပြောသည်။ ပြီးလျှင် အနာကို စ၍ကိုင်သည်။

“ဘာလုပ်စားသလဲ . . . ” ဟု ဆရာဝန်က မေး၏။

“အမလေး . . . အမေရဲ့ . . . မိဖော့ရဲ့ . . . ကျွတ် . . . ကျွတ် . . . လယ်လုပ်စားပါတယ် ခင်ဗျာ . . . ” ဟု ငဘက ဖြေ၏။

“ဘယ်နှစ်ကလဲ . . . ”

“အခွက် နှစ်ဆယ်လောက်ပါ ခင်ဗျာ . . . အမလေးဗျ . . . ”

“ဆေးရုံ ရောက်ဖူးသလား . . . ”

“ဆိတ်ကြီးကုန်း ကလွဲပြီး ဘယ်မှ မရောက် . . . အမလေး . . . လေး . . . ဟီး . . . ”

“ခင်ဗျားက အသန်သားပဲ . . . အားလဲ ကောင်းတယ် . . . ကဲ . . . ဟေ့ ချွတ်ကရား . . . အပ်နဲ့ မြင်းမြီးကို စတာရိုင်လို(စ်) လုပ်ပြီးရင် ယူခဲ့ . . . ”

ဂလုံ ဂလင်၊ ချွင်ချွင်နှင့် ဇွန်းသံလိုလို၊ ပန်းကန်သံလိုလို ငဘ ကြား၏။ မနာအောင် ဘုရား အာရုံပြုစဉ် ထိုအသံတို့ကို ကြားရ၍ ရွှေပြောင်ပြောင် တောင်ပေါ်ကဘုရား၌ မိဖော့နှင့် ငဘ သစ္စာထားစဉ် ဆည်းလည်းသံများ က ဆိုင်းဆင့်ပေးနေသကဲ့သို့ ရှိ၏။ အာရုံပြုကောင်းတုံးမှာ အနာပေါ် ပုဆိန်ကျလေရာ ငဘ အားကုန်ဟစ်၏။ နဖူးက ချွေးဒီးဒီးကျ၏။ တစ်ချက်တစ်ချက် မေ့သွား၏။

စင်စစ် ဆရာဝန်၏ ကျင်လည်သော လက်များမှာ အနာပေါ်သို့ တွားသွားနေသည်ကား ကွမ်းတစ်ရာညက် မျှ မကြာချေ။ ငဘအဖို့ ဆယ်ကမ္ဘာလောက် ကြာသည် ထင်ရ၏။

ထို့နောက် အနာချုပ်ပြီး၊ ပတ်တီးစည်းပြီးသော် ငဘ ထရ၏။ မူးဝေဝေ အော်ဂလီဆန်ဆန်နှင့်ပင် ကိုယ့် အိပ်ရာရှိရာ ကိုယ်သွားရသည်။ ခွဲစိတ်ခန်းမှ ငဘထွက်သော် ဟော်ရီး အလှည့်ကျသည်။

မောင်ထင်

၁၈၁

ငဘသည် ဟော်ရီးကို ဆရာဝန်နှင့် ဒရက်ဆာတို့ မည်သို့မည်ပုံလုပ်သည်ကို မသိရ။ ခပ်ရှိန်းရှိန်းနေသော ကျောပြင်ကလေးကို တစောင်းထား၍ ခွေလှဲနေသည်မှာ မည်မျှကြာသည် မသိ။ အိပ်ရာကလန့်နိုးမှ ဟော်ရီးမှာ မိမိ အိပ်ရာနံဘေးတွင် ခုတင်ပေါ်၌ အသေလို ဖြူရော်ရော်နှင့် အိပ်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။

ငါ့အနား ဟော်ရီးအလောင်းကြီး ရောက်နေပါပေါ့လားဟု တွေးလိုက်သည်။ မသင်္ကာ၍ ဟော်ရီးကို ခေါ်ကြည့်သည်။

“အဘား . . . အဘား . . . အခုကိုဂျီး . . . ” ဟု ဟော်ရီးကထူးရင်း မျက်ဖြူလှန်ကာ ဖွင့်ကြည့် သည်။

“ဘယ့်နယ်နေသလဲ . . . ”

“ချွန်နော်လေ . . . ဘယ်လို ဖစ်တွားသလဲ မချိုနိုင်ဘူး . . . မေတ္တာတပဲ . . . ပြီးတော့ ဒီကို ရောက်လာတာပဲ . . . အန်ချင်လိုက်တာ . . . ”

ဟော်ရီးက ပွက်ကနဲ အန်လိုက်သည်။ ခုတင်ဘေးသို့ တံတွေးသလိပ်နှင့် ရေကြည်များ ဝေါကနဲကျသွားသည်။ စိမ်းရွှေရွှေ ချိုမြိန်အနံ့ကြီးက ဆေးရုံခန်းထဲ လွှမ်းသွားသည်။

“မင်းကိုတော့ မေ့ဆေးပေးတာပဲနော် . . . ”

“မေ့ဈေးလို့ ချို့တာပဲ . . . ”

“ငါတော့ အစိမ်းလိုက် ဆော်သဟေ့ . . . နာလိုက်တာ ဟော်ရီးရာ . . . ”

“ကျွန်တော့်အနာ ကြီးတယ်ပြောတယ် . . . ဒါကြောင့် မေ့ဆေးပေးတာပဲ . . . ”

“မင်းတို့ကုလားချင်းတော့ ဝံသာနုသပေါ့ကွာ . . . ”

“ဟင့်အင်း . . . ဒီဝံသာနုက ငွေအကျိပ်ကုန်တယ် အခုကိုဂျီး . . . ” ဟု ဟော်ရီးက ပြောသည်။

ဤသို့ဆွေးနွေးရင်းနှင့် တစ်နေကုန်သည်။ အစားအစာလည်း မစားရ။ ငကက်သည် ဈေးက ထမင်းဟင်း ဝယ်ပို့ရသည်။ ငဘအဖို့ ဆေးရုံက အစာပို့တန်ကောင်းသည်ဟုလည်း မတွေးမိ။ ကရင်-ဗမာ အဓိကရုဏ်းကြောင့် ရောက်လာကြသော ဒဏ်ရာရသူတို့ကို ဆေးရုံက ချက်ကျွေးသည်ကိုတွေ့မှ ငွေကုန်သက်သာရန် ဆေးရုံမှ အစာ တောင်းသည်။ အစိုးရ အတည်တကျ မဖြစ်သေး၍ ငွေမရှိဆိုသောကြောင့် ဆေးရုံမှ အစာမျှော်မိသည့်နေ့က တစ်နေ့လုံး ထမင်းငတ်သည်။

ဤသို့ ယောင်တောင်တောင် အူတူတူနှင့်ပင်လျှင် လေးငါးရက်လောက် ဆေးရုံတက်လိုက်သောအခါ ငဘ အနာမှာ တော်တော်ကြီး ကျက်သွားသည်။ ဆေးရုံက ဆေးကောင်း၊ အပြုအစုကောင်းလို့ပဲလား၊ တောသားတို့ သဘာဝ ကျန်းမာခြင်းလာဘ်လာဘကြောင့် အနာပိုးတို့ကို ခံနိုင်ရည်ရှိလို့ပဲလား မပြောတတ်။ ဆရာဝန်က ဆင်းနိုင်ပြီပြောသဖြင့် ဟော်ရီးကို ထားခဲ့ပြီး ဆေးရုံကဆင်းသည်။ ဟော်ရီး၏ဒဏ်ရာမှာ အရက် ၂၀ ကျော် တစ်လ လောက် ကြာမည်ဖြစ်၍ ငဘက လယ်ကွင်းထဲ ပြန်မည်။ ဟော်ရီးကို နောက်မှ လူလွှတ်ပြီးခေါ်မည်ဟု ဆိုကာ ဟော်ရီးအား နှစ်သိမ့်အားပေးခဲ့သည်။

ဆေးရုံက အဆင်း လှေဆိပ်မရောက်မီ နိပွန်စစ်ဗိုလ်ကြီး၏ တရားပွဲ။ နက်ဖြန်နေ့လည် ၂ နာရီ အချိန် တစ်အိမ်တစ်ယောက် လာရောက်ကြားနာရမည်။ နိပွန်စစ်ဗိုလ်ကြီး အမိန့်။ ပျက်ကွက်လျှင် ကြီးလေးသော အပြစ်

မောင်ထင်

၁၁၁

ပေးမည်' ဟူ၍ မောင်းခတ်သံ ကြားရသည်။ ဒါဖြင့် ကနေ့ ပုလိပ်ထံ သတင်းပေး၊ မနက်ဖန် တရားနာ၊ သန့်ဘက်ခါ ကွင်းသို့ပြန်မည်ဟု ငဘက အစီအစဉ်ကို စိတ်ထဲမှာ ကြိတ်ပြီး ရေးဆွဲသည်။

ထိုအချိန်အခါကား ဘီအိုင်အေ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်သားတို့က ရပ်ရွာငြိမ်သက်ရေးအတွက် လူဆိုး ဓားပြတို့ကို နယ်ဆင်း၍ နှိမ်နင်းပြီးခါစ၊ ပီပီစီ (ခေါ်) မြို့ရွာငြိမ်းချမ်းရေးကော်မတီများ ဖွဲ့ပြီးခါစ၊ နှစ်ပွဲန့်တို့က လည်း နယ်ဆင်း၍ ဝါဒဖြန့်ခါစ အချိန်ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်အခါတွင် ကာကွယ်ရေးဌာနဟု ဌာနတစ်ခုဖွင့်ကာ ခိုးသား ဓားပြမှုများကို အရပ်သားတို့က တတ်သမျှ မှတ်သမျှနှင့် အရေးယူနေစဉ်ဖြစ်သည်။

ငဘသည် ထိုကာကွယ်ရေးဌာနသို့ သွားရောက်ကာ ဗိုလ်ကြီးအခေါ်ခံရသူအား သခင်ဖြိုးတုပ်၏ တို့ဗမာ ဝါဒ အကြောင်းကို ခရေစေ့တွင်းကျ သတင်းပေးနေသည်။ ဗိုလ်ကြီးဆိုသူမှာ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်ထဲတွင် မော်လမြိုင်မှစ၍ ဝင်ရောက်အမှုထမ်းပြီးလျှင် လူဆိုးတို့ကို ရက်ရက်စက်စက် နှိမ်နင်းခဲ့သူဖြစ်သည်။ ပုလိပ်လုပ်ငန်းကို ဘာမှနားမလည်ရှာသော်လည်း သူ့အသိဉာဏ်တွင် ရှိသမျှနှင့်ပင် ရပ်ရွာအေးချမ်းမှုကို ဖန်တီးလိုသော စိတ်ဆန္ဒ ပြင်းပြသည့် လူငယ်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ မြို့ကို စီး၍ဝင်စဉ်က အရပ်ထဲ၌ လူယက်သည့် လူဆိုးငါးဦးခန့်ကို သူကိုယ်တိုင် 'ဘေယွန်နက် (ဝါ) ဘဲနက်' ခေါ် လုံ့လနှင့် ထိုးသတ်ခဲ့ဖူးသည်။ ပိုက်ဆံချမ်းသာသူတစ်စုတို့က ပိုက်ဆံ လူနှိုက်မှာစိုး၍ ထိုဗိုလ်ကြီးဆိုသူကို အားပေးချီးမွမ်းကာ စကားပြောကြသည်။ ဗိုလ်ကြီး၏အဖွဲ့ဝင်တို့ကို ရပ်ရွာ၌ ထိမ်းသိမ်းထားမှုအတွက် ငွေကုန်ကြေးကျများမည် စိုးသဖြင့် ကွယ်ရည်မှုကား တီးတိုး ကဲ့ရဲ့ကြသည်။ ဂျပန်တွေ လာတော့မည် ဆိုသဖြင့် ထိုဗိုလ်ကြီးနှင့် အပေါင်းပါတို့မှာ ဓားပြအကြီးစားဖြစ်သည်ဟု ဆိုကာ ဂျပန်ကို လှည့်၍ တိုက်ပေးရန်လည်း ဟန်ပြင်နေကြသည်။ ဗိုလ်ကြီးဆိုသူမှာ ထိုအကြောင်းတို့ကို ရေးရေးမျှသာ သိသည်။ သိသမျှ အပေါ်တွင် အခြေပြု၍ စဉ်းစားပြန်သော် ဖြိုးတုပ်ကဲ့သို့သော တစ်မတ်အောက်သခင်များ မိုက်မဲမှုကြောင့် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်မှာ ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲအံ့သည်ကို မြင်မိသည်။ ထို့ကြောင့် ဖြိုးတုပ်သတင်း ကြားရသောအခါ အံ့ကြိတ်မိသည်။

“ခွေးမသား မူတူးတွေ ရောက်နှင့်နေတော့ ခင်ဗျားကိစ္စဟာ နောက်ကျသွားသဗျာ . . . နို့မို့ရင်လေ . . . ကျုပ် အခုချက်ချင်း ဒီကောင်ကို လိုက်သတ်ပါရဲ့ . . . ” ဟု ဒေါသကြီးကြီးနှင့် စကားပြောကာ စားပွဲကို လက် သီးနှင့် ထုသည်။

ငဘ တွန့်၍ နောက်ဆုတ်လိုက်သည်။

“ဟေ့ . . . ဟေ့ . . . ဟောဒီ ဖြိုးတုပ်ဆိုတာကို မှတ်ထားလိုက်ကြစမ်း တပည့်တို့ . . . သခင်နာမည် ရောင်းစားတဲ့လူတစ်ယောက် စာရင်းရပြန်ပေါ့ကွယ် . . . နို့မို့ရင် ဒီပြဿနာကြီး ပြေနိုင်ပါရဲ့ . . . ရွပ်သကွာ . . . ဒီငပန်တွေကိုလဲ ခံချရဦးမှ အေးမှာပါပဲ . . . ”

ဗိုလ်ကြီးက ကြမ်းပြင်ကို ဖနောင့်နှင့်ဆောင့်လိုက်ရာ ဂတ်ရုံးခန်းအမိုး မျက်နှာကြက်ကွဲမှ အပိုင်းအစကလေး တစ်ခု စားပွဲပေါ်သို့ ကျလာသည်။ ငဘ လန့်၍ နောက်တစ်လှမ်း ဆုတ်ပြန်သည်။

ဗိုလ်ကြီးဆိုသူ ဒေါသဖြင့် တွေဝေနေခိုက် ငဘက . . . “ကျွန်တော့်ကို ခွင့်ပြုပါ . . . ” ဟု ဆို၍ ခေါင်းညိတ်ကာ အရှိအသေပြုပြီး ထွက်လာခဲ့သည်။ “ဖြစ်ချေဘူး . . . မြန်မြန်သုတ်မှပဲ . . . ” ဟု သူတွေ့ သည်။ သို့သော် နိပ္ပန်စစ်ဗိုလ်ကြီး၏ တရားပွဲကို မတက်လျှင် ကြီးလေးသော အပြစ်ဟု မောင်းသမား ဟစ်သွား သည်က ရှိသေးသည်။

ထို့ကြောင့် နောက်တစ်နေ့တွင် ငဘကို လူထုထဲတွင် တွေ့နိုင်ပါသည်။ တစ်သက်နှင့်တစ်ကိုယ် ဒီလိုလူထု မျိုး မမြင်စဖူး။ ထိုလူထုမှာ ငါတို့ဗမာပြည်ရှိ လူကုန်ပဲလားဟု ငဘက မေးကြည့်လိုက်ချင်သည်။

မောင်ထင်

၁၁၁

နိပုန်တပ်မတော်မှ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဆိုသူမှာ ပုဂံကွဲကွဲဖြစ်သည်။ လက်မောင်းရိုး ခပ်တိုတို၊ လက်ဖျံရိုး ခပ်ရှည် ရှည်၊ အဆင်မပြေသော လက်နှစ်ဖက်မှာ နောက်ပိုင်းက လက်ပြန်ကြိုးတဲထားခြင်းခံရသလို ကွဲတတ ကားယားယားနှင့် သင်းတိုကြည့်ရတာ ကျက်သရေ မရှိပါကလား။

သည်တွေလုံးကို ကြောက်ကြောက်နှင့် တွေးမိသည်။ သူတွေမိတာ ဂျပန်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ကြားသွားလေရော့ မလားဟု ပူပန်မိပြီး ဈေးပေါက်များ ကျသည်ကို ပေါင်းလာသောတဘက်ဖြင့် ယူသုတ်လိုက်သည်။

ဂျပန် မျဉ်းသုံးကြောင်း ခရေပွင့်သုံးပွင့် ဗိုလ်ကြီးက . . . “ဒိုင်းတိုဝ ကျိုအေးကင် . . . ” ဟု အော် လိုက်သည်။

ငဘက ဒိုင်းခနဲ ကြားလိုက်လျှင်ပင် ခြောက်လုံးပြူးနှင့် ငါ့ကိုပစ်ပြီဟု တွေးလိုက်သည်။ လန်ပြီး ခွေကနဲ ယိုင်သွားသည်။ နောက်မှ စစ်ဗိုလ်၏ ဆက်စကားပြောသံ၊ အရာရှိတစ်ဦးက ဗမာလို ပြန်ပြောသံတို့ကို ကြားမှ စိတ်သက်သာရာ ရပြီး ချော်လဲရောထိုင် လုပ်လိုက်ရသည်။

“သာတူညီမျှ တရား၊” “အရှေ့တောင်အာရှ ကောင်းစားရေး၊” “နိပုန် ဘန်ခိုင်း၊” “ဘိရုမာနော်၊ နိပုန်နော်၊ အတူတူပဲ” ဟူသော ဝေါဟာရများ ဘာဆိုလိုသည် မသိ၊ ငဘနားထဲ အစုလိုက်အပြုံလိုက် ဝင်တိုးသည်။ အစု လိုက်အပြုံလိုက် လျှံထွက်သည်။ အင်း . . . အာရှတယ်ဆိုရင် အတော် နာမှာပဲနော်။ သားတွေ တူတွေ ညီတွေ ကောင်းစားရေးဆိုသဟာ ငါ့သား၊ ငါ့တူ၊ ငါ့ညီများကို ဆိုသလား။ သွေးစုပ်ဝါဒ ဆိုပါကလား။ တယ်ကြောက် စရာကောင်း။ အင်္ဂလိပ်က သွေးစုပ်တယ်ဆိုရင် အင်္ဂလိပ်ဆိုတာ မျှော့လို အကောင်ရှည်ရှည်မည်းမည်း နေမှာပဲ။ ကြားဖူးတာကတော့ မျက်နှာဖြူဆိုထင်၊ ဪ . . . တန်တော့ အင်္ဂလိပ်ဆိုတာ မျှော့ဖြူတွေ ဖြစ်မှာပါပဲ။

“အင်္ဂလိပ်စိတ် မကုန်သေးတဲ့လူတွေကို အပြီးတိုင် သုတ်သင်ရမယ် . . . ” ဟု စကားပြန်အရာရှိက လက်ဟန်ခြေဟန်နှင့် အော်လိုက်သည်။

ဟယ် . . . တစ်ခါဖြင့် သောက်ကျိုးနည်းရချည်။ ဒီစကားဟာ ငါ့ကို စောင်းပြောတာပဲ။ အင်္ဂလိပ်ကို တွေးမိတာ လူသိသွားပြီ။ ဂျပန်တွေဟာ စုန်းကဝေတွေများလား။

“ခေါင်းပုံဖြတ် နိုင်ရာစား လောကကြီးကို နယ်ချဲ့စနစ်နဲ့တည်ထောင်ဖို့ ကျုပ်တို့မဟာမိတ်နိပုန်တွေ လာခဲ့ တာ . . . အဲဒါ . . . အဲဒါ . . . ” ဟူ၍ အရာရှိက ဘာကို ဘယ်လိုလုပ် အဓိပ္ပာယ်ပြန်လိုက်မှန်း သူ့ဟာသူ အစရာမရတော့သဖြင့် အထစ်၊ အထစ်ဖြစ်နေပြီး တော်တော်ကြာမှ ကမန်းကတန်း သွေးရူးသွေးတန်း ဖြင့် . . . “မဟုတ်ဘူး . . . ” ဟု လျှော့ချလိုက်သည်။ စကားပြန်အရာရှိ၏ ခေါင်းပေါင်းပန်းရောင်အောက်မှ မီးကင်းလောက် ဈေးပေါက်ကြီး စီးကျသွားသည်။ ပရိသတ်တို့လည်း ပါးစပ်ဟ၍ အကြောင်ရိုက်နေပြီးမှ “ဟယ်” ဟူသော အသံဖြင့် အလုံးကြီးကျသွားကြောင်း ပြကြသည်။

ငဘက နယ်ချဲ့စနစ်ဟူသော စကားကိုကြားလျှင် ချက်ချင်းအဓိပ္ပာယ်ပေါက်သွား၍ ပြုံးမိသည်။ နယ်ချဲ့ စနစ်ဆိုသည့်ဟာကို ဆေးရုံမှာ ကိုယ်တွေ့ကြုံလိုက်ရသည်။ အနာကလေးက သူ့ဟာသူ ကျက်တော့မလိုလိုနှင့် ခပ် ကျဉ်းကျဉ်းကလေး ရှိသည်။ သည်ဟာကို ဆေးရုံက ကုလားက နယ်ကျယ်အောင် ချဲ့လိုက်သည်။ ဟုတ်ပြီ၊ ဟုတ် ပြီ၊ ဒီစကားဟာ အဆီအသားပါတဲ့ စကားပဲ။ မြို့တက်လာတာ ဗဟုသုတ တယ်တိုးပါကလား။

ထို့ပြင် “တစ်သွေး၊ တစ်သံ၊ တစ်မိန့်” စနစ်အရ ကရင်နှင့်ဗမာ ချစ်ကြည်ရေးလုပ်ရမည်။ ယခု ဂျပန် ကေရာစ်မင်းမြတ်၏ တပ်မတော် ဆိုက်ရောက်လာပြီဖြစ်၍ လူမျိုးအချင်းချင်း ပြဿနာများ ရပ်စဲရမည်ဟူ၍လည်း ခရေပွင့်သုံးပွင့်နှင့် ဗိုလ်ကြီးက မရယ်မပြီးသောမျက်နှာဖြင့် အတည်ပေါက်ပြောသွားသည်။

မောင်ထင်

၁၁၁

ငါတို့ ကရင်နှင့်ဗမာ တစ်ခါမှ မုန်းဖူးသည်မရှိပါ။ ချစ်ကြည်ရေးစကား မပေါ်မီက ချစ်ကြည်ခဲ့ကြပါသည်။ ဂျပန်တွေရောက်မှ သည်စကားမျိုး ပေါ်လာရသည်။ သည်စကားပေါ်လာမှပဲ မုန်းကြရတော့မှာလား။ ဟာ . . . ငါ နားမလည်သေးပါဘူး စသည်ဖြင့် ငဘ စဉ်းစားရင်း ငိုနေမိရာ ဘာတရားတွေ ဟော၍ ဘယ် ရောက်သွားမှန်းပင် မသိတော့ချေ။

“နိပွန် ဘန်စိုင်း၊ ဘိရမာ ဘန်စိုင်း” ဟူသော အသံကြီး ပေါ်ထွက်လာမှ ငဘမှာ သူ၏ မူရင်းအတိုင်း ပြန်ဖြစ်သွားသည်။

ဂျပန်ကို မနှစ်မြို့ပဲ ယုံမှားသံသယရှိမိခြင်းကြောင့် ဂျပန်စစ်ဗိုလ်ကြီးက ရိပ်မိသွားလျှင် ဒုက္ခပဲဟု စိတ်ထဲက တွေးမိ၍ လူထုကြီး လှုပ်လှုပ်ရွရွဖြစ်အလာတွင် မထင်ရှားသော ငဘမှာ လူထုထဲတွင် မိမိကိုယ်ကို မြှုပ်ပစ် လိုက်ပြီး ခပ်သုတ်သုတ် လှေဆိပ်ဆင်း၍ ညတွင်းချင်း ရွာသို့ တက်ကုန်သုတ်လေသတည်း။

>>>

အခန်း (၆)
နိပုန် - ဗမာ ယဉ်ကျေးမှု

ငဘ ရွာသို့ ချောချောမောမော ပြန်ရောက်သည်မှာ ကံကြီး၍ဟု ဆိုရပေမည်။

လမ်းတလျှောက်လုံး၌ “မီးတုတ် မီးတုတ်၊ ရွှံ့၊ ရွှံ့” ဟူသော ကြွေးကြော်သံကို ကာယကံမြောက် အကောင် အထည်ပေါ်အောင် ကြိုးစားရှာသော တို့ဗမာနှင့် တို့ကရင် မျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ တစ်ယောက်တစ်လှည့်စီ သူ့ရွာ ကိုယ်ရွာ မီးတိုက်နေကြသည်။

သို့သော် ငဘအဖို့ သူနှင့် ကရင်များမှာ ရည်းစားလုဘက် မဟုတ်၍တစ်ကြောင်း၊ အရေးကြီးဆုံးကတော့ မိဖော့နှင့် ကလေးများသာ ဖြစ်သည်ကတစ်ကြောင်း၊ ထိုအကြောင်းတို့ကြောင့် ကြောက်ရမှန်းမသိချေ။ ဆိတ်ကြီး ကုန်းရွာရောက်ဖို့ တစ်ရေခရီးလောက်အလိုမှာ ကရင်အဖမ်းခံရသေးသည်။ အဖမ်းခံရ၍ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ။ လယ် သမားဟူသမျှ သူနှင့် သွေးသားတော်စပ်သည်ဟူ၍ချည်း ယူဆထားသူဖြစ်လေရာ အဖမ်းခံရသဖြင့် စိတ်ဆိုးရမည် ကိုလည်း သူ မတွေး၊ ကြောက်ရမည်ကိုလည်း သူ မသိ။

“ကျုပ်တော့ သခင်ဖြိုးတုပ် ဓားပြားရိုက်တဲ့ဒဏ်ရာနဲ့ ဆေးရုံတက်ပြီး အခု အနာပျောက်လို့ ပြန်ခဲ့ရတာ ပဲဗျ . . . လက်ပြင်ကြောအောက်နားမှာ စမ်းကြည့်ပါလား . . . ဟောဒီမှာ . . . အဲဒါသာ ကြည့်ကြပေရော . . . ခင်ဗျားတို့နဲ့ ကျုပ်တို့ဟာ လယ်သမားချင်းချင်း မကင်းရာမကင်းကြောင်းပဲ . . . ကျုပ်တော့ နိုင်ငံရေးသော လူမျိုးရေးသော နားမလည်ဘူး . . . ကိုယ့်လယ်ကိုယ်လုပ်မှ ထမင်းမှန်မှန်စားရတဲ့ လူအချင်းချင်းဟာ ငြီး သူရန်ဘက် မဟုတ်ပဲနဲ့ ခံလိုက်ရတယ်ဆိုရင် ဝိပါကဝဋ်မကင်းလို့ပေါ့ဗျာ . . . မိဖော့နဲ့ ကျုပ်ကလေးငါးယောက် အတွက်သာ ဝမ်းနည်းမိတာပဲ . . . ”

ရန်သူလက်ထဲရောက်လျှင် သေဘက်နီးသည်ကို ငဘသိ၏။ သို့ရာတွင် ထိုစကားရပ်တို့ကို ငဘက အရေး မကြီးဘဲသကဲ့သို့ ပြော၏။ သည့်ကလောက် ကံဆိုးလာမှပဲ၊ သေဖို့လောက်တော့ ဝမ်းနည်းစရာ မရှိပြီ။ ထို့ကြောင့် ငဘမှာ ကြောက်လန့်သော အမူအရာလည်း မရှိ။ မကြောက်ဘူးဟူသော သတ္တိကိုလည်း မပြ။ မယားနှင့် ကလေး ငါးယောက် တာဝန်ကို ထမ်းရွက်နေရသော လယ်သမားတစ်ဦးက ခပ်အေးအေး ပြောလိုက်ခြင်းမျှသာ။

မောင်ထင်

၁၁၁

ငဘ၏စကားကို ခရစ်တော်၏ နောက်လိုက်သိုးငယ်တစ်ဦးဖြစ်သော တရားဟောဆရာ ဘရာသာ သာဘော်က လယ်သမားတို့၏ ရှေ့ဆောင်လမ်းပြအနေဖြင့် နက်နဲစွာ နားထောင်သည်။

“အဝေး . . . ဒီကိစ္စဟာ ခက်သကဲ့သို့ . . . ငါတို့ကရင်တွေကလဲ ခပ်အအ၊ သူတို့ဗမာတွေကလဲ ခပ်ကြွကြွ . . . မကောင်းသူအချင်းချင်းဖြစ်ကြတာမှာ တို့အဆစ်ပါလို့ မဖြစ်ဘူးတဲ့ . . . ဘုမသိဘမသိနဲ့ ငါတို့ တောသားတွေ စားစားဖြစ်ကုန်လိမ့်မနော် . . . လူ့အသက်တစ်ချောင်းဆိုတာ ဘုရားသခင် မဟာဂရုဏာတော်နဲ့ ပေးထားခဲ့တာပဲ . . . အလဟဿတော့ မဖြစ်စေနဲ့ . . . ဘုရားသခင် မျက်မှောက်တော်ကိုရောက်မှ သည်တရားကို ဆုံးဖြတ်ဖို့ ကောင်းတယ်” ဟု ဘရာသာ သာဘော်က လေးလေးတူ့တူနှင့် ဩဝါဒပေးလေသည်။

ထို့ကြောင့် ကရင်ရွာ၌ ငဘ သုံးလေးရက် ကြာပြီးမှ ရွာသို့ ပြန်ရောက်သည်။ ဆိတ်ကြီးကုန်းရွာ၌ မိဖော့ နှင့် ကလေးများ၊ သာအိ၊ မြတ်ဗွေးတို့လူသိုက်များ ရောက်နှင့်နေကြပြီ။ ဓားပြရန်ကြောင့် တစ်ကြောင်း၊ ယနေ့ပဲ မနက်ဖြန်ပဲ ကရင် တက်စီးတော့မည်အတိုင်း ကောလဟလ ဖြစ်နေ၍တစ်ကြောင်း ဆိတ်ကြီးကုန်းရွာသို့ တက်လာ ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဆိတ်ကြီးကုန်းရွာ၌ မိသားစု စုစုဝေးဝေး နေရပြန်ပါလည်း အလုပ်အကိုင်မရှိသဖြင့် ထိုင်စားရင်းနှင့်ပင် ဝမ်းစာစပါး အစိတ်လောက် ချောပြီ။ ဦးသာဂေါင်ခမျာမှာ ကာကွယ်ရေးအဖွဲ့သားနှင့် လူဆိုးပါတီဝင်တို့အား တစ်ဦး ကလည်း စောင့်ရှောက်နိုင်ပါရန်၊ တစ်ဦးကလည်း အနှောင့်အယှက်မပြုပါရန် လာဘ်ထိုးသောအားဖြင့် ဒါနပြုရ သည်မှာ ဖတ်ဖတ်ဆာ၍ နေချေပြီ။ မိမိလယ်လုပ်သားတို့အား အိမ်တင်၍ ထမင်းကြွေးထားရုံမျှမက သူ့လယ်နှင့် နီးစပ်ရာ အလုပ်သမား အုရိယာမြေတူးသမားတို့ကိုပါ ဆန်၊ ဆီ၊ ဆား၊ ဆေးတို့ကို အမြဲတစေ ထောက်ပံ့နေရ၍ သူ့ဝမ်းစာစပါးမှာလည်း တက်တက်အင်ပြောင်လေပြီ။ စပါးဈေးမှာလည်း အစိတ်ဈေးဖြစ်နေ၍ မရောင်းရက်။ ငဘ အလိုက်သိစွာ သူ့ဝမ်းစာစပါးထဲက ဖဲ့၍ ထုတ်သုံးပါ၏။ သို့သော် ငဘအဖို့လည်း မသက်သာ။ ဦးသာဂေါင်အဖို့ လည်း တာဝန် မလျော့။ ထို့ကြောင့် ကရင်-ဗမာ အဓိကရုဏ်းအပြီး ခေတ်သစ် တို့ဗမာအစိုးရဟူသော အမည်ခံ ကျီးအသီး စစ်အုပ်ချုပ်ရေး ရောက်လာသောအခါ အနည်းငယ် အသက်ရှူ၍ ချောင်သလိုလိုရှိသဖြင့် ကွင်းထဲသို့ ဆင်းပြန်၏။

ဝါဆို၊ ဝါခေါင် ရောက်လာလျက်နှင့် လယ်သမားသည် လယ်ကိုမှမလုပ်လျှင် ငတ်သေဖို့သာ ရှိတော့ သည်။

ထို့ကြောင့် ဦးသာဂေါင်ထဲမှ ရသမျှငွေကလေးနှင့် မျိုးစပါး ရွာကြွယ်ယူပြီး ပျိုးစ၍ထောင်သည်။ ဂျပန် ဝင်စ အရှိန်ကလေးနှင့် ဓားပြရန် အေးပါ၏။ တော်သလင်း သီတင်းကျွတ်နီးလာသော် ဂျပန်စစ်ဘက်ဆိုင်ရာတို့က သူတို့သည် စစ်နှင့်သာဆိုင်သည်။ ဓားပြနှိမ်နင်းရေးမှာ ရဲအဖွဲ့တာဝန်ဟုပြောကာ တာဝန်ကို လုံးလုံး လွှဲချလိုက် သည်။ သေနတ်များ အများအပြားရှိလျှင် ခိုးသားဓားပြချုပ်သည်ဟု အကြောင်းပြကာ လူကြီးလူကောင်းတို့၏ သေနတ်များကို သိမ်းယူသည်။ တောသူတောင်သားတို့၏ဘာဝ ဈေးစကားအမျိုးမျိုး ထွက်ပေါ်လာသည်။ ငါးအိမ် ထောင်လျှင် ဓားတစ်စင်းမျှသာ ပေးမည်ဆိုသည်။

ဤစီမံချက်တို့မှာ စင်စစ် ငပန်တို့က ဓားပြများကို မျက်စပစ်၍ ခေါ်ခြင်းမျှသာဖြစ်သည်။ မြို့၌လည်း ကောင်း၊ နယ်၌လည်းကောင်း၊ တိုင်းပြည်၌လည်းကောင်း ခေါင်းဆောင်အသီးသီးတို့သည် ကရင်-ဗမာ ပြဿနာဖြေ ရှင်းရန် ချစ်ကြည်ရေးတရားကို တွင်တွင် ဟစ်အော်နေကြကုန်၏။ သို့သော် သူတို့၏ ကြွေးကြော်သံမှာ နားလျှံ၍ ထွက်ကုန်သည်။ ကရင်နှင့်ဗမာ လူကြီးလူကောင်းတို့မှာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ယုန်ထင်ကြောင်ထင် ဖြစ်နေကြသည်။ အို . . . ဖြစ်နေကြမှာပေါ့။ သူတို့တစ်တွေ ပြောသမျှစကားတွေဟာ လျှာဖျားကထွက်လာတဲ့ စကားတွေပဲ။ နှလုံး သည်းပွတ်ထဲက လာတဲ့ စကားမှ မဟုတ်ပဲ။

မောင်ထင်

၁၈

ငာသည် လယ်ဧက အစိတ်တည်းဟူသော သူ့လောကမှနေ၍ စကြာဝဠာတစ်ခုလုံးကို သုံးသပ်၍ ကြည့်ဖူးပါသည်။ နေ၊ လ၊ နက္ခတ်၊ တာရာတို့သည် အဘယ်မျှကြီးသည်ဟု ဆိုစေကာမူ မိဖော့ အပျိုဘဝထဲက မိဘများထံမှ အမွေရထားသော ကျောက်ပြင်လောက်တော့ မကြီးပါ။ အဲ . . . သို့သော် တစ်ခုတော့ ရှိပါရဲ့။ ထို နေ၊ လ၊ နက္ခတ်၊ တာရာများအပေါ်ကနေပြီး ငာ၏ ဧကအစိတ်လောက်ကို စီးကြည့်လိုက်လျှင် ငာ၏လောကကြီးသည် အကောင်အထည်ဟူ၍ ပေါ်လာနိုင်တော့မည် မဟုတ်။ သို့ရာတွင် ငာသည်ကား အောက်ဆုံးမှနေ၍ အပေါ်သို့ လှန်ကြည့်ရသူဖြစ်လေရာ သူ့ကမာမမြင်နိုင်သော အသေးအဖွဲ့တို့သည် သူ့မျက်စိတွင် အလွန်တရာ ကြီးကျယ်နေသည်။ ထို ကြီးကျယ်သော အသေးအဖွဲ့တို့ကို မြို့ပြီး ငာတွေးလိုက်သည်အခါ သူ့အတွေးများသည် အချက်ပိုင်လှသည်။

ကရင်-ဗမာ ဟူသော အရေးပေါ်ခါစက ငာသည် မြို့ဆေးရုံမှ ဆင်းစဉ် ငာသည် ဈေးစကား အရပ်စကားတို့ကို ကောင်းစွာကြားခဲ့ရ၍ ကောင်းစွာ မှတ်သားခဲ့ရသည်။ “ကရင်တွေကို အင်္ဂလိပ်က လက်နက် အပ်ခဲ့သတဲ့တော့ . . . ” ဟု ငါးစိမ်းသည်တစ်ဦးပြောသံကို ငာ ကြားခဲ့ရသည်။ “ဗမာလက်ထဲက သေနတ်ကို သိမ်းတာတော့ ဟုတ်ပါပြီ . . . ကရင်လက်ထဲက သေနတ်ကိုတော့ မောင်ပန်တို့က မသိမ်းသေးပါကလား ကျောင်းဒကာရဲ့ . . . ” ဟု အကင်းမပါသော အဘိုးကြီးတစ်ဦးက အခြားတစ်ဦးကို အော်ကျယ်ဟစ်ကျယ် ပြောနေသည့်အတွက် အနီးရှိ မြို့စောင့်တပ်သားများက လက်ကုတ်လိုက်သည်ကိုလည်း ငာတွေ့ခဲ့ရသည်။ ငာသည် ကရင်ရွာများကို ဖြတ်သွားစဉ်က . . . “ဗမာဆိုတာ တို့ကရင်ကို ရှေးပဝေသဏီက စပြီး နှိပ်စက်လာခဲ့တာပေါ့ . . . ဒီတော့ ငါတို့သေနတ် ပြန်အပ်မယ့်အစား အသက်သာ အသေခံမယ့်ပဲ . . . ” ဟု သေနေသော ရန်မီးကို ပြန်၍မွှေးသော စကားရပ်တို့ကိုလည်း ငာ ကြားခဲ့ရသည်။

ဤသို့လျှင် ရှေးရိုးကရင်နှင့် ရှေးဟောင်းဗမာတို့သည် ချစ်ကြည်ရေးဟူသော ခေတ်သစ်စကားကို တွင်တွင် သုံးကာ လူမျိုးရေး အနာဂါတို့ဖြင့် ခေတ်နောက်ပြန်ဆွဲ၍ နေကြသောကြောင့် စေ့စပ်ရေးမှာ အမြင်လှသော်လည်း အသွင်က တအံ့နွေးနွေး ရှိချေ၏။

သို့ရာတွင် ခေတ်မီသော ကရင်ဓားပြများနှင့် ဗမာဓားပြများမှာ ချစ်ကြည်ရေး တရားသဘောဖြင့် သွေးစည်းကာ ချောင်းကြုံမြောင်းကြားတစ်လျှောက် ပူးပေါင်း ထကြွတိုက်ခိုက်ကြလေသည်။ ကြာလတ်သော် ယင်းကဲ့သို့ ဓားပြအချင်းချင်း ချစ်ကြည်ရေးစနစ်ကြောင့် ကရင်-ဗမာ ပြဿနာလည်း အလိုလို ပြေရင်းရတော့သည်။

ငာကား ရပ်ဝေးမှ ကရင်-ဗမာ အထင်လွဲမှားစေတတ်သော သတင်းများ ခဏခဏ ကြားပါ၏။ သို့သော် သူများရပ်ရွာ ဘယ်လိုနေနေ၊ ငါ့ရပ်ရွာမှာ ငါတို့ရန်မဖြစ်ရင် ပြီးတာပဲ။ နို့ . . . ကိုယ်ကလည်း ဒီကိစ္စမှာ ဘာမျှ ဆောင်ရွက်တတ်တာ မဟုတ်ပဲ။ သူများကကော ငါတို့လို ခြောက်ပြားမတန်တဲ့ လယ်သမားကို ဂရုစိုက် နေဦးမှာတဲ့လား။ မိဖော့နဲ့ ငါ့သားသမီးတွေ မာရင် ပြီးတာပဲ။

ဤသို့သော ငာ၏အသိဉာဏ်သည် ငာအတွက် တန်ဖိုးရှိသည်။ သည်အသိဉာဏ်ကြောင့် ငာ လယ်ဆင်းလုပ်ဖြစ်သည် မဟုတ်ပါလော။

သို့သော် လယ်အခွက်နှစ်ဆယ်ထွန်ပြီး လယ်ငါးခွက်မျှ ကောက်ပင်ကျပြီးမှ မျက်နှာကို အိုးမဲသုတ်၍ ဝင်စီးသော ဓားပြများကြောင့် မိုးတွင်းစာ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်များ တက်တက်စင် ပြောင်လေတော့သည်။

ထို့ကြောင့် ဆိတ်ကြီးကုန်းတက်၍ ဦးသာဂေါင်အား တိုင်ကြားသည်။

ဦးသာဂေါင်က အရပ်ဆူလွန်းသဖြင့် ခေတ်သစ် တို့ဗမာအစိုးရက ဖွင့်ထားသော ကင်းဂတ်ကို ညွှန်သည်။

မောင်ထင်

၁၈၁

ကင်းဂတ်၌ ရဲတပ်ကြပ်တစ်ယောက်၊ ရဲသား လေးယောက်၊ သေနတ် နှစ်လက် (တစ်လက်မှာ မောင်းကျိုးနေသည်။) ယမ်းတောင့်နှစ်ဆယ် (ဆယ့်ငါးတောင့်လောက်က ယမ်းပြန်သွတ်ထားသော ယမ်းတောင့်ဟောင်းများတည်း) ရှိသည်။

ရဲကြပ်ကို တိုင်ကြားရာ ရဲကြပ်က စက္ကူမရှိဆို၍ ငဘက ကတ်ကတ်သတ်သတ်ဈေးဆစ်ကာ အသပြောငွေတစ်မတ် ပူဇော်ခဲ့ရသည်။ ငဘက အမှုကို ပုလိပ်တိုင်လျှင် တရားခံ ချက်ချင်းရှာတွေ့မည်ဟု ထင်မှတ်သည်။ ရဲကြပ်က . . . “တရားခံကို မမှတ်မိတဲ့နောက် အမှုဟာ စုံထောက်မှုဖြစ်မှာပဲ . . . ” ဟု ဆိုသဖြင့် ရဲကြပ် ဘာပြောသည်၊ ဘယ်အဓိပ္ပာယ်ပေါက်သည်ကို သေချာဂဏ္ဍာ မသိသော်လည်း ပေါ်တော့မှာမဟုတ်ပါဘူးဟု ကျိန်းသေတွက်မိသောကြောင့် စိတ်ပျက်ကာ ကွင်းထဲသို့ပြန်လေသည်။

ကွင်းသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ မိဖော့က . . . “ရှိသမျှလေးတော့ ကုန်ပြီ တော်ရေ . . . ” ဟု ဟစ်အော်ကြွေးကြော်ကာ ဆီးကြိုနှုတ်ဆက်သည်။ သာအိနှင့် မြတ်မွေးတို့ကလည်း . . . “ကိုငဘရေ . . . ဒီတစ်ခါမှ ချောတာပဲ . . . ခြင်ထောင်တွေပါယူသွားတော့ ညညမှာ မအိပ်ရပါဘူးဗျာ . . . ကိုက်လိုက်တဲ့ခြင်ကလဲ လွန် ရော . . . ” ဟု ဆီး၍ပြောကြသည်။

ပန်းကန် ခွက်ယောက်၊ အဝတ်အစား၊ ခြင်ထောင် ခေါင်းအုံး၊ ရှိစုမဲ့စုကလေးမှာ တက်တက်ပြောင်လေသည်။ ထမင်းချက်စားစရာ အိုးမရှိ၍ ရေကျော်ဝ ဘကြီးစတို့လူသိုက်ထဲမှာ အိုးငှားရသည်။ ပန်းကန်မရှိသောကြောင့် ပိန်းရွက်နှင့်ခု၍ သုံးလိုက်ရသေးသည်။ ဖြစ်ပုံနယ် ပြောပဲ မပြောချင်ပါဘူး။

“ကျုပ်တော့ ဖြိုးတုပ်တပည့်ထဲကပဲလို့ စွပ်စွဲချင်တာပဲ ကိုငဘရ . . . သူတို့အထဲက အသံက သောက်ကရာဖရူ ခေါ်တဲ့ ရခိုင်ကရင်အသံနဲ့ တူတယ် . . . ” ဟု မြတ်မွေးက ထင်မြင်ချက်ပေးသည်။

ငဘက မခံချင်သည့် စိတ်ဓာတ်များကြောင့် နောက်တစ်နေ့ ဆိတ်ကြီးကုန်း တက်ပြီးလျှင် ကင်းဂတ်က ဂတ်စာရေးထံ တိုင်ချက်ဖွင့်ပြန်သည်။ “သည်အမှုတော့ ပေါ်အောင်စစ်လို့ ရနိုင်ပါတယ် . . . ” ဟု ဆိုသော ကြောင့် သည်တစ်ခါ အမှုလာစစ်ရန်အတွက် ငွေငါးကျပ် ပူဇော်လိုက်ရသည်။ ရဲသားတို့လာလျှင် အဆင်သင့်ကြက်သားဟင်း ချက်ထားပါမည်။ လာမည့်ရက်ကို ကြိုတင်သိပါရစေ ဟူ၍လည်း မှာထားခဲ့ရသေးသည်။

သို့သော် ငဘ ရွာရောက်ပြီးနောက် တစ်နေ့သော်လည်း မလာ၊ နှစ်နေ့သော်လည်း မလာ၊ ဦးသာဂေါင်ထံမှ စပါးပေးနှင့် ယူလာခဲ့သော ပန်းကန်ခွက်ယောက် အဝတ်အစားတို့ကိုသာ နောက်တစ်သုတ် ဓားပြအတိုက် မခံရအောင် တစ်ကွင်းလုံးရှိ ယောက်ျားများ နေ့လှည့်ညလှည့်ဖြင့်သာ ကင်းစောင့်ရရှာသည်။

တစ်နေ့သော် နှစ်လုံးပြုးသေနတ်ထမ်း၍ လုပ်ယမ်းတောင့်များကို ရှမ်းလွယ်အိတ်ဖြင့်လွယ်ကာ မြို့မှ ရေလမ်း ပတ္တရောင်လှည့်လာသော ရဲသားနှစ်ဦးသည် ဖြိုးတုပ်နှင့် သူ၏ နောက်လိုက်များပါ ခြံရံလျက် ကွင်းထဲသို့ ရောက်လာကြသည်။

သူတို့လူစု၏ လှေကလေးက နောက်ဖေးရေစင်ကို ကပ်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ငဘက ငါ့အမှု သည်တစ်ခါ စုံစမ်းခြင်း ခံရတော့မည်ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကျိတ်၍တွေးပြီး အားကိုးလိုသော မျက်နှာထားဖြင့် . . . “အစ်ကိုတို့က ခုမှ လာကြတာကိုး . . . စောစောက ဆင့်လိုက်ရင် ကြက်သားဟင်း ချက်ထားပါရဲ့ . . . ” ဟု နှုတ်ဆက်သည်။

“ဒီမအေယိုးက ပလီစီချောက်ချက် တယ်နိုင်ပါကလားဟေ့ . . . ” ဟု တစ်ယောက်သော ရဲသားက အမှုထမ်းအရာထမ်းတို့၏ ယဉ်ကျေးသော ပဋိသန္ဓာရဖြင့် နှုတ်ခွန်းတုံ့ပြန်လိုက်၏။

မောင်ထင်

၁၁၁

“ခွေးမသား . . . မပြေးနဲ့ . . . ” ဟု အော်ကာ အခြား ရဲသားတစ်ယောက်က ငှက်ရင်ကို နှစ်လုံးဖြူး နှင့် ချိန်၏။

သာအိနှင့် မြတ်မွှေးတို့က ခပ်လှမ်းလှမ်း တဲမှ စောင်းပါးရိပ်ခြည် ကြည့်နေကြသည်။ နှစ်လုံးဖြူးနှင့် ငှက်ရင်ကို ချိန်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် အသံမကြားအောင် တောစပ်သို့သွား၍ ပုန်းလေသည်။ ငှက်တို့ အိမ်သားတစ်စု သာလျှင် ကျန်ရစ်သည်။

ရဲသားနှင့် ဖြိုးတုပ်တို့လူစုလည်း အိမ်ပေါ် တက်၍ ငှက်အား ဝိုင်းလေသည်။ ငှက်တို့ အိမ်သားစုလည်း ငိုကြွေးကြကုန်၏။

“ရှာမယ် . . . ရှာမယ် . . . ” ဟု ရဲသားတစ်ယောက်က ပြော၏။

“ဟေ့ . . . ဖြိုးတုပ် . . . မင်းက သက်သေပဲကွ . . . လာလကွာ” ဟု အခြား တစ်ယောက်သော ရဲသားက ဖြိုးတုပ်ကိုခေါ်၍ ရှေ့သို့သွင်း၏။

“ရှာလျှင် တွေ့တာပေါ့လကွာ . . . ” ဟု ဖြိုးတုပ်ကပြောပြီး မီးဖိုချောင်ထဲရှိ ဦးသာဂေါင်ထဲမှ ယူလာသော ပန်းကန်ခွက်ယောက်တို့ကို လက်ညှိုးထိုးပြ၏။ ရဲသားများက သက်သေခံပစ္စည်းဟူ၍ မှတ်တမ်း တင်၏။ ငှက်တို့အိပ်ခန်းမှ ရှိသမျှပစ္စည်းတို့ကိုလည်း ယူငင်ကြပြန်၏။

မိနီ၌ သနပ်ခါးဘီးကလေးတစ်ချောင်း ရှိသည်။ မနစ်ကမှ သူ့အဖေ ရေကျော်ဝက တရုတ်ဆိုင်မှ အကြွေးယူပေးသော ဘီးဖြစ်သည်။ ထိုဘီးမှာ ဆီရည်ဝနေပြီဖြစ်၍ နီကျင့်ကျင့်နှင့် ချောပြောင်နေသည်။ မြို့ကြီးသားတို့က သူ့ဘီးမှာ ဆီချေးစော်နံ့လှသည်ဟု ဆိုကြမည်။ မိနီအဖို့မူ နှာခေါင်းယဉ်နေသောကြောင့် မွှေးသည်ဟု ဆိုသည်။ ပန်းပေါင်းစိမ်သော အုံးဆီစစ်စစ်နှင့် ခဏခဏတွေ့ရသောကြောင့် ပန်းပေါင်းနံ့ကလေး တပျံ့ပျံ့နှင့်မို့ ဆင်စွယ်ဘီး၊ လိပ်ခွန်ဘီးဆယ်ချောင်းနှင့်တောင် မလဲနိုင်ပေါင်။

သို့သော် ဖြိုးတုပ်၏ မြင်သမျှလိုချင်သော လောဘသည် မိနီ၏ဘီးကလေးကိုမျှ မချန်ရစ်လို။ ဝါးဘိုးထက်ခြမ်းကွဲခေါင်းအုံးနားမှ ထိုဘီးကိုတွေ့၍ ဖြိုးတုပ် ကောက်ယူသည်။ မိနီက . . . “ဒါ ကျွန်မဘီးပါ . . . ” ဟု ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် ပြန်လုထားသည်။

မိနီသည် သနပ်ခါးဘဲကြားလိမ်း၍ ဆံပင်ကို ပန်းစည်းကြိုးနှင့်စည်းကာ ထဘီကို ရင်လျား ဝတ်ထားသည်။

သူ့ဘီးကလေးကို သူပြန်ရသောအခါ လက်ကို နောက်ပြန်ဝဲ၍ သူ့ခေါင်းပေါ်ရှိ ဆံစထဲသို့ ဘီးကလေးကို မြှုပ်သွင်းလိုက်သည်။

အပျိုဖော်ဝင်စ အကင်းမမှည့်တတ်သေးသော မိနီ၏ ဖြိုးမောက်ပြည့်တင်းသော ရင်ကလေးမှာ ဖြိုးတုပ်၏ ညစ်ပတ်သောစိတ်ကို ဆွပေးသကဲ့သို့ရှိသည်။ ဖြိုးတုပ်မှာ အကျင့်ယုတ်သူတို့ဘာဝ သည်ဟာမျိုး၌ လက်နှေးသူ မဟုတ်ရကား ရွှေရင်တော်ကို ရှုံ့ပေသောလက်ဖြင့် သရမ်းလိုက်သည်။

မိနီမှာ အသား ဆတ်ဆတ်တုန်သွားသည်။ ဖအေမအေ နှစ်ပါးစုံရှေ့ ဖြစ်နေ၍ စိတ်ရှိသလို မလုပ်လိုက်ရ။ သို့သော် တောသူတို့ဓလေ့ဘာဝ သူ၏နှုတ်ခမ်းထူကလေးကို ဖူးပြီး ကြက်ဖင်ကဲ့သို့ ရှုံ့ချည်ပွချည်လုပ်ကာ အားပါးတရ ကျိတ်ဆဲလိုက်သည်။ သူ့ဘာသာ ဘာဝအလျောက် ဤသို့ဆဲလိုက်ရသည်မှာ ခုံဖိနပ်နှင့် ဆယ်ချက်လောက် ဆင့်ပြီး ရိုက်လိုက်ရသည်နှင့်မခြား အဆီအသား ရှိလှပါ၏။

မောင်ထင်

၁၁

သို့သော် ငဘ ရိပ်မိသွားသောကြောင့် မိနီ ရက်လှသည်။ ငဘကား ဖွန်ထွန်၍သွားသောကြောင့် မီးဖိုချောင်မှ ဓားမကြီးကိုယူ၍ ဖြိုးတုပ်အပါးသို့ကပ်ကာ . . . “ဟေ့ . . . သခင်ဖြိုးတုပ် . . . မငါးစပ်က တို့ဗမာ၊ တို့ဗမာနဲ့ လုပ်ပုံကိုင်ပုံက ခွေးကျင့်ခွေးကြ . . . တယ်လေ . . . ” ဟု အံကြိတ်ပြောရင်း တောက်ခေါက်လိုက်သည်။

ရဲသားနှစ်ဦးက ဖြိုးတုပ်နှင့်ငဘအကြားသို့ နှစ်လုံးပြူးချိန်ကာ ဝင်ရပ်၏။ ဖြိုးတုပ်၏အဖော်နှစ်ဦးကလည်း ငဘအား နောက်မှနေ၍ ဝင်ဖမ်း၏။ ဓားမကြီးကို လှယူကြ၏။

စင်စစ် ငဘက ဓားမကြီးကိုကိုင်၍ ရပ်မိရုံမျှသာ ရှိသေးသည်။ ဒေါသအငွေ့အလျှံများ သူ၏မျက်စိကို လာ၍ဟပ်သောကြောင့် ရှေ့၌ ဘာမျှမမြင်။ ဖြိုးတုပ်ကိုသာလျှင် ထိုအခိုးအလျှံတို့ဖြင့် စိန်းစိန်းကြည့်မိသည်။ ငဘသာလျှင် နဂါးဖြစ်ဘိမူ ဖြိုးတုပ် ပြာကျလောက်ပေသည်။

ငဘက ဤသို့ ဖြိုးတုပ်အား မျက်စိဖြင့် အစိမ်းလိုက်ဝါးစားနေသည့် အတောအတွင်း ရဲသားတို့က ငဘကို လက်ပြန်ကြိုးတုပ်လေ၏။

မိဖော့၊ မိနီနှင့် ကလေးများ စီကနဲမြည်အောင် ငိုကြွေးကြပြန်သည်။

“ဟေ့ . . . ငဘ . . . ဖြိုးတုပ်တဲ့ကွ . . . အကြောင်း သိစေမယ် . . . ဓားပြလဲ တိုက်လိုက်သေး . . . အစိုးရ အမှုထမ်းတွေကိုလဲ ခုခံလိုက်သေး . . . ”

ဖြိုးတုပ် အနိုင်ကျင့်လိုက်ပြီ။ ငဘက ဘာမျှ ပြန်မပြောတတ်။ ဘာမျှ ပြန်မလုပ်တတ်။ မိဖော့ကိုကြည့်ပြီး မျက်ရည်တွေ ကျလာသည်။

လယ်သမားမျက်ရည် မြေသို့ မကျစကောင်း။ သို့သော် ယခု ကျရပေပြီ။ ငါတို့ ဗမာနိုင်ငံတဝန်းလုံးသည် လယ်သမားအပေါ်၌ လုံးလုံးလျားလျား အခြေတည်သည်။ ဗမာ့စီးပွားရေးသည် ငါတို့လယ်သမား၏ စီးပွားရေးဖြစ်၏။ ဗမာ့ချမ်းသာရေးသည် လယ်သမား၏ ချမ်းသာရေးတည်း။ ဗမာတိုးတက်ရေးသည် လယ်သမား၏ တိုးတက် ရေးတည်း။

သို့သော် ဖြိုးတုပ်အဖို့ ငဘလိုလူစားများသည် အနိုင်ကျင့်ရန်၊ နှပ်ချရန် သက်သက် ဘုရားသခင် ဖန်ဆင်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ငဘပစ္စည်းကို အချောင်အလကားရလျှင် တော်ပြီ၊ အနိုင်ကျင့်လိုက်ရလျှင် ဟန်ပြီ။ ကျေးရွာ ခေါင်းဆောင်များ၊ ဆင်းရဲသားများအပေါ် မှီ၍ စားပေါက်ထွင်လိုက်ရလျှင် ဖြိုးတုပ်သားမယား ဝဖို့ဖြစ်သည်။ ကိုယ့် မယားကိုယ်ရှာကျွေးသည့်နေရာမှာ အမျိုးသားရေးကြည့်နေရလျှင် ငတ်သေရတော့မပ။ တန်ခိုးပြချင်၍ မင်းကပ်စိုး မြှောင်လုပ်တာပ။ ဩဇာကြီးချင်၍ သခင်နာမည်တပ်တာပ။ မသိနားမလည်မှုအပေါ် အနိုင်ကျင့်တတ်မှ ပိုက်ဆံတွင်းနက်တဲ့ ဤခေတ်ကြီးမှာ ဝဝစားရမှာပ။

လောကဓမ္မတာ အတော်ဆုံးလူသာလျှင် အဖတ်တင်ရမည်။ လိမ်၊ ကောက်၊ ညစ်စုတ်၊ လူမိုက်လုပ်ဖို့ ကောင်းသော လောကထဲတွင် လိမ်နည်း၊ ကောက်နည်း၊ ညစ်စုတ်နည်း၊ လူမိုက်လုပ်နည်းတို့၌ အတော်ဆုံး သူသာလျှင် အဖတ်တင်ကျန်ရစ်ခဲ့ရမည်။

ဖြိုးတုပ်က တောသားပေမယ့် “ဒါဝင့်” အယူအဆမျိုးလောက်တော့၊ ဟား . . . ဟား . . . ကောင်းကောင်းကြီး သဘောပေါက်တာပေါ့။

ထိုနေ့တွင် ငဘသည် ဖြိုးတုပ်နှင့် အပေါင်းပါတစ်ဖွဲ့သားတို့၏နောက်သို့ ကောက်ကောက်ပါအောင် လိုက်သွားရရှာသည်။ သားသမီးနှင့် မယားတို့အား သာအိနှင့် မြို့သို့လိုက်ခဲ့ရန် တစ်ခွန်းမျှသာ မှာနိုင်ရှာသည်။

မောင်ထင်

၁၁

ငါတို့သည် မိမိ ဆေးရုံတက်ခဲ့သောမြို့သို့ တစ်ဖန် ရောက်ရပြန်ချေပြီ။ မြို့သို့ရောက်ရသည်မှာ နှစ်ခါရှိပြီ။ ကောင်းသောရောက်ခြင်းဖြင့် မရောက်ခဲ့ရ။ ယခင်က မြို့ဆိုလျှင် ခပ်ကြောက်ကြောက်၊ ယခုတော့ ရွံပါပြီ။

မြို့သို့ ရောက်သောအခါ ရဲသားတို့က ဂါတ်ကိုခေါ်သွားသည်။ ဂါတ်ကို အရင်တစ်ခေါက် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်မှ ဗိုလ်ကြီးထံသွားစဉ်က ရောက်ဖူးခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က အောက်ထပ်အခန်းမှာ ဗိုလ်ကြီးနှင့် စကားပြောခဲ့ရသည်။ ယခု ဗဟုသုတတိုးဖို့ ဖြစ်လာပြန်တော့ အပေါ်ထပ် အချုပ်ထောင်ထဲ ရောက်လာပြန်သည်။

မစင်နှင့် ကြွက်ဆေးရည်ရောနေသော အနံ့ပုပ်ကြီးက ငါတို့အား ဆီးကြိုနှုတ်ဆက်သည်။ ငါတို့ နှာခေါင်းရှုံ့၍ တုံ့ပြန်လိုက်သည်။ အချုပ်ခန်းထဲ၌ အချုပ်သမားပေါင်း သူ့စိတ်ထင် တစ်ရာခန့်နီး ရှိမည်ထင်သည်။ စင်စစ်တော့ တစ်ရာမပြည့်တတ်။ ကိုးဆယ့်ကိုးယောက်ပဲ ရှိမည်။ ဂါတ်စည်းကမ်းအရ အချုပ်ခန်းမှာ လူ သုံးဆယ့်ငါးယောက်မျှသာထားဖို့ နေရာရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ကျပ်တည်းပိတ်လှောင်နေသော အခန်းတွင် လူနံ့ကလည်း ညှိစိုစိုနှင့် လက်ပတ်စော် အလွန်နံ့သည်။ ကြမ်းမိုးနံ့ကလည်း ထောင်းကနဲ ထွက်လာသေးသည်။ အကျဉ်းသမားတို့ ခန္ဓာကိုယ်ကို ကြည့်ပြန်ပါမူလျှင် ဝသယောင်ယောင်နှင့် အသားအရေ ဖြူဖတ်ဖြူရော် ရှိလှသည်။

ငါတို့တစ်သက်လုံး လယ်လုပ်စားလာသည်မှာ တစ်ခါဖူးမျှ ဤအဖြစ်ရောက်လိမ့်မည်ဟု မတွေးမိခဲ့။ မတရားမှုလွှမ်းမိုးသည့် လောကကြီးပါကလား။ သမ္မာအာဇီဝသမားများကလည်း ဤအခန်းနှင့် ရေစက်ဆုံရသေးသကဲ့သို့။ ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးဆိုပြီး မတရားမလုပ်တတ်ပဲနှင့် မတရားခံရလျှင် ဘုရားဟော ကျမ်းဂန်လာစကားအရ ကောင်းမှုကြောင့် ကုသိုလ်ရသည်ဆိုသည်မှာ အလဟဿပင်လော။ လူကောင်းကို နတ်ကောင်းမသည်ဟု ဆိုရိုးရှိလျက်နှင့် ငါတို့တော်သားလင်မယားမျိုးကို နတ်များ မမနိုင်ရှာခြင်းမှာ ငါတို့သည် တစ်ကောင်ကြွက် တစ်မျက်နှာမို့လား။ ပိုက်ဆံမရှိသော မျက်နှာခွံများကို လူမပြောနှင့်။ နတ်များကတောင် အရေးမလုပ်ပါပဲကဲ့သို့။ သည်ဟာမှ မဟုတ်လျှင်လည်း နတ်ကောင်းနတ်မြတ်များသည် ဘယ်ချောင်တွင် သဝေထိုး၍ နေပါသနည်း။ နတ်ကောင်းနတ်မြတ် ဆိုသည်မှာ တကယ် ရှိမှရှိပါ့မလား။

အင်း . . . ငါတို့အတွေးကတော့ ဒိဋ္ဌိအတွေးပဲလို့ စွပ်စွဲကြမှာပဲ။ ငါတို့ ကြက်သီးမွေးညှင်းထမိသည်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ စာသင်တန်းက “ဝဋ်ကြေး” ဆိုသော စကားကို ကြားဖူးသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးက “အတိတ်” ကံအကြောင်း ဟောပြောသည်ကို နားဖူးသည်။ အတိတ်ဘဝဟု ရှိသေးသည်ကို သင်္ဂြိုဟ်ဆရာများ အငြင်းအခုံ စကားနိုင်လှပြောဖူးသည်ကို မှတ်ရဖူးသည်။ ဪ . . . အတိတ်ဘဝက ငါ ချိုကလေးတွေထောင်ပြီး နှောင်အိမ်ထဲလှောင်မိလို့ ဝဋ်ရတာ ထင်ပါရဲ့။ ဝဋ်ရှိသမျှတော့ ခံဦးပေါ့ ငါတို့ရာ။

အချုပ်ထဲရောက်နေသည်မှာ ဆယ်ငါးရက် ပြည့်ပြီ။ ရဲသားများက ရမန်ရက်စေ့၍ တရားသူကြီးထံ တဖန် ထပ်သွားရဦးမည် ဆိုသည်။ ဂတ်စာရေးက အမှုမှာ သက်သေမလုံလောက်သောကြောင့် သည်တစ်ခါ ရမန်ယူပြီးလျှင် ငါတို့ ကြာကြာမထားပဲ လွှတ်လိုက်တော့မည် ဆိုသည်။ သို့သော် ငါတို့ သားမယားများ ရောက်လာ ပါက ယနေ့ တရားသူကြီးရဲ့မှာ အာမခံ လျှောက်တောင်းနိုင်သည်။ ပုလိပ်ဘက်က ကန့်ကွက်ရန် မရှိကြောင်း ကူပံ့ပြောပေးမည် ဆိုသည်။

ရုံးသို့ရောက်သော် တရားခံ ဝက်ခြံကလေးမှ မိဖော့ကို မြင်ရနိုးနှင့် မျှော်ကြည့်သည်။ ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ မိန်းမတစ်ယောက် ကလေးချို၍ လျှောက်လာသည်ကို မိဖော့မှတ်၍ စူးစိုက်ကြည့်နေစဉ် စာရေးကြီးအခန်းထဲမှ မိဖော့အသံ ကြားရသည်။

ငါတို့က ဟစ်ပြီး ရယ်လိုက်ရကောင်းမလား၊ ငိုလိုက်ရကောင်းမလား။ အချုပ်ကြီးနှင့် မိဖော့မြင်ရလျှင် ရူးများသွားမလား။ သည်နေရာမျိုးမှာ ကိုယ်ရောင်ဖျောက်လို့ရလျှင် တစ်ခါတည်း မျောက်ပစ်လိုက်ချင်ပါရဲ့ဟု တွေးမိပြီး မျက်နှာသေနှင့်ငိုနေသည်။

မောင်ထင်

၁၈၁

မိဖော့လည်း စာရေးကြီးအခန်းကို ဖြတ်၍ ငဘရှေ့သို့ဝင်လာသည်။ ငဘ မျက်လုံးပြာသွားသည်။ ‘ရယ်ရ ကောင်းမလား၊ ငိုရကောင်းမလား’ ဟူသောပြဿနာကို သူဖြေရှင်း၍မရသောကြောင့် သူ့မျက်နှာမှာ လမ်းခုလပ်တွင် မတင်မကျဖြစ်နေသည်။

“ဒီမှာ . . . ”

“ဟေ . . . ”

“အာမခံဖို့ ဦးသာဂေါင်ကြီး လိုက်လာတယ်တော့ . . . ”

“အေး . . . ”

“စာရေးကြီးက အာမခံနောက်တစ်ယောက် ထပ်ရှာဖို့ပြောနေတယ် . . . အသိကလဲ မရှိဘူးတော့ . . . ”

“အေးဟ . . . ”

“ဒီမှာ . . . ဒါပေမယ့် မပူပါနဲ့ . . . အမူသွားကို စုံစမ်းကြည့်တော့ သခင်ဖြိုးတုပ် မတရားဆင် တယ်ဆိုတာ ပုလိပ်က ရိပ်မိတဲ့အကြောင်းကို စာရေးကြီးကပြောပြလို့ သိရပါပြီ . . . စာရေးကြီးက ကျုပ်တို့ ဆင်း ဆင်းရဲရဲနဲ့ ဒုက္ခဖြစ်တာသနားလို့ သူ အာမခံရှာပေးမယ်တဲ့တော့ . . . ကုသိုလ်ထူးလိုက်တာ . . . ”

“အင်း . . . ”

“မနက်ဖြန် ကိစ္စချောချောမောမော ဖြစ်မှာပဲတဲ့တော့ . . . ”

“ဟင် . . . ”

“ရှင်လွတ်ရင် လယ်ကွင်းမှာ မနေတော့ဘူး . . . အခု ကျွန်မတို့ကို ဦးသာဂေါင်က ဥယျာဉ်ထဲမှာ နေရာ ချထားတယ် . . . လယ်တွေ ပစ်ထားရတဲ့မှာ ဥယျာဉ်ကလေးကိုပဲ စောင့်ပြီးစားကြတဲ့တော့ . . . ”

“အေးလဟ . . . ”

“မိနီဖြင့် လိုက်ချင်လွန်းလို့တော့ . . . လူစောင့်မရှိလို့ ထားခဲ့ရတယ် . . . ကလေးတွေကို ဦးသာဂေါင် ခယ်မတစ်ဝမ်းကွဲတော်တဲ့ ဒေါ်ပန်းနီကြီးနဲ့ ထားခဲ့တယ် . . . ယောက်ျားသနာမရှိလို့ သူ့သား ချက်ကြီး ညည လာ အိပ်ပေးမတဲ့ . . . ”

“အော် . . . အင်း . . . စိတ်ချရဲ့လားဟ . . . ”

“တော်က ချက်ကြီးကို မမှတ်မိဘူးလား . . . ရိုးပါတယ်တော့ . . . ဦးသာဂေါင်ကြီး ပြောနေတဲ့ ဥစ္စာ . . . မေ့သွားပလား တော်က . . . ဒီမှာ . . . သူတို့ကလေးချင်း သဘောကိုလဲ မသိရသေး . . . မိနီက လဲ ငယ်သေး . . . အဲဒါကြောင့် ကျွန်မ စကားမပြန်ဘူး . . . တော့ကြည့်ရတာ ဝလာသလိုပဲ . . . နှုတ်ခမ်းကတော့ ဖြူလို့ . . . ”

သူ့အကြောင်း၊ ဥယျာဉ်အကြောင်း၊ သမီးအကြောင်း မိဖော့ကပြောသည်ကို ငဘ ကြားရသည်မှာ နားဝင်ချို့လှ၏။ မိဖော့အကြောင်းမှ ငဘအကြောင်းသို့ ရောက်လာသောအခါ၊ ငဘ ပြောရမှာ ရှက်သည်။ ဝမ်း နည်းသည်။ မျက်ရည်ဥများ ပါးပြင်ပေါ်သို့ ခုန်ဆင်းကြသည်။ မိဖော့က လင်တော်မောင် ငိုမဲ့မဲ့ ဖြစ်နေသည်ကို မကြည့်ရက်နိုင်သောကြောင့် အပြင်ထွက်သွားသည်။

မောင်ထင်

၁၈၁

တရားသူကြီး ရုံးတက်သောအခါ ရမန်ဆယ့်ငါးရက် ထပ်ပေးသည်။ ဦးသာဂေါင် အာမခံပေးသည်ကို မလုံလောက်၍ နောက်တစ်ယောက် ထပ်တောင်းသည်။ အာမခံအတွက် နက်ဖြန် ချိန်းလိုက်သည်။ မိဖော့က အမှု ပြီးသော် . . . “ဒီမှာ . . . နက်ဖြန် တော်လွတ်တော့မှာပဲတော့ . . . ဘာမှ အားမငယ်နဲ့ . . . ” ဟု ပြောကာ အားပေးရှာသည်။

ထိုညနေတွင် ငဘသည် ရုံးမှ အချုပ်ထောင်သို့ပြန်ရောက်သည်။ အချုပ်ထောင်၌ သနားကြင်နာမကင်းရှိ မိသူ ရဲသားတစ်ဦး၏ လုံ့လကြောင့် မိဖော့ အခမဲ့လာ၍ စကားပြောခွင့်ရသည်။ သည်တစ်ခါ ငဘကချည်း ခိုင်ခံ့ ပြောသည်။ အကျဉ်းထောင် ဗဟုသုတ အတော်စုံသွားသည်။

“ဒါထက် ဒီမှာ . . . တော် ဂျပန်မြင်ဖူးပလား . . . ”

“ဆေးရုံတက်တုံးက မြင်ဖူးတာ မင်းကို ခဏခဏ ပြောဖူးသားပဲ . . . ”

“အမလေး . . . တော် မြင်ဖူးတာက စစ်ဗိုလ်ကြီးပါတော့ . . . စစ်သားကို တော်မမြင်ဖူးသေးပါ ဘူး . . . ”

“အေးလေ . . . ဘာများ ခြားနားဦးမှာလိုက်လို့ . . . ”

“တော်က ဘာမှမသိဘူး . . . ဂျပန်စစ်သားဆိုတာ ကိုယ်တုံးလုံးနဲ့တော့ . . . လန်ကွတ်တီကလေး နဲ့ . . . ”

“ကြံကြီးစည်ရာကွာ . . . မင်းက လိုက်ချောင်းနေတာပဲ . . . မတော်တာ . . . ”

“ကျုပ်ကလားတော် ချောင်းကြည့်ရမှာ . . . ထွီ . . . အော့နလုံးနာမိပါရဲ့ . . . ကျုပ်မြင်တာက အခု ရုံးအလာမှာ ဂျပန်တွေ လမ်းဆုံလမ်းမ လမ်းလေးခွနားကရေတွင်းမှာ ကိုယ်တုံးလုံးနဲ့ . . . ကျုပ်ဖြင့် ရက်ပါရဲ့တော် . . . သူတို့တိုင်းပြည်မှာ သည်လိုပဲထင်ပါရဲ့ . . . ”

အရင်တစ်ခေါက်က ငဘ ဂျပန် အကြောင်း ကြားဖူးသည်။ အလွန်ယဉ်ကျေးသော လူမျိုးဖြစ်သည်။ ဗမာ များကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓဘာသာကို သက်ဝင်ယုံကြည်သည်။ ဘုရားရှေ့ ကျောင်းရှေ့ရောက်လျှင် သူတို့ထုံးစံအရ ခေါင်းငုံ့ အရိုအသေပြုတတ်ကြသည်။ တရုတ်ကိုတွေ့လျှင် လက်လိမ့်ချိုးသည်ဆိုသည်မှာ သက်သက် မတရား ပြောခြင်းမျှ သာဖြစ်သည်။ စစ်သားဆိုပေသိ အလွန်ကြင်နာတတ်သော လူမျိုးဖြစ်သည်။ ဉာဏ်ပညာအရာမှာလည်း အနောက် နိုင်ငံသားတို့က အရှုံးပေးရသည်။ ယခု မိဖော့အပြောအရ ကိုယ်တုံးလုံးလိုဆိုပါကလား။ အမလေး . . . မကြည့် ပုံပါဘူး။

“မင်းနှယ်ကွာ . . . မင်းမို့ ကြံကြဖန်ဖန် မြင်တတ်ပလေ . . . ”

“ကျုပ်က ကျုပ်လမ်းကျုပ် သွားနေတာတော့ . . . ဘုန်းကြီးကျောင်းဆွမ်းပို့တဲ့ မိန်းမတွေတောင် မြင်ရ သေးတယ် . . . မျက်နှာတောင် မထားတတ်ကြဘူး . . . အရိုင်းအစိုင်းတွေ သက်သက်ပါတော် . . . ကျုပ်ဖြင့် သူတို့မြင်ရတာ ကျက်သရေမရှိ၊ မင်္ဂလာမရှိမို့ . . . ထွီ . . . နလုံးနာလိုက်တာ . . . ”

“ဟဲ့ . . . ဟဲ့ . . . ကြားသွားမယ် . . . ”

ငဘ၏ ကျောရိုးတစ်လျှောက် ကင်းလျှောက်၍သွားလေသလား မပြောတတ်၊ ငဘ တွန့်သွားသည်။

“ကဲ . . . ကဲ . . . စကားပြောလို့တော့ ကောင်းပါရဲ့ . . . ပြန်ချိန်တော်ပြီ . . . ” ဟု ရဲသားက သတိပေးသည်။

မောင်ထင်

၁၁၁

“ဘာမှ မပုန့်နော် . . . နက်ဖြန် လွတ်မှာပဲ . . . ” ဟု မိဖော့က ငဘကို အားပေးပြီးလျှင် ဇနီးမောင်နှံ နှစ်ယောက် ခွဲခွာကြလေသတတ်။

ထိုညက ငဘ အထူးအိပ်၍ ကောင်းသည်။ မတင်မကျ တစ်ဆို့ဆို့နှင့်နေရသော စိတ်မှာ သောကမှ ကင်းဝေးနေရပြီဖြစ်၍ အနားယူလိုက်သည်။ ပျော်ပျော်ကြီးအိပ်ရ၍ အိပ်မက်ကလည်း ပျော်ပျော်ကြီးမက်ရသည်။ စိတ်မှာလည်း အိပ်မက်ထဲတွင် ပျော်ပျော်ကြီးပျံ့လွင့်ရသည်။

အချုပ်ခန်းထဲ မိဖော့ရောက်လာသည်။ သူ့နောက်က ကိုယ်တုံးလုံးဂျပန်စစ်သား ပါလာသည်။ မိဖော့က . . . “ကျုပ်ပြောတာ အဲဒီ ဂျပန်ပေါ့တော့ . . . ” ဟု ဆိုသည်။ ငဘက အမင်္ဂလာကောင်းကြီးကို ဘာလို့ ခေါ်လာရသည်ဟု မေးသည်။ မိဖော့က လူစားထိုးဖို့ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုဂျပန်ကို အချုပ်ခန်း၌ ထားခဲ့ပြီး လင်မယားနှစ်ယောက် မြို့ဘက်ဆီသို့သွားကြသည်။ ထိုည လသားသောကြောင့် လင်မယားနှစ်ယောက် လက်တွဲလျှောက်ရသည်မှာ ပျော်စရာကောင်းလှသည်။ ငဘနှင့်မိဖော့တို့နှစ်ယောက်စလုံး ဆယ်နှစ်ခန့်ပြန်ငယ်သွားကြသည်။ ငဘက မိဖော့ကို လူပျိုစကားပြောသည်။ မိဖော့က ဗိုက်တွင်းကြောကို လိမ်ဆွဲသည်။ ငဘက မိဖော့ကို မခံချင်အောင် ကျီစားရင်း ပြောလိုက်သည်။ မိဖော့ အပျိုဘဝတုန်းက အလွန်စိတ်ဆတ်သည်။ သူ့ကိုလျှင် မခံ။ မခံချင်လျှင် လိမ်ဆွဲ၊ ကုတ်ဖဲ့၊ ဖက်ကိုင်တတ်သည်။ ယခုလည်း ငဘ ငယ်မူပြန်ပြီ။ ငဘကိုလိုက်ကိုက်၍ ငဘ အိပ်မက်ထဲမှာ ပြေးရသည်။ တော်တော် အမောသား၊ ပြေးလေပြေးလေ မလွတ်ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံး မိသွားသည်။ မိဖော့က ငဘကျောပြင်ကြီးကို အုံးခနဲ နေအောင် ထုလိုက်သည်။ အတော် အောင့်သွား၏။ သို့ပေမယ့် စိတ်မဆိုးနိုင်။ မိဖော့ကို ဖမ်း၍ ဖက်ပြီး ပါးပြင်ကလေးပေါ် နှာခေါင်းကို လှိမ့်လိုက်သည်။ မိဖော့က နှာခေါင်းကို ဖက်ကိုက်သည်။ နှာခေါင်း၌ စစ်ခနဲနာသွားသဖြင့် လက်နှင့်ရမ်းလိုက်ရာ ဂျပန်စစ်ပုလိပ်ခြေထောက်တွင် စီးထားသော မြင်းစီးဖိနပ်ကို ပုတ်မိရက်သားရှိသည်။

ငဘက အိပ်စွဲစွဲနားနှင့် မျက်လုံးတစ်ချက် ဖွင့်ကြည့်သည်။ ဂျပန်တစ်ဦးကို မြင်သည်။ သူ့လက်ဝဲဘက်မှာ တရုတ်လိုလို ဂျပန်လိုလို စကားပြန်တစ်ယောက် ရပ်နေသည်။ ရဲသား လေးဦး၊ တစ်ဦးက မှန်အိမ်မြှောက်ပြရင်း နောက်နားက ရပ်နေသည်။ ဂျပန်ခြေထောက်မှာ မိမိမျက်နှာရှေ့တွင် သိ၍နေသည်။ ဖိနပ်ဦးမှာ မိမိနှာခေါင်းနှင့် တစ်ထွာ မရှိတရံမျှသာဝေးသည်။ ငဘစိတ်ထဲမှာ အိပ်မက်နောက်ဆက်တွဲက အရင်မက်တာလောက် မကောင်းဘူးဟု အောက်မေ့မိသည်။

ဂျပန်က ဖိနပ်ဦးနှင့် တစ်ချက်ကန်ပြန်သည်။ ငဘ၏သွားများ၊ နှုတ်ခမ်းများကို ထိသည်။ ငဘသည် စိတ်ထဲတွင် ဟုန်းကနဲ ဒေါသဖြစ်သွားပြီး အလူးအလဲထသည်။ အိပ်မက်ထဲမှာဆိုလျှင် ငဘက ဂျပန်ကို ဆွဲထိုးမိမှာ ကေန်ဖြစ်သည်။ ယခုတော့ မျက်စိသေချာစွာ ပွတ်ကြည့်ရာတွင် မိမိရှေ့၌ ဂျပန် တကယ်ရောက်နေသည်ကို တွေ့ရသောအခါ သူ့အကြံကို လက်လျှော့လိုက်ရသည်။

ဂျပန်ပါးစပ်က အမြှုပ်ထွက်ပြီး တံတွေးစင်သည်။ သူ ဘာတွေကို ဌာန်ကရိုဏ်းကျကျ ရွတ်နေသည် မသိ။ အိပ်ချင်မှူးတူးနှင့် နားစိုက်နေစဉ် ငဘ၏ ပါးပြင်ပေါ်သို့ လက်ဝါးတစ်ခု အရှိန်ပြင်းစွာနှင့် ဖြန်းကန်မည်ကာ ကျလာသည်။ ဂျပန်လည်း သူ့လက်ဝါးကို သူပြန်ရပ်လိုက်သည်ကို ငဘ မြင်ရ၍ သူ့ကိုရိုက်တာ ဂျပန်ပဲကိုးဟု မှတ်ထားသည်။

ငဘပါးစပ်က သွေးများ ယိုစီးလာသည်။ သွေးတို့ကို ပါးစပ်ဖြင့် ပြန်စုပ်၍မျိုချသည်။ မျက်စိကို ဖြူ၍ ကြည့်မိသည်။ နောက်က မှန်အိမ်မြှောက်ပြသော ရဲသားက ခေါင်းညိတ်အရိုအသေပြုရန် မျက်ရိပ်ပြတော့မှ ကောင်းစွာ သတိရလာသဖြင့် ခေါင်းညိတ်ကာ အရိုအသေပြုလိုက်သည်။ ဂျပန်စစ်ပုလိပ်ကိုလည်း အသေအချာ ကြည့်လိုက်သည်။

မောင်ထင်

၁၈

မီးရောင်တွင် သူ့မျက်နှာမှာ နီကြမ်းကြမ်းရှိသည်။ ကစော်အချဉ်ပေါက်နေသော အနံ့ကလည်း သူ့တစ်ကိုယ်လုံးမှ ထွက်နေသည်။ မျက်လုံးတို့မှာ မြွေပွေး၊ မြွေဟောက်မျက်လုံးများကဲ့သို့ အပေါက်ကျဉ်းကျဉ်း၊ ရှည်လျားလျား ဖြစ်၍ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သောသဘောကို အထင်အရှားပြနေသည်။ မျက်လုံးတို့မှာ အလကားနေရင်း ဒေါသအရှိန် အစိုးထွက်နေသော မျက်လုံးမျိုး ဖြစ်သည်။ ဒေါသ အရှိန်အစိုးတို့မှာလည်း ကျွဲကော်ဝိုင်းမျက်မှန် မှန်ဝိုင်း နှစ်ခုတို့ကို ဖောက်ထွင်းကာ နဂါးငွေ့လွှတ်နေတိုသို့ ရှိသည်။ ပါးရိုးငေါသောကြောင့် ပါးပိန်သည်မှာ ပို၍ပင် သိသာနိုင်သည်။ မေးစေ့မှာ လူတန်းစေ့သော မေးစေ့မဟုတ်။ သေးလွန်းသည်ဟု ငဘထင်သည်။ ပြန်သော ပါးစပ်တွင် အပေါ်နှုတ်ခမ်း ထူလွန်း၍ အပေါ်ဘက်သို့ လန့်ပြီးထော်နေသည်။ သို့သော် ထော်နေသောနှုတ်ခမ်းက သွားခေါများကို မနိုင်တနိုင် မလုံတလုံ ဖုံးပေး ရှာသည်။ နှုတ်ခမ်းမွေးမှာ ရိုးပြတ်များ ကျိုးတိုးကျိတ် ပေါက်နေသကဲ့သို့ တွဲ၍ ကျသော အောက်နှုတ်ခမ်းမှာ မေးစေ့ကလေးကို ကာကွယ်၍ ထားလေသည်။

အိပ်မက်ထဲမှာ မိဖော့ခေါ်လာသော ဂျပန်နှင့် တယ်တူတာပဲ။ လူယုတ်လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံ၍ မင်္ဂလာမရှိဟူ၍ ငဘတွေးလိုက်သည်။

“ဓားပြမှုနဲ့ မသင်္ကာလို့ . . . ”ဟု ရဲသားက ဖြေ၏။

ထို့နောက် ဂျပန်စကားပြန်မှတစ်ဆင့် ရဲသားနှင့် ဂျပန်စစ်ပုလိပ်တို့ အမေးအဖြေပြုကြသည်။

“ဒီအကောင်ပါနဲ့ဆိုရင် ဓားပြမှုတရားခံ ဘယ်နှစ်ယောက်လဲ . . . ”

“မာစတာ . . . ဓားပြမှုနဲ့ သုံးဆယ့်ငါးယောက်ပါ . . . ဒီအကောင်က မသင်္ကာပူပါပဲ . . . သူ့အပေါ် စစ်ကြည့်တော့ သက်သေမရှိလို့ လွှတ်ဖို့ပဲလိုပါတယ် မာစတာ . . . ”

“မင်းတို့စစ်တာ ငါမလိုချင်ဘူး . . . ငါ စစ်ကြည့်ချင်တယ် . . . အားလုံး သုံးဆယ့်ခြောက်ယောက် မဟုတ်လား . . . ”

“အေးလေ . . . မာစတာက ဒီကောင်ကိုပါထည့်ရင် သုံးဆယ့်ခြောက်ယောက်ပေါ့ . . . ”

“ကောင်းပြီ . . . သုံးဆယ့်ခြောက်ယောက်ကို ကျုပ်စစ်ရုံး ပို့ပါ . . . ”

“ကောင်းပါပြီ မာစတာ . . . ”

သခင်ရဲသားတစ်ဦးက ဗမာအစိုးရက ချုပ်ထားသောတရားခံကို လိုချင်ပါလျှင် အထက်လူကြီးများမှ တဆင့် တောင်းဆိုပါဟု စောဒကတက်သည်။ ခေတ်ဟောင်းပုလိပ်သားတို့က သခင်ရဲသားကို အမြင်ကတ်သော မျက်နှာထားဖြင့် ကြည့်ပြီး “ဒီအကောင် လျှာရှည်တာ ပါးရိုက်ခံချင်လို့ပဲ” ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ပေါက်သည့် အငေါ့မျိုးနှင့် မေးငေါ့သည်။

ဂျပန်စစ်ပုလိပ်ပါးစပ်မှ အမြှုပ်တစ်စီ ထွက်လာသည်မှာ တော်သလင်းလ ခွေးရူးထချိန် ထွက်တတ်သော ခွေးရူးပါးစပ်က အမြှုပ်နှင့် ခပ်ဆင်ဆင်တူသည်။ အမြှုပ်တို့၏အကြားမှ “ခူးရကား” ဟူသော လေသံကိုလည်း ဂျပန်က မှုတ်ထုတ်သည်။

စကားပြန်၏ ဘာသာပြန်ချက်အရမှာ ဂျပန်ဘုရင်လက်အောက်က စစ်ပုလိပ်၊ စစ်ပုလိပ်လက်အောက်က စစ်သားဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သူပြောစကားမှာ ဘုရင့်ကိုယ်စားဖြစ်၍ နာယူရမည်။ လူငယ်ဖြစ်၍ ဗွေမယူလိုနောင်ကို ဆင်ခြေပေးလျှင် . . . စကားပြန်က စကားဆက်မပြောပဲ သူ၏လည်ကို လက်ညှိုးဖြင့် ဓားလှီးဟန် ပြသည်။

မောင်ထင်

၁၈၁

သခင်ရဲသားက အံ့ကြိတ်လိုက်သည်။

ဂျပန်စစ်ပုလိပ်က အနားတိုးလာပြီး သခင်ရဲသားပါးကို “ဖြောင်” လိုက်သည်။ သခင်ရဲသားက ကျောက်တိုင်ကဲ့သို့ မတုန်မလှုပ်ရပ်၍ ဦးခေါင်းတစ်ချက် ခပ်ဆတ်ဆတ်ကလေး ညွတ်လိုက်ပြီးမှ ပါးတစ်ဖက်ကို ရှေ့သို့ ထိုးပေးသည်။

“မင်းတို့ အကျဉ်းသား သုံးဆယ့်ခြောက်ယောက်ကို အခုချက်ချင်း စစ်ရုံးပို့ရမယ်”

သခင်ရဲသားက . . . “ယခု သန်းကောင်ကျော် တစ်ချက်တီးနေပြီ . . . ” ဟု ဆိုသည်။

ခေတ်ဟောင်းရဲသားက . . . “ဟေ့ . . . ဟေ့ . . . မင်းကြောင့် တို့ပါ ပါးအရိုက်ခံနေရဦးမယ် . . . ရှိခိုးပါရဲ့ကွယ် . . . မင်းမပို့ချင်နေပါ . . . တို့ပို့ပါမယ် . . . ပြန်မပြောပါနဲ့ . . . ” ဟု ဆို၏။ စကားပြန်က ဘာသာပြန်မည်အလုပ် ခေတ်ဟောင်းရဲသားက အချက်ပေး၍ နှုတ်ပိတ်လိုက်သည်။ ထို့ကြောင့် ညတွင်းချင်းပင်လျှင် သုံးဆယ့်ခြောက်ယောက်သော ဓားပြမှုနှင့်စွပ်စွဲခံရသူတို့သည် ဂျပန်စစ်ရုံးသို့ ရောက်ရလေတော့သည်။

စစ်ရုံးကို အကျဉ်းသမားများ သွားရခါနီး သခင်ရဲသားအား မိဖော့နှင့်တွေ့လျှင် အကျိုးအကြောင်းပြောပြဖို့ ငဘက တိတ်တိတ် ကျိတ်မှာသည်။ သခင်ရဲသားက စိတ်ချဟု ဆိုသည်။

ခေတ်ဟောင်းရဲသားတို့က ဂျပန်ကို “ပိုလ်ကြီး မာစတာ” ဟု တွင်တွင်ခေါ်ကာ အပြင်သို့ အမြန်ရောက်အောင် မြှူ၍ ခေါ်သွားကြသည်။

“တို့ဗမာအချင်းချင်း စောင့်ရှောက်ချင်ရင် ဂျပန်ပါးချ ခံရဲရမယ်ကွ . . . ခွေးသားတွေ ရိုက်နှင့်ကြဦးပေါ့ကွယ် . . . တစ်နေ့ကျ သီရိမှာပေါ့ . . . သခင်မျိုးညွန့်တဲ့ဟေ့ . . . မှတ်ထားလိုက်ကြကွ . . . ” ဟု သခင်ရဲသားက အံ့ကြိတ်ကာ ကြိမ်းဝါးလိုက်သည်ကို ပိုလ်ကြီးမာစတာ ကြားဟန်မတူ။ နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင့်ခြောက်ရာ ကျော်မျှ မင်းဆက်မပြတ်၊ အစဉ်အလာမပျက်သော ရာဇဝင်နှင့် ယဉ်ကျေးမှုတို့အပေါ် အခြေတည်၍ ထွန်းပေါ်လာသော အရှေ့ကနေဝန်းကြီးကို အသုလျှင် စိန်စိန်းကြည့်ဝံ့အံ့နည်း။

အခန်း (၇) အဝီစိမှသည် မဟာအဝီစိသို့

ငဘမှာ မျောမေနေသည်နှင့် မိမိ အာဟာရပြတ်နေသည်မှာ ဘယ်နှစ်ရက်ရှိပြီကိုပင်မမှတ်မိတော့ပြီ။ ပထမ၌ ထမင်းစ၍ မပေးသည့်နေ့ကို မှတ်ထားသည်။ တစ်ရက်၊ နှစ်ရက်၊ သုံးရက်ရေတွက်၍ ရသေးသည်။ လေးရက်မြောက်နေ့၌ ရေကိုမျှပင် မမှီဝဲရပြီ။ တစ်ခါတစ်ခါ အားပြတ်၍ နှစ်မြောသွားလေရာ မိမိ မှတ်လာသော ရက်တို့မှာ အဆုံးအစမထင်သော သံသရာထဲတွင် ပျောက်ကွယ်၍ သွားလေသတည်း။

နားထဲမှ လေတွေထွက်နေသည်။ မျက်လုံးများလည်း ဝေလာပြီ။ ရင်တုန်သည်မှာလည်း တဒုန်းဒုန်းနှင့်၊ လက်ချောင်းကလေးများမှာ ကတုန်ကရီဖြစ်နေပြီ။ အာခေါင်ခြောက်၍ ရင်လည်းပူသည်။ တစ်ခါတစ်ခါ သတိလည်လာလျှင် ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်ဘုံတို့သည် လူ့ပြည်နှင့် တစ်ဆက်တည်းတည်ကြောင်းကို အဘိုးဖြစ်သူက ငဘ ငယ်စဉ်အခါက ပြောပြဖူးသည်ကို အမှတ်ရပြီး သဘောပေါက်မိသည်။ ငဘမှာ ယခုအခါ ငရဲပြည်နှင့် ကြမ်းတစ်ပြေးတည်း နေခဲ့ရပေပြီ။

ကယောင်ကတမ်းဖြစ်နေစဉ် ငဘဘေးမှာ ခပ်ကွေးကွေးကလေးနေသော ဓားပြခိုလ်တစ်ယောက်ကို ဂျပန်ပုလိပ်သားများနှင့် သုဘရာဇာနှင့်တူသောလူတစ်စုက ဆွဲယူသွားသည်ဟု အမှတ်ထားလိုက်သည်။ ငဘအဖို့ သတိလက်လွတ်မဖြစ်မီကတည်းက သူ့မျက်စိအောက်မှ ပျောက်သွားသောသူများ၊ အညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခံရသောသူများကို မြင်နေကျ တွေနေကျဖြစ်လေရာ တောသားတို့အသက်တစ်ချောင်းမှာ သစ်တစ်ရွက်၊ ဖက်တစ်ချပ်လောက်မှ တန်ဖိုးမရှိသည်ကို သူကောင်းကောင်းကြီး တွက်မိသည်။ မြန်မြန်သေရလျှင် မြန်မြန် ကိစ္စတုံးမှာပဲ။ သို့သော် မသေပဲ ကျန်ရစ်ခဲ့လျှင်ဒုက္ခ။

မိမိပူပင်မိသည့်အတိုင်း ယခုဖြစ်ရပြီ။ မသေမရှင်နှင့် အားပြတ်ကာနေရသည်။ ရှေ့ကိုလည်း ဘယ်လိုခံစားရဦးမည် မသိ။ သတိ မရတစ်ချက် ရတစ်ချက်နှင့် ကယောင်ကတမ်းဖြစ်သည့်အခါများတွင် ကင်ပေတိုင်ခေါ် ဂျပန်စစ်ပုလိပ်ရုံးသားများက သူ၏အသားကို ဓားနှင့်လှီး၍ မီးပုံကြီးတွင် ကင်စားကြသည်ဟူ၍ပင် အိပ်မက်မက်သည်။ အားမပြတ်မီ ခံစားရသောဝေဒနာများကိုလည်း အသစ်တစ်ဖန် ပြန်၍ပြန်၍ ခဏခဏ ခံစားရသည်။ ရောက်စက အကျဉ်းသားတစ်ဦးကို ခြေလက်တုပ်၍ ပက်လက်လှန်ထားစေပြီးမှ နှာခေါင်းနှင့်ပါးစပ်ကို ပိတ်စိမ်းပါးအုပ်ပြီးလျှင် ကျက်ကျက်ဆူသောရေနွေးဖြင့် လောင်းချရာ ခံရသူခမျာ ဆန့်ငင်ဆန့်ငင်နှင့် မြောမေသွားသည်ကို ငဘ

မောင်ထင်

၁၈၁

တွေ့ခဲ့ရသည်။ ကာယကံရှင်မှာ မည်သို့ခံစားရမည် မသိ။ ဘေးက မကြည့်ချင်ပဲနှင့် ကြည့်နေရသော ငဘ ချော့ပင်လျှင် တက်၍ချက်၍ သွားသေးသည်။ ထိုအကျဉ်းသားမှာလည်း သုံးခါလောက် ရေနွေး အပက်ခံရပြီး သည့်နောက်တွင် တုတ်တုတ်မျှ မလှုပ်တော့၍ အသက်ပျောက်သွားပြီဟု ယူဆရတော့သည်။

တစ်ခါတစ်ခါလည်း စစ်ပုလိပ်က တရားခံများကို လေးယောက်တစ်တွဲ၊ ငါးယောက်တစ်တွဲ ခေါ်ထုတ် သွားသည်။ ယင်းသို့ ထုတ်သွားသည့်နေ့က စပြီး သူတို့သတင်း အစအန မကြားရပြီ။ အကျဉ်းသမားအချင်းချင်း တီးတိုးပြောဆိုချက်အရမှာ ကိုယ့်တွင်းကိုယ်တူးပြီး အရှင်လတ်လတ် မြေမြှုပ်ခံရသည် ဆိုသည်။

လက်သည်းခွံအောက်သို့ တွယ်အပ်ရိုက်သွင်းခြင်း၊ ပြုတ်တူဖြင့် လက်သည်းခွာခြင်း၊ ထုပ်၌ လက်ပြန်ကြိုး တုပ်၍ စောက်ထိုးဆွဲထားခြင်း၊ ရေကို ဗိုက်တင်းအောင် ရေနံဆီတစ်ပုံးအပြည့်လောက်ကို အသောက်ခိုင်းပြီးမှ ဗိုက် ပေါ်သို့ စစ်သားစီးဖိနှပ်ဖြင့်တက်ဆောင်ခြင်း စသည်ဖြင့် ယဉ်ကျေးသောလူမျိုးတို့၏ ချစ်ဖွယ်သော အမူအရာတို့ကို ငဘမှာ ကိုယ်တွေ့မျက်မြင်ဖြစ်လေရာ အာဟာရပြတ်၍ ကယောင်ကတမ်းဖြစ်တိုင်း ငရဲခန်းကြီးကို ခဏခဏ ပြန် မြင်ရလေသည်။

အပြစ်ကျူးလွန်လျှင် ကျူးလွန်သည့်အလျောက် အပြစ်ပေးရန်တာဝန်မှာ ကမ္ဘာပေါ်၌ ရှိသမျှသော အစိုးရ တိုင်း၏ တာဝန်ဖြစ်သည်။ ပြစ်မှုနှင့်လျော်စွာ အပြစ်ပေးခြင်းသည် တရားသဖြင့်ဖြစ်သည်။ ဂျပန်တို့ ကြီးစိုးသော အခါတွင်၌မူကား အပြစ်ဒဏ်ဟူသည်မှာ ဂျပန်တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ကောင်းသောဆိုးသော စိတ်ထားအပေါ် တည် သည်။ စိတ်ဆိုးသူနှင့်တွေ့လျှင် ဆိုးသည့်အလျောက် လောကဇရဲ့ကို ခံရပြီးမှ မချီမဆန့်အသက်ထွက်သည်။ ကောင်း သူနှင့်တွေ့လျှင် မြန်မြန်အသက်ထွက်၍ သက်သာ၏ဟု ဆိုရမည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အပြစ်ရှိပါလျက်နှင့်လည်း လွတ်ချင်က လွတ်လိုက်သည်။ ဂျပန်စနစ်အရ အပြစ်ရှိသူတစ်ယောက်ကို အပြစ်ပေးရာ၌ အပြစ်ကင်းမဲ့သူတစ်ရာမျှ အချောင်သက်သက် ထိခိုက်နှစ်နာလျှင် ဘာမျှဝန်မလေး။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် အပြစ်တစ်ခုဖြင့် အစွပ်အစွဲ ခံရအံ့။ ထိုသူသည် မိမိ၌အပြစ်မရှိကြောင်း မထုချေနိုင်သမျှကာလပတ်လုံး ထိုသူ၌ အပြစ်ရှိပြီဟူ၍ ဂျပန်တို့ က ယဉ်ကျေးစွာ ယူဆသည်။ ဤသို့သော ယဉ်ကျေးမှု၏အစွမ်းအားဖြင့် ယခုအခါ ဂျပန်တို့သည် ကမ္ဘာ၏ အရှေ့ တစ်ခြမ်းကို အနိုင်အပတ်စီးမိတော့မည်ဟု အထင်ကြီးကာ သွေးနားထင်ရောက်နေပြီ မဟုတ်ပါလော။

တစ်နေ့သော် ငဘ မြောမေ့နေရာမှ သတိရလာစဉ် ရင်တွင် ကြယ်နှစ်ဖွင့်တပ်ထားသော ဂျပန်စစ်သား တစ်ဦးက ရေလာတိုက်သည်။ မျက်နှာကို ရေနင့်ပက်သည်။ ထိုနေ့အဖို့ မိမိပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြည့်လိုက်ရာ အဖော် လေးဦး မရှိတော့ပြီ။

ဘာကြောင်းကြောင့် မပြောတတ်။ ငဘ ထမင်းရည် စ၍သောက်ရသည်။ တဖြည်းဖြည်း အစာကို စား ရသည်။ လေးငါးရက်ကြာသော် အင်အားတစ်ဖန် ပြန်၍ပြည့်တင်းလာသည်။ မြန်မြန်အမှုစစ်၊ မြန်မြန်ဖြောင့်ချက် ပေး၊ မြန်မြန်သေရလျှင် ကျေးဇူးပါပဲဟု ငဘတွေးမိသည်။

ထို့ကြောင့် ထမင်းလာပို့သောဂျပန်ကို သူ့အမှု ဘယ်တော့ စစ်မလဲဟု မေးလိုက်သည်။ ထိုဂျပန် လည်း “ဗိုလ်ကြီး မာစတာ” ထံ သွားရောက်ကာ ငဘပြောသည့်အတိုင်း အစီရင်ခံလေသည်။ ကင်ပေတိုင်အဖွဲ့၏ ဂျပန်စစ်ဗိုလ်ကြီးလည်း ငဘကို ရှေ့တော်သို့ သွင်းစေ၏။

“ကျွန်တော် ဓားပြတိုက်လာပါတယ် . . . မှန်ပါတယ် ဗိုလ်ကြီး . . . အပြစ်ရှိပါတယ် . . . ဒန့်အိုးတို့၊ စလယ်ဝင်အိုးတို့ကို ကျွန်တော် တိုက်လာခဲ့မိပါတယ် . . . ” ဟု ငဘက သူ့ကိုမမေးမီ ဖြောင့်ချက်ပေး၏။

စစ်ဗိုလ်ကြီးက . . . “ဒီအကောင် ညာတယ် . . . ” ဟုဆိုကြောင်း စကားပြန်မှ တစ်ဆင့် ငဘ သိရ ၏။

မောင်ထင်

၁၈၁

“အင်း . . . အမှန်မှာတော့ ကျွန်တော် ညာပြောတာပဲ . . . ကျွန်တော် ဓားပြတိုက်လာတယ်လို့ . . . ဟုတ်ဟုတ် မဟုတ်ဟုတ် ပြောချက်ပေးလိုက်ရင် ဒီဝဋ်ကကျွတ်မလားလို့ ပြောတာပဲ . . . ဓားပြတိုက်ရာမှာ မပါကြောင်းသိလို့ ကျွန်တော့်ကို လွှတ်မှာဖြစ်လည်း လွှတ်ပါတော့ . . . ” ဟု ဆိုပြန်သည်။

ဂျပန်စစ်ဗိုလ်ကြီးက . . . “ဒီကောင် လိမ်တယ် . . . ” ဟု မှတ်ချက်ချကြောင်း စကားပြန်ကျေးဇူးဖြင့် တစ်ဆင့် သိရပြန်၏။

သည်တစ်ခါမှ ခက်တော့သည်။ ဘာကို ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ပြောရမှန်း မသိနိုင်တော့ပြီ။ တောသားဖြစ်၍ အကင်းကလည်း မပါ။ ကိုယ့်ဘာသာစကားနှင့် ကိုယ်တောင်မှ စကားရိပ်စကားငွေ နားမလည်။ စကားကို ဘာပြော၍မှ ဘယ်အဓိပ္ပာယ်ရောက်မှန်း မသိ။ ဂျပန်လို ကွီ-ကွ-နီ-နဲ့ ဒက်စက၊ အရိမတ်စက၊ အယုတ္တ၊ အနတ္တတွေ ကိုလည်း နားမလည်။

ဤသို့လျှင် စိတ်တထင်ထင်နှင့် နေရသည်မှာ ရက်အတော်ညောင်းပြီး အာဟာရပြတ်ရာမှ နာလန်ထူလာသဖြင့် နဂိုရည်ကို မမှီသေးသော်လည်း အတော်အတန် အသားအရေ ပြည့်တင်းလာပြီ။ ဂျပန်ကလည်း ငဘကို တစ်ခါထုတ်၍ စစ်ပြန်သည်။

“စိန်နားကပ် ပေး . . . ” ဟုဆို၏။

“ဘယ်မှာထားသလဲ . . . ” ဟု မေး၏။

“ဘယ်က စိန်နားကပ်လဲ . . . ” ဟု ငဘက ကြောင်တက်တက်နှင့် စောဒကတက်လိုက်၏။ ငဘ၏ကျောပြင်ကြီးကို ဂျပန်တစ်ယောက်က ကျိုက်ကျိုက်ဆူသော လက်ဖက်ရည်နှင့် ပက်လိုက်၏။

ငဘက . . . “စိန်နားကပ်တော့ မဟုတ်ပါ . . . သူ့အိမ်မှာ တိုက်ရာပါပစ္စည်းဆိုပြီး ဦးသာဂေါင်ပန်းကန်များ၊ ဒယ်အိုးများကို ပုလိပ်က သိမ်းသွားပါပြီ . . . ” ဟု ဆို၏။

ငဘ၏ခြေဝါးကို ဂျပန်တစ်ယောက်က စီးကရက်မီးနှင့် တို့၏။ မှန်မှန်မပြောဘူးဆို၍ လက်ပြန်ကြီးတုပ်ပြီးလျှင် လက်ကောက်ဝတ်ကို ကြိုးနှင့်ချည်၍ ငဘကို ထုပ်ပေါ်ဆွဲထား၏။

စိန်နားကပ်ရှိတယ်ပြောလျှင် ထုတ်ပေးစရာ စိန်နားကပ်ရှိက တော်ပါ၏။ သို့သော် စိန်နားကပ်မပြောနှင့်၊ ပုလဲတုနားကပ်ကိုမှပင်လျှင် မမြင်ဖူးသောကြောင့် ငဘ ဘာပြောရမည် မသိ။ ရမ်းသမ်း၍သာ . . . “ကျွန်တော် မှန်တာပြောပါမယ် . . . ” ဟု အော်၏။

ဂျပန်တစ်ဦးက ကြိုးဖြေ၍ ငဘကို အောက်ချသည်။ ငဘက နားကပ်ကို ဆိတ်ကြီးကုန်းရှာ ဦးသာဂေါင်ဆီမှာ အပ်ထားသည်ဟု ပြောပြသည်။ ပြောပြီးမှ ကျေးဇူးရှင်ဦးသာဂေါင်ကြီးကို ဤသို့ မဆီမဆိုင်ဆွဲထည့်ကာ လွှတ်ခနဲပြောမိသော မိမိ၏ပါးစပ်ကို စိတ်ထဲက အပြစ်တင်၏။ လက်ပြန်ကြီးချည်မထားလျှင် သူ့ပါးကို သူ ပြန်ရိုက်မိပေလိမ့်မည်။

ဂျပန်စစ်ပုလိပ်တို့က စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုးဖြင့် ငဘကို ထုတ်ပေါ်ပြန်ဆွဲ၍ တင်ထားပြီးလျှင် အခြားအခန်းဘက်သို့ ကူးပြောင်းသွားကြပြန်၏။

ထိုတစ်နေ့နှင့် ထိုတစ်ညမှာ ငဘသည် ထုပ်ပေါ်ဆွဲထားသော ရုပ်သေးပမာ လိမ်မည်မည်နှင့် တဝဲတလည်လည် အချိန်ကုန်ရလေသည်။

မောင်ထင်

၁၁

နံနက်မိုးသောက်သော် စစ်ပုလိပ်သားနှင့် စစ်ဗိုလ်ကြီးဆိုသူ ပြန်လာကြ၏။

“မင်းမှန်မှန်ပြောရင် လွတ်မယ် . . . မင်းနေတဲ့အရပ်က ပတ္တော်ရွာ . . . ဓားပြတိုက်တာက အဲဒီရွာ အနီးအနားပဲ . . . မင်းကိုမိတော့လဲ တိုက်ပြီး ဆယ့်ရှစ်နာရီအကြာ ပတ္တော်ရွာမှာ မိတယ် . . . ပတ္တော်နဲ့ ဆိတ်ကြီးကုန်းဆိုတာက သုံးဆယ့်ခြောက်နာရီ လှေနဲ့သွားမှ ရောက်နိုင်တယ် . . . ဒီတော့ မင်းပြောတာ မဖြစ်နိုင်ဘူး . . . ”

“ကျွန်တော် ပတ္တော်ရွာ မရောက်ဖူးပါဘူး . . . ”

စစ်ဗိုလ်ကြီးက ငဘ၏ခြေသလုံးကို ဓားအိမ်စွပ်ထားသော ဓားနှင့် ပြေးရိုက်သည်။

“ကျွန်တော့်ကို ရေကျော်ဝကွင်းထဲက ဖမ်းတာပါ . . . မယုံရင် ဖမ်းလာတဲ့လူတွေ ဂတ်မှာ ရှိပါတယ် . . . မေးကြည့်ပါ . . . ”

“ဟေ့ . . . ကျားကြီး . . . မင်း ခေါင်းပြတ်သွားချင်သလား . . . ”

“ကျွန်တော် ကျားကြီး မဟုတ်ပါဘူး . . . ”

“မင်း ပတ္တော်ရွာက ဘိုးမှန်ရဲ့သား ကျားကြီး မဟုတ်လား . . . ငမိုးအဖွဲ့က ဓားပြတစ်ဦးပဲ . . . ”

“မဟုတ်ရပါဘူးဗျာ . . . ကျွန်တော် ငဘပါ . . . ”

“ဘာ ဂဘလဲ . . . ဘာ ဂဘလဲ . . . နင် ဂဘ မဟုတ်ဘူး . . . ကျားကြီးပဲ . . . ”

“ကျွန်တော် ငဘဖြစ်ကြောင်းကို ဂါတ်တစ်ဂါတ်လုံး သိပါတယ် . . . စကားပြန်ကို မေးကြည့် ပါ . . . ”

ကြယ်နှစ်ပွင့်နှင့်ဂျပန်က စာရွက်တွေ လှန်လှောကြည့်သည်။ ‘ဂဘ’ နာမည် မတွေ့ဟု ဆိုသည်။ စစ်ဗိုလ်ကြီးက စကားပြန်ကိုခေါ်သည်။ စကားပြန်က . . . “သူ ငဘ ပဲ . . . ” ဟု ပြောသည်။ ဂါတ်ကို တစ်ခါ စုံစမ်းရန် အမြန်လွှတ်ပြန်သည်။ တအောင့်လောက်ကြာသော် ပုလိပ်သားတစ်ယောက် လိုက်လာပြီး သူ ငဘ ဖြစ်ကြောင်း ထောက်ခံပြန်သည်။

ဂျပန်စစ်ဗိုလ်လည်း သူ့နောက်ကဂျပန်နှင့် အာပေါင် အာရင်းသန်သန် အပြန်အလှန် ပြောသည်။ ပြီးလျှင် ပြုံးတော်မူသည်။ သူပြုံးပုံမျိုးကို ရှင်ဥတ္တမကျော်က တောလားတစ်ခုတွင် စပ်ဆိုထားဖူးသည်။ “ဘီလူးသွားကို လဖြီတည်း” ဟူ၏။

ဂျပန်စစ်သားက . . . “အား . . . အား . . . ကျားကြီး မဟုတ်ဘူး . . . ဂဘ၊ ဂဘ . . . ခင်ဗျား သွားနိုင်ပြီ . . . အများကြီး ဝမ်းနည်းတယ် . . . ဒီမှာ ဘာဖြစ်တဂါး အပြင်မှာ မပြောရဘူး . . . ”

ထို့ကြောင့် ငဘလည်း လက်ဆစ်ပြတ်လှနီးပါးဖြင့် ရွာကို ပြန်ခဲ့ရ၏။ ရွာရောက်သော် သားသမီး မယားတို့နှင့် ဝိုင်းဖွဲ့ကာ ပျော်ပျော်ပါးပါးကြီး အားရပါးရ ငိုကြွေးလိုက်ရသည်။

“မိဖော့ရေ . . . ငါတော့ အဝီစိက ပြန်လာတာပဲကွဲ့ . . . ”

မိဖော့က ရွှက်ကြီးငင်ကြီးနှင့်နေရာမှ . . . “ကဲ . . . ကဲ . . . ပြီးတာလဲ ပြီးပြီပေါ့ . . . ရှေ့နေဖို့ထိုင်ဖို့အရေး စီစဉ်ဖို့ပဲရှိတယ် . . . ဒီမှာ . . . ကျွန်မတို့ လွတ်လပ်ရေးရပြီ ဆိုပါကလား . . . ”

မောင်ထင်

၁၁၁

“လွတ်လပ်ရေး . . . အဲဒါက ဘာလုပ်ဖို့တုံး . . . ”

“နို့ . . . ဗမာပြည် လွတ်လပ်ရေးရပြီဆိုတာပဲ . . . ကိုယ့်လူမျိုးထဲက ရှင်ဘုရင် ဖြစ်တာပေါ့တော့ . . . ဒေါက်တာဘမော်က အဓိပတိ ဖြစ်ပြီတဲ့တော့ . . . ”

“သူ့အဓိပတိဖြစ်လဲ တို့လယ်သမား လယ်လုပ်မှ စားရမှာကွယ့် . . . တို့ အနှိပ်စက်ခံရတော့လဲ သူ့လာကြည့်နိုင်တာ မဟုတ်ဘူး . . . ”

“ဪ . . . ကိုယ့်အမျိုးနဲ့ကိုယ် လွတ်လွတ်လပ်လပ်ဆိုတော့ နေရာတကာ ဂျပန်တွေ ဝင်မစွက်တော့ဘူးပေါ့ . . . ”

“အမယ်လေး . . . လေး . . . မင်းက ဒါကို ယုံသလား . . . ”

တောသူတောင်သား လယ်သမားဆိုသဟာ ယုံကြည်လွယ်သောသတ္တဝါများ ဖြစ်ကြသည်။ ယခု ငဘ က ယုံမှားတတ်လာသည်မှာ ဂျပန်တို့က လိမ္မာလာအောင် ဆုံးမပဲ့ပြင်လိုက်၍ဟု ဆိုရပေမည်။

တစ်နေ့သော် ချက်ကြီးက လာ၍အကျိုးအကြောင်းမေးသည်။ မိနီက ချက်ကြီးလာသည်ကိုမြင်၍ နောက်ဖေးမီးဖိုချောင်ထဲ ဝင်သွားသည်။ ချက်ကြီးက လူကြီးများနှင့် ပြေပြစ်အောင်စကားဆိုပြီးလျှင် မီးတိတ်နေသော ဆေးပြင်းလိပ်တို့ကို မီးညှိရန် မီးဖိုချောင်ထဲသို့ ဝင်လာသည်။

“မိနီရယ် . . . မင့်အဖေ မြင်ရတာ စိတ်မကောင်းလိုက်တာ . . . ”

“ကိုချက်ကြီးရေ . . . ကျွန်မတို့အဖေတော့ ဝဋ်ကြွေး ဆပ်ခဲ့တာပဲ . . . ဒါလောက်နဲ့ ပြီးတန်ကောင်းရဲ့ လို့ထင်တာပဲ . . . ”

ချက်ကြီးက မျက်ရည်ဥနေသော မိနီ၏ မျက်လုံးကလေးကို ကြည့်ပြီး အတော် ဝမ်းနည်းသွားသည်။ ဆယ့်ခြောက်နှစ် မပြည့်တတ်သေးဘူးသာ ဆိုတယ်။ မိနီဟာ အပျိုကြီးဖားဖားဖြစ်နေပါရောလား။ ကလေးစိတ်မကုန်သေးသော်လည်း လူကြီးစိတ် ဝင်လာပြီ။ တောင်တွေးမြောက်တွေး တွေးတတ်ပြီ။ စိုးရိမ် ပူပန်တတ်ပြီ။ အညှီရှိယင်အုံဆိုသလို မသမာတဲ့လူတွေ ဝိုင်းအုံမှဖြင့် . . .

“မိနီရယ် . . . မင်းတို့ကလဲ မင့်အဖေကလွဲရင် ရှေ့က မားမားမတ်မတ်ဝင်ရပ်နိုင်မယ့် ယောက်ျားသနားလဲ မရှိသေးဘူး . . . မင်းကို ငါ အများကြီး သနားမိပါတယ် . . . ”

“ဒါတော့ ကိုချက်ကြီးရဲ့ . . . ကျွန်မသဘောကို အထူးပြောဖို့မလိုဘူး . . . မိဘတွေကလဲ သဘောကျပြီးသားပဲ . . . ကိုချက်ကြီးအမေကို ပြောခိုင်းပါလား . . . ”

“ဒီလိုဆိုရင် ဒီည ပြောလိုက်မယ်လေ . . . ”

“သဘောပေါ့ . . . ”

ချက်ကြီးက ဆေးလိပ်မီးညှိရင် မိနီကို ရွန်းရွန်းစားစား ကြည့်သည်။

“နင့် . . . အဟုတ်ပြောတာလား . . . ”

မောင်ထင်

၁၁၁

“အို . . . ကျွန်မ ဘယ်နှစ်ခါ ပြောနေရဦးမှာလဲတော့ . . . ကာလက ကာလယှက်ကြီးမို့ ကျွန်မ တစ်စုံတစ်ရပ်ရပ် ကိုချက်ကြီးစိတ်ပြောင်းသွားမှာသာ စိုးတာပဲ . . . ဒီလိုဆိုရင် ကိုချက်ကြီးရေ . . . တစ်သက်လုံး အိမ်ထောင်မပြုတော့ဘူး . . . ”

“အမယ် . . . ဒီကောင်မလေးဟာ စကားတတ်လိုက်တာ လွန်လို့ . . . ” ဟု ပြောကာ ချက်ကြီးက မိန့်၏ပါးကို လိမ်ဆွဲလိုက်ပြီး ကဗျာကသီ မီးဖိုချောင်ထဲမှ ထွက်လာသည်။ အိမ်ဦးခန်းတွင် ငဘနှင့် မိဖော့တို့ တိုးတိုး တိုးတိုးနှင့် ကြိတ်ပြီးတိုင်ပင်နေကြသည်ကို တွေ့၍ အိမ်ပေါ်မှ ဆင်းသွားသည်။

ချက်ကြီးကို ငဘက မျက်စိတစ်ဆုံး ကြည့်သည်။ ချက်ကြီးကွယ်သွားမှ ငဘက . . . “အတော် သားပဲ . . . ” ဟု ဆိုသည်။

“တိုင်းပြည်လဲ အေးချမ်းပါပြီ . . . သီတင်းကျွတ် ကျွတ်ပြီးခြင်း ပြီးစီးအောင် စီမံမှပဲ . . . ” ဟု မိဖော့က ပြော၏။

လင်မယားနှစ်ယောက် သမက်ကလေးရလျှင် အဘယ်ပုံ လယ်ကွင်းထဲမှာ အသုံးချလိုက်မည်ဟု စိတ်ကူးကိုယ်စီနှင့် ငေးမောနေကြသည်။ “တဲကလေးတော့ ချဲ့ရမှာပဲ” ဟု မိဖော့က တွေးသည်။ “လယ်အခွက် နှစ်ဆယ်တော့ ပြည့်အောင် စိုက်ဖြစ်မှာပဲ” ဟု ငဘက တွေးသည်။

မီးဖိုချောင်ထဲက မိန့်မှာမူ ဝမ်းသာသော မျက်ရည်ဥကြီးများ မျက်လုံးအိမ်မှ လိမ်၍ ဆင်းကြသည်ကို အင်္ကျီလက်ဖျင်စဖြင့် ခဏခဏ တားဆီးရသောကြောင့် မျက်လုံးကြီးမှာ ရွဲလျက်ရှိသည်။

ထိုအတွင်း ဥယျာဉ်ထဲသို့ လူတစ်စုစုပြေးလာသည်။ တအုံးအုံးနှင့် မြည်လျက်ရှိသည်။ ‘ပြေးကြဟဲ့’ ဟူ၍ လည်း ကြားလိုက်ရသည်။

ငဘက တဲပေါ်မှ မတ်တပ်ရပ်၍ မျှော်ကြည့်သည်။

“ပုလိပ်တွေ၊ ဆယ်အိမ်ခေါင်းတွေ ချွေးတပ်စုမလိုတဲ့ဟေ့ . . . ” ဟု တစ်ဦးက ညာသံပေးသည်။ မိဖော့က . . . “ခွေးတပ်လို့ ကြားတယ် . . . အိမ်ပေါ်က မဆင်းနဲ့ဦး . . . ခွေးရူးထတာများလား မသိဘူး . . . ” ဟု ဆို၏။

“ဂျပန်ဟေ့ . . . ဂျပန်” ဟု တစ်စုက အော်ပြန်သည်။ မိဖော့က ငဘ ထရန်လိုက်သဖြင့် ဆွဲထားသည်။ သို့ပေမယ့် ဂျပန်သံကြားလျှင် မိဖော့ မပြောနှင့်၊ သိကြားမင်းကြီး နားကင်းနှင့်ဆင်းတားတာတောင် မရနိုင်ပြီ။ ထို့ကြောင့် ငဘလည်း တဲပေါ်က လွှားခနဲ ခုန်ဆင်းလိုက်လေ၏။

ဤသို့ ငဘ ခုန်ဆင်းလိုက်ခြင်းကား အဝီစိငရဲမှ လွတ်အောင် မဟာအဝီစိငရဲသို့ လွှားခနဲ ဆင်းလိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်တိ၏။

အခန်း (၈) လူစားခြင်း

“တစ်ခါဖြင့်ခက်ကြပြီ ကိုသာအောင်ရေ . . . ကျွန်မတို့သားအမိတစ်တွေမှာ သူမှမရှိရင် အကျိုးကြီး နည်း ကရောပေါ့ . . . ကြည့်လုပ်ပေးပါဦး . . . ” ဟု မိဖော့က မျက်ရည်စက်လက်နှင့် ဆယ်အိမ်မှုကို ပြော လိုက်သည်။

“ခက်တာပဲ မိဖော့ရယ် . . . ငါလဲ ဆယ်အိမ်မှုတို့၊ ရာအိမ်မှုတို့ဆိုတာ မလွဲသာလို့ဝင်လုပ်ရတာပါ ဟယ် . . . ငါ ဘာမှ မသိပါဘူး . . . ပုလိပ်တွေနဲ့ဂျပန်တွေ ရွာထဲဝင်လာပြီး မင်းတို့ဆီက ချွေးတပ်အတွက် လူ အစိတ်ပေးရမယ်ဆိုပြီး ငါ့ခေါ်သွားလို့ လိုက်လာတာပဲ . . . မင်းတို့ကို ငါက သတိပေးဖို့ရာမှာ နှင်လင်ကိုက ပုလိပ်တွေရှိရာ ပြေးတာကိုးဟဲ့ . . . ”

“သူလဲ ကျမက ဆွဲထားပါရဲ့ . . . ဂျပန်လို့ကြားတာနဲ့ သွေးရူးသွေးတန်း ဖြစ်သွားတာပဲ . . . အဲဒါ ကြည့်လုပ်ပါဦး . . . ”

“နေဦးဟဲ့ . . . သူတို့နဲ့အတူ ဗမာစကားပြန်တစ်ယောက် ပါလာတယ် . . . အရင်ကတော့ နင်တို့ကွင်း ထဲမှာ သခင်ဥက္ကဋ္ဌဆိုလား၊ ဘာဆိုလားပဲ . . . ”

မိဖော့က ဖြိုးတုပ်များ ဖြစ်နေမလားဟု တွေး၍ပူမိ၏။ သို့သော် ကိုသာအောင် ညွှန်ရာသို့ပင် သွားရချေ မည်။ ဖြိုးတုပ်ပင် ဖြစ်စေကာမူ ခြေသလုံးဖက်သင့်က ဖက်မည်။

ချွေးတပ်မှဂျပန်မှာ ထိုအချိန်အခါတွင် ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းကို ဗိုလ်တဲ ပြုလုပ်ကာ အဖော် ဂျပန်တစ် ယောက်နှင့် တည်းခိုနေသည်။ သူတို့နှစ်ဦးအား ဆေးပေးမီးယူ ခြေသည်းလက်သည်းလုပ်နေရသူမှာ ဖြိုးတုပ်ပင် ဖြစ်သည်။

မိဖော့လည်း ဖြိုးတုပ်ကိုမြင်သော် မျက်နှာချိုသွေးရလေသည်။ ဖြိုးတုပ်က အကြံအောင်သော မျက်နှာထား ဖြင့် . . . “ဘာကိစ္စ လာသတဲ့ဗျ . . . ”ဟု ပြုံးပြုံးကြီး ဆီးမေးသည်။ မိဖော့က . . . “ကိုဖြိုးတုပ်ကယ် . . . ပြီးခဲ့တာတွေ ဘယ်လိုမှ မအောက်မေ့ပါနဲ့နော် . . . ကျွန်မတို့သားအမိတစ်တွေကို ကယ်ပါ . . . ရှင်လဲ ဗမာပဲ ရှင် . . . ကျွန်မတို့ကို ကယ်သင့်ပါတယ် . . . ” ဟု အသနားခံ၏။

မောင်ထင်

ဖြိုးတုပ်က သူကြည့်လုပ်မိမည်ဟု ပြောသည်။ ဗိုလ်ကြီးမာစတာက သဘောကောင်းပါသည်။ ဘာ၌ သား သမီးများရှိလျှင် သားသမီးများက ကိုယ်တိုင်လာ၍ ကျွန်တော်ကျွန်မတို့ အဖေတစ်ယောက်တည်းကိုသာ မှီခိုရပါ သည်ဟု သနားလောက်အောင်ပြောလျှင် လွတ်နိုင်ပါသည်။

မိဖော့က သည်အကြံသည် အကြံကောင်းဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်လိုက်သည်။ သည်လိုဆိုလျှင် မိနီကို ခေါ် လာလျှင် မကောင်းပေဘူးလား။

ဖြိုးတုပ်က အချို့ရှာနေတုန်း ထန်းလျက်အိုးထဲ မှောက်ရက်လဲသည့်အမူအရာကို မိဖော့ မရိပ်မိရအောင် မျှို သိပ်လျက် . . . “ကောင်းသားပဲ . . . ” ဟု ဆို၏။

“ဗိုလ်ကြီး မာစတာက ညနေ ငါးနာရီလောက်ဆိုရင် ထမင်းစားတယ် . . . အဲဒီတော့ ခြောက်နာရီ၊ ခုနစ် နာရီ မှောင်လောက်မှ လာတာပေါ့ . . . ”

မိဖော့လည်း အိမ်သို့ပြန်၍ မိနီကို အကျိုးအကြောင်းပြော၏။ ညနေ မမှောင်တမှောင်တွင် နို့စို့ကလေးကို ခါးထစ်ခွင်တွင်ချကာ မိနီနှင့်အတူ သားအမိနှစ်ယောက် ဖြိုးတုပ်ထံ လာလေသည်။ ဖြိုးတုပ်က သူတို့သားအမိကို ကျောင်းအောက်၌ အစောင့်ခိုင်းထားသည်။ သူကမူကား ဂျပန်တွေနှင့် စကားပြောနေသည်။ မိဖော့က စောင့်ရတာ ခြေသလုံးတောင့်လှပြီဟု ညည်း၏။ မိနီက . . . “အမေရယ် . . . ဒီလောက်မှောင်မှ ဟန်ပျံ့မလား . . . ကျွန်မ ဖြင့် ရင်ထဲက ဖိုနေတာပဲ . . . ” ဟု မဦးမရွတ်ပြော၏။

မိဖော့က သည်တော့မှတော့မိသည်။ အချိန်မရှိတုန်းမှာ ဂျပန်ဆီရောက်လို့ ဂျပန်က သမီးကိုဆွဲထားလျှင် ဘယ်နှယ်နေမလဲ။ ဪ . . . လယ်သမားသားသမီးဆိုတော့ အနှိပ်စက် တယ်ခံရပါကလား။ သည်လောက်လဲ ဖြစ်နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူးလေ။ ငါ အရှိသားပဲ။ ကိုငါတို့ဖို့က အင်မတန် အရေးကြီးတယ်။ အဖမ်းခံရတုန်းက သူ့မျက်နှာလေးက သေလို့၊ ကင်းဂါတ်မှာ ချုပ်ထားတာ မြင်ရပြန်တော့လဲ မျက်နှာငယ်ကလေးနဲ့။ ဟယ် . . . နတ်ကောင်းနတ်မြတ်တွေ အရှိသေးသားပဲ။

“အမေရယ် . . . ကျွန်မတော့ သိပ်စိတ်လေးတာပဲ . . . ” ဟူသော မိနီ၏စကားသည် မိဖော့၏ နှလုံးသားတို့ကို ဆွဲ၍ ဆောင်လိုက်၏။

“ဒီလောက်တောင် ဖြစ်လှတယ် . . . သမီး . . . ထထ . . . သွားမယ် . . . ” ဟု မိဖော့က ကောက်ကာ ငင်ကာပြောလိုက်၏။ သားအမိနှစ်ယောက် ထလိုက်၏။ လှေကားမှ ကျွဲကျွဲမြည်သံကြားပြီး ဘွားခနဲ လူတစ်ယောက် ပေါ်လာသည်။ မိဖော့တို့သားအမိ တစ္ဆေအခြောက်ခံရသလို ခေါင်းနားပမ်းကြီးသွားသည်။ လူကို သေချာစွာကြည့်သော် ဖြိုးတုပ်ဖြစ်နေသည်။ သူ့ပါးစပ်က ဆာကေးနဲ့လှိုင်နေသည်။

မိဖော့က သမီးလေးလက်ကို တုတ်ဆွဲပြီး ကျောင်းအောက်က ထွက်ပြေးမည်ပြု၏။

“ဟဲ့ . . . ဒါ ဘာလုပ်တာလဲ . . . ဟင် . . . နင်ဒီလိုလုပ်ရင် ဂျပန်တွေစိတ်ဆိုးလို့ တစ်မျိုးလုံး သေ ကုန်လိမ့်မယ် . . . လာ . . . မိနီ . . . နင့်အဖေ အောက်ကစောင့်နေလိမ့်မယ် . . . ခဏကြာရင် ပြန်ရမှာပဲ . . . အခု ဂျပန်ကြီးက နင့်အဖေအကြောင်း စစ်ကြည့်မလို့တဲ့ . . . ” ဟု ဖြိုးတုပ်က ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် မိနီ လက်ကို ဆွဲကာ ကျောင်းပေါ် တက်သွားလေ၏။ မိဖော့ကား ကျောင်းအောက်တွင် အမှောင်ကိုအတော်ပြုကာ ကျန်ခဲ့ လေ၏။

တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော်၊ ကောက်လှော်စားသော ရာသီတွင် ကောင်းကင်ပြင်၌ မိုးရိပ်တိမ်ရိပ်နှင်းရိပ် ကလေးတွေက မကင်းသေး။ လကလည်း ကွယ်ဖို့ သုံးရက်မျှပဲ လိုတော့သည်ထင်။ ရွာတန်းရည်ကြီးမှလည်း ခေတ်

မောင်ထင်

၁၁

ပျက်ကြီးတွင် ရေနံဆီအောင် မထွန်းရသေးသောကြောင့် အလင်းရောင် တစ်ချက်မျှ မထွက်။ ထို့ကြောင့် လောက ဓာတ်တစ်ခွင်လုံးမှာ အမှိုက်အတိသာလျှင် ဖြစ်တိ၏။

အချိန်သည် ပက်ကျိကဲ့သို့ တရွေ့ရွေ့တွားသွားနေသည်။ ကျောင်းပေါ်မှ ပုလင်းသံဖန်ခွက်သံများ ကြားရ ၏။ တစ်ချက်တစ်ချက် ကြမ်းကြားမှ အလင်းရောင်တစ်ခု အမျှင်တန်းပြီး အောက်သို့ထိုးစိုက်ကျလာ၏။ သို့သော် အမှိုက်ကို မတိုးနိုင်သဖြင့် ဖြုတ်ဆို ရုပ်သိမ်းလိုက်၏။ မိဖော့စိတ်ထဲ၌ မှန်အိမ်ကို အခန်းတစ်ခုထဲ ဆွဲသွင်းလိုက်ပြီ ဟု ထင်၏။ ဖိနပ်သံများ ထိုအခန်းဆီသို့ လျှောက်သွားသည်ကို ကြားရ၏။ ကြမ်းပြင်ပေါ်ကို ရုပ်ရုပ် ရုပ်ရုပ်နှင့် ဆုတ်ဆိုင်းဆိုင်း လျှောက်သံဖြစ်၏။ ဂျပန်စကားပြောသလိုလို တိုးချည်တစ်ခါ ကျယ်ချည်တစ်လှည့်၊ သို့သော် စကား လေးလုံးမကွဲ။

အမှောင်ထုသည် ပို၍ကြီးမားလာ၏။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းလည်း အမှောင်ကို လည်ပင်းဖက်ကာ အဖော်လုပ်၍ ပါလာ၏။ စကားသံများ စဲသွားလေပြီ။ အခန်းမှလူတစ်ယောက် ထွက်လာသောခြေသံ ကြားရ၏။ သင်းတို့ ငါ့သမီး လေးကို ဘာများလုပ်နေပါလိမ့်မလဲ။ မိဖော့စိတ်ထဲ ရိုးတိုးရွာ ဖြစ်လာ၏။ လှေကားမှ ခြေသံမကြားအောင် တက် ကြည့်၏။ ဟိုက် . . . ကိုယ်ကျိုးနည်းရချည့်။ လှေကားဝက တံခါးကလဲ ကန့်လန့်ထိုးထားပါလား။ မိဖော့က တစ်ဖန် လှေကားမှ ခပ်သုတ်သုတ်ဆင်းပြီး အသံကြားရာ အခန်းအောက်မှနေ၍ နားစွင့်ပြန်၏။

ကျိုးကျိုးကျိကျိ ဖြည့်သလိုလို၊ ဗရုန်းဗရင်းနှင့် ရုန်းသံကန်သံကျောက်သံလိုလို မသံမကွဲက မိဖော့၏ စိတ် ကို မခံချိမခံသာ ကလိလိုက်သည်။ အသံဗလံတို့မှာ ခေတ္တအနားယူကြပြန်၏။ ညည်းသံလေးတစ်ခု ဟီးဟီးနှင့် ပေါ် ထွက်လာပြန်သည်။ ငိုသံလား၊ ရှိုက်သံလား။ မိနီငိုရင် ဒီလို ငိုတတ်တာပဲ။ အမလေးတော်၊ တကတဲ၊ တအိအိနဲ့။ အသံကတော့ မိနီအသံပါပဲ။

“ငါ့သမီးလေးကတော့ လူဖြစ်ရုံးပါပြီ . . .” ဟု စိတ်ထဲက ကျိတ်၍အော်လိုက်ပြီး ခေါင်းပေါ်မှပုဝါကို အသာယူ၍ မျက်ရည်သုတ်၏။ ခါးထစ်ခွဲထားသော ကလေးက အဲ့အဲ့နှင့်မြည်၍ လှုပ်လိုက်သဖြင့် သူ့အသံမထွက် အောင် ကျွတ်ကျွတ် ကျွတ်ကျွတ်နှင့် ညည်းကာ ကလေးကို ချောသိပ်၏။ ထိုအတွင်း ဖိနပ်သံ တစ်ဂေါက်ဂေါက်နှင့် နံးချည့်ပြီး ဒရုတ်ဆွဲလာသောအသံတစ်ခု အခန်းဆီမှ လှေကားပေါက်ဆီသို့ရောက်လာ၏။ ဂျပန်နှစ်ယောက် စကား ပြောနေကြသည်ကို ကြားရသည်။

ဂလောက် ဂလောက်ဟု အသံတစ်ခု ထွက်လာပြန်သည်။ အပေါ်သွားတာလား။ ဟာ . . . မဟုတ်သေး ဘူး။ ကရားထဲက လက်ဖက်ရည်ကြမ်းကို ပန်းကန်လုံးထဲထည့်သံပဲ။ ထို့နောက် ဖိနပ်သံတဂေါက်ဂေါက်နှင့် လှေ ကားဘက်ဆီမှ အခန်းဘက်ဆီသို့ ဂျပန်တစ်ယောက် ထွက်သွားသည်ကို ကြားရပြန်သည်။ သူ့ခြေသံက စောစောက ခြေသံနှင့် မတူ။ ခပ်သွက်သွက်ပဲ။ ဘုရား . . . ဘုရား . . .။

မိနီအပေါ်အခြေတည်၍ လယ်သမားလင်မယားနှစ်ဦးတို့သည် လောကနိဗ္ဗာန်ကြီးကို စိတ်ကူးတွင် ဖန်ဆင်း ခဲ့ကြသည်။ မိနီကို လင်ပေးစားပြီးလျှင် သမက်ကို အားတစ်ခုပြုကာ လင်မယားနှစ်ဦး အိမ်ခေါင်းရင်းက အမြိုင့် သားထိုင်၍ အနားယူရတော့မည်။ သို့သော် သမက်ကလေးရတာနှင့်ပဲ တစ်သက်လုံးအငြိမ်းစားနေဖို့ ကြံရွယ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ခေတ်ပျက်ကြီးထဲမှာ ဒုက္ခသုက္ခတွေ့များလှတော့ ခဏတဖြုတ်လောက် အနားယူဖို့ပါပဲ။ တကယ်ဆို တော့ သမက်နှင့် သမီးတို့အတွက် ဦးသာဂေါင်ဆီက လယ်တစ်ပွဲထပ်ငှားပြီး နှစ်ဦးပြိုင်တူ လုပ်ကြမှာပဲ။ ညည်လို ဆိုလျှင် တစ်နှစ် စပါးနှစ်ရာ ပိုမည်။ စပါးနှစ်ရာဆိုလျှင် အဖျင်းဆုံး ငွေနှစ်ရာ။ ဆယ်နှစ်ကို ငွေနှစ်ထောင်။ အဲသည် ငွေနှစ်ထောင်နှင့် လယ်တစ်ပွဲ ထပ်ဝယ်လိုက်လျှင်။

လေသံက ရဲ့ရဲ့ ရဲ့ရဲ့ ဖြည့်လိုက်သည်။ မိဖော့ခေါင်းပေါ်က ဂျပန်ကလည်း ဟဲဟဲ ဟဲဟဲ ဟု ရယ်လိုက် သည်။ ရှိုက်သံမှာ ပိုမို ထင်ရှားလာသည်။ မိနီရှိုက်ပုံနှင့်တော့ တထေရာတည်းပဲ။

မောင်ထင်

၁၁

“ဟုတ်ပါပြီ . . . ငါ့သမီးလေးတော့ ရေတိမ်နစ်ရပါပေါ့လား . . . အမယ်လေး သမီးရဲ့ . . . ဝဋ်ရိုသမျှ ခံရပါပကော . . . ” စသည်ဖြင့် အသံထွက်မိမှ မထူးတော့ဘူးဟူသောအနေဖြင့် အားပါးတရ ငိုလေ၏။

လှေကားမှ ခြေသံပြင်းပြင်းနင်း၍ လူတစ်ယောက် ဆင်းလာ၏။

“ဟဲ့ . . . ဟဲ့ . . . မိဖော့ရဲ့ . . . ဘာဖြစ်တာလဲ . . . ”

“အမလေး တို့ဗမာကြီးရဲ့ . . . သခင်ကြီးရဲ့ . . . ကိုဖြိုးတုပ်ကြီးရဲ့ . . . ကျုပ်သမီးလေးကို တော်တို့ ဘယ်နှယ်လုပ်နေကြတာတုံး . . . ဟီး . . . ဟီး . . . ”

“အို . . . ကိစ္စမရှိပါဘူး . . . ခင်ဗျားသမီးကို လက်ဖျားနဲ့တောင် မတို့ပါဘူးဗျ . . . ဗိုလ်ကြီး ကြားရင် သေကုန်ပါလိမ့်မယ် . . . ”

“အမလေး . . . သေသေ . . . ကျုပ်သမီး ရေတိမ်နစ်တဲ့နောက်တော့ မထူးပါဘူး . . . မှန်း . . . ဖယ် . . . ကျုပ်ကိုယ်တိုင် တက်ခေါ် မယ် . . . ”

ဖြိုးတုပ်က လှေကားရင်းမှ လက်ကာ၏။ မိဖော့က အတင်းရုန်းတက်ရန် ကြိုးစား၏။ နှစ်ဦးသား ဗလုံး ဗထွေးဖြစ်နေခိုက် တဘက်ကလေးကိုမြဲ၍ ဗိုသီဖတ်သီဖြင့် ကလေးမငယ်တစ်ဦးဆင်းလာ၏။ ဝိုးတိုးဝါးတား မထင် ရှားသော ကလေးမက . . . “လာ . . . အမေ . . . ” ဟုခေါ်ကာ မိဖော့လက်ကိုဆွဲ၏။

“အမလေး . . . သမီးလား . . . မိနီ . . . လုံမလေး . . . ”

မိနီက ဘာမှ ပြန်မပြော။ ဖြိုးတုပ်လက်က လွတ်အောင် မိဖော့ကို ကဗျာကသီဆွဲ၍ ဥယျာဉ်ဘက်ဆီသို့ စိတ်မှန်းနှင့် ထွက်ခဲ့၏။

လမ်းတွင် မိနီက မိဖော့ကို ဖက်၍ငိုသည်။ မိဖော့ကလည်း မိနီ၏ပုခုံးပေါ်တွင် သူ့မေးကို မှေး၍တင်ပြီး လျှင် ရှိုက်ကာရှိုက်ကာ ငို၏။

“ဘာဖြစ်လာတာတုန်း သမီးရဲ့ . . . ” ဟု အော်၍ မေးလိုက်ချင်၏။ မေးကား မမေးရက်။ ပုစွန်ဆိတ် ကလေးလို ခုန်နေသော မိနီ၏ရင်ကလေးကလည်း “မမေးပါနဲ့တော့ အမေရယ်” ဟု ပြောကာ ဟန့်တားနေဘိသ ကဲ့သို့။ မိနီ၏ ရွေးပြန်နေသောကိုယ်ခန္ဓာမှ မပြယုတ်ပြယ်ဖြစ်သော “ဆာကေး” နဲ့ကလေးကလည်း မမေးခင်ကပင် လျှင် အဖြေမှန်ကို ပေးနေသည့်ပုံပမာ။

အို . . . အဆွေ နတ်ကောင်းနတ်မြတ်တို့၊ သင်တို့ကို ယုံစားမိ၍ ငါးပါးကြီးမှောက်ရချေပြီတကား။ အလင်းရောင်နှင့် ပန်မစားတော့ပြီဖြစ်သော ကံဆိုးမသားအမိနစ်ယောက်မှာ အမှောင်ကိုခိုကာ ဥယျာဉ်သို့ ပြန်ကြ လေ၏။

အိမ်၌ ကလေးတွေချည်း ထားပစ်ခဲ့ရသည်။ မိနီအောက် ကျွဲကြီးမှာ ကလေးချောတတ်သည်။ သို့သော် မိဖော့တို့သားအမိ သွားသည်မှာ အတန်ကြာသောကြောင့် နို့ရိုက်လေးထက် အကြီးက . . . “အမေရေ . . . အမေ ရေ . . . ” နှင့် တ၍ ကျယ်လောင်စွာငိုနေသည်။ သို့သော် တစ်ယောက်သောသူက ကျနစွာ ကလေးချောနေ သည်။

သားအမိနစ်ယောက် တဲပေါ် အပြေးကလေးတက်သွားသည်။ ကလေးချောနေသူမှာ ချက်ကြီးဖြစ်နေသည် ကို တွေ့ရသောအခါ နှစ်ဦးသား မျက်နှာအမ်းသွား၏။ ရင်ထဲတွင် ဆို့သွား၏။

မောင်ထင်

၁၁

မိဖော့က နို့စို့ကလေးကို အခန်းထဲသွင်း၍ အရင်သိပ်သည်။ ပြီးမှ ငိုနေသောငဝက်ကို ချက်ကြီးလက်မှယူ၍ အခန်းထဲသို့သွင်း၏။

မိနီကား မီးဖိုချောင်ဝတွင်ထိုင်ကာ ချက်ကြီးကိုကြည့်ရင်း မှိုင်းလျက်နေမိ၏။ ချက်ကြီးက ဘယ်သူ့အရင်စ၍ စကားပြောမည်ကို စောင့်စားကြည့်နေဟန်တူ၏။ သို့သော် ကြာကြာမစောင့်နိုင်သည့်အတူတူ ငါကပဲ စပြီး စကားပြောလိုက်မှပဲဟူသော အကြံဖြင့် ခါးပန်းပေါ် ခြေပစ်၍ထိုင်နေရာမှ ထပြီးလျှင် ဆီမီးခွက်နားကပ်၍ မီးညှိ၏။ ညှိရင်း မိနီဘက်သို့ ဖျက်ဆန်ကို ဖျက်လုံးထောင့်တွင်ကပ်၍ မိနီကို ခိုးကြည့်မိ၏။

အလို . . . မှိုင်းလိုပါကလား။ စောစောကလည်း ဂျပန်တွေဆီသွားတယ်။ အချိန်မတော်မှလည်း ပြန်လာတယ်။ ဖျက်နာကလည်း မကောင်းဘူး၊ ငါကတော့ ဝမ်းသာစရာသတင်းကြီး ပို့မလို့လာတာပဲ။ ချက်ကြီးက သို့လော၊ သို့လော ယုံမှားတွေးတောကာ သူ့စိတ်ထဲ ချီတုချတု ဖြစ်နေသည်။

ဆဲလေးတို့နှင့် ကိုချက်ကြီး၏ပါးကို မီးရောင်ဟပ်နေသည်မှာ ကျက်သရေရှိလှသည်။ ကြည့်လို့ မဝနိုင်ပါတကား။ သည်လိုချည် တသက်လုံးကြည့်နေရလျှင် လောကကြီးဟာ ပျော်စရာကြီးပေါ့။ ခုတော့ သည်လို မဟုတ်ဘူးနော်။ သူကတော့ နေ့လည်ကပြောလိုက်တဲ့စကားအရ ဝမ်းသာအားရလာပြောတဲ့ လက္ခဏာပဲ။ နို့ပေမယ့် မိနီကလေး ရှုလို့မဝနိုင်တဲ့ ကိုချက်ကြီးရေ . . . ဒီတစ်ခါတော့ လွဲပြီ။ ကျွန်မလေ . . . ကိုချက်ကြီးနဲ့ မတန်တော့ပါဘူး။

ချက်ကြီးပါးစပ်မှ ဆေးပြင်းလိပ်တို့မှာ လွတ်ထွက်သွားသည်။

“မိနီ . . . ဘာတွေ ပြောနေတာလဲ . . . ” ဟု ချက်ကြီးက အနားကပ်၍ မေးသည်။ မိနီက သည် တော့မှ သူ့အတွေးနှင့်သူ တွေးနေရာမှ ပါးစပ်က လွတ်ခနဲထွက်သွားသည်ကို သိရသည်။ သိရတော့မှ ရှိုက်ကြီး ငင်ကြီး ငိုလိုက်သည်။

ချက်ကြီးသည် မိနီ၏ ရှိုက်သံသိုသံတို့အကြားမှ ဆောင့်၍ဆောင့်၍ ထွက်လာသော စကားတို့ကို မလှုပ်မယှက် နားထောင်နေရသည်။ ပထမတစ်ခွန်းလောက်က အသည်းဖျားကို အပ်နှင့်ဆွလိုက်သလို၊ နောက်တစ်ခွန်းက အသည်းထဲ ကျွဲဝင်ခတ်သလို၊ နောက်ဆုံးတစ်ခွန်းကျတော့ အသည်းထဲ ကျွဲတစ်အုပ်လုံးဝင်သွားကရော ထင်ပါရဲ့၊ ရင်ကို မနည်းကြီး မထားရသည်။

တောသူဆိုတော့ စကားပရိယာယ် မသုံး။ ပရိယာယ်ဆိုတာဟာ လိမ်တာဖြစ်သည်။ ဟုတ်သလောက် ဖြောင့်ဖွင့်ပြောရတာက အရသာရှိသည်။ တန်ဖိုးရှိသည်။ လူလိုပြီး နုတ်ကြိုက်သည်။ အမှန်ဆိုသည့်စကားမှာ နားမခံသာ။ မခံချင်လို့ရှိလျှင်လည်း လဲသေရုံပေါ့။ ဟုတ်တာတော့ ပြောရမှာပဲ။

“အဲဒါပဲတော့ . . . ကျုပ်တော့ အရင်းအတိုင်း ပြောတာပဲ . . . ကျုပ်ကို တော် ယူချင်မှယူ . . . ကျုပ် ဘယ်လိုမှ မအောက်မေ့ဘူး . . . တော် မယူရင် ကျုပ်လဲ တစ်သက် အိမ်ထောင်မပြုတော့ဘူး . . . ” ဟု မိနီက တုံးခနဲ၊ တိစနဲ ပြောလိုက်သည်။

ချက်ကြီးက ကျောက်ရပ်ကြီး အသက်ဝင်လာသလို ဖြုန်းဆို မိနီ၏ ကိုယ်ကို ဖက်လိုက်သည်။ မိနီတစ်ကိုယ်လုံး ပျောက်သွားအောင် ရင်ဘတ်ထဲ ဆွဲသွင်းလိုက်၏။ မိနီပါးပေါ်မှ တလိမ့်ကောက်ကွေးကျလာသော ဖျက်ရည်တို့ကို သူ့နှာခေါင်းနှင့်လိုမိ၍ အားပါးတရ သိမ်းကျုံးရှိုက်ရှုလိုက်သည်။ မိနီက ခေါင်းကလေးကို မော့၍ပေးသည်။ စပယ်ဖူးကလေးကို မချူးရက်၍ အရိပ်တကြည့်ကြည့်နေခဲ့ရာမှ သူများက ကိုယ့်ထက်ဦးသွားတော့ ကျိတ်မနိုင်ခဲမရနှင့် စပယ်တစ်ရံလုံး၏ အရိုးနှင့်အရွက်ကိုသာ သိမ်းကျုံးပွေ့ပိုက်နေလိုက်ရဘိသကဲ့သို့။

မောင်ထင်

၄၁၁

ချက်ကြီးလည်း ပြုန်းဆို မိနီကို လွှတ်လိုက်သည်။ တောက်ပြောင်၍ အာသာမပြေသည့် ချက်ကြီး၏ ဗျက်လုံးများက မိနီကို အစိမ်းလိုက်ဝါးစားသည်မှာ ချွတ်ချွတ်မမြည်ရုံတမယ်သာ ကျန်သည်။ နောင်တဓဏအဖို့၌ ချက်ကြီးသည် အိမ်ပေါ်မှ လွှားစနဲခုန်ဆင်းကာ မောင်ထင်၌ ပျောက်ကွယ်သွားသည်။ ဖအေအတွက် အရှက်ကို စွန့်ခဲ့ရသည်။ ယခု ချက်ကြီးကို စွန့်ရပြန်ပြီ။ ဘာပဲ စွန့်ရစွန့်ရ ဖအေကြီး လွတ်ရင်ပြီးတာပါပဲ။ စွန့်ရကျိုး နပ်ပါပြီ။

အော် . . . ကံဆိုးလှချည့် မိနီလေး။

နင် သည်လို ပုန်းလျှိုးဝှက်လျှိုးအာဇာနည်အဖြစ်နှင့် မိန်းမတကာတို့ တန်ဖိုးအထားဆုံးအရာကို စွန့်လိုက်သည့်အချိန်မှာ နင့်ဖခင် ငဘသည် ချွေးတပ်သား အစိတ်လောက်နှင့် ဆိတ်ကြီးကုန်းကမ်းက ခွာပါပကော။

>>>

အခန်း (၉) ဂျပန် မျိုးဖြတ်နည်း

ရာဇဝင်ကို ချွေးနှင့်ရေးရမည်ဆိုတော့ ငန်ငြိငြိနေတာပေါ့။ ထို့ကြောင့် ဂျပန်တို့လက်ထက်တွင် ဗမာတစ်တွေ ကမ္ဘာမကျေအောင်ရသော လွတ်လပ်ရေး၏ အရသာမှာ ဘာအဖို့ ငန်ငြိငြိဖြစ်လေသည်။

အကြောင်းကိုဆိုသော် ချွေးတပ်သားများအတွက် ပါးကွပ်ပျစ်တန်းများပေါ်တွင် မနပ်ဘဲနှင့် ပြန်သော ထမင်းပုံကြီးဘေး၌ ဖုန်ဖုန်ရောသော ငပိတုံးများမှာ ဆားပွင့်၍နေလေရာ ချွေးမျှပင်မစားသော အစာကို မနေသာ၍ ဆာဆာနှင့်စားလိုက်တိုင်း ပါးစပ်ထဲတွင် ဆားခွ၍နေသောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။

ထမင်းပျော့ပြကြီးကို အဆာပြေမြို့ရင်း မိဖော့၏မျက်နှာကို ငဘသည် ကွက်ခနဲမြင်မိသည်။ မိနီ၏ကိစ္စကို သတိရမိသည်။ မျက်နှာမဲ့ တောသားလယ်သမား၏ လောကကလေးကို ဖန်တီးလိုက်မည်ဟု စိတ်ကူးမိတိုင်း ထိုလောကကလေးမှာ လေပွေ့မွေ့ရာသို့ လွင့်ပါသွားရှာတော့သည်။ အားကိုးရာ ဘယ်မှာမှ မရခဲ့။ ဗမာပြည်၏ အသက်သည် စပါးဆန်ရေတို့၌ တည်သည်။ လယ်သမားများ ကြီးပွားချမ်းသာမှ လယ်ယာလုပ်နိုင်မည်။ လယ်ယာ လုပ်နိုင်မှ ဗမာပြည်၌ ဒုက္ခိက္ခန္ဓာရဘေးမှ လွတ်မည်။

ထို့ကြောင့် လွတ်လပ်သော ဗမာနိုင်ငံအတွင်း၌ လယ်သမားလောက်တန်ဖိုးမြင့်သော အစာနည် မရှိပြီ။ မဟာမိတ်နိဗ္ဗန်တို့သည် ဗမာ့တပ်မတော်၊ ဗမာလူမျိုးတို့နှင့် လည်ပင်းဖက်ကာ ရင်ပေါင်တန်းလျက် ရှေ့တန်း စစ်မြေ

မောင်ထင်

၆၁

ပြင်မှာ တိုက်ခိုက်နေစဉ် ငါတို့လယ်သမားအပေါင်းတို့သည် ထွန်တုံးတည်းဟူသော လက်နက်ကိုကိုင်လျက် ပြည်တွင်းစစ်မျက်နှာဖြန့်၍နေသည် မဟုတ်တော့လော။ ထို့ကြောင့် စစ်သားတို့သည် အာဇာနည်ဖြစ်သည့်နည်းတူ ငါတို့၏လယ်သမားများ အာဇာနည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဌာနက ဝါဒဖြန့်၍ကောင်း တုံးမှာ သံဖြူဇရပ်စခန်းသို့ မိမိ၏ လယ်၊ ချောင်း၊ သား၊ မယားတို့ကို စွန့်ပစ်၍ မဟာမိတ်နိပုန်တို့၏ သူတစ်ဦးတည်း ကောင်းစားရေး နယ်ပယ်ချဲ့ရန်အလို့ငှာ လယ်သမား ဘာက အချောင် ဝဋ်ခံ၍ နေရလေပြီတကား။

ဘာအဖို့ အလုပ်က ပင်ပန်းသည်မရှိပါ။ တစ်ခါတစ်ရံ ဝါးပိုးဝါးတစ်လုံးကို လူဆယ်ယောက် ဟီးလေးခို၍ ထမ်းရင်းနှင့် တစ်နေကုန်သည်။ မီးရထားလမ်းဟုခေါ်သော ကချော်ကချော် လမ်းမကြီးဘေး၌ ကျောက်စရစ်ခံကာ လေးများကို ဟိုတစ်ဆုပ်သည်တစ်ဆုပ် ပုံရသည်နှင့်ပင် တစ်နေခန်းပြန်သည်။ လယ်သမားတို့ဘာဝ ချွေးကလေးစို လာအောင် အလုပ်လုပ်ရလျှင် ကျန်းမာရေးနှင့်ပင် ညီညွတ်သေးသည်။ ယခုကား ဤသို့မဟုတ်ပြီ။ ဆန်အောက်ကို ကျိုချက်၍ ဆိုခဲ့ပြီးသော ဝါးကွပ်ပျစ်တန်းလျားပေါ်တွင် ပုံကျွေးသည်ကို ချွေးတပ်သားတို့ စားရသည်။ ထမင်းကျွေး ပြီး ရေရှားသည်နှင့် ကွပ်ပျစ်ကို တဖြတ်စည်းနှင့်လှည်းချသည်။ ထိုအပေါ်ကိုပင်လျှင် ထမင်း ထပ်ကာထပ်ကာ ပုံ၍ ကျွေးသည်။ ထမင်းသိုးဟင်းသိုးအနံ့က ဟောင်၍နေသောကြောင့် ယင်တွေ နေရာမလပ်အောင် ထမင်းပုံပေါ်တွင် ဝိုင်းအုံနေကြသည်။ ထမင်းစားကြစို့ဆိုလျှင် ယင်ကောင်များထုထည်၏အောက်သို့ လက်လျှို၍ နှိုက်စားရသည်။ ထိုယင်ကောင်တို့ကြောင့် ဝမ်းဖော၊ ဝမ်းယောင်၊ ဝမ်းကိုက်နှင့် ကာလဝမ်းတို့က ချွေးတပ်သားတို့ကို သံဖြူဇရပ် ဖြတ်လမ်းမှနေ၍ ယမမင်းလက်သို့ နေ့ချင်းညချင်းအရောက် အခမဲ့ပို့ပေးလျက် ရှိသည်။

ချွေးတပ်ဖမ်းပဟေ့ ဆို၍သာ အမိခံလိုက်ရသည်။ ချွေးတပ်စခန်းအတွက် ဘာ ဘာမျှ စီစဉ်မထားရ၊ ခါး တွင်ပါသော အဝတ်သာလျှင် အဖော်ပြုလာခဲ့ရရှာသည်။ အချိန်အခါကလည်း ဆောင်းလယ်ဖြစ်၍ ချမ်းခိုက်ခိုက် တုန်ရသည်။ စောင်းလည်းမရှိ၍ ခေတ်ပေါ်ပုဆိုးကြမ်းကလေးနှင့် ဖွားဘက်တော်ကို မလုံတလုံ ကွေးရသည်။ အအေးဓာတ်ကြောင့် ကွေးရင်းနှင့် စန့်ရသောမသာတို့မှာလည်း တစ်နေ့လျှင် ဘယ်နှစ်လောင်းဟု ရေတွက်၍ပင် လျှင် မရကောင်းချေ။

ငှက်တောခွေးတောဖြစ်၍ ဦးနောက်ထဲသို့ ငှက်ဖျားပိုးဝင်ပြီးလျှင် သေဆုံးကြသူတွေမှာလည်း အနုမတဂ္ဂ ဖြစ်သည်။

ရောဂါဖြင့် မသေကြရသေးသူတိုင်းမှာ ရောဂါဖြင့်သာရှင်၍ နေကြရရှာသည်။ ရေမိုးမချိုးရ၍ ပွေး၊ ဝဲ၊ ယားနာတို့ တစ်ကိုယ်လုံးလွှမ်းသောကြောင့် အနုအဝပကတိ ဖြစ်ကြရရှာသည်။

သည်အထိတွင် တောကြီးမျက်မဲထဲ၌ ကျားစာ ဖြစ်ရသူအပေါင်းလည်း ရှိသေးသည်။ ဆေးဝါးဟူ၍ အရှင်း မမြင်ရ။ ကျေးလက်တောရွာမှ ဆေးစပ်သူ 'ကွန်ပေါင်ဒါ'၊ ဆေးထည့်သူ 'ဒရက်ဆာ' တို့ကို ဆရာဝန်ပါပဲဟု စွပ်စွဲ ပြီး နိပုန်တို့က ချွေးတပ်စခန်းသို့ ဆွဲယူလေ့ရှိသည်။ ထိုသူတို့မှာ ဆရာဝန်လည်းမဟုတ်၊ ဆေးဝါး ကိရိယာတို့ ကလည်း မရှိ၊ မန်းတတ်မှုတ်တတ်သူများလည်း မဟုတ်လေရကား များသောအားဖြင့် လူမမာတို့မှာ သေနေ့မစေ့ပဲ သေကြရရှာသည်။ နေရာထိုင်ခင်းကလည်း ဟန်ပြမှုပင် မရှိလေသောကြောင့် ဝမ်းရောဂါသမားတို့မှာ အိမ်သာကို အိပ်ရာလုပ်ကာ မစင်နှင့်မဟာမိတ်ဖွဲ့ပြီးလျှင် ယင်တပ်၊ ခြင်တပ်တို့ဖြင့် သွေးစည်း၍နေကြလေသတည်း။ ပွေး၊ ဝဲ၊ ဂျွတ်၊ ဒက်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝမ်းဖော၊ ဝမ်းယောင်၊ ကာလနာတို့သည်လည်းကောင်း၊ ငှက်ဖျား၊ ငန်းဖျား၊ ပုလိပ်ဖျားတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဘာအား ကျော်ကာနင်းကာဖြင့် အမျိုးမျိုး နှိပ်စက်ကလူပြုကြကုန်၏။ ဘာက လည်း သင်းတို့ ငါ့ကို အမြန်အသက်ထွက်အောင် လုပ်ပါစေဟု ဆုတောင်းကာ လည်စင်း၍ခံသည်။ သို့သော် ရောဂါကြီးငယ်အသွယ်သွယ်တို့မှာ ဂျပန်ထံမှ ညှဉ်းဆဲနည်းအမျိုးမျိုးကို အတုခိုးပြီးလျှင် ဘာမမျှအား မသေမရှင် ဖြစ်အောင် ကလိကြကုန်၏။

မောင်ထင်

၁၈၁

သူတို့ကိုဖမ်းစက ချွေးတပ်စခန်းတွင် သုံးလမျှသာအလုပ်လုပ်ဖို့ဟု ဆိုသည်။ ယခု သုံးလကကျော် လေးလစွန်းပြီး ငါးလပြည့်ခဲ့ပြီ။ ဘာအဖို့ အသချေယျာကပ် သုံးလေးငါးကပ်လောက် ကြာသည်ဟု ထင်ရ၏။ လူရပ်လည်း ပျက်ပြီ။ မိဖော့ အလွန်နှစ်သက်သော ယောင်တစောင်းထုံးကလေးမှာ ငှက်ဖျားနှိပ်စက်သဖြင့် သင်္ခါရသဘောသို့ ရွေ့လျောသွားပြီဖြစ်ရာ ဘာမှာ ကတုံးနှင့် ငုံးတိတိနေရရှာပြီ။ ခိုင်မာသောမေးရိုးနှင့် တစ်ဆက်တည်းတည်သော ပြည့်ဝစောင်းအံသည့် ပါးစုံတို့မှာ ဘယ်အချိန်က ငဲ့လျှိုးကွယ်ပျောက်သွားခဲ့လေသည်မသိ၊ မြုပ်ချက်သား ကောင်းလှသည်။

ကြည်လင်သော မျက်လုံးတို့မှာ အရောင်မရှိပြီ။ မျက်လုံးလည်း လက်တစ်နှိုက်သာသာလောက် ဟောက်နေပြီ။ ဝဲခြောက်ပေါက်သောလက်မှာ ကိုင်း၍နေပြီးလျှင် ပေါင်ခြံတွင်ခိုနေသော ဝဲစိုတို့ကြောင့် လမ်းလျှောက်လျှင် ကွတတ လျှောက်ရသည်။

ဝမ်းဗိုက်မှာ ဖျဉ်းစွဲသကဲ့သို့ စူထွက်နေသည်။ တစ်ခါတုန်းက သန်မာထွားကျိုင်းခဲ့သောရင်အုပ်မှာ ပြား၍ ကပ်နေပြီးလျှင် နံရိုးပြိုင်းပြိုင်းပေါ်လျက်ရှိသည်။ ပုခုံးသား၊ လက်မောင်းသားစသော ကြွက်သားကြီးတို့အစား ငေါနေသောအရိုးတို့က ဘာ၏ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို မနိုင်တနိုင် ကျားကန်၍ထားရသည်။ တစ်ခါတစ်ခါ မိမိကိုယ်ကို ကသိုဏ်းရှုရင်း ဂျပန်တို့၏ ယုတ်မာသောအကြံကို တွေးမိသည်။ ငါတို့ တိုင်းပြည်လက်ရုံးဖြစ်တဲ့ အလုပ်သမား ယောက်ျားမှန်သမျှ လူစဉ်မမီအောင် အစုလိုက်အပြုံလိုက် ညှဉ်းပန်းတဲ့နည်းပဲဟု ဘာ တွေးမိသည်။

ထိုလောကငရဲမှ လွတ်မြောက်ရန် လမ်းစရာသည်။ လူရိုးလူအဆိုတော့ မဲခိုင်းတွင်ဝင်ပွတ်ပြီး နိုင်အောင် မလုပ်တတ်။ ဘိန်းကုန်ကူးနိုင်ဖို့လည်း မိမိကိုယ်တိုင်က အရင်းရှင်မဟုတ်။ အလွယ်တကူ အရက်ချက်ပြန်တော့လည်း ချွေးတပ်သားချင်း အရင်းရှင်စနစ်ဖြင့် လက်ဝါးကြီးအုပ်သည့်အထဲတွင် မတိုးနိုင်။ မိမိနှင့် တစ်ရပ်တည်းနေ တစ်ရေထဲသောက်တို့က . . . “ပြေးကြရဲ့လား . . . ” ဟု အဖော်ညီသည်။ မိမိက ‘ပိုက်ဆံမရှိ’ ဟု အဖြေပေးသည်။

“ကျုပ် မဲနိုင်ထားတဲ့ငွေတွေ ရှိတယ် . . . မပူနဲ့ . . . ပြေးခါနီးတော့ လက်တို့လိုက်မယ် . . . ”

ထို့ကြောင့် နှစ်ဦးသား လူအလစ်ထွက်ပြေးခဲ့၏။ တစ်လမ်းလုံး လူမိမှာစိုး၍ ကျီးကန်းတောင်းမှောက် နေခဲ့ရ၏။ ဂျပန်တို့နှင့်တွေ့မှာ အလွန်စိုး၏။ မလွဲသာ၍ ရင်ဆိုင်တိုးသည့်အခါ သူတို့ကို စစ်လားဆေးလား မေးမြန်းစုံစမ်းခြင်း မရှိတော့မှ သက်မကြီးကျသွားသည်။ သည်လိုမှန်း စောစောကသိလျှင် စောစောကပြေးရ မကောင်းလားဟုတွေးပြီး ယူကျုံးမရ ဖြစ်မိသေးသည်။ ဤသို့ ပြေးရင်းလွှားရင်းနှင့်ပင် ဘာနှင့် သူ့အဖော်တို့မှာ ရန်ကုန်မြို့ကြီးသို့ ခြေရာချခဲ့ကြလေသည်။

ချွေးတပ်သို့အပို့ခံရစဉ်က ရန်ကုန်၊ ပဲခူး၊ သထုံ၊ မော်လမြိုင်စသော မြို့ကြီးများကို ဖြတ်၍သွားရသည်ဆိုသော်လည်း ဘယ်နေရာရောက်ရောက် ဂါတိဝိုင်းထဲမှပင် မထွက်ရသောကြောင့် မြို့ဆိုသည်မှာ သူရောက်ဖူးသော ခရိုင်မြို့ကလေးနှင့် ဘာမျှမခြားဟု ထင်မိသည်။ ယခုမှ မြို့၏ အနေအထားအကြောင်းကို သေချာစွာ သိသည်။ စိတ်ထဲ၌ ဗမာပြည်ဆိုတာ အကျယ်ကြီးပါကလား။ ဘယ်သွားသွား လယ်ပြင်ကြီးများနှင့် တယ်မြိုင်ပါကလား၊ သည်ကလောက် ကြီးကျယ်မြိုင်ဆိုသော လောကကြီးတွင် ငါတို့လယ်သမား၏ ဖြစ်ထွေမှာ အောက်ကျနေကံကျ ရှိလှချေ၏တကားဟု တရားသံဝေ ယူမိလေသည်။

ရန်ကုန်သို့ဝင်သောအခါ ဘုရားလမ်းဘူတာမှ ဝင်ရသည်။ ရထားတွဲ၌ ငါးပိသိပ်ငါးချဉ်သိပ် လိုက်ခဲ့ရသည်။ ဘူတာမှအထွက် မျှော်ကြည့်ရာ ရွှေတောင်ကြီး မိုးသို့စွင့်၍နေသည်မှာ သူ တစ်ခါတုန်းက အိပ်မက်ဖူးသော ရွှေတိဂုံဘုရားနှင့် တထေရာတည်း တူနေသဖြင့် စိတ်ကြည်နူးမိသည်။ ဘူတာဝမှ ရပ်၍ လက်အုပ်ချပြီးလျှင် အရိုအသေ ပြုလိုက်သည်။ ဖြစ်လေရာဘဝမှာ လယ်သမား ဖြစ်၍မဖြစ်ပါစေနင့်၊ ဓနရှင်ဝါဒကို ဘယ်သူက မကောင်းဘူးပြောပြော ဖြစ်ရာဘဝတိုင်းမှာ ဓနရှင်ဖြစ်ပါစေသော်ဟု ဝမ်းထဲက ကျိတ်၍ ဆုတောင်းလိုက်သေးသည်။ လမ်းမမှနေ၍ ဘုရားကို အာရုံပြုရသည်မှာ အားမရ။ တိုက်ကြီးတာကြီးတွေကို ငေးမျှော်ကြည့်ရင်း ဘုရားတက်ဦး

မောင်ထင်

၁၁၁

မည်ဟု ကြိုလိုက်၏။ ပါလာသောအဖော်ကို တိုင်ပင်ရာ လောလောဆယ် တည်းဖိုခိုဖို့ နေရာရှာရန်နှင့် အိမ်ပြန်ရန် အတွက် လှေသင်္ဘောတို့အသွားအလာကို စုံစမ်းရန်က ရှိနေသေးသောကြောင့် ဆွေဘုရား မျိုးဘုရားထံ နက်ဖြန်မှ သွားတော့မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီးလျှင် စမ်းချောင်းဖက်သို့ နှစ်ဦးသား ခြေဦးလှည့်လာကြလေ၏။

လမ်း၌ မော်တော်ကားပျက်၊ မော်တော်ကားစုတ်တို့ တရကြမ်းမောင်းလာသည်ကို ရှောင်ရသည်မှာ အမောပင်။ အလံဖြူ၊ အလံပြာ၊ အလံဝါ၊ အလံစိမ်းတို့ဖြင့် မွမ်းမံခြယ်လှယ်ထားသော မော်တော်ကား အသစ်စက်စက်ကြီးတို့ကလည်း ကျက်သရေ ရှိလှပါပေ၏။ ထိုမော်တော်ကားထဲတွင် အမြို့ငုံသား ထိုင်၍လိုက်ကြသော ‘နားဖာကလော်’ ဒွာဒရာ စစ်ဝတ်တန်ဆာအပြည့်အစုံနှင့် ဆင်ယင်ထားသော ဂျပန်စစ်ဗိုလ်တို့ကို မြင်လိုက်ရပြန်လျှင် ကား၏ ကျက်သရေမှာ ရာခိုင်နှုန်း ကိုးဆယ်ကိုးခန့် လျော့ပါးသွားသည်ဟု ငဘ မှတ်ချက်ချမိ၏။ ရာဇပလ္လင် ခွေးတက်သည် ဆိုသော အဝယဝတ္ထ ပိဏ္ဏတ္တ တို့ကိုလည်း အတော်သဘောပေါက်မိသည်။

တောင်ငူမြောက်ငူ လျှောက်လာ၍ အတန်ခရီးရောက်သော် မြောက်ဘက်ဆီမှ ခွေးအသံလို အသံသဲ့သဲ့ ကြားရသည်။ လမ်းသွားလမ်းလာတို့လည်း လှုပ်လှုပ်ရှားရှားဖြစ်လာသည်။ ထိုအသံနှင့်တစ်ဆက်တည်း တောင်မှ သည်လည်းကောင်း၊ အရှေ့မှသည်လည်းကောင်း၊ အနောက်မှသည်လည်းကောင်း၊ ခွေးအသံအသီးသီးတို့မှာ တစ်နက် ပေါ်ထွက်လာရာ ငဘနှင့် သူ့အဖော်သည် ‘ကမ္ဘာပျက်ခါနီးမှ ယောင်တီးယောင်တ လူဖြစ်ရသော’ သူကဲ့သို့ ဘယ်ကိုသွား၍ ဘာကိုလုပ်ရမည်မသိအောင် ဖြစ်နေကြကုန်၏။ အတန်ကြာမှ ယောက်ယက်ခတ်ဖြစ်နေစဉ် တစ်တစ်ယောက်သောသူက . . . “ဟေ့ . . . ဥဩဆွဲနေတာ မကြားဘူးလား . . . မငံအမေ လေယာဉ်ပျံတွေ လာပြီ . . .” ဟု ချိုသာယဉ်ကျေးစွာ သတိပေးမှ လေကြောင်းအချက်ပေးသည်ဆိုသည်မှာ ဒါပဲကိုးဟု သဘော ပေါက်သွားပြီး နီးရကျင်း၌ ဝပ်နေလေ၏။

လေယာဉ်ပျံသံတို့မှာ သိမိသိမိမြည်၍လာသည်။ ငလျင်တော်လှသံနှင့် ခပ်ဆင်ဆင်၊ မြေပြိုသည် ဆိုသည်မှာ ဒါမျိုးကိုခေါ်သည် ထင်ပါရဲ့။ အသံကြီးကိုက သေမင်းခေါ်သံကြီးနှင့် တူလိုက်လေ။ စဉ်းစား၍ကောင်းတုန်း ဝရမ်း၊ ရွှံ၊ ဂလောင်၊ ဂလောင်မြည်သော ဗုံးများသည် သိကြားမင်း၏ဝရမိန့်လက်နက်စံချိန်ကို ချိုးရန် ကောင်းကင်မှ စိုက်ဆင်းလာသည်။ ငဘက သည်တစ်ခါမှပဲ ကိစ္စချောတော့မည်ဟုအောက်မေ့ပြီး မကြာမီ တောသား လယ်သမား ဘဝမှ ဝဋ်ကျွတ်ရမည်ဖို့ ဝမ်းပင်လျှင် သာလိုက်ရမလိုလို ဖြစ်သွားသေးသည်။ ဝန်းဟူ၍မြည်သော ဗုံးသံ ကြားရပြန်တော့လည်း ကယောင်ကတမ်းဖြင့် သမ္ဗုဒ္ဓေကို ရွတ်မိသေးသည်။ ဝဋ်ကျွတ်ချင်၏ ဆိုသော်လည်း သေရမှာတော့ အကြောက်သား။

ဝုန်းသံများ ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ ကြားရ၏။ ကြားရတိုင်း ကြားရတိုင်း ငဘ သူ့ရင်ဘတ်ကို စမ်းကြည့်ပြီး စတုမဟာရာဇ်၊ တာဝတိံသာ၊ မာယာ၊ သုတိံသာ၊ နိမ္မာနရတီ၊ ပရိနိဗ္ဗိတ၊ ပသဝတီဟူသော နတ်ပြည်မြောက်ထပ်တွင် ဘယ်အထပ်ရောက်နေပြီနည်းဟု တောင်မြောက် မျှော်ကြည့်မိသေးသည်။ ခေါင်း၊ ကိုယ်၊ ခြေ၊ လက်တို့ကို စမ်းသပ်ကြည့်ပြီးမှ ခန္ဓာကိုယ်နှင့်အသက် လင်မှတ်မှတ်သားမှတ်မှတ် ပေါင်းလျက်ရှိနေသေးသည်ဟု တွေ့ရမှ ကိုယ့်ကိုယ်ကို စိတ်ချမိသည်။

အသံလည်းစဲ၊ မီးခိုးလုံးများလည်း တက်လာသည်။ မီးသတ်စက် ခေါင်းလောင်းသံများ ကြားရ၏။ တွင်းထဲမှ မထွက်ဝံ့သေးသော်လည်း လေယာဉ်ပျံသံနှင့်ဝေး၍ အရဲစွန့်ကာ ခေါင်းပြုကြည့်၏။ ဓာတ်သိဖြစ်သော (ဝါ) မသိတတ်၍ ကြောက်ရုန်းမသိသော မြို့သူမြို့သားအချို့တို့မှာ ဗုံးကျင်းထဲမှထကာ ကိုယ့်လမ်းကိုယ်သွားလျက် ရှိကြ၏။ ငဘကလည်း ဖုတ်ဖက်ခါ၍ ထပြီးလျှင် . . . “ကဲ . . . ကိုယ့်လူ . . . သင်္ဘောဆိပ် အရောက်သာ ပြေးကြဦး . . .” ဟု အဖော်ကိုတိုင်ပင်၏။ နှစ်ဦးသား သဘောတူညီချက်ဖြင့် ညောင်ပင်လေးဆိပ်သို့ ရောက်သော် ဥဩဆွဲသံကြားရပြန်၍ ဝုန်းအောင်းရန် ကျင်းရှာကြရပြန်၏။ အနီးအနားရှိလူများက လေယာဉ်ပျံရန်မှ ကင်းလွတ်သည့် အချက်ပေးခြင်းမျှသာဖြစ်ကြောင်း ပြောပြတော့မှ ခပ်ရှက်ရှက်နှင့် စိတ်အေးရတော့သည်။

မောင်ထင်

၁၈၁

ထိုညအဖို့ ဘုန်းကြီးလမ်း ကစောဆိုင်ရှေ့တွင် ဂေါ်ရင်ဂျီ၊ အူရယာစသော ကုလားများနှင့် ရောနှောကာ တစ်ညအိပ်ပြီးနောက် မိုးလင်းသည့်အခါ ပထမဆုံးထွက်သောသင်္ဘောနှင့် ရန်ကုန်မြို့ကြီးမှ ခွာထွက်၍ လာခဲ့လေသည်။

အင်း . . . ဓနုရှင်တို့ တည်ထောင်တဲ့လောကဆိုတာ တယ်ကြောက်စရာကောင်းပါလားကရီး။ စောစောက မေ့ပြီး ဓနုရှင်အဖြစ် ဆုတောင်းမိသည်။ ဘုရားထံ 'ဘွာ' ခတ်လို့မှ ရပါဦးမလား။ မဟာဂရုဏာတော်ကြီးမားသော ဘုရားရှင်သည် ငါလိုတောသားမျိုး စကားမှားတာကို ဗွေမယူတန်ကောင်းပါဘူး။ သို့သော် လိုလိုမယ်မယ် ပြန်ပြီး ဆုတောင်းဦးမှပဲ။

ဆိပ်ကမ်းကခွာသော် ရွှေတောင်လိုမိုးမောက်၍ တင့်တယ်စွာ စံပယ်လျက်ရှိသော လေးဆူခါတံပုံ ရွှေတိဂုံ စေတီတော်မြတ်ကြီးအား အဝေးမှ ငဘ ထင်လင်းစွာ ဖူးမြော်ရလေ၏။ ထို့ကြောင့် သင်္ဘောပေါ်မှ ရသမျှ နေရာလေးကို ကုတ်ခြစ်ပြီးအရလုကာ ဘုရားရှင်အား ကန်တော့လိုက်လေ၏။ ပါးစပ်ကလည်း တိုးတိုးရွတ်၏။ သူရွတ်သည့်အချက်ကား ပထမဆုတောင်းကို ပြင်ဆင်ချက်အဆိုသွင်းခြင်းမျှသာ ဖြစ်၏။ ထိုပြင်ဆင်ချက်မှာလည်း ဒုတိယဗွီ ဆုတောင်းသည့်အချိန်မှစ၍ အတည်ပြုပါရန် ဘုရားရှင်အား လေးနက်စွာ ပန်ကြားခဲ့လေသည်။

လမ်းခရီး၌ လေးငါးရက်မျှကြာသော် ဆိပ်ကြီးကုန်းရွာသို့ ရောက်လေသတည်း။

တောရွာ၌ ညနေခုနစ်နာရီကျော်လျှင် အချိန်မတော်ဟု ယူဆသည်။ ငဘ ရွာပြန်ရောက်ချိန်မှာ ည ၁၀ နာရီသာသာဖြစ်ရကား အလွန်ပင် အချိန်မတော်တော့ပြီ။ ထို့ကြောင့် မိဖော့တို့သားအမိနေထိုင်ရာ ဥယျာဉ်သို့ အပြေးအလွှားသွားလိုလှသော်လည်း လမ်း၌ ကင်းသမားအသီးသီး၏ အစစ်အဆေး အမေးအမြန်း ခံနေရ၍ တော်တော်နှင့် အိမ်ရောက်နိုင်။ အိမ်ရောက်ပြန်ပါကလည်း သည်အချိန်ရှိက မိဖော့တို့သားအမိ အိပ်မောကျနေကရော့ပေါ့။ ဟင် . . . နို့ပေမယ့် ဥယျာဉ်ဝင်းတံခါးဝက လှမ်းကြည့်လိုက်ပါ။ အိမ်သားတွေမအိပ်သေးတဲ့အပြင် မိန်းမတွေကလည်း များလှချည်။ ဘာများ လုပ်နေကြတာတုန်း၊ မိဖော့ မမာလို့လား။ လင့်စိတ်နဲ့ မီးယပ်ဝမ်းများ ပြန်ဖြစ်နေလေရောသလား။

မိန်းမတစ်တွေရယ်သံ ကြားလိုက်ရသည်။ မိဖော့အသံလည်း ရောနှော၍ ပါလာသည်။ အင်း . . . တန်တော့၊ ချက်ကြီးနဲ့မိနီကိစ္စဟာ ခုမှပဲ ပြီးမြောက်တော့သည်။ နေရာကျလိုက်လေကရီး။ သားသမီးတွေ စုစုဝေးဝေးနဲ့ ယခုလို အိမ်ပြန်ရောက်တော့လည်း လယ်သမားစည်းစိမ်ဟာ တယ်လိုပင် အရသာထူးပါကလား။

ဝင်းတံခါးကို အသံမကြားအောင် အသာဆွဲဖွင့်၏။ ဝင်းတံခါးဆို၍ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် မမှတ်သင့်။ ခြံတိုင်နှစ်တိုင် အလယ်ဖောက်ပြီး ကြသောင်းဝါးလျှို၍ထားလေရာ စင်စစ်တော့ သည်လိုတံခါးမျိုးကို အသံမကြားအောင် အသာဆွဲဖို့မလို။ ငဘက သူမယားကို သူရောက်တာမသိစေပဲ ပြန်းစားကြီး အံ့အားသင့်အောင် လူယောင်ပြချင်သည့်စောက် မွန်သွား၍ အသာဆွဲဖွင့်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သူ့အိမ်ဘက်ဆီကို လျှောက်သည်၌ပင်လျှင် ခြေဖဝါးကို ဖော့၍ နင်းသည်။ အိမ်နားရောက်ပြန်တော့ သောက်ရေအိုးစင်အနားမှာ မှောင်ရိပ်မိုးပြီး အရိပ်အဆင် ကြည့်သည်။

အပြင်မှာ မိန်းမလေးငါးယောက် ဆေးပေါ့လိပ်သောက်ရင်း သူများအတင်းတွေ ထိုင်ပြောနေကြသည်။ မိနီအိပ်ခန်းမှာ မီးထွန်းထားသည်။ ခေါင်းရင်းဘက်၌ ကလေးများ စီ၍အိပ်နေသည်။ စကားပြောနေသော မိန်းမအစုထဲမှ တစ်ယောက်က ကလေးတွေခြင်မကိုက်အောင် ယပ်ခတ်ပေးနေသည်။ အခန်းတွင်းမှ အသံတစ်ခု ထွက်လာသည်။

“ဘယ့်နယ်ကွယ် . . . ဒန့်ဒလွန်မြစ်သွေးသောက်လို့မှ မရဘူးဆိုတော့ ညည်းဟာက မဟုတ်သေးပါ ဘူး . . . ကြောက်ကြောက်နဲ့ မသောက်ပဲ ထားရောသလားအေ့ . . . ” ဟူသော မိန်းမကြီးတစ်ယောက်၏ အသံ ဖြစ်သည်။

မောင်ထင်

၁၈၁

အသံသဲ့သဲ့ကလေးက တစ်ခွန်းနှစ်ခွန်း ပြောလိုက်သည်။ ငဘ ကောင်းစွာ မကြားရ။ သို့သော် မိနီအသံ ကို ကျက်မိသည်။

ငါ့သမီး ဘာများဖြစ်ပါလိမ့်ဟု စိတ်ထဲက ထင်ကနဲလေးသွားသည်။

“နင်းချလဟဲ့ . . . နင်းချ . . . ဘယ့်နယ်တော် လက်သည်လုပ်လာတာ အနှစ်သုံးဆယ်ရှိပြီ . . . ဒီလို အခက်အခဲမျိုးကျရင် ကျုပ်လုပ်ပေးလိုက်တာချည့်ပဲ မှတ် . . . ”

ဘယ့်နယ် . . . ဘယ့်နယ် . . . အလို . . . အလို . . . ချက်ကြီးနဲ့ နေရာကျမယ့်ကျတော့လည်း ဒီအခြေတောင်မှ ရောက်နေပြီလား။ မဟုတ်သေးပါဘူး။ ငါ ချွေးတပ်မှာနေခဲ့တာ ခြောက်လမှ မပြည့်ပဲ။

“အမယ် . . . မိဖော့ရယ် . . . ဂျပန်လက်ထက်ကျမှ နေရာမကျဘူးဆိုရင် ကျုပ် ဘာခံမလဲတော့ . . . ညည်းလဲ အသိသားပဲ . . . ဟို ပင်စင်ရစာသင့် သမီးလေးတုံးက သူ့အဖေက သဘောမတူဘူးဆိုလို့ ခုနှစ်လ ကျော်ပြီ . . . မွေးမယ်ဆို မွေးနိုင်ပြီပေါ့ . . . နို့ပေမယ့် ကောင်မလေးယောက်ျားက ဘုန်းကြီးလူထွက် အသက် လေးဆယ်ကျော်ရှိ ရှက်သလေးဘာလေးနဲ့ ကျုပ်ကို အလုပ်ခိုင်းဖို့ လာခေါ်တာကလား . . . သူတို့က စာသင်ဆို တော့ မိဖော့တို့လို မဟုတ်ဘူးအေ . . . ကိန်းကြီးခန်းကြီးနဲ့ ဉာဏ်အများတတ်သား . . . ဒါကြောင့် ကျုပ်က ပိုက်ဆံ လက်ထဲ ရောက်ပြီးမှ လိုက်တယ် . . . အဲဒါနဲ့ ဟိုရောက်တော့ နေ့စေ့လစေ့ကြီးနဲ့ဖို့ မလွယ်တာနဲ့ပဲ စွတ် အတင်း နင်းချတာကလား . . . ”

ငဘသည် စကားတွေကို ဗမာစကားဖြစ်လျက် ကောင်းစွာ နားမလည်။ နားဝေတိမ်တောင် ဖြစ်သွားသည်။ သည်အထဲမှာ စကားပြောသူက သူ့လေသံကိုသိမ်းပြီး ခပ်တိုးတိုးပြောသည်။

“အမလေး . . . အပြင်ရောက်မှ ‘အဲ’လို့ အော်လိုက်သေးသတော့ . . . ကျုပ်က ခေါင်းအုံးပေါ် အမှတ် တပဲ မသိချင်ယောင်ဆောင်ပြီး မှောက်ချထားလိုက်တယ် . . . ပြီးတော့မှ ဟိုဟာဒီဟာ လုပ်သလိုလိုနဲ့ ကွမ်း တစ်ယာညက်လောက် အချိန်ဖြုန်းလိုက်တယ်ဆိုရင်ပဲ လှန်ကြည့်တော့ ကလေးအသက်မရှိဘူး . . . သူကြီးအိမ် ရောက်တော့ ဟော . . . အလွယ်ကလေးရယ် . . . ဖွားသေစာရင်းထဲမှာ ‘လျော့မွေး’လို့ ထည့်လိုက်တာပေါ့ အေ . . . ”

အသံတိတ်၍သွားသည်။ ဆန်အိတ်ကို မနိုင်တနိုင်ညှစ်၍ ထမ်းနေသောအသံမျိုးကဲ့သို့ အိ-အိ-အိ-အိ ဟူ သော အသံပျောက်လေးတစ်ခု ပေါ်ထွက်လာသည်။

“အောင့်ထား သမီးရယ် . . . အောင့်ထား . . . ” ဟု တစ်ယောက်က ဆိုသည်။ “ကူလဲ ညှစ်ပေးမှ ပေါ့အေ . . . ” ဟု တစ်ယောက်က ပြောသည်။

“အီး-အီး-အင် . . . အမလေး . . . အမေရယ် . . . မခံနိုင်ဘူး . . . ကျွန်မတော့ အသက်ထွက်တော့မယ် . . . ”

“အောင့်ထား လုံမလေး . . . အောင့်ထား . . . ဂျပန်သက်ပြင်းလှတယ် ဆိုပေမယ့် ငါနဲ့တွေ့ရင် မခံ နိုင်ပါဘူး . . . ”

ငဘ ချွေးတပ်စခန်းမှာတုန်းက တနေ့ကျရင် ဂျပန်ကိုခံချရမည်ဟူသော လက်သိပ်ထိုးပါဒဖြန့်ခြင်းကို ကြား ဖူးသည်။ စကား မိဖော့တို့သားအမိ ငါ့ဒုက္ခအကြောင်းတွေကို နတ်ကောင်းနတ်မြတ်များက အသိပေး၍ ဂျပန်ကို တော်လှန်ရေး လုပ်နေတာလားဟု ခေါင်းပြီး တွေးလိုက်သည်။

မောင်ထင်

၆၈

“အမလေး . . . ဟီး . . . ဟီး . . . ဟီး . . . ဟီး . . . ”

မိနီ မချီမဆန့်ညည်းလိုက်သံဖြစ်ကြောင်း ငဘ အသေအချာ သိသည်။ အသည်းနှလုံးများကို လှံစွပ်နှင့် ထောက်လိုက်သလို ရင်ထဲ၌ အောင့်သွားသည်။

“အဲ . . . အဲ . . . ဒါမှ . . . ခေါင်းလည်လာပြီ . . . ထွက်ပြီဟေ့ . . . ထွက်ပြီ . . . မြန်မြန် အင်တုံယူခဲ့ . . . ”

အပြင်က စကားပြောနေသော မိန်းမတွေရုတ်ရုတ်ရုတ်ရုတ် လှုပ်ရှားသွားသည်။ တစ်ဦးက အင်တုံဝင်ပို့ သည်။ ဆေးသံကြောသံတွေ ကြားရသည်။ မိဖော့က တစ်တောင်မရှိတရှိ အထုပ်ကလေးကို အသာပိုက်ပြီး အခန်းမှ ထွက်လာသည်။

ငဘ မအောင့်နိုင်တော့ပြီ။ မှောင်ရိပ်ခိုရာမှ အလင်းသို့ထွက်လာသည်။ မိနီပျော်လှေကားရင်းရှေ့၌ ရပ် လိုက်သည်။ မိဖော့ကလည်း မိနီပျော်မှ လွှားခနဲခုန်အဆင်း ရင်ဆိုင်တိုးမိသည်။

မိဖော့က အထုပ်ကလေးပိုက်ပြီး တအောင့်လောက် မှင်သက်နေမိသည်။ “ဘသူလဲ” ဟု ငေါက်ဆတ်ဆတ် မေးလိုက်သည်။ ဝမ်းဆွဲသည်အခေါ်ကြီးနှင့်တကွ မိန်းမလေးငါးယောက်ကလည်း မီးခွက်ကို လက်ကာ၍ အိမ်ရှေ့ ဘက်သို့ လှမ်းကြည့်သည်။ ဝမ်းဆွဲသည်အခေါ်ကြီးက လူဆိုးဆိုလျှင် အသင့်ဖြစ်စေအောင် အနီးရှိမင်းတုတ်ကို မျက် စောင်းထိုးကြည့်သည်။

“ဟဲ့ . . . ဒါ ဘသူလဲ . . . ”

“ငါပါဟဲ့ . . . ”

မိဖော့ အကြောင်သား ငေးနေပြန်၏။

“ဟဲ့ . . . ငါပါလို့ဆိုနေတာ . . . မိဖော့ . . . လူကို သေသေချာချာ ကြည့်စမ်းပါဦး . . . ”

“အမလေး . . . ဒီမှာ . . . တော် . . . တော် ဘယ်တုန်းက ရောက်သလဲ . . . သမီးရေ . . . ညည်းအဖေတော့ ရောက်လာပြီဟဲ့ သမီးရဲ့ . . . ” ဟု ပြောရင်းဆိုရင်း ငိုသံပါလာပြီးလျှင် အထုပ်ကြီးကို ကဗျာ ကသီဝှက်၍ နောက်ဖေးတောတန်း ငှက်ပျောရုံထဲသို့ သုတ်သီးသုတ်ပြာနှင့်ပြေးဝင်လေ၏။ ငဘကား နားမလည်နိုင် သော အမူအရာဖြင့် ကျန်ရစ်ခဲ့၏။

ငဘသည် စိတ်မရှင်းသဖြင့် ရင်ကလည်းမလင်းချေ။ ဖြစ်သမျှအကြောင်းကိစ္စတို့ကို နားမလည်။ မိန်းမဖော် တွေမှာ သိသူလည်းပါ၊ မသိသူလည်း ပါသဖြင့် ဘာကို ဘယ်လိုစပြီး ဘယ်သူမေးရမှန်း မသိသောကြောင့် ရင် လေးလေးနှင့်ပင်လျှင် အိမ်ပေါ် လှမ်း၍တက်ခဲ့လေ၏။

အခန်း (၁၀)

တိုင်းပြည်ရန်သူ

ငဘက ဖြစ်သမျှအကြောင်း အကောင်းချည်းပဲဟု ယူဆလိုက်သည်။ ဖောက်ပြန်၍ဖြစ်ရသည် ဆိုလျှင် မိနီ၏အဆိုးပေါ့။ အားနည်းသူကို အားကြီးသူက ဖိစီးသည့်အတွက် အားနည်းနေသူကို အပြစ်ဖို့လျှင် အားနည်းသူပို့ ခံရရုံရှိတော့မပေါ့။

တစ်သက်လုံး ရက်ရာပါဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကြီးကို ငှက်ပျောတောထဲ၌ မြှုပ်နှံသဂြိုဟ်လိုက်သည့်အတွက်လည်း ငဘက ဘာမျှမပြောလို။ ရပ်ရွာက ရိုးရိုးပျက်ကျသည်ဟု အယူရှိလျှင်တော်ပြီ။ သို့မဟုတ်လျှင် အရပ်က အတင်းပြောသည်နှင့် မိနီကလေး ရှက်နေဦးမည်။ မိဖော့ မျက်နှာပူနေဦးမည်။ သူ့အတွက်ကတော့ မရှက်တော့ပါ။ ဆင်နင်းသရက်များလို့ ဆင်က နင်းထားသောကြောင့် ပြားနေပြီဖြစ်၍ ရက်စရာအစေ့ မရှိတော့ပါ။

တစ်ခုတော့ ဝမ်းနည်းမိသည်။ ချက်ကြီးက မိနီကို စိတ်ပျက်ပြီးထွက်သွားသည်မှာ ဘာသတင်းမျှ မကြားရတော့ပြီ။ သူတို့လူငယ်အချင်းချင်း အချစ်ကြီး၍ အမျက်ကြီးဖြစ်ရသည့်အတွက် မိနီကလေးမှာ အိမ်ထောင်ပြုချင်မှ ပြုတော့မည်။ သည်လိုဆိုလျှင် ကုဖော်လောင်ဖက် သားသမီးကြီးကြီးမားမား မရှိနိုင်တော့ပြီ။ မိနီအောက် သားယောက်ျားတွေ အရွယ်ရောက်အောင် စောင့်ရချေတော့မည်။

မောင်ထင်

၆၈

သည်ဟာတွေကိုတွေးနေလျှင် စိတ်မောရုံပင် ရှိမည်။ ငဘက သူ ခဏခဏပြောလေ့ရှိသော လယ်သမားဟာ လယ်လုပ်စားရမှာပဲ၊ ကိုယ်မလုပ်နိုင်လျှင် ဘယ်သူကမှ လာကျွေးနိုင်မည်မဟုတ်ဟူသော ဝါဒအရ ကိုယ့် အလုပ် ကိုယ်လုပ်ပြီး ကုပ်ကုပ်ကလေး နေလိုက်ချင်သည်။ ထို့ပြင် ယခုတစ်လော လွတ်လပ်ပြီ၊ လွတ်လပ်ပြီ ပြော ပြောပြီး ချွေးတပ်ကလည်း အလွန်ဆွဲသည်။ လွတ်လပ်သောလောကထဲမှာ စကားတောင် လေသံနှင့် မပြောနိုင်တော့ပြီ။ ရဲအဖွဲ့ကြောက်ရ၊ ဝန်ထမ်းကြောက်ရ၊ ကျေးရွာခေါင်းဆောင်ကြောက်ရ၊ ဂျပန်ကြောက်ရနှင့် တကြောက်ထဲ ကြောက်နေရသည်မှာ လက်စွပ်ကွင်းပြီးဝတ်ရသည့် ကျောက်မျက်မှုံဆိုလျှင် ဂျပန်တွေလိုချင်သော တိုင်းပြည်ကို မေတ္တာသိ လိုက်ပြီးဝယ်ပေးလိုက်ချင်ပါရဲ့၊ ဒါမှ သည်စစ်ကြီး ဆုံးခန်းတိုင် ရောက်မည်။

ထို့ကြောင့် ဦးသာဂေါင်ကြီးဆီ အကျိုးသင့်အကြောင်းသင့်ပြောပြီး ငဘ လယ်ကွင်းထဲဆင်း၍ ကိုယ့်ဇာတ် ကို ကိုယ်မြှုပ်နေလိုက်သည်။

ဤနေရာ၌ ငဘအကြောင်း ဆုံးခန်းတိုင်ရောက်ပါဘိမူ ငဘသည် နတ်ပြည်တက်ပြီး ဘုရားပွဲလှည့်ရ သလို အပျော်ကြီးပျော်မိပေမည်။ အကယ်စစ်စစ် သူ့ဇာတ်လမ်းရှည်ကြီး ပြီးဆုံးပါလေစ။ ဩော် . . . မပြီးသေး။

ငဘ လယ်ကွင်းထဲမှာ နွားနှင့်အတူရုန်း၍ ပုစွန်လုံး၊ ဂဏန်းကျစ်စာတို့နှင့် မိတ်ဆွေဖွဲ့ပြီး ဗွက်ထဲ လဟာ ပြင်ထဲမှာ စိတ်အေးလက်အေးနေစဉ် လွတ်လပ်ရေးအောင်ပွဲနေကြီးရက်ကြီးများ၌ မကြုံဖူးအောင် အလျော်အစားများ သော ဖဲဝိုင်းကြီးများ၊ ကြက်ဝိုင်းကြီးများ ဖြစ်ပွားသည်မှာ နှစ်ခါရှိသွားပြီ။ ထို နှစ်နှစ်အတွင်း ရှိစုမဲ့စု အဝတ်အစား တို့ကို ဓားပြများနှင့် သာတူညီမျှစနစ်အရ ခွဲဝေဝတ်ရသောကြောင့် ချည်ကြမ်းနံငယ်ဝိုင်းကို ခါးမှ မချရတော့ပြီ။ မိဖော့နှင့် မိနီတို့မှာ ထဘီရင်လျားနှင့်သာ နေခဲ့ရလေပြီ။ ကျန် ပုစုခရုတို့ကိုမူ ခွံညှပ်များဖြင့်သာ တန်ဆာဆင်ခဲ့ရ လေသည်။

သို့သော် ငဘမှာ စိတ်မပျက်။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း လယ်ကိုသာ မဲပြီးလုပ်သည့်အတွက် ဝမ်းစာလောက်တော့ စားရပါသည်။ ခေတ်ပျက်ကြီးထဲမှာ မှန်မှန်စားရလျှင် မောင်ကကောင်းဟုဆိုပြီး လက်ခမောင်းများပင် ထ၍ ခတ် နိုင်သည်။

ယခု ၁၃၀၆- ၁၃၀၇ ခုနှစ်အတွက် လယ်များ ရိတ်သိမ်းပြီးပြီ။ တန်ဆောင်မုန်း နတ်တော် ကောက်လှော် စားပြီး၍ ပြာသို တပို့တွဲတွင် ထမန်များပင် ထိုးခဲ့ရလေပြီ။

ထိုလများတွင် အေးချမ်းဘိခြင်း၊ သာယာဘိခြင်း၊ ကမ္ဘာကြီးအေးချမ်းမည့် နိမိတ်လေးလား မပြောတတ်။ လေတောင်မှ ငြိမ်ချက်သားကောင်းလှသည်။ လေငြိမ်လွန်း၍ စပါး အလှေ့ရတောင်မှ တစ်ရက်နှင့်ပြီးဖို့ သုံးလေး ရက် ကြာသည်။

လေငြိမ်လွန်းတော့လည်း လေပွေထတတ်သည်။

လွတ်လပ်သော အချုပ်အခြာ ဤ အာဏာပိုင်ဗမာနိုင်ငံတော်ကြီးလည်း တုပ်တုပ်မျှ မလုပ်တော့ပါကလား။ စစ်သတင်းကလေးတောင်မှ နားစွန့်နားဖျား မကြားရ။ မဟာမိတ်နီပွန်တွေ အိန္ဒိယဆိုတဲ့ကုလားပြည်ထဲမှာ ကုလား လယ်သမားတွေကို လက်သည်းခွံနှာပြီး ချွေးတပ် ဆွဲနေပြီလား။ ဂျပန်တွေကတော့ ဒီနှစ် စစ်ကြီးပြီးအောင် တိုက် မည်ဆိုသည်။ မြန်မြန်ပြီး မြန်မြန်အေးမှာပဲ။ ယခုလို မတင်မကျနှင့်နေရသည်မှာ ဘာလိုလိုရှိသည်။

တပေါင်းလလည်း ကပ်၍လာပြီ။ သည်လဖို့ ရောက်လာလျှင် တယ်ပြီး ပူပါကလား။ ပြက္ခဒိန်က ဆယ့်နှစ် လထဲမှာ သည်လကို ကျော်သွား၍ မရပေဘူးလား။

မောင်ထင်

၁၁

ငဘသည် ရွာနှင့် အဆက်ဝေးနေသည် ဆိုသော်လည်း ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းနှင့် နီးနေသောကြောင့် ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်း ကာကွယ်ရေးနှင့်ပတ်သက်သော လက်ရုံးတပ်သားများနှင့်မူ အဆက်မကင်းပေ။ သူ့ကိုယ်တိုင်ကမူ ဂျပန်ဆိုလျှင် အလိုလိုလန့်၍နေသောကြောင့် ကမ်းရိုးတန်းတပ်စခန်းသို့ ဝေးဝေးက ရှောင်ကြဉ်နေရသည်။ တစ်နေ့သော် သူ၏တပည့်တပန်းတို့ လက်ရုံးတပ်မှ ပြန်လာသည်နှင့်တွေ့၍ သတင်းများရလိုက်မိသည်။ စစ်သတင်းများကို “မကြားရ ကြာလေပြီ၊ လေးလရာသီ” ဟုပင် ဆိုရငြားသော်လည်း ကြားမည့်ကြားရပြန်သော် သူ့အထင်နှင့် ကွာခြားလှသည်။ တပေါင်းလခါတော်မီ ဆူဆူပူပူဖြစ်ဦးမည် ဆိုပါကလား။ ဂျပန်တွေ ကုလားပြည် သိမ်းတော့မည် လိုလိုနှင့် ယခု အင်္ဂလိပ်၊ အမေရိကန်များ ပြန်လာတော့မည်တဲ့။ ဗမာ့တပ်မတော်ကလည်း ဂျပန်ကို ခံချနေပြီဆို။ တောသားဆိုတော့ ဘယ်သင်းဘယ်ဟာ ယုံရမှန်းလဲ မသိပါဘူး။

ဂျပန်ကိုခံချဖို့ ငဘ သဘောတူသည်။ ခံချသည့်အထဲ သူ ပါလိုက်ချင်သည်။ သို့သော် တောသားငမ္ဘက ဘာများ တတ်နိုင်မှာတဲ့။ ကိုယ့်လယ်ကွင်းမှာကိုယ် အေးအေးနေတာပဲ ကောင်းမည်။ တပေါင်းလဆိုတော့ သွေးဆူတုန်းလမို့လို့ ခဏပန်း ဆူဆူပူပူဖြစ်တာပါပဲ။ ပြီးလျှင် ပြီးသွားမှာပဲ။ အဲသည်ငမ္ဘတာကတော့ ငါတို့ ဗမာ့ထုံးစံပဲ။

ငဘ အေးအေးနေချင်သည် ဆိုပေသီ ယခုခေတ်ကြီးက အေးအေးနေမရသော ခေတ်ဖြစ်နေပြီ။ ကိုယ့်လယ်ထဲမှာ ကိုယ့်တံနှင့်ကိုယ် နေပါလျက်ကယ်နှင့် အကြောင်းဆုံလာပြန်တော့လည်း ဧည့်သည်တစ်ယောက် တိုးလာရသေးသည်။

ထိုဧည့်သည်မှာ လက်မခံဘဲနေကောင်းသော ဧည့်သည်မဟုတ်။ ငဘ အကျဉ်းခံရစဉ်က အကူအညီ အများဆုံးပေးသောသူ ဖြစ်သည်။ သူ အရင်က ရဲအဖွဲ့မှာ ရဲသားဖြစ်သည်။ ယခုတော့ ခရိုင်ရဲဗိုလ်မှူးနှင့် မတည့်၍ အလုပ်က ခွင့်ယူလာတာလို့ပြောတာပဲ။ တောမှာ ဘာကြောင့်လာခိုတယ် ဆိုတာကိုမူ ငဘ မမေးမိ။ ယုံကြည်မိတဲ့နောက် မေးစရာလဲမလိုဟု သဘောထားပြီး ဧည့်သည် သခင်မျိုးညွန့်ကို လက်ခံသည်။

သခင်မျိုးညွန့်က ငဘအား ဂျပန်များ မည်သို့နှိပ်စက်ပုံကို သိချင်၍လည်းကောင်း၊ အသက်ဆံဖျားထိတ်စရာ ကောင်းသောကြောင့်လည်းကောင်း ခဏခဏမေးသည်။ ဂျပန်ခေတ်မှာ ကျေနပ်ရဲ့လား၊ စိတ်ချမ်းသာရဲ့လားဟုလည်း ခဏခဏ စကားစပ်တိုင်းတောက်ကြည့်သည်။ ငဘက ရိုးရိုးပင် မကျေနပ်သည်ကို မကျေနပ်ဟုပြောသည်။

“ကိုငဘကြီးက သိပ်ရိုးတာကိုး . . . မကျေနပ်ပေမယ့် မကျေနပ်ဘူးလို့ တိုက်ရိုက် မပြောရဘူးဗျ . . . တကယ်လို့ ကျုပ်က ဂျပန်သူမျိုးဖြစ်နေရင် ခင်ဗျားတော့ ဂျပန် အဖမ်းခံရဦးမှာပဲ . . . ”

“ဒါတော့ မောင့်ကို ယုံလို့ ပြောတာပဲ . . . ”

“ကျုပ်လိုလူမျိုးကို ဘယ်နှယ်ကြောင့် ယုံရတာလဲ . . . ကျွန်တော်တို့ဟာ ကိုငဘတို့ တွေဖူး၊ မြင်ဖူး၊ ကြားဖူးတဲ့ ဗဟုသုတမျိုးနဲ့ ကင်းမဲ့တဲ့လူငယ်တစ်စုပဲ . . . လူငယ်ဆိုတာ ရှေ့နောက်တိုင်းထွာနေတာ မဟုတ်ဘူး . . . စိတ်ထဲမှာ မတရားတာတွေလို့ မခံချင်ရင် ထလုပ်တတ်ဖို့လောက်ပဲ သိတယ် . . . မှားသော မှန်သော နားမလည်ဘူး . . . ဒါဟာ တိုင်းပြည်ကောင်းမယ်ထင်ရင် လုပ်လိုက်တာပဲ . . . ဒီလို လူမျိုးကို ကြောက်ဖို့ကောင်းတယ်လို့များ ကိုငဘ မတွေးမိဘူးလား . . . လူကြီးသဘောလို ရှေ့နောက်ဆင်ခြင်တတ်ရင် ကျွန်တော်တို့လို လူငယ်တွေကို ဘယ်နှယ်ယုံကြည်ရမှာလဲ . . . ”

“ကျုပ်တော့ မောင့်လို အကျိုးရယ်အကြောင်းရယ် ဖွဲ့နွဲ့မပြောတတ်ဘူး . . . ကျုပ်တို့တောသားအမြင်နဲ့ ပြောရရင် လူငယ်ဆိုတာ အတွယ်အတာ သံယောဇဉ်မငြိသေးတဲ့ လူတစ်မျိုးပဲ . . . ဒီတော့ သံယောဇဉ် ခင်တွယ် ပြီးတစ်ကိုယ်ကောင်းကြတဲ့သဘောနဲ့ လူကြီးများလို မညစ်ပတ်တတ်သေးဘူး . . . မှန်တာ ပြောတာလောက်ပဲ လုပ်တတ်သေးတယ် . . . ဒါကြောင့် ကျုပ် ယုံကြည်တာပဲ . . . ”

မောင်ထင်

၁၁

“အင်း . . . ခင်ဗျားတို့တောသားဆိုတာ လူမှန်ရင် ကိုယ့်လို သဘောဖြူအစင်းချည်းပဲလို့ သဘောထားတာပဲ . . . ဒါကြောင့် အနှပ်ခံရတာ . . . ကျုပ်မို့လို့ပဲမျိုး . . . ဒီပြင်လူနဲ့ဆို ဒုက္ခပဲ . . . ”

“အဲဒီလိုသဘောရှိနဲ့ ဟောဟောခိုင်းခိုင်းကြီးပြောလို့မှခံရရင်လဲ ဝဋ်ကျွတ်ပြီပေါ့ သခင်မျိုးညွန့်ရယ် . . . ”

“ကဲ . . . ကျုပ်ကို တစ်ကယ်ယုံရင် တစ်ခုဖွင့်ပြောမယ်နော် . . . ကျုပ်ဟာ တော်လှန်ရေးသမား ပဲ . . . ”

ငဘက တော်လှန်ရေးဟူသောဝေါဟာရကို တောသားတို့၏အဘိဓာန်တွင် ရှာမရသဖြင့် သခင်မျိုးညွန့်က ဂျပန်ခံချဖို့ဟု အဓိပ္ပာယ်ပြန်လိုက်မှ သဘောပေါက်သွားသည်။

ဗမာစိတ်ဓာတ်သည် အလွန်ဆန်းသည်။ မိလျှင်ကြွ၍ နင်းလျှင် ဖားပြတ်ကြီးများကဲ့သို့ ကုန်း၍ထတတ်သည်။ ငဘ တစ်သက်တာမှာ ဂျပန်ကို သည်တစ်ခါပဲ တွေ့ဖူးသေးသည်။ တွေ့လိုက်သမျှကလေးမှာ ကြောက်စရာအတိသော ဖြစ်၍ ငဘ တကယ်ကြောက်မိပါသည်။ မိမိ၌ မြက်ခုတ်ဓားသာရှိ၍ ဂျပန်၌ စက်သေနတ်ရှိသည်။ ဗမာပြည်၌ လူဦးရေ ဆယ့်ဘယ်နှစ်သန်းဆိုလဲရှိသည်ဟု ကြားဖူးပါသည်။ ဂျပန်ပြည်မှာ သန်းပေါင်းတစ်ထောင်ရှိသည်ဟု ဈေးတပ်က ‘မာစတာ’ များ ကြားလုံးထုတ်တာတွေကိုလည်း ကြားဖူးနားဝရှိပါသည်။ ဗမာလည်းဖြစ်ပြန်၊ အားနည်းသောလယ်သမားလည်း ဖြစ်ပြန်ဆိုသောကြောင့် အန်တုသည့်အလုပ်မှာ လွယ်ကူသည်မဟုတ်ပါ။ ဗမာက သနားညှာတာစိတ် ရှိသည်။ ဂျပန်က ကြမ်းကြုတ်ရက်စက်သည်။ တကယ်တမ်း စားချင်းစားလျှင် ဘီလူးကသာလျှင် စားမည်။ လူက ဘီလူးကို စားရိုးထုံးစံ မရှိ။ ဘယ်ဘက်က စဉ်းစားစဉ်းစား ကိုယ်က တပန်းရှုံးနေသည်ချည်းပင် မဟုတ်လော။ သို့သော် . . . “တကယ် ပြောနေတာလား . . . ” ဟု ငဘက အေးအေးမေး၏။

“ညော် . . . ဒီစကားမျိုးဟာ အပြက်အပြက်ပြောရတဲ့ စကားမျိုးမှမဟုတ်ပဲ . . . ဗိုလ်ချုပ်က လပြည့်နေ့ကို ရက်ချိန်းပေးလိုက်ပြီဗျာ . . . အဲဒီနေ့ တကယ့်ကို ထချတော့မှာ . . . ”

“စိမ်လိုက် . . . ” ဟု ငဘက အေးအေး ပြောသည်။

ငဘတို့လို လူစားမျိုးကို ထူးထူးထွေထွေ ဆွယ်တရားဟောနေလျှင် လေကုန်ရုံရှိမည်။ လက်တို့လိုက်လျှင် ပြီးမည့်အလုပ်ပင် ဖြစ်သည်။ သူတကာတို့ အစော်ကား၊ အနှိပ်စက်၊ အမိစီးတို့ကို စိုးစဉ်းမျှခံလိုစိတ် မရှိသည့် လူမျိုးကို ဂျပန်တို့က မိထောင်းလိုက်သည်မှာ လူပါးမဝ၍ ဖြစ်သည်။ လိမ္မာရေးခြားရှိပြီး ပါးနပ်သော လူမျိုးတို့ကမူ ဗမာပြည်၌ ငဘတို့ကို ချောမြှောက်ပြီး ပေါင်းတတ်ကြသည်။ သည်လိုလူပါးဝသူတို့နှင့် တွေ့ပြန်တော့လည်း ကိုယ့်အိမ်မှာ မရှိမဲ့ရှိခဲ့ကလေးနှင့်ပင် ကျွေးမွေးအိမ်တင်ထားရုံမက ကျွန်ခံပြီး သူ့အလုပ်ကို လုပ်ပေးတတ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း စည်ဝတ်ကျောပွန်သည့်လူမျိုးဟု ကမ္ဘာမှာ ကျော်ကြားခဲ့လေသည် မဟုတ်လော။

ထိုအချိန် ထိုအခါမှစ၍ သခင်မျိုးညွန့်နှင့် အလျှိုအလျှို ချောင်းကြီးချောင်းကြားက ပေါ်ထွက်လာသော ငဘလယ်ကွင်းရှိ မျိုးချစ်ဗမာတို့သည် လျှို့ဝှက်သော စာချုပ်တစ်ခုကို ငဘ၏ဘုံအိုပျက်၌ ချုပ်ဆိုလိုက်ကြသည်။

ထိုစာချုပ်ပါစကားအရမှာ သခင်မျိုးညွန့်သည် ဖိုးလှဟု တွင်စေ။ တော်လှန်ရေးသမားတို့ကို ဂျပန်မေးမြန်းလျှင် ရေငံနေစေ၊ ဂျပန်တို့ကိုနိုင်လောက်လျှင် ဝါးရင်းတုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နှစ်ဖက်ချွန်ဖြင့်လည်းကောင်း သုတ်သင်စေ ဟူလေသတတ်။

လမင်းသည် မိဖော့အမျိုးတဝက သနပ်ခါးဘဲကြားရိုက်ထားသော မျက်နှာကြီးလို ဝိုင်းဝိုင်းစက်စက် လှပါပေသည်။ လောကကြီးသည်လည်း မိဖော့နှင့်ညားခါစညကလို သာသာယာယာ ရှိလှပါပေသည်။ မြစ်ကြီးဧရာထဲမှ ဝင်လယ်ရေပြင်သည်လည်း လရောင်အောက်တွင် လဲ့လဲ့ဝင်းလျက် ရှိပါပေသည်။

မောင်ထင်

၁၁

ငာလှော်လာသော လှေကလေးလည်း တဟဲဟဲနှင့် မြန်လှသည်။ တက်ကုန်သုတ်လိုက်သည့် အခါများတွင် လှေနှောက်မှ ရေပန်းထသည်မှာ ပိုးစုန်းကြူးများ အမျှင်တန်းလျက်လိုက်ပါလာသကဲ့သို့ ရှိသည်။ မြစ်ကြီးဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်ရှိ လမုပင်၊ ကနစိုပင်၊ သမုပင်၊ မြူးပင်၊ ဗိုင်းဒေါင့်ပင်တို့မှာ ဆိတ်ငြိမ်စွာ ကုန်နေပျက် နေကြသည်။ တောင်လေလာမှသာလျှင် ဘယ်ညာယိမ်း၍ စကားတီးတီးပြောနေကြသည်။ ကျယ်ကျယ်ပြောလျှင် ဂျပန်ကြားမှာ စိုး၍ပေလောမသိ။ သက်မဲ့သစ်ပင်တို့သည်ပင်လျှင် ဤနည်းဖြင့် ဘာ၏အလုပ်ကို တိုးတိုးတိတ်တိတ် ကျိတ်၍ အားပေးနေကြတိသကဲ့သို့။

လှေဦး သေနတ်ကဲ့သို့ မည်းမည်းအရာဝတ္ထုတစ်ခုကို ကိုင်ကာ အသာဝပ်၍ လူတစ်ယောက်လည်း လိုက်ပါလာသည်။ ချောင်းဦးတိုတစ်ခုသို့ ရောက်သော် ထိုမထင်မရှားသော သဏ္ဌာန်က နောက်သို့လှည့်၍ ပြောသည်။

“အဲဒီ ချောင်းဦးတိုထိပ်က ဗျိုက်တောပဲဗျို့ . . . ”

“ဟုတ်ပါ့မလား သခင်ဗျိုး . . . အဲလေ ဖိုးလှရဲ့ . . . ဒါက သစ်တောကြိုးဝိုင်းပဲ . . . လူနေနိုင်တာမှ မဟုတ်ပဲ . . . ”

“ခင်ဗျား မသိပါဘူး . . . အထဲမှာ လွှစင်ပျက်တစ်ခုရှိတယ် . . . အဲဒါ ကြိုးဝိုင်းနားမှာနေတဲ့ ကရင် တွေပဲ သိတယ် . . . ကျုပ်တို့ရဲဘော်တစ်တွေဆိုတာ ကရင်တွေပဲ . . . ဗမာထဲကတော့ ကျုပ် ခင်ဗျားကို ခဏ ခဏမှာတဲ တပ်ကြပ်ကလေးဝိုင်းကြယ်နီနဲ့ ကျုပ်နဲ့ နှစ်ယောက်ထဲပဲ . . . ဝင်စမ်းဗျာ မြန်မြန် . . . ”

ငာက ချောင်းဦးတိုဘက်သို့ ပဲ့လိုက်သည်။ နှစ်ချက်မျှ တက်ကိုသုတ်လိုက်ပြီး လှေကို သူ့အရှိန်နှင့် သူသွားစေ၍ အရှိန်သေသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် လှေဦးကို ဗျိုက်ထဲ မေးတင်ထားလိုက်သည်။ ကမ်းပေါ်မှ လူသုံးယောက် ပေါ်လာသည်။ ငာစိတ်ထဲမှာ ကောင်းကင်က ဘွားခနဲကျလာသလိုလို မြေထဲမှ မြှန်ခနဲ ပေါက်လာသလိုလို ဖြစ်သွားသည်။ ခေါင်းကြီးမိသည်။

ပေါ်လာသူတို့က သေနတ်ဖြင့်ချိန်၍ မေးသည်။ သခင်ဗျိုးညွှန်က သူ့အမည်ရင်းကို ထုတ်ဖော်အော်လိုက်သည်။

“ကဲ . . . ရဲဘော်ရေ . . . လွှစင်နားမှာ ကျုပ်တို့ကရင်ရဲဘော်တွေ စောင့်နေတယ် . . . အချိန် မရှိဘူး . . . ကမ်းခြေကကွယ်ရေးတပ်စခန်းက ဂျပန်တွေ လှေသမ္ဗန်တွေနဲ့ ပြေးဖို့စီစဉ်နေပြီ . . . အမြန်သာ တက်ခဲ့ပေတော့ . . . ဗိုလ်ကြယ်နီကတော့ ခင်ဗျားကို မိုးချုပ်ပြီဆိုကတည်းက မျှော်နေတာပဲ . . . ”

“သူက သန်းကောင်လို့ပြောတာကိုး . . . ” ဟုဆို၍ သခင်ဗျိုးညွှန် ကမ်းပေါ်သို့ခုန်တက်သည်။ ပြီးလျှင် ငာဘက်သို့ လှည့်၍ . . . “ကဲ . . . ကိုငာ . . . ခင်ဗျား ဒီညလုပ်ဖို့က ဒါပဲ . . . ဒီက တိုက်ပွဲဖြစ်ပြီး ဂျပန်တွေ လှိမ့်ဆင်းလာရင် ခင်ဗျားလယ်ကွင်းကို ဖြတ်သွားလိမ့်မယ် . . . မေးလားမြန်းလား လုပ်ရင် ရေငုံနေဖို့ သတိထပ်ပေးပါရစေ . . . ”

“ဒီအတွက်တော့ စိတ်ချပါ . . . တကယ်လို့ ကျုပ်တို့တစ်တွေကို ဒုက္ခပေးရင် ဘယ်လို အကြောင်းကြားရမလဲ . . . ”

“အဆက်ပြတ်သွားလိမ့်မယ် ထင်တယ် . . . ကရင်ရဲဘော်တွေ လာကောင်းလာမှာပဲ . . . အဲဒီတော့ ကြည့်လုပ် . . . ဒီကွင်းနားက ကရင်မှန်ရင် ကျုပ်တို့နဲ့အဆက်ချည်းပဲ . . . ယုံယုံကြည်ကြည် တိုင်ပင် လုပ်ကြပေရော . . . ”

“ကရင်ဆိုရင် ဖြစ်ပါ့မလား . . . ”

မောင်ထင်

၁၁

“ကရင်လူငယ်တွေဟာ ကျုပ်တို့နဲ့ တစ်သဘောတည်းပဲ . . . ဘာမှ ယုံမှားစရာမရှိဘူး . . . ယခု ဒီည ကစပြီး ကရင်နဲ့ဗမာဟာ တစ်သွေးတည်း စည်းလုံးမိကြပြီ . . . ကျုပ်တို့လူငယ်ချင်းတော့ တစ်သက်လုံး စည်းလုံး ကြမှာပဲ . . . နောက်ကျရင် ခင်ဗျားတို့လူကြီးချင်း သဘောထားကြီးဖို့ လိုတော့တာပဲ . . . ”

“ကျုပ်တို့တောသားတော့ လယ်သမားမှန်ရင် အမျိုးချည်းပေါ့ဗျာ . . . ”

“ကဲ . . . ကဲ . . . မမိပဲနေဦးမယ် . . . ပြန်ပေရော . . . ကျုပ်တို့စိတ်ချမယ်နော် . . . ”

“စိတ်ချ . . . စိတ်ချ . . . ”

ငဘက အပြန်လမ်းမှာ စဉ်းစားမိသည်။ သူတို့လူငယ်ချင်းကျတော့လည်း ဖြူးနေတာပဲ။ လူကြီးအချင်းချင်း ကျတော့ ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်တွေ စားမြုံ့ပြန်ပြီး အနာရွတ်စမ်းမိတိုင်း အမှတ်ရနေတာပဲ။ လူငယ်ကတော့ ဘာ အနာရွတ်မှမရှိတော့ အနာဂတ်တွေ အနာဂတ်တွေ တွေးမနေဘူး။ သဘောဖြူ အူစင်းချင်းကျတော့ အတည့်သားပဲ။

ဤသို့စဉ်းစားရင်း လေ့လျော်လာရာ တဲသို့ ရောက်မှန်းမသိ ရောက်လာသည်။ ငဘက လေ့ကို သံကြိုးနှင့် သော့ခတ်ပြီး တဲပေါ် တက်သည်။ မိဖော့က ဆေးလိပ်ကြီးတစ်တောင်လောက်ကို ဖွာရင်း လင်ကို မျှော်နေသည်။ လင်တော်မောင် ပြန်ရောက်လာတော့လည်း စိတ်မချ၍ မေးချင်သည်။ မေးလည်း မမေးပုံ။

“ဒီမှာ . . . တော်တို့ ဥစ္စာဟာတော် . . . ”

“အိုကွာ . . . မင်းကလဲ . . . ”

“ဟုတ်ပါဘူး . . . ဒီက . . . ”

“အို . . . မင်းပြောချင်တာ ငါ သိတယ် . . . ”

မိဖော့က ငဘ သည်လို သံပြတ်နှင့် တိုတိုတောင်းတောင်း မပြောစဖူးပြော၍ ဝမ်းနည်းသွားသည်။ သူတို့ ယောက်ျားတွေဟာ တော်တော် ခက်တာပဲ။ တစ်စုံတစ်ခုကို စွဲလမ်းမိမှဖြင့် သားမယားတောင် မေ့တော့တာပဲ။ နား မလည်တဲ့ လယ်သမားတွေဟာ ခံရတော့ သူတို့သာခံရမှာဟူ၍ စိတ်ထဲတွင် ဗျစ်တောက်ဗျစ်တောက် ပြောနေသည်။ အသံထွက်အောင် ဖွင့်မပြောရဲ၊ ငဘ ငေါက်မှာ စိုးသည်။

ငဘက အိပ်ရာထဲ ဝင်သွားသည်။ မိဖော့က ဆေးလိပ်ပြာတွေကို လက်နှင့်တိုကာ လျှာနှင့် လျက်ပြီး မီး နှက်မှုတ်သည်။ အိပ်ရာဝင်တော့မည်ဟု နောက်ဖေးသို့ ခဏထွက်သည်။

“ဒိုင်း” ဟူသော အသံတစ်ချက် ထွက်ပေါ်လာသည်။ မိဖော့က . . . “အမလေး . . . သေပါပြီ တော့ . . . ” ဟု အော်၍ နောက်ဖေးရေစင်ပေါ် ဖင်ထိုင်လဲသည်။ ငဘက ကဗျာကယာပြေးလာ ပြီး . . . “ဟဲ့ . . . မိဖော့ . . . အမလေး . . . ကိုယ်ကျိုးနဲ့ပါပေါ့လား . . . ဘယ်ထိသွားသလဲ . . . ” ဟု ဟဲသံကြီးပါအောင် မေးလိုက်သည်။ မိဖော့ကို ဆွဲထူသည်။ မိဖော့၏ လက်ပြင်ကြောစမ်းကြည့်သည်။ ဘာမျှ မတွေ့၍ ရင်ဘတ်စမ်းကြည့်သည်။

“အို . . . ” ဟု မိဖော့က ခပ်ဆတ်ဆတ်ပြောသည်။ “ဖယ်စမ်းပါတော် . . . ဒီလက်ကြီးက . . . ” ဟု ဆိုရင်း ပြေကျသောထဘီကို ပြင်ဝတ်သည်။

“နို့ . . . မင်းဥစ္စာက ဒိုင်းသလည်းကြား၊ မင်းလဲ လဲ . . . သေပါပြီလို့ အော်တော့ မှန်များသွားသလား လို့ပေါ့ကွ . . . ”

မောင်ထင်

၁၁

“လန့်လဲတာတော့ . . . ” ဟု မိဖော့က နှုတ်ခမ်းစု၍ပြောရင်း ထသည်။

“ဒိုင်း” ဟူသောအသံ ကြားရပြန်သည်။ သည်တစ်ခါ နှစ်ယောက်စလုံးလန့်၍ ဖက်ထားကြသည်။ ကလေးများ လန့်အော်ကြသည်။ မိနီလည်းနိုးလာ၍ ဘာဖြစ်သလဲဟု မေးသည်။ လင်မယားနှစ်ယောက်လည်း တဲထဲ ပြန်ဝင်ကြပြီးလျှင် ကလေးချောသူက ချော၊ ရေတိုက်သူက တိုက်နေစဉ် ၁၀-၁၀-၁၀ အသံများ မိုးမွန်အောင် ကြားရပြန်သည်။ အနီးအနားတဲမှ အူရယာများနှင့် လူငှားများပါ ငဘအိမ်သို့ စုလာကြသည်။ ငဘက စတင်၍ ချကုန်ပြီး သို့သော် အတန်ငယ်ဝေးသဖြင့် ကြောက်စရာမလိုပါ။ အားလုံး ကိုယ့်တဲကိုယ် ပြန်အိပ်နိုင်ပါသည်ဟု စစ်မြေပြင်ကိုအုပ်ချုပ်သော ဗိုလ်ချုပ်ကြီးက မိမိ နိုင်ပေါက်မြင်နေ၍ ငယ်သားတို့အား နှစ်သိမ့်သည့်လေသံမျိုးဖြင့် ပြောလိုက်သည်။

ထိုည နှစ်ချက်တီးကျော်မှ စ၍ ကြက်ဦးတွန်အထိ အသံများ အဆက်မပြတ်ကြားရသည်။ အသံစဲလေသော်မှ ငဘနှင့်တကွ အိမ်နီးနားချင်းတို့ပါ အိပ်နိုင်တော့သည်။

မောမောနှင့်အိပ်လိုက်သည်မှာ စွန်းသံ၊ ပန်းကန်သံကြားမှပင် ငဘ နိုးတော့သည်။ မျက်စိဖွင့်ကြည့်လိုက်သောအခါ မိဖော့တို့သားအမိအားလုံး ထမင်းစားနေကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ မိဖော့က ငဘ အိပ်ရေး ဝပါစေတော့ဟူ၍ မနွိုးပဲထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ငဘ မျက်နှာသစ်ရန် ထလိုက်သောအခါ ထမင်းပွဲတွင် မိဖော့တို့သားအမိနှင့်အတူ မိုးလှပါ ဝိုင်းထိုင်နေသည်ကို တွေ့ရ၍ အံ့အားသင့်သွားသည်။

“ဘယ်နှယ် . . . ညကတော့ ခင်ဗျား မလာနိုင်ဘူးဆို . . . ”

“ကဲ . . . ကဲ . . . ကိုငဘက ထမင်း ဝင်စားဦး . . . ပြီးမှ အလုပ်အကြောင်း ပြောမယ် . . . ”

ထမင်းစားပြီး ခံတွင်းချဉ်ပြေအောင် ဆေးလိပ်သောက်ကြရင်း ငဘနှင့် မိုးလှတို့ ညက အဖြစ်အပျက်ကို စားမြို့ပြန်သည်။

“ဂျပန်တွေ မနဲဘူးဗျို့ . . . ကျုပ်တို့မှန်းတာက ၂၀ လောက်ပဲ မှန်းတယ် . . . အခုတော့ ဆိတ်ကြီးကုန်းရွာစောင့်တပ်က ပါလာပြီး ကြိုးဝိုင်းအောက်မှာ စုနေကြတာကလား . . . စိတ်အထင် တစ်ရာနီးပါးလောက် ရှိမယ် . . . သမ္မာန်သုံးစင်းနဲ့အထွက်မှာ ကျုပ်တို့ဘက်က အားလုံးပေါင်းမှ ခုနှစ်ယောက်ရှိတယ် . . . အဲဒီ ခုနှစ်ယောက်နဲ့ချတာ သမ္မာန်နှစ်စင်းတော့ မီးလောင်ပြီးသွားတာပဲ . . . ဂျပန်တွေလဲ ကုန်သလောက်ပဲ . . . ကျုပ်လာတော့ အလောင်းတွေ ဆယ်တုန်းပဲဗျို့ . . . တချို့လဲ ရေကျနဲ့ ပင်လယ်ထဲ ပါသွားမှာပါပဲ . . . စာရင်းအရတော့ ဂျပန် အလောင်း လေးဆယ် ရတယ် . . . ”

“ကရင်ရွာစု၊ ဗမာရွာစုကို တက်ပြီး ခိုနေတဲ့အကောင်တွေလဲ ရှိသေးတယ် . . . ကရင်နဲ့ဗမာ တောသားပျောက်ကျားတွေက အရှင်ဖမ်းတာက နှစ်ယောက်၊ အသေဖမ်းတာက ငါးယောက်ရှိတယ် . . . ကျုပ် ဒီလာတာက သမ္မာန်ကြီးတစ်စင်းမှာ ဂျပန်စစ်ဗိုလ် မျဉ်းသုံးကြောင်းကြယ်နှစ်ပွင့်နဲ့အကောင် ပါသွားတယ် . . . တော်လှန်ရေးနဲ့ မသင်္ကာဘူးဆိုပြီး ကျုပ်တို့ ဗမာလူကြီးလူငယ်မရွေး ဖမ်းသွားတယ် ကြားတယ် . . . အဲဒါ ဗိုလ်ကြယ်နီက သူတို့ မြို့တက်မယ့်လမ်းကို ပန်းပြီး တက်သွားလေရဲ့ . . . ကျုပ်ကတော့ ဒီသမ္မာန် ဒီကနေ့ တချောင်းချောင်ဝင်ခိုလို အစအနရရင် သတင်း အမြန်ပေးနိုင်ဖို့ ထွက်လာတာပဲ . . . ကိုငဘတို့တဲက ချောင်ကျတော့ သည်တဲကို ဝင်နိုင် မှာမဟုတ်ဘူး . . . ခင်ဗျားနဲ့ကျုပ်နဲ့ မြစ်ကြီးဝိုးထောင့်ကွေက စောင့်ပြီး ကြည့်ကြရအောင် . . . ”

မောင်ထင်

၁၁၁

ဤသို့ ဖိုးလှက နောက်ကြောင်းပြန်ပြီးသော် သမ္မာန်ကြီးကိုမြင်လျှင် ခြေမြန်တော်နှင့် အကြောင်းကြားရအောင် လက်ရွေးစင်လူများ ရွေး၏။ ပြီးသော် မြစ်ကြီးပိုးဘက်သို့ ဖြတ်လမ်းမှ ဖိုးလှနှင့် ငာတို့လူစု ခြေကျင် သွားကြသည်။

ငာက တော်လှန်ရေးကိစ္စများ ပြီးစီး၍ ကာလငြိမ်သက်သည့်အခါ သူပါ ပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့ရသော တိုက်ပွဲအကြောင်းကို ပြန်ပြောင်းပြောဆိုရာ၌ ထိုနေ့က ဖြတ်လမ်းမှ ခြေကျင်လျှောက်မိ၍သာ တစ်နည်း ပိုကောင်းသည်ဟု ဆိုလေ့ရှိသည်။

ယင်းသို့ ခြေကျင်သွားသောကြောင့် မြစ်ကြီးပိုးတစ်လျှောက် မြို့ဘက်ပြန်မတက်ပဲ ရေကျော်ထဲ ဝင်လာသော ဂျပန်စစ်ဗိုလ်၏သမ္မာန်နှင့် လွဲသွား၍ ရေကျော်အတိုင်းသွားလျှင် ငာရော ဖိုးလှပါ ဘယ်လိုမှ စီမံနိုင်မည်မဟုတ်။ ဂျပန်က တစ်ခါတည်း ပစ်သတ်လိုက်မည် ဖြစ်သည်။ ယခုမူ မိမိတို့ ဂျပန်သမ္မာန်ကို စောင့်ရာ အကြောင်းမထူး၍ အိမ်အပြန်မှာမှ ဂျပန်များ တဲကိုဝင်ခိုနေသည်ကို တွေ့ရ၍ ပါသွားသော လက်ပစ်ဗုံးများကို ကဗျာကသီ ဂှက်ထားနိုင်သည်။ ငာသမက် ချက်ကြီးကမူ ရေကျော်အတိုင်းသွားခဲ့လျှင် ဂျပန်သမ္မာန်ကို အနားကပ်ပြီး လက်ပစ်ဗုံးနှင့် ပစ်နိုင်သည်။ ယခုတော့ အရင်မလိုသင့်သည့်နေရာမှာ အရင်လို၍ အဖမ်းခံရပြီး ကံကြီးလွန်း၍သာ ဤအကြောင်းတွေ ပြန်ပြောနိုင်သည်ဟု ဆိုသည်။ သခင်မျိုးညွန့်ခမျာမှာ အမိမခံသင့်ပဲ အမိခံရသည်ဟု ဆိုသည်။

ဖြစ်ပျက်ပုံမှာ ထိုနေ့က ညနေအထိ မြစ်ကြီးပိုးကွေ့မှစောင့်ရာ ဘာအကြောင်းမှမထူး၍ အိမ်ပြန်လာသည်။ ဓပ်လှမ်းလှမ်းက ဂျပန်တွေ တံပေါ်ရောက်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဖိုးလှက လက်ပစ်ဗုံးနှင့်ချိန်ရန် စိတ်ကူးသည်။ ငာက မိဖော့တို့သားအမိ အကြောင်းပြော၍ လက်ပစ်ဗုံးကို အသုံးမချရသည်သာမက လွတ်ရာကျွတ်ရာ၌ ဂှက်ထားခဲ့ရသည်။ ပြီးလျှင် အိမ်ခြေမပျက် တဲသို့လာသည်။

ဂျပန်တို့က မေးသည်။ သူတို့နှစ်ယောက်က ထင်းခုတ်သွားသည်ဟု စွပ်စွပ်ရာပြောရာ ထင်းခုတ်ဓား၊ လွှစသည်တို့ မပါ၍ မသကဲ့စရာဖြစ်သော်လည်း ဂျပန်တို့က ယုံကြည်သည်။ သို့သော် ကံဆိုးချင်တော့ သည်အထဲ ဖြိုးတုပ်ပါလာသည်ကို တွေ့ရသည်။

ဖြိုးတုပ်က ငာကိုမြင်လျှင် ဂျပန်စစ်ဗိုလ်အား လက်ကုတ်သည်။ ဂျပန်စစ်ဗိုလ်လည်း ဖြိုးတုပ် ဂျပန်လို ပြောမှ ပြူးတူးပြဲတဲဖြစ်ပြီး ငာနှင့်ဖိုးလှကို ခေါ်သည်။ ဖြိုးတုပ်က စကားပြန်အနေနှင့် စစ်သည်။ ဂျပန်ကိုယ်စားလှယ် ဖြိုးတုပ်က ငာကို စွဲချက်တင်သည်။ ပထမ ငာသည် တော်လှန်ရေးသမား ဖိုးလှခေါ် သခင်မျိုးညွန့်အား လက်ခံသောပြစ်ချက်၊ ဒုတိယ ငာသည် သူ၏သမက်လောင်း ချက်ကြီးမှာ တော်လှန်ရေး ဗမာတပ်မတော်ထံ ရောက်နေသည်ကိုသိလျက်နှင့် သတင်းမပေးသော ပြစ်ချက်၊ ဤနှစ်ချက်နှင့် စွဲချက်တင်သည်။

ဖြိုးတုပ်က သခင်မျိုးညွန့်ကို စွဲချက်တင်ပြန်သည်။ တစ်အချက်မှာ သခင်မျိုးညွန့်သည် ရဲအဖွဲ့မှ ရှောင်တိမ်းနေသူဖြစ်သည်။ နှစ်အချက်မှာ ရဲအဖွဲ့သတင်းပေးအရ သခင်မျိုးညွန့်သည် ဒေးဒရဲသခင်များနှင့် အဆက်အသွယ်လုပ်၍ တော်လှန်သူဖြစ်သည်။

ငာကမူ သူ ဘာမှမသိပါဟု ဆိုသည်။ သခင်မျိုးညွန့်ကမူ သူ ဖိုးလှဖြစ်ပါသည်ဟု ထွက်သည်။ ထိုအခါ ဖြိုးတုပ်က . . . “ဟေ့ . . . မင်းတို့နှစ်ယောက်ကို ငါ သိပါတယ်ကွ . . . ငါ့ကို ဖြီးမနေပါနဲ့ . . . ဗိုလ်ကြီးမာစတာကို ငါ ဟုတ်သလောက် ပြောပြပြီးပါပြီ . . . ” ဟု ဆိုလေ၏။

“ဟေ့ . . . ဒီလိုကြေးလား ဖြိုးတုပ်ရဲ့ . . . မင်းဟာ သခင်နာမည်တပ်ပြီး သစ္စာဖောက်လုပ်ငန်း လုပ်နေတယ်ဆိုတာ ငါသိပါတယ်ကွ . . . နို့ပေမယ့် ဒီလောက် ဖြောင့်ရိုင်းလိမ့်မယ်ထင်ဘူး . . . မင်းလို လူမျိုး ဟာ အသက်ရှည်နိုင်လွန်းသကွ . . . ခွေးမသား . . . ”

မောင်ထင်

၁၁

ဤစကားဆုံးလျှင်ပင် ဖြိုးတုပ်သည် ပါးချိပ်၌ လက်သီးခသွား၍ မြေပေါ်၌ ပုံလျက်လဲ၏။ ဂျပန်စစ်ဗိုလ်လည်း ရှူးရှူးရဲရဲဖြစ်ကာ ငဘနှင့် သခင်မျိုးညွန့်တို့ကို ခြောက်လုံးပြူးနှင့်ချိန်၍ ဖမ်းဆီးပြီး သခင်ကြီး၌ ချည်ထားသော လယ်သမားတို့ထံမှ အဓမ္မလုယူခဲ့သော သမ္မာန်ထဲသို့ ခေါ်ဆောင်၏။ လမ်းတစ်လမ်းလုံး သခင်မျိုးညွန့်က သူ တော်လှန်ရေးသမားအစစ် ဖြစ်သည်။ ငဘမှာ ဘာမျှမသိ၊ ငဘ၌ အပြစ်မရှိ။ လွှတ်လိုက်ပါဟု စစ်ဗိုလ်ကို ပြောသည်။ သို့သော် မရ။ နှစ်ဦးသား ကန့်လန့် ကန့်လန့်နှင့် ပါသွားသည်။

သမ္မာန်ထဲ၌ ဂျပန်စစ်သား သုံးဆယ်ခန့်၊ ရဲသား နှစ်ယောက်၊ ဂျပန်ထံသို့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား ဆိုပြီး လာပို့ထားသော ဗမာ ခြောက်ယောက်တို့ကို တွေ့ရသည်။

နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသမားထဲတွင် ဦးသာဂေါင်ကို တွေ့ရသောအခါ ငဘမှာ များစွာ အံ့အားသင့်သည်။ မြေကို ဖက်၍ ငိုကြွေးသည်။

ဦးသာဂေါင်မှာ ချက်ကြီး၏ ဦးလေးတော်သူဖြစ်၍ အဖမ်းခံရသည် ဆိုသည်။

“ငါတော့ ဘာမှမသိပါဘူးကွာ . . . သူတို့ကိုကြောက်လွန်းလို့၊ ချွေးတပ်ဆိုလဲ စုပေးရတာပဲ . . . စပါးပို့ဆောင်ရေးဆိုလဲ ပို့ပေးရတာပဲ . . . တစ်လောက ရပ်ရွာမှာ သူခိုးသူဝှက်များလို့ ဖဲပိုင်းတွေပိတ်ပင်ဖို့ ဆိုပြီး ရဲအဖွဲ့နဲ့ အတိုက်အခံပြောဖူးပါရဲ့ . . . အဲဒီနောက်မှ ချက်ကြီးအကြောင်း ရဲကြပ် ခဏခဏ လာစစ်တော့တာ ပဲ . . . သူလာစစ်ပြီး များမကြာမီ ကမ်းရိုးတန်းစစ်တပ်က စစ်ဗိုလ်က အလိုရှိတယ်ဆိုပြီး ဖမ်းလို့ လိုက်ခဲ့ရတယ် . . . ညကလဲ ဒုန်းခိုင်း အသံတွေထဲက လွတ်ထွက်လာတာပဲ . . . ”

“ဒါနဲ့တောင် ညကအကြောင်း ကျုပ်တို့ကို မမေးဝံ့သေးဘူးမျိုး . . . ခွေးသားတွေက ကျုပ်တို့ကို နောက်ဘယ်လို ညဉ်းအုံ့မလဲ မသိသေးဘူး . . . ဒီကိစ္စကို ကျုပ်တော့ သေသည်အထိ ကွယ်ထားမှာပဲ . . . ” ဟု သခင်မျိုးညွန့်က တိုးတိုးပြောလေသည်။

ထိုနေ့ညနေ သမ္မာန်ကို မှောင်ရိပ်ခိုခတ်လာရသည်။ လထွက်ပြန်သော် မတတ်သာ၍ မြစ်ကြီးပိုး အလယ်ခေါင်တွင် ပြောင်ပြောင်ပင်ထွက်၍ ရွက်နှင့် နှင်ခံလေသည်။ ငဘ၊ သခင်မျိုးညွန့်နှင့် အခြားအကျဉ်းသမားများမှာ မိမိတို့ကံကြမ္မာကို မေဒင်တွက်၍ မကြည့်တတ်သောကြောင့် စိတ်လေးလေးနှင့်ပင် ကွေးကာ အိပ်ပျော်လျက် လိုက်ပါသွားရှာသတည်း။

နံနက်မိုးလင်းသော် တောတန်းကလေးနောက်ခံရှိသော ကွင်းပြင်ကလေးတစ်ခုသို့ ရောက်လာသည်။ မိုးမှာလင်းကာစဖြစ်၍ တောတန်းမှာ မှိုင်းဝေ၍နေသည်။ ကောင်းကင်မှာ မလင်းတလင်း အုံ့တုံ့နှင့်မို့ အလိုမကျ၍ မျက်မှောင်ကြီး ကုပ်နေဘိသိရှိသည်။

ငဘ အိပ်ရာကနိုးသော် ဘေးပတ်လည်၌ ဂျပန်မှလွဲ၍ အကျဉ်းသမားများနှင့်အတူ ဖြိုးတုပ်တစ်ဦးတည်းသာ တွေ့ရတော့သည်။ ရဲသားတို့မှာကား ညက သူတို့ကို ဂျပန်စစ်ဗိုလ်က ဘယ်နေရာမှာ ချထားခဲ့သည်မသိ။ မရှိပြီ။ ဖြိုးတုပ်ကမူ စိတ်ပူသောမျက်နှာထားနှင့် ရဲသားကိုလွှတ်လျှင် သူတို့ပါလွှတ်ရမည်မှာ မလွတ်ပဲ ဘာကြောင့် ခေါ်လာလေသည်မသိဟု ပြောသည်။ တကယ်လွှတ်တောင်မှ သူလည်း မနေရစ်ခဲ့လိုပါ။ ဂျပန်တို့နှင့်အတူသာ လိုက်ပါမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် လွှတ်ဖို့လေသံမျှပင် စစ်ဗိုလ်ကြီးက မပြောသည်မှာ ဘာကလိုတိုတိုရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ ဖြိုးတုပ်မှတစ်ပါး အားလုံးသူတို့မှာ မတုန်မလှုပ်ရှိကြသည်။

ကမ်းတွင် ဆိုက်ကပ်ပြီးသော် ဂျပန်တို့က ပါလာသောရေနွေးဘူးထဲမှ လက်ဖက်ရည်ကြမ်းတို့ကို ဖီးကြမ်းငှက်ပျောသီးနှင့် သောက်သည်။ ပြီးလျှင် ဂျပန်လေးယောက် ဖြစ်၍ ဖြိုးတုပ်၊ ငဘ၊ သခင်မျိုးညွန့်၊ ဦးသာဂေါင်ပါ အခြား လူငယ်ငါးယောက်တို့နှင့်အတူ ကမ်းပေါ်သို့ ထုတ်သွားသည်။ ပေါက်တူးနှစ်လက်လည်း ယူလာသည်။

မောင်ထင်

၁၁

ဂျပန်တစ်ယောက်လက်၌ ဓားလွယ်တစ်ချောင်းကိုင်လျက် ပါလာသည်။ တောစပ်နှင့် ကိုက်နှစ်ရာ မရှိတရှိဝေးသော ကျွဲစားကျက်ကုန်းပြင်ကလေးသို့ ရောက်သောအခါ လူကိုးယောက်ကို တစ်ယောက်လျှင် သုံးတောင်လောက် ခြားပြီး ရပ်ခိုင်းသည်။

ဦးသာဂေါင်ကြီးက . . . “သူတို့ ကျပ်တို့ကို စစ်မလိုထင်တယ် . . . ” ဟု ဆို၏။

မြိုးတုပ်က . . . “မဟုတ်ဘူး . . . ဒီကောင်တွေ ထမင်းစားမလိုလား၊ ချိုးယိုမလိုလား . . . တစ်ခုခု ပဲ . . . ဒါကြောင့် တွင်းတူးခိုင်းတာပဲ . . . ” ဟုဆို၏။

“ဟား . . . ဟား . . . ”ဟု တစ်ယောက်သောလူငယ်က ကြောက်စရာအသံဖြင့် ရယ်သည်။ “ဟေ့ . . . မျိုးဖျက်ကြီးရဲ့ . . . အရွယ်ကိုတော့ အားနာပါရဲ့ခင်ဗျာ . . . နှင့် ဒီလောက် ဂျပန်တွေနဲ့ပေါင်းပြီး အကြောင်း မသိသေးဘူးလား . . . ကိုယ့်သေတွင်း ကိုယ်တူးခိုင်းတာဟ . . . မသေမချင်း မှတ် . . . ” ဟု ပြောသည်။

သခင်မျိုးညွန့်က . . . “ရဲဘော်အားလုံး ဘုရားသာ အာရုံပြုကြ . . . ကျုပ်လုပ်ငန်းတော့ အောင်မြင်စွာနဲ့ အဆုံးသတ်ပြီ . . . ဟောဟိုခွေးမသား တိုင်းပြည်သစ္စာဖောက်တဲ့ အကောင်လဲ ကျေးဇူးအကြီးအကျယ် ခံစားရမှာပဲ . . . နှင့်အဖေ ဂျပန်တွေနဲ့ သေရာမှာ သွားတွေချေ . . . ” ဟု ဆိုလိုက်၏။

မြိုးတုပ်မှာ ခြောက်နေသောကနဦးတိုက်ကြီး အရင်းကလဲသလို ဗိုင်းကနဲလဲလေ၏။ ဂျပန်တစ်ဦးက လာထူ၏။ ဂျပန်လို ရော၏။ လာထူသောဂျပန်က ခေါင်းခါ၏။ ငဘတို့လူသိုက်မှာ နားမလည်သော်လည်း ကိုယ်အမူအရာအားဖြင့် ချင့်ချိန်၍သိရ၏။ မြိုးတုပ်က သူသည် ဗိုလ်ကြီးမာစတာအတွက် အများကြီး ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ပြော၏။ သူသည် ဂျပန်ကို တကယ့်အကူအညီ ပေးခဲ့သည်ဆို၏။ သူ့ကိုသတ်မည်ဆိုလျှင် လူမှား၍ ဖြစ်မည်။ ဗိုလ်ကြီးမာစတာကို ပြန်မေးဖို့ကောင်းသည်ဟု ပြောသည်။

ဂျပန်က ဗမာလို ပြန်ပြောသည်။ “မင်း လိမ်ဒကား . . . မကောင်းဘူး ရှိဒကား . . . နှင့် ဘိရမာ သူ့ခိုးပဲ . . . ဓားပြတိုက်တယ်နော် . . . ရွှေတွေ အများကြီးရှိတယ် . . . ဂျပန်စစ်တပ်ကိုနော် . . . နည်းနည်းလေး ပြန်ပေးတယ် . . . ဒါကြောင့် အပြစ်ရှိတယ်နား . . . ဂျပန်ဆီကို လာတယ်နား . . . အလုပ် လုပ်တယ် နား . . . စိတ်ထဲက အများကြီး မကောင်းဘူး . . . ” ဟုဆို၍ နားထင်ကို သေနတ်ဒင်နှင့် ဆောင့်လိုက်သည်။

မျိုးညွန့်က . . . “ဟေ့ . . . ဗမာပီပီ သေလိုက်စမ်းပါကွာ . . . ကြောက်မနေပါနဲ့ . . . ကဲ . . . ကြာတယ်မျိုး . . . မြန်မြန်သေ မြန်မြန်အိပ်ရတာပဲ . . . ” ဟု ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် ဂျပန်လက်က တူရွင်း ကိုယူ၍ တွင်းကို စတင်တူးလေ၏။

ဂျပန်တစ်ယောက်က တူရွင်းကို မြိုးတုပ်လက်ထဲ လာထည့်၏။ မြိုးတုပ်က အမဲသတ်ရုံထဲ အဆွဲခံရသော နွားအိုကြီးကဲ့သို့ တူရွင်းကိုင်ပြီးလျှင် သခင်မျိုးညွန့်အနီးတွင် တွင်းတူးမည်ဟု မြှောက်လိုက်၏။ သခင်မျိုးညွန့်က ဘာမပြောညာမပြော မြိုးတုပ်၏ဘေးကို ပိတ်ကန်လေ၏။

“ခွေးမျိုး . . . ဝက်မျိုး . . . နှင့်လိုအကောင်မျိုးက ငါ့တွင်းနဲ့ တစ်တန်းတည်း လာတူးရသလား . . . နောက်ဆုတ် . . . ” ဟု ဆိုလိုက်၏။

“မာစတာရယ် . . . မာစတာ တိုကျိုပြန်ရင် တိုကျိုအထိ ခြေဖက်ပြီး လိုက်ပါရစေ . . . ကျွန်တော့်ကို မသတ်ပါနဲ့ . . . တစ်ခါတည်းသာ ခေါ်သွားပါ . . . ” ဟု မြိုးတုပ်က ဘေးအောင်ရာမှ ဂျပန်တစ်ဦးကို လှမ်းပြော၏။

မောင်ထင်

ငဘစိတ်ထဲမှာ မိနီကလေးကို မြင်ယောင်လျက်ရှိသည်။ အရက်မူးမူးနှင့် ဦးသောဘိတကျောင်းထဲမှာ မိဖော့ကိုလက်ဆွဲသော ဖြိုးတုပ်၏အသံသည် သည်လို ညောင်နာနာလေသံမျိုး မဟုတ်။ မိနီကို လူဖြစ်ရုံအောင် ကြံစည်စဉ်ကလည်း သည်လို ပတ်ချွန်ပုံချွန်လုပ်မည် မထင်။ ခွေးမသားကို မသေမီ တစ်ချက်တွယ်ရလျှင် ကောင်းမှာပဲ။ လက်ထဲလည်း ဘာမျှမရှိ၊ ဂျပန်တွေကလည်း ဝိုင်းလို့။ အို . . . သေခါနီးမှာမှ ဒီအကောင်တွေ ကြောက်နေလို့ မဖြစ်တော့ဘူး။ မဖြစ်တော့ဘူး။

ငဘက ဖြိုးတုပ်လက်ထဲက ပေါက်ပြားကို ဝင်လု၏။ ဂျပန်က ဖြိုးတုပ် အရင်တူးပါစေဟု ပြောကာ ငဘကို တားထား၏။ ငဘလည်း ဖြိုးတုပ်ကို လုပ်ဖို့ရာမှာ လက်သီးနှင့်ဒူးသာ ရှိတော့သည်ကို သိရ၍ လက်သီး နှစ်လုံး စုချိန်ပြီးလျှင် ညာဒူးကို အသာကြွ၍ ဖြိုးတုပ်နှင့် ကိုယ်လုံးချင်း ပြေး၍ရိုက်၏။

ငဘ၏ လက်သီးနှင့် ဒူးအရှိန်ကြောင့် ဖြိုးတုပ်မှာ မေ့မြော၍ လဲကျသွားလေသည်။ ဂျပန်ကလည်း ငဘ ကို သေနတ်ခင်နှင့် ကျောက်ရိုက်ပြီးလျှင် ဖြိုးတုပ် တွင်းမတူးနိုင်တော့သည်နှင့် ငဘအား နှစ်တွင်း တူးခိုင်းလေ သည်။ ငဘလည်း စိတ်လိုက်မာန်ပါ ရှေ့တစ်တွင်းတူးပြီးလျှင် ဖြိုးတုပ်အတွက် နောက်တန်းကျကျ ခပ်ဝေးဝေးမှာ တစ်တွင်းတူး၏။ ကျန် အကျဉ်းသမားဦးသာဂေါင်နှင့် လူငယ်များမှာလည်း အစိမ်းသရဲစီးနေသည့် မျက်နှာထားမျိုး နှင့် သူတို့တွင်းကို သူတို့ တူးကြလေ၏။

နိုင်ငံရေးနှင့် ပတ်သက်သည်ဆိုသော လူရှစ်ယောက်မှာ ရှေ့တန်းမှ စီ၍နေသည်။ နောက်တန်းမှ ဖြိုးတုပ်မှာ စက်အစင်းသားနှင့် တွင်းဝမှာ ပုံ၍လဲနေသည်။

“ကဲ . . . ကိုငဘ . . . သွားပြီနော် . . . တိုင်းပြည်အတွက် ကျုပ်တို့ အသေခံရတာမှာ ကျုပ်တို့ဟာ ကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ လူတွေရဲ့ အရင် လွပ်လပ်ရေး ရလိုက်တာပဲ . . . ” ဟု သခင်မျိုးညွန့်က နှုတ်ဆက်၏။

လူသတ်သမားဂျပန်က ဓားကြိုးကို လွဲလွဲပြီးဝင်ကာ ချိန်ဆနေ၏။ ငဘက ဂုတ်စင်းပေးရင်း သခင်မျိုးညွန့် ခေါင်းဖြတ်သည်ကို တစေ့တစောင်း ချောင်းကြည့်မိ၏။

သခင်မျိုးညွန့်သည် တွင်းဝ၌ ဒူးထောက်လိုက်၏။ ရင်ကိုကော့၍ ဦးခေါင်းကိုမော့လိုက်သည်။ “တို့ဗမာ” ဟု အော်၏။ သူ့အော်သံသည် တစ်ဖက်ကတောတန်းထဲသို့ ဂယက်ရိုက်ကာ ဝင်သွားလေ၏။

လေထဲတွင် “တို့ဗမာ” ဟူသော အသံကြီးသည် အဆင့်ဆင့်မြည်ဟီးနေစဉ် သူသတ်ဂျပန်၏ ဓားလွယ်မှာ ရှိကနဲ မြည်သွား၏။ သခင်မျိုးညွန့်၏ တုံးတံတံခန္ဓာကိုယ်မှာ ခေတ္တမျှ ဒူးထောက်ထိုင်လျက်သား မတုန်မလှုပ် နေ၏။ လည်ပင်းသွေးကြောနှစ်ခုမှ အနီရောင်များ အပေါ်သို့ ဝေါဝေါမြည်ကာပန်းတက်သည်မှာ ငဘမျက်စိထဲ တစ်သက် ထွက်နိုင်တော့မည် မဟုတ်ချေ။ ပြီးမှ သခင်မျိုးညွန့်၏ ကြွင်းကျန်ရစ်သောရုပ်ကလာပ်သည် တွင်းထဲသို့ အံ့မြွေရရ ကျသွားလေရာ ဂုတ်ခနဲ အသံကြားလိုက်သည်။

ဦးသာဂေါင်အလှည့်သို့ ရောက်လာပြီ။ ကျေးဇူးရှင်ကြီးတော့ ကိစ္စချောတော့မှာပဲ။ လက်တို့တတ်သူတွေကလဲ သူတို့နဲ့မတည့်တိုင်း လက်ညှိုးနှင့် ထိုးတော့တာပဲ။ ဒီလို အချောင်ပါရတဲ့လူတွေ ငါတို့ တောသူတောင်သား ဗမာများထဲမှာ အနုမတဂ္ဂနေမှာပါပဲ။ သူ့အလှည့်ပြီးရင် လူငယ်သခင်လေး သုံးဦးပဲ။ ပြီးလျှင် ငါပဲ။ ပြီးလျှင် ညာဘက်က နှစ်ယောက်။ အင်း . . . သေရမှာပါကလား။ မကြောက်နဲ့ဆိုပေမယ့် တကယ်ဆိုတော့ တကယ် ကြောက်စရာကြီးပဲ။ မိဖော့ရေ . . . ဆွမ်းသွပ်ရင် ငါကြားလောက်အောင် ခပ်ကျယ်ကျယ်ကလေး အမျှဝေနေော်။ သွားပြီ၊ သွားပြီ၊ သမီး၊ အဖြစ်ဆိုရတာပဲ သမီးကလေးရဲ့၊ တောသူဖြစ်ရတဲ့အတွက် တယ်နစ်နာတာပဲနော်။

ငဘက ဟိုဟိုဒီဒီ လှည့်ကြည့်သည်။ တောတန်းဘက် မျက်နှာမူသည်။ ဒီတောတန်းကို ငဘသိသည်။ မုဆိုးလမ်းဆိုသော အမဲလိုက်သမားတို့သွားရာ လမ်းကြောင်းကလေးကသွားလျှင် နေထန်းတဖျားနီးနီးလောက်

မောင်ထင်

၁၁

ဆိုလျှင် ကျားသေရွာကို ရောက်မည်။ ဂျပန်က အားလုံးမှ လေးယောက်ဖြစ်သည်။ အသတ်ခံရမည့်သူတွေမှာ လက်တွေ့ကိုသာ နောက်ပြန်ချည်ထားသည်။ ဟိုထောင့်သည်ထောင့်စသည်မှာ ဂျပန်သုံးယောက် လူခွဲ စောင့်နေကြသည်။ မသကာ ရိုင်ဖယ်နှင့် ပစ်လိုက် ထိလျှင်လဲ ကံကုန်ချင်လို့ပဲ ဆိုရမည်။ ခုနေ့များ ပြေးရင်တော့ လွယ်တာပဲ။ စိတ်အေးလက်အေးနှင့် စဉ်းစားကြည့်တော့လဲ ဒီနေရာမျိုးမှာသေမယ့်နောက် မထူးဘူးဆိုပြီး စွန့်ကြည့်လျှင် မမှားပါဘူး။

ဦးသာဂေါင်၏ ဦးခေါင်းပေါ်၌ ဓားဝင်၍သွားသည်။ တစ်ခါ၊ နှစ်ခါ၊ သုံးခါစသည်ဖြင့် သူသတ်ဂျပန်က အရှိန်ယူနေသည်။ ငဘ၏ကိုယ်ခန္ဓာမှ အသီးသီးအသကသော အကြောအခြင်တို့က ဂျပန်ဓားလွတ်နှင့် အရှိန်ယူနေသည်ကို အမှတ်ပြု၍ တစ်၊ နှစ်၊ သုံးဟုဆိုကာ အရှိန်ယူနေကြသည်။

နောက်ဆုံးတစ်ချက်၌ ဓားလွယ်မှာ ဦးသာဂေါင်၏ဂုတ်ပေါ် ကျပြီး ချွန်ခနဲဖြည့်သွားသည်။ ငဘလည်း သူ့ရှေ့ကတွင်းကို လွှားခနဲခုန်ကာ တောတန်းဘက်သို့ ခြေကုန်သုတ်လေသည်။ တောတန်းထဲသို့ လေးငါးလှမ်းအလိုမှာ နောက်မှ သေနတ်ပစ်သံတစ်ချက် ကြားသည်။ ရှိခနဲ ခေါင်းပေါ် ကျော်သွားသည်။ တောတန်းထဲသို့ ရောက်သော် တစ်ချက် ကြားရပြန်သည်။

သို့သော် အရေးစိုက်ဖို့ မလိုပြီ။ သူတို့က သူတို့လမ်းသွားလျှင် ငဘက ငဘလမ်းလိုက်မည် ဖြစ်သည်။ သေတွင်းက လွတ်သည်ဆိုသည်မှာ ဒါမျိုးမှ တကယ် လွတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ငဘက ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ် စားမြို့ပြန်သည့်အခါများ၌ . . . “ဝဋ်ကြွေးကလေး ကျန်သေးလို့ နောက်ချန်နေရစိမ့်တာဟေ့ . . . ” ဟု လေးလေးကြီး ပြောလေ့ရှိသည်။

အခန်း (၁၁)
ကြယ်နီရောင်တောက် နေရောင်ပျောက်

ငါတော့ကြီးမျက်မဲထဲ ရောက်သော် မုဆိုးလမ်းစကို တွေ့သဖြင့် ထိုလမ်းအတိုင်းလျှောက်၍ ကျားသေရွာသို့ ဝင်လေသည်။ ထိုရွာမှာ ကရင်အိမ် လေးငါးအိမ်နှင့် ဗမာအိမ် သုံးလေးအိမ်မျှသာ ရှိသည်။ တောစပ်က ထွက်လျှင် ရွာကို မြင်ရသည်။ ရွာမြင်ရလျှင်ပင် ရွာဘက်မှ အုန်းအုန်းခြိမ့်မ့်ညသော သီချင်းသံတစ်ခုကြားရသည်။

“မခင်တွယ်၊ မကြင်တယ်၊ ချစ်သူစွန့်လို့ရယ် . . .

တိုက်ပွဲကိုပင် နိုင်အောင်တိုက်တော့မယ် . . .

လာပြီလေ သာကီဆွေ၊ ရဲရဲတောက်မောင်တွေ . . .

သေစေ ရှင်စေ၊ စိတ်စောချက်က မသွေ . . .

ကမ္ဘာမကျေ၊ ဗမာတစ်တွေ၊ တိုပြည်တိုပိုင်စေ . . .

သေမင်းဆွေရေ၊ သစ္စာနဲ့စိုလေ . . . ”

သီချင်းသံသည် သိမ့်သိမ့်တုန်သွား၏။ ငါ့လည်း ကြက်သီးမွေးညင်းထ၍ ဖိန့်ဖိန့်တုန်မိသည်။ ငါ့သဲသဲကွဲကွဲမြင်ရသည်ကား ကာကီဘောင်းဘီ၊ ချည်ကြမ်းလုံချည်၊ ခေါ်တော့သိုင်း ချည်ကြမ်းဘောင်းဘီစသော အမျိုးမျိုးသော အဆင်မတူသည့် ယူနီဖောင်းတဖောင်း စစ်ဝတ်တန်ဆာတွေ ဝတ်ထားသော တောသားစစ်တပ်ကြီးသည် ရွာအနောက်ဘက် နွားစားကျက်ထဲတွင် စုရုံး၍ သီချင်းဆိုနေကြသည်။ ငါ့က ဗမာစစ်သားကို တစ်သက်နှင့်တစ်ကိုယ် လူနှစ်ဆယ်ပြည့်အောင် တစ်ခါမျှ မမြင်ဖူး၍ စစ်တပ်ဟု သူ့အထင်ရှိသည်။

မောင်ထင်

၁၁

သေနတ်တွေကိုယ်စီနှင့်နဲ့ ဖြုန်းခနဲ လူမှားသွားမည်စိုး၍ ဘာက အဝေးမှလှမ်းပြီး . . . “ဗျို . . . ဆရာကြီးတို့ . . .” ဟု အော်ခေါ်ကြည့်သည်။

“ကမ္ဘာမကျေ၊ ဗမာတစ်တွေ၊ တို့ပြည်တို့ပိုင်စေ . . .

သေမင်းဆွေရေ၊ သစ္စာနဲ့စို့လေ . . .”

သီချင်းသံအကြားတွင် “ဗျို . . . ဆရာကြီးတို့ . . .” ဟူသောအသံ မြုပ်သွားသည်။ နောက်မှ ဘာက သတိရပြီး “တို့ဗမာ” ဟု တတ်သမျှမှတ်သမျှနှင့် မှန်းပြီး အော်လိုက်သည်။ အော်လိုတော့ အကောင်းသားပဲဟု အောက်မေ့မိသည်။

ပြောက်ကျားတပ်စုက တောတန်းဘက်သို့ လှည့်ကြည့်သည်။ “ရဲဘော် သခင်မျိုးညွန့်လားဟေ့ . . .” ဟု မေးသည်။

ထိုအခါမှ ဘာလည်း စစ်တပ်ရှိရာသို့ ကဆုန်ပေါက်၍ ပြေးလေသတည်း။

ဘာက ဖြစ်သမျှအကြောင်းကို အစီရင်ခံသည်။ ဗမာတပ်မတော်မှ တပ်ကြပ်ကလေး ဗိုလ်ကြယ်နီက အံကြိတ်၍ နားထောင်သည်။ ဗိုလ်ကြယ်နီက ဘာအား . . . “ကျုပ်ကို သိသလား . . .” ဟု မေး သည်။ “သခင်မျိုးညွန့်က ဗိုလ်ကြယ်နီလို့ မှာသွားတာပါပဲ . . . ဒါကြောင့် မောင့်ကို . . . အဲလေ . . . ရဲဘော်ကို ဗိုလ်ကြယ်နီမှန်းတော့ သိတာပဲ . . .” ဟု ဘာက ဆိုသည်။

ဗိုလ်ကြယ်နီမျက်စိထဲ ပိုးကောင်ဝင်သည်နှင့် တူသည်။ မျက်ရည်စို့လာ၍ သူ၏ ကြမ်းတမ်းသောလက်နှင့် မျက်စိကို သုတ်လိုက်သည်။ ဗိုလ်ကြယ်နီက ဖွင့်ပြောချင်တာလေးတစ်ခု ရှိသလိုလို။

“ကဲ . . . ရဲဘော်တို့ . . . ညတိုက်ပွဲတော့ တစ်ချီအောင်ပြီ . . . နေ့တိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲရမယ် . . . ယခု သခင်မျိုးညွန့်ကို သတိသွားတဲ့ ကင်ပေစစ်ဗိုလ်ဟာ ဒီအနားတစ်ဝိုက်မှာပဲ ရှိဦးမယ် . . . တို့ ဟိုဘက်က တောတန်းကို ဖြတ်လိုက်ရင် ရန်သူပြေးနှင့်ပြီး ဖြစ်လိမ့်မယ် . . . ဒီတော့ ကျားသေရေကျော်ဝကနေပြီး ချောင်းပစ်မှပဲ . . . နေရာကလဲ ကာဗာယူဖို့ ကစင်းပဲရှိတယ် . . . ထမင်းစားဖို့ အချိန်လဲမရှိဘူး . . . ငါတို့ အခုဆိုရင် လူ နှစ်ဆယ်ကျော်လေးပဲ ရှိတယ် . . . ငါးယောက် တစ်ဆိုင်၊ ခြောက်ယောက် တစ်ဆိုင် တိုက်ရမှာပဲ . . .”

“ကဲ . . . တိုက်ရမယ်ဆို ခု သွားမှပဲ ဗိုလ်ကြီး . . .” ဟု တစ်ယောက်သောရဲဘော်က ပြောသည်။

“ရဲဘော်တို့ ထမင်းအငတ်တော့ ခံရလိမ့်မယ် . . .” ဟု ဗိုလ်ကြယ်နီက ပြော၏။

အနီးတွင် ဝိုင်းကြည့်နေသော ရွာသားထဲမှ ကရင်အဘိုးကြီးက . . . “ဝေ . . . ဘာလို့ ထမင်း ငတ်ရမှာ လဲ . . . ကျုပ်တို့ပို့မှာပေါ့ပဲ . . .” ဟု ဆို၏။

ထို့နောက် နေရာများ စီစဉ်ကြ၏။ လက်နက်များ ပြင်ကြ၏။ နောက်တစထအဖို့၌ ရဲဘော် နှစ်ဆယ်ကျော် တို့သည် ကျားသေရွာမှ စစ်ဆင်ရန် ထွက်ခဲ့ကြ၏။ ရွာ၌ကျန်ရစ်သော ကရင်အိမ်ရှင်မ ဗမာအိမ်ရှင်မတစ်တွေမှာ ထမင်းအိုးဆေး၊ ငရုတ်သီးထောင်းနှင့် တပျော်တပါးကြီး အမှုတော်ကို ထမ်းရွက်ကြလေ၏။

ဘာကား သင်းတို့မိန်းမတစ်တွေ စစ်ဆင်ရန် ဟန်ပြင်နေသည်ကို အားကျမိ၏။ နင်လားငါလားနှင့် ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်လို၏။ ကာလသားဘဝက ပွဲပြန်တို့အား ကုက္ကိုပြင်မှောင်ရိပ်မှ ဇာတိတုတ်နှင့် ချောင်း၍ ညည တွင် ရိုက်ခဲဖူးပါ၏။ သတ္တိ မညံ့လှပါ။ ထိုစဉ်အခါက တစ်လက်မဆိုလျှင် တစ်လက်မ၊ နှစ်လက်မဆိုလျှင် နှစ်လက်မ၊

မောင်ထင်

၁၁

အတိုင်းအတွာ မမှားစေရပဲ ခေါင်းပြဲအောင် ချိန်ဆ၍ ရိုက်တတ်ခဲ့ပါ၏။ လက်နက်ကို အသုံးချတတ်ပါသည်။ သို့သော် ငဘတို့လိုလယ်သမားမှာ စားနှင့်ခုတ်၍ တုတ်နှင့်သာ ရိုက်တတ်သည်။ လယ်သမားဆိုတော့ အရင်းအတိုင်းပြောရလျှင် လယ်ကိုသာ လုပ်တတ်သည်။ သေနတ်တို့၊ စိန်ပြောင်းတို့၊ လက်ပစ်ဗုံးတို့၊ စက်သေနတ်တို့ဆိုသည်မှာ သတ္တိဖြင့်အရင်းတည်၍ သုံးရသော အရာဝတ္ထုများမဟုတ်။ ကျင်လည်မှ ဖြစ်မည်။ ကိုယ်မကျင်လည်သည့်အရာမှာ ဝင်စွက်လျှင် လယ်သမားတို့ အဖျင်းနိုင်မှု ထင်ရှားရုံ ရှိတော့မပေ။ စားနှင့်လိုက်ခုတ်ရမည်ဆိုလျှင် တော်သေးသည်။

ယင်းသို့ အတွေးရောက်ရှိမိသော်လည်း ငဘမှာ ဂျပန်တို့အား ခံချချင်သောစောနှင့် ဗိုလ်ကြယ်နီအား လိုက်ပါရစေဟု တစ်ခွန်းနှစ်ခွန်းဝင်ပြောရန် ပါးစပ်ပြင်သေးသည်။ သို့သော် စစ်မက်အင်္ဂါတို့ကို ပြင်ဆင်နေရသောကြောင့် ဗိုလ်ကြယ်နီမှာ ငဘအား ဂရုမစိုက်နိုင်။ ထို့ကြောင့် ငဘ၏လုံ့လမှာ အလဟဿ ဖြစ်တော့သည်။ ငဘလည်း ယောင်လေပေနှင့် လိုက်၍သွားပါသေး၏။ သို့ရာတွင် သူ့အား မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကမျှ ဆော်ဆော်အောအော မလုပ်သောကြောင့် တောသားငဘမှာ တောသားပီပီ ချုံကလေးအကွယ်တွင် လူလုံးဖျောက်လိုက်သည်။

ရဲဘော်တို့ကား မနက်စာစားချိန်အထိ စောင့်သော်လည်း အကြောင်းမထူးလှသဖြင့် စိတ်ပျက်စပြုလာ၏။ ထိုအတွင်း ကရင်မတစ်ယောက် အူယားဖားယားနှင့် စစ်စခန်းသို့ ပြေးလာသည်။ သူနှင့်အတူ ဗမာ ကရင် မိန်းမ ဖော်များ ထမင်းထုပ်တွေ ရွက်၍လာကြသည်။

“ဟေ့ . . . တို့ရွာကယောက်ျားမှန်သရွေ့ အကုန်ပဲဆိုတော့ တို့ပဲ ထမင်း လာပို့ရတာပဲပဲ . . . ”

သူတို့မိန်းမဖော်တစ်သိုက်၏ နောက်ဆုံးမှ နန်းဖော့ဆိုသူ ကရင်အမျိုးသမီးတစ်ယောက်က မောကြီးပန်းကြီးနှင့် ပြေးလာသည်။ နန်းဖော့မှာ ပြတ်ပြတ်တောက်တောက် ကြွပ်ဆတ်ဆတ်နှင့် စကားပြောတတ်သည်။

“ဟေ့ . . . ကောင်မတွေရဲ့ . . . ညည်းတို့ကို နောက်က တကြော်ကြော်ခေါ်နေတာ မကြားရောသလား ပဲ . . . ညည်းလင်တွေနဲ့ ကွဲနေတာ ဘယ်လောက်ကြာပဲလဲ . . . တကစဲ သူတို့လင် ထမင်းပို့တာ ကျနေတာ ပဲ . . . ”

“အို . . . အေ . . . ညည်းလဲ ညည်းလင်တွေဆီ လာတာပဲ မဟုတ်လား” ဟု တစ်ယောက်က ဆို၏။

ဗိုလ်ကြယ်နီအဖွဲ့က တပ်သားတစ်ဦးက မျက်နှာ စပ်ဖြဲဖြဲလုပ်ပြီး . . . “အတူတူနဲ့ အနုနုချည်းပါပဲ ဗျာ . . . အမကြီးနန်းဖော့က ဘာများ ရေးကြီးသုတ်ပြာ ဖြစ်လာရတာလဲ . . . ” ဟုမေး၏။

“ကွယံ . . . ငါက တစ်ခုမြင်လာလို့ ကောင်မတွေကိုလှမ်းခေါ်တာ သင်းတို့က မကြားဘူး . . . ငါ ဒီလာရင်း သစ်ပင်တစ်ပင်ပေါ် စေတက်ကြည့်တယ်ဧ . . . သမ္ဗန်တစ်စင်းတော့ မြင်တယ်ကွယံ . . . သတိထား . . . ” ဟု နန်းဖော့က သတိပေးသည်။

ဤသတင်းကို ကြားရသောအခါ ဗိုလ်ကြယ်နီလည်း ထမင်းထုပ်တို့ကို ဂရုမစိုက်နိုင်ပြီ။ ပထမ ငါးယောက်ဆိုင်းကို ရှေ့သို့လွှတ်၏။ ချုံတစ်ခုကိုကွယ်ကာ စက်သေနတ်ကို ဆင်စေ၏။ ထိုချုံနားသို့ မြင်းကသား အရင်းပိုင်းကြီးတစ်ခုကို အမြစ်ဖျားနှင့်တကွ ကုတ်နှင့်ကပ်ကော်၍ ရွှေ့၏။ ဒုတိယငါးယောက်ဆိုင်းက ပထမအဆိုင်း၏ ညာဘက် လေးဆယ့်ငါးဒီဂရီလောက်အကျ မီတာ ၃၀၀ ကျော်လောက် အဝေးတွင် မြက်ဖုတ်နှင့် ကန်သင်းများ ကို ‘ကာဗာ’ ယူစေ၍ တစ်ယောက်ချင်းခြားကာ ခွဲနေစေ၏။ တတိယအဆိုင်းနှင့် စတုတ္ထအဆိုင်းတို့ကိုမူ မီတာ ၅၀၀ ကျော်စီခြား၍ နောက်စောင့် ‘ရဲယားဂါဒီ’ ချထား၏။

နန်းဖော့၊ နန်းကျော၊ သွယ်သေးစသော ကရင်ဗမာအမျိုးသမီးတို့က ခါးတောင်းမြှောင်အောင် ကျိုက်ပြီး လျှင် သမုပင်အသီးသီးပေါ်သို့ တက်၏။

မောင်ထင်

၁၁

ဤအစီအစဉ်များမှာ ကမ်းရိုးတန်းလတာပြင်နှင့် ခပ်ခွာခွာထား၍ စီစဉ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ပထမဆိုင်းမှာ စစ်မြို့သူဖြစ်၍ ဒုတိယဆိုင်းက ရဲဘော်များ၏အရိပ်အခြည်ကို ကြည့်ကာ စက်သေနတ်နှင့် တွေ့ဖြုတ်ရန်ဖြစ်သည်။ တတိယနှင့် စတုတ္ထအဆိုင်းတို့မှာမူ စစ်မြို့သမားများကို အကူအပံ့အဖြစ်ဖြင့် အရန်နေရသည်။ သမိုင်းပေါ်မှ အမျိုးသမီးတပ်မှားကား စစ်ဦးစီး ဗဟိုဌာနချုပ်ပမာ ဖြစ်သတည်း။

ကွမ်းတစ်ရာညက်ကြာလတ်သော် စစ်သားများထိုင်ကာ လိုက်ပါလာသော သမ္ဗန်ကြီးကို ပျူမြင်ရသည်။ သမ္ဗန်မှာ ဤမှာဘက်ကမ်းသို့ ရှေးရှုပြီး ကပ်လာသည်။ ကမ်းနှင့် မီတာ ၁၀၀ လောက်အကွာတွင် ပထမဆိုင်းမှ စစ်သားများက သေနတ်နှင့် အဆက်မပြတ် တစ်ကိုယ်လျှင် ဆယ်ချက်စီလောက်ပစ်ပြီး ငြိမ်နေလိုက်သည်။ သမ္ဗန်လည်း ကမ်းကပ်၍ မဖြစ်ပြီ။ ထို့ကြောင့် သေနတ်သံကြားထဲက အတင်းကမ်းတိုးဆိုက်ပြီးလျှင် ဂျပန်များ က “ယား . . . ယား . . . ” အော်ကာ ခုန်ဆင်းကြသည်။ ကမ်းပေါ်ရောက်လျှင် မြေ၌ ပြားပြားဝပ်လိုက်ကြ သည်။

သည်အခါကျမှ သမိုင်းပေါ်က အမျိုးသမီးစစ်ဦးစီးအဖွဲ့ချုပ် ဗိုလ်မှူးကြီးနန်းဖော့က ဂျပန် ဘယ်နှစ်ယောက်၊ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် ဘယ်လောက် ခွာနေသည်။ ဘယ်ဂျပန် ရှေ့သို့တိုးသည်။ ခေါင်းထောင်သည် စသည်ဖြင့် ဘောလုံးပွဲအကြောင်းကို ရေဒီယိုဖြင့် အသံလွှင့်သောလေသံမျိုးဖြင့် ပြောပြကာ အောက်စောင့် တပ်ကြပ်ကလေး ဗိုလ်ကြယ်နီအား ညွှန်ကြားချက်ပေးသည်။ ဘယ်ဘက်က ဂျပန် ဘယ်လောက်နီးလာပြီ။ စက်သေနတ်လွှတ်ဖို့ တော်ပြီ။ ရှေ့တိုးဖို့ အချိန်ကျပြီ။ နောက်ဆုတ်ခံလျှင်ကောင်းမည် စသည်ဖြင့် အမိန့်ပေးရသေးသည်။

ဂျပန်တို့လည်း လူသုံးယောက်ကိုမျှ သုံးရာမှတ်ထင်ကာ ရှေ့သို့ ကိုယ်ကိုလိုမ့်၍တိုးလာကာ သဲသဲမဲမဲ ပစ်ခတ်လေသည်။ ဂျပန်တို့ ဗမာတပ်မတော်သားများနှင့် မီတာတစ်ရာအတွင်းသို့ ရောက်သောအခါ နန်းဖော့ က “နီးလာပြီ” ဆို၍ တပ်မတော်သားတို့က နောက်ဆုတ်ခံကာ စစ်မြို့သည်။ အတန်ကြာသော် စက်သေနတ်ကို ခုန်နှစ်ဦး၏ ရှေ့တည့်တည့်ဆီသို့ရောက်လေရာ စက်သေနတ်သံလည်း “ဒက်ဒက်-ဒက်ဒက်” နှင့် မြည်လေတော့သည်။ ဂျပန်တို့လည်း အတိုးအရုံး သေကျေကုန်၏။ ဂျပန်စစ်တပ်၏ နောက်တန်းကျသော ဂျပန်လေးငါးဦးမှာ ကိုယ်ကိုလိုမ့်၍ သမ္ဗန်ဆီသို့ ပြေးလေ၏။ နန်းဖော့က . . . “ပြေးပဟဲ့ . . . လိုက်ပဟဲ့ . . . ” ဟု ဆိုလျှင်ပင် ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ အဆင့်ဆင့်သောတပ်သားတို့မှာ တလုံးတစည်းတည်း ပေါင်း၍ ရှေ့သို့တိုးလိုက်၏။ သမ္ဗန်ပေါ်သို့ ဂျပန်များ လှမ်းမတက်ဝံ့ပဲ ရေထဲသို့ကူးအပြေးတွင် ရိုင်ဖယ်နှင့် ပစ်၏။ ရေပေါ်၌ ကျည်ဆံများ ရှိခနဲမြည်၍ ရုပ်သွားသည်။ တစ်ယောက်တော့ကျသွားသည် ထင်ရသည်။ ဗိုလ်ကြယ်နီကလည်း သမ္ဗန်ကို စက်သေနတ်နှင့်ပစ်၍ နှစ်ရန် အမိန့်ပေးသည်။ စက်သေနတ်လည်း ‘ဒက် . . . ဒက်’ မြည်ပြန်သည်။ သမ္ဗန်လည်း ရေတွင် ချာချာလည်၍ နေသတည်း။

အတန်ကြာသော် သမ္ဗန်ကြီးမှာ မီးလောင်၍ တဖြည်းဖြည်း နှစ်လေတော့သည်။ ဗိုလ်ကြယ်နီတို့လူစုလည်း သမ္ဗန်ဘေးပတ်လည်၌ လူစုလူနု အရိပ်အယောင်မျှပင် မမြင်တော့၍ ကမ်းစပ်သို့ အပြေးသွားကြ၏။ နှစ်နေ့သော သမ္ဗန်၏ဧရာပေါ် တွင် ဂျပန်တစ်ကောင် မီးကျွမ်းလောင်၍ ကားခနဲသေနေသည်ကို တွေ့ရ၏။ မြစ်လယ်၌ကား ဂျပန်သုံးလေးကောင် ရေကူးနေသည်ကိုတွေ့ရ၏။ ရိုင်ဖယ်နှင့် ထပ်၍ပစ်ပြန်၏။

မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းမှာ တစ်မိုင်ကျော်မျှ ဝေးသည်။

“သင်းတို့ ရေကူးတတ်သလောက်တော့ အကျိုးခံစားရမှာပေါ့ . . . ဒါပေမယ့် ဟိုဘက်ကြိုးဝိုင်းလွန်ရင် ဒီပြင် ရဲဘော်တွေနဲ့တော့ တွေ့ဦးမှာပဲ . . . ” ဟု ဗိုလ်ကြယ်နီက ဆို၏။

စစ်မြေပြင်၌ ဂျပန် အကောင်နှစ်ဆယ် ရသည်။ ဗိုလ်လုပ်သူ၏အလောင်းကို မတွေ့ရ၍ ဗိုလ်ကြယ်နီ မကျေနပ်ပေ။ မီးသွေးဖြစ်နေသောဂျပန်မှာ ဘယ်သူဘယ်ဝါမှန်း မှန်း၍ မရ။ ရေထဲမှ အလောင်းတွေကို ဆယ်ရန် မှာလည်း ရေကျတွင် ရေစီးလွန်းသောကြောင့် ဘယ်နှစ်လောင်းဟု မရေတွက်တတ်တော့ပြီ။ မှန်းကြည့်ရလျှင် ငါးလောင်းအောက် လျော့မည်မထင်။ သုံးယောက်လား၊ လေးယောက်လား၊ ရေကူးပြေးသည့်အထဲမှာ ဗိုလ်လုပ်သူ

မောင်ထင်

၁၁

ပါသွားပြီဟု ရဲဘော်များကတွက်သည်။ ဗိုလ်ကြယ်နီမှာ စိတ်မကျေနပ်၍ နှုတ်ခမ်းကို ခဏခဏ ကိုက်သည်။
ခွေးကောင်တွေကို လက်ရ ဖမ်းလိုသည်။

“ရဲဘော်တို့က သူ့အကြောင်း မသိလိုဟေ့ . . . ဒီအကောင်ဟာ ပထမတော့ ကင်ပေ တပ်ကြပ်ကလေးပဲ . . .
. . . ချွေးတပ်အဆွဲကောင်းတာနဲ့ ဖျဉ်းသုံးကြောင်းကြယ်နှစ်ပွင့် ရလိုက်တာပဲ . . . ပင်လယ်ကမ်းရိုးစခန်းမှာ
ကွန်မင်းဒါး လုပ်လာတာ တို့အမျိုးသမီးတွေ အတော်ပဲ ပျက်စီးသွားတယ် . . . ”

ရဲဘော်တို့က ဗိုလ်ကြယ်နီကို ဖျောင်းဖျသည်။

“ဒီအကောင် မလွတ်ပါဘူး ဆရာရယ် . . . ဟိုဘက်ရောက်လေလေ ဗိုလ်မှူးကြီးနေဝင်းရဲ့ ကျားပါးစပ်ထဲ
ဝင်လေလေပေါ့ . . . မလွတ်ပါဘူး . . . သေချာပါတယ် ဆရာရယ် . . . ”

“မင်းတို့က မသိဘူးဟေ့ . . . ဒီအကောင်ကို ငါ့လက်နဲ့ လက်စားချေချင်တယ် . . . ”

ရဲဘော်တို့ စုစည်းပြီးနေစဉ် တောသားတစ်ယောက် ခပ်ကုပ်ကုပ်နှင့် အပြေးကလေးလာနေသည်။ သူ့ကို
မည်သူကမျှ ဂရုမစိုက်။ လာနေသည်ကိုလည်း မည်သူမျှ သိဟန်မတူ။

ထိုတောသားမှာ ရဲဘော်တို့ ရပ်နားစကားပြောနေသည့်အကြားထဲ မသိမသာ လျှိုဝင်လာသည်။
ဗိုလ်ကြယ်နီက ပြောစကားကို တန့်၍နားထောင်သည်။ ဖျဉ်းသုံးကြောင်းကြယ်နှစ်ပွင့် ဂျပန်အကြောင်း
ဗိုလ်ကြယ်နီက ပြောပြီး လက်သီးဆတ်ကာ တောက်ခေါက်လိုက်သည့်အခါ ထိုတောသားက . . . “ဗိုလ်ကြီးရယ် . . .
. . . ဒီလိုဆိုရင် လေ . . . ဒီအကောင်ကို ကျုပ်တွေချင်လိုက်တာ . . . ကျုပ်သမီးကလေးလေ . . . ” ဟု ဆိုပြီးမှ
ရှက်ကိုးရှက်ကန်း ဖြစ်သွားသည်။

ထိုအခါမှ ဗိုလ်ကြယ်နီနှင့်တကွ ရဲဘော်တို့က ထိုတောသားကို သတိထားမိသည်။

“ဟာ . . . ကိုငာကြီးပါလား . . . ခင်ဗျားလဲ တိုက်ပွဲမှာပါသကိုး . . . ” ဟု တစ်ယောက်ကဆို၏။

ငာက ပိုပြီးရှက်သွားသည်။ ရွာမှနေ၍ စစ်စခန်းရှိရာသို့ တစ်လှမ်းချင်း လျှောက်ခဲ့ရာတွင် စစ်ခေတ်
အတွင်း တောသား၏ တန်ဖိုးမရှိပုံကိုသာ တွေးမိခဲ့၍ စစ်မြေပြင်၌အောင်လျှင် အောင်သူတို့နှင့် အောင်သေ
အောင်သား ဝင်၍စားမည်။ ရွှံ့လျှင် မိမိခြေသလုံးကို အသုံးချမည်ဟူ၍သာ သံန္နိဋ္ဌာန်ချခဲ့သည်။ လျင်မြန်သော သူ၏
ခြေသလုံးတန်ဖိုးကို ကိုယ်သေတွင်း ကိုယ်တူးခဲ့ရာမှ ထအပြေးတွင် တွက်ကြည့်မိရာ အဖိုးမဖြတ်နိုင်သည်ကို
တွေ့ခဲ့ရသည်။ ယခု မိမိ၏ တောသားဇာတိညီဖျင်းမှ သရုပ်ဖော်ရာဖြစ်သော တိတ်တိတ်ပုန်း အကြံဉာဏ် အတွေး
အခေါ်တို့နှင့် ရဲဘော်တို့က မိမိအပေါ် အထင်ကြီးမှုတို့မှာ မဆီမဆိုင် မအပ်စပ်သည့်အဖြစ်ကို သိရသော် ငာမှာ
မျက်နှာလည်းပူ၊ ရှက်လည်းရှက်လှပေသည်။

ဗိုလ်ကြယ်နီကမူ ငာအား တစ်ချက်မျှလှမ်းကြည့်လိုက်ပြီးလျှင် ဟိုမှာဘက်ကမ်းကို မျှော်လှမ်း၍ တွေဝေ
သောမျက်နှာဖြင့် ငိုငါက အကြိတ်လိုက်၏။ ပါးစပ်က တိုးတိုးရွတ်၏။

ငာက သူ့ပါးစပ်က ဂါထာရွတ်သည်ကလည်း သူ့သမီးနာမည်ကို အထပ်ထပ် ဆင့်၍ ခေါ်လိုက်သလိုပါပဲ
လားဟု စဉ်းစားရင်း ငေးမိသည်။

“မိနီ . . . မိနီ . . . ကလဲစားချေမလိုဟာ . . . ခွေးသားကို မတွေ့လိုက်ရဘူး . . . ” ဟု ပါးစပ်မှ
အသံထွက်သွားသည်။

မောင်ထင်

၁၁

သည်တော့မှ ဘာက . . . “အမယ် . . . လက်စသတ်တော့ ချက်ကြီးပါလားကွယ့် . . . ” ဟု အော်လိုက်သည်။

သည့်အရင် သည့်အရင် လယ်သမားမျက်ရည် မြေသို့ကျသည်။ ရှိုက်သံ မပါပါ။ ဘာ တစ်သက်နှင့် တစ် ကိုယ် ရှိုက်ကြီးငင်ကြီးငိုမိသည်မှာ သည်တစ်ခါသာ ဖြစ်ပါသည်။ သည့်နောက်တော့လဲ ဘာ ငို၍ မရတော့ပါ။ တစ်ချိန်နှင့် ခန်းကုန်ပါပြီ။ အရေလည်း ထူသွားပါပြီ။

>>>

အခန်း (၁၂)

ကုလားမခြင်းတောင်း

“မသေလိုက္ကွ၊ မေ့နိုင်ပါ့မလား” ဆိုသောစကားလို မိဖော့နှင့် ငဘတို့ကတစ်စုံ၊ ချက်ကြီးနှင့် မိနီတို့ကတစ်တွဲ ပြန်ပေါင်းထုပ်ပြီး ဝမ်းသာသောမျက်ရည်များ တရွှဲရွှဲနှင့် နေကြသည်။

မိနီကလေးက ချက်ကြီးဝတ်ဆင်ထားသော ကာကီစီမီးပုတ်ရောင် စစ်ဝတ်တန်ဆာတို့ကို ခမ်းနားစွာ မြင်ရလေသောအခါ ဝမ်းလည်းသာ၊ ဝမ်းလည်းနည်းမိသည်။ တောင်သူလယ်သမားဘဝကနေ၍ စစ်ခိုလုံကြီးဖြစ်လာသည်မှာ နဲ့နဲ့နော့နော့ ကုသိုလ်မဟုတ်။ ဤကဲ့သို့ အဆင့်အတန်း၊ အရစ်၊ မျဉ်းကြောင်းတွေ၊ ကြယ်တွေနှင့်ဆိုတော့ ကိုချက်ကြီးတို့လို လူမျိုးသည် မိနီကဲ့သို့သော တောသူမနှင့် မတန်တော့ပြီ။ မိနီမှာ တောသူလည်းဖြစ်ပြန်၊ မိန်းမတကာတို့ အားကိုးတစ်ခုပြုသော အပျိုဂုဏ်နှင့်လည်း ကင်းမဲ့ပြန်ဆိုသောကြောင့် . . .

“ကိုချက်ကြီးရယ် . . . ရှင်နှင့်ကျမဟာ ဝေးသထက် ဝေးပါပကော . . . ”

“ဒီလိုလဲ ဘယ်ဟုတ်မလဲ မိနီရယ် . . . ငါ စစ်သားဖြစ်ရတာ မင်းအဖွဲ့ကလေးကြောင့် ဖြစ်ရတာ ကွယ့် . . . ”

“ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကိုချက်ကြီးရေ . . . ကျွန်မ ရှင်နဲ့မတန်တော့ဘူး . . . ကျွန်မတို့က တောသူတောင်သားလယ်သမား . . . ရှင်က . . . ”

“ဟေ . . . ငါကကော ဘာမှီလိုလဲဟ . . . ”

မိနီနှင့်ချက်ကြီးတို့ တပြင်ဘက် ကွပ်ပျစ်ပေါ်မှာ ထိုင်ရင်း စကားပြောနေကြသည့်အချိန်၌ တဲတွင်းရှိ အိပ်ခန်းတွင် ငဘက မိဖော့ဘေးတွင်ယှဉ်၍ ပက်လက်လှန်ကာ တောင်မြောက် တွေးတောစဉ်းစားနေသည်။ ယခုအခါ ဂျပန်တွေ တပ်လန်ပြေးပြီဟု သိရသည်။ အရှင် အင်္ဂလိပ်အစိုးရမင်းတို့လည်း ပြန်လာပြီ။ နောက်ဆုံး ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ့်အရှင်သခင် ပြန်လာပြီဆိုတော့ နောင်ရေးအတွက် တအားတက်စရာပ။ ဒါနဲ့တောင် သူတို့လူငယ်တွေက အင်္ဂလိပ်ပြန်လာတာကို ဗြိတိသျှ ပြန်လာသလေးဘာလေးနှင့် ငဘ နားရွပ်အောင် ပြောသေးသည်။

မောင်ထင်

၁၁

ဘာသာတာဝတောသား ဆိုလေသောကြောင့် မသိတာနှင့် နားမလည်တာတွေက များသည်။ မသိနားမလည်သူ ဆိုသောကြောင့် သိနားလည်သူတွေကို အားကိုးလိုသည်။ တောသားဖြစ်၍ အရာရာမှာ အောက်ကျနေကံကျနှင့် အနိပ်စက်ခံရသည်မှာ အင်အားနည်းသူ ဖြစ်သောကြောင့်သာလျှင် မဟုတ်ပါလော။ အင်အားနည်းသူတို့ဓမ္မတာ အင်အားကြီးသူတို့ကိုသာလျှင် ခိုကိုးရာရာသည်။ စင်စစ် လူတို့၏ဓမ္မတာ ကိုးကွယ်ရာ ရှာသည်ချည်းပင်။ နတ်အပေါင်းတို့ကို အင်အားကြီးသူ၊ ကယ်တင်နိုင်သူဟု ယုံမှတ်သူတို့က နတ်ကို ကိုးကြသည်။ ဟော်ရီးတို့သို့သော ကုလားမျိုးထဲက အချို့မှာ ပင်စိမ်းပင်ကိုပင်လျှင် ကိုးကြသေးသည်။ အတတ၊ ဂူကျကျ လယ်သမား တောသားဖြစ်လေသောကြောင့် ငှာမှာ မိမိအမျိုးချင်းချင်း အင်အားရှိသူကို ရှာ၍ ကိုးလိုလှပါ၏။ သို့ရာတွင် တောသူတောင်သားတို့ အပါးမဝမှုအပေါ်တွင် အသားယူ၍ လက်ဝါးကြီးအုပ်လိုသူတို့က တောသူတောင်သားတို့ အသိဉာဏ်တိုးပွားစေရန် ဂရုဏာထားသူတို့ထက် ပိုမိုများပြားနေသည်ကိုသာ လက်တွေ့တွင် ငှာ တွေ့ရသည်။ ငှာကိုယ်၌ကလည်း သူတစ်သက်မှာ သူများ၏ဘုန်းရိပ်ကို ခိုလှုံ၍ ကျွန်သဘောကံ ဘဝတည်းဟူသော အိုင်ဗွက်ထဲ၌ ကျွဲလို လူးခဲ့ရသည်ကား အလွန်တရာမှပင် အေးမြလှဘိခြင်းဟု အောက်မေ့ ကျေနပ်လာခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွဲဖြစ်မှ အိုင်လူးဖို့လောက်သာလျှင် စိတ်ရှိတော့သည်။ ယခု အင်္ဂလိပ်အရှင်သခင်များ ပြန်လာပြီဆိုသည်မှာ အင်အားကြီးသူလျှင် ပြန်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ သူတုန်းသူရိပ်ကို ပြန်၍ခိုလှုံရလျှင် အိုင်လူး၍ အေးချမ်းရသလို အေးချမ်းသည့်ဘဝကို ရောက်ရချေတော့မည်။ ဪ... သာဓု၊ သာဓု၊ ကောင်းလေစွ၊ ကောင်းလေစွ။ ဂျပန့်လက်ထက်တုန်းက ခံခဲ့ရသမျှမှာ သူ့ ဝဋ်ကြွေးနှင့်သူဖို့ ရှိပါစေတော့။ ပြုသူအသစ် ဖြစ်သူအဟောင်းပဲ ရှိပါစေတော့။

စင်စစ်တော့ ချွေးတပ်အဆွေခံရပြီးနောက် နှစ်နှစ်လောက်အတွင်းမှာ ငှာ အတော်လှရည်လည်လာပြီ။ ဆယ်အိမ်မှူး၊ ရာအိမ်မှူး၊ သူကြီး၊ ရဲအဖွဲ့စသည်တို့နှင့် စည်းဝါးရိုက်ပြီး ငွေနှစ်ဆယ် အစိတ်ဆိုသလို တစ်ချီ တစ်ချီမှာ လက်သိပ်တိုးလိုက်ပြန်တော့လည်း ဘေးဘယာ ရန်မာန်ခပ်သိမ်းအပေါင်းတို့မှ မောစနတ္ထာယ၊ လွတ်မြောက်ပေရပေသားပဲ။ သည်လို လွတ်မြောက်ခဲ့တဲ့အတွင်းမှာ အသာကျိတ်ပြီး ရိုးရိုးသားသားနဲ့ လယ်ကလေး လုပ်လိုက်၊ သားငါး၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ ကြက်ဥဘဲဥကလေး ရောင်းလိုက်၊ ရသမျှငွေကလေးကို ဝါးလုံးထဲ ဝါးခေါင်း ထဲဝှက်ပြီး စုလိုက်နှင့်ဖို့ ယခုနေအခါ ထောင်မလဲသဲကော် ငွေစက္ကူကလေးငါးထောင်လောက်တော့ ကုတ်ဖြစ်မိသေးသည်။ ဒါတောင်မှ မိဖော့ဓမ္မာမှာ ချွေးတပ်ဟေ့ဟု အသံများကြားလျှင် အနာဟောင်းကြီး ပေါ်လာပြီ။ ငိုခဲ့မိကလေး ဖြစ်သွားသည်။ ဖြစ်မယ်ဆိုလျှင်လည်း ဖြစ်လောက်ပါ၏။ မိဖော့၏ဖြစ်အင်မှာမူ ချွေးတပ်စခန်းတစ်ခုတွင် ချွေးတပ်ပညာရှိတစ်ဦးက နံရံပြင်၌ မီးသွေးဖြင့် ကဗျာဉာဏ် ကွန့်ဖြူးသွားသော . . .

“သားကိုလက်ငင်
ထုပ်ပိုးပြင်၍
လင်ကိုလက်တို့
မျက်ရည်စို့နှင့်
မွေးအို့ခေါ်ကာ
ပြေးရရှာသည်
ချွေးတပ်လာ၍ စုတုန်းက . . . ”

ဆိုသည့် တေးသံကလေးလို လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ဝမ်းနည်းစရာကောင်းသော အဖြစ်ပေပဲကိုး။ ယခုသော် တမူကား ငှာ၏ဘဝသည် အေးဘက်သို့ ရှေးရွှလာရပြီ မဟုတ်တုံလော။ မိနီနှင့် ချက်ကြီးသာ နေရာကျပါသည်။

မောင်ထင်

၁၁၁

ဘဝသစ် ထူထောင်နိုင်ကြတော့မည်။ ရှိသမျှ ငွေကလေးငါးထောင်နှင့် အိပ်ရာခမ်းနားဝယ်၊ သူတို့နှစ်ဦးကို နေရာချ၊ မြက်တောဖြစ်နေတဲ့လယ်တွေကို သမီးသမက် စုစုဝေးဝေးနှင့် ပြန်လုပ်၊ တစ်နှစ်၊ နှစ်နှစ် . . . အလွန်ဆုံး သုံးနှစ်ပေါ့ကွယ် . . .။

စဉ်းစားလိုကောင်းတုန်း မိနီနှင့်ချက်ကြီးတို့၏အသံက တိုးချည်တစ်ခါ၊ ကျယ်ချည်တစ်လှည့်နှင့် တစ်ချက်တစ်ချက် လေသင့်ပြီး ငဘနားထဲ အစုလိုက်အပြုံလိုက် ဝင်လာသည်။ သူတို့ ကလေးအချင်းချင်း ပြောကြ သဟာတွေကို နားမထောင်ချင်ပါဘူးဟု ဆိုသော်လည်း ကြားကြားနေရ၍ တစ်ချက်တစ်ချက် နားအစွင့်လိုက်မိ သားပဲ။ မကြားအပ်၊ မကြားထိုက်သောစကားများ ဖြစ်နေမည်စိုး၍ နားရွက်ကို ကုပ်မိပါ၏။ သို့သော် သူတို့နှစ်ဦး ၏အသံက ခပ်အုပ်အုပ်ပြောသည်ဟု ဆိုရငြားသော်လည်း အသံက မူမမှန်သေးသောကြောင့် တိုးမလိုလိုနှင့် တော်တော် ကျယ်သည်။

“မင်းဆီကထွက်သွားတာ မချစ်တော့ဘူးလို့ဆိုပြီး ထွက်သွားတာမှ မဟုတ်ပဲ မိနီရယ် . . . ကိုယ် မစူးရက်လို့ အရိပ်တကြည့်ကြည့်နဲ့နေခဲ့တဲ့ ပန်းကလေးကို သူတကာက ဝင်ပြီး လက်သရမ်းလိုက်တော့ ကြိတ်မနိုင်ခဲ့မရ ဖြစ်မိတာပေါ့ . . .”

“အဲဒါကြောင့် ကိုချက်ကြီးတို့လိုစစ်သားဆိုတော့ သူများက မွေးလိုပန်ပြီး နဲ့လိုပစ်ထားတာနဲ့ မတန်တော့ ဘူးတော့ . . .”

“ကိုယ်ကတော့ ဒီသဘောမျိုး မထားဘူးဟေ့ . . . မင်းအပေါ် ချစ်ရတဲ့အချစ်က တကယ့်ပေမလောက်သာ ဆိုရင် မင်းကို မတူမတန်ဘူးလို့ ထင်တော့မှာပေါ့ . . . ယခုတော့ ကြည့်စမ်း မိနီ . . . စစ်သားတို့ဘဝ တစ်ဖက်ကရန်သူကို တစ်ဖက်ကမမြင်ပူးပဲနဲ့ ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်ရတယ်ဆိုတာ စဉ်းစားကြည့်လိုက်တော့ အစွဲမရှိပဲနဲ့ မဖြစ်နိုင်ဘူးကွယ် . . . သည်တော့ စစ်ထဲလိုက်တယ်ဆိုတာ အစွဲကလေးတစ်ခုကြောင့်ပဲ . . . ငါတို့ တောသူ တောင်သားဆိုတာ လယ်ကွင်းလောက်ပဲ သိတာပဲ . . . နို့ပေမယ့် ကိုယ့်ချစ်သူကလေးအတွက် လက်စားချေလိုတဲ့ စောကလေးက ပြန်လာတော့ မာန်ကြွပြီး စစ်ထဲဝင်ဖို့ သံနှိုငှာန်ချမိတာပေါ့ . . . ဘုရားကို စူးစေရဲ့ . . . အဲ ဟိုတုန်းက မျိုးချစ်တို့၊ တိုင်းချစ်တို့၊ နိုင်ငံချစ်တို့ဆိုတာ သဘောမပေါက်ခဲ့ပါဘူး . . . တပ်မတော်ထဲ ရောက်တော့ မှပဲ အချစ်ဆိုတာ ကာမအချစ်နဲ့ချည်း ပြီးကြသေးတာမဟုတ်ဘူးလို့ သဘောပေါက်ခဲ့တယ် . . . သည်တော့ ယုံကြည်ချက်နဲ့ အစွဲတစ်ခုဝင်လာပြန်တာပေါ့ . . . အဲဒီအစွဲက ဘာလဲဆိုတော့ ငါတို့ရဲ့တိုက်ပွဲဟာ ကိုယ့် လူမျိုးကို လူတကာ အစော်ကားမခံရအောင် စောင့်ရှောက်ဖို့အတွက် တိုက်တဲ့ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲပဲဆိုတဲ့ ယုံကြည်ချက်ပဲ . . .”

ချက်ကြီးဆိုတဲ့ ချက်ကြီးကတော့ လွတ်လပ်ရေးစကားများ ပြောရလျှင် သွားရည်တများများနှင့် အာသွက် လျှာသွက် ရှိလှသည်။ တပ်မတော်ထဲ ရောက်သည့်ကစပြီး လွတ်လပ်ရေးတို့၊ ပြည်သူ့အာဏာတို့၊ ဒီမိုကရေစီတို့၊ အရင်းရှင်စနစ်တို့၊ ဆိုရှယ်လစ်တို့၊ ကွန်မြူနစ်တို့ဆိုသော ဝေါဟာရတို့ကို သဘောပေါက်မပေါက်တော့ မပြောတတ်၊ အလွတ်တော့ ရနေပြီ။ ထို့ကြောင့် သည်သဘောတရားတွေနှင့် ယောက္ခမလောင်းကြီးကို ဟောပြောလိုက်ရလျှင် ယောက္ခမလောင်းကြီးမှာ နေ့ချင်းညချင်း တိုးတက်လာသော ဗမာလူမျိုးဖြစ်ရမည်ဟု အသည်းစွဲထင်မှတ်သည့် အတိုင်း အာပေါင်အာရင်းသန်သန်နှင့် ဟောရင်းပြောရင်း လွတ်လပ်သောနိုင်ငံမှ လူမျိုးတွေ ဘယ်ပုံနေထိုင်ကြ သည်ကို တပ်မတော်မှရသော ရုပ်စုံစာအုပ်များဖြင့် ငဘအား သိစေခဲ့သည်။ ယခု ငဘ၏သမီးကိုလည်း လွတ်လပ်ရေး အရသာကို ခံစားစေလိုသည်။ ထို့ကြောင့် လကလေးခပ်သာသာမှာ ချစ်တာတွေ စာစီလိုက်ရမည့်အစား လွတ်လပ်ရေးစကားတွေ ပြော၍နေသည်။ မိနီက တရားကျပြီးလျှင် သန်းလိုက်သည်။

နားစွင့်နေသော ငဘကမူ ကာလသားသမီးများ စကားပြောမှဖြင့် စကားကြီးစကားကျယ်တွေချည်ပဲဟု အောက်မေ့လိုက်သည်။ ချက်ကြီးက လွတ်လပ်ရေးစကားတွေကို တလွတ်လွတ် တလပ်လပ် အားရပါးရ ပြောနေ သည်ကို နားစွန်နားဖျား ကြားရပြန်သောအခါမူကား ခဲမှန်ဖူးသောစာသူငယ်ကဲ့သို့ မထိတ်သမလန့်သော ဖြစ်သွား

မောင်ထင်

၁၁

သေးသည်။ လွတ်လပ်ရေးဟု ဘယ်သို့ပင်ဆိုဆို၊ အရေးကြုံလာလျှင် ဌာနကို တိုင်ချက်နှစ်ကျပ်ပေးရမှာ သေချာသည်ကို ငါ သိခဲ့ပြီမဟုတ်ပါလော၊ ငါ တစ်ခါသေဖူး၍ ပျဉ်ဖိုး ဘယ်ရွှေ့ဘယ်မျှကျမည်ကို တွက်တတ်ပါသေးသည်။ ထို့ကြောင့် . . .

“ချက်ကြီးရ . . . မင့်ဟာက တကယ့်လွတ်လပ်ရေးလားဟ . . . ” ဟု ပါးစောင်က ဆေးပေါလိပ်ကြီးကို မဲ၍ဖွာရင်း ငါက မေးလိုက်မိသည်။ ယင်းသို့မေးပြီးမှ သူတို့ချင်းချင်း ဘာသာဘာဝ ပြောဆိုနေကြသည်ကို အလိုက်မသိရာကျမည်စိုး၍ မနေတတ်မထိုင်တတ် ဖြစ်မိသေးသည်။

မိဖော့ကလည်း “ရှုပ်ရန်ကော” ဟုမပြောသော်လည်း ပြောဘိသကဲ့သို့ ငါ့ကို တံတောင်နှင့် တွက်လိုက်သေးသည်။

“တကယ့်လွတ်လပ်ရေးပေါ့ အဖေရဲ့ . . . ” ဟု ချက်ကြီးက ဖြေသည်။

“အဖေရဲ့ . . . ” ဟု အကျောကြီးနှင့်ခေါ်သည်ကို မိနီက မခံချင်၍ ချက်ကြီး၏ ပေါင်တွင်းကြောကို ကျိတ်ပြီး လိမ်လိုက်သည်။

“ကိုယ့်ပြည်နဲ့ကိုယ် လွတ်လပ်ပြီဆိုတော့ ကိုယ့်ပြည် ကိုယ်ပိုင်ကရောပေါ့ အဖေရဲ့ . . . ” ဟု ချက်ကြီး က မိနီကို ထပ်ပြီး အရှဲ့တိုက်လိုက်သေးသည်။

ငါက “ဟေ” ဟု အသံဩကြီးဖြင့် လေချဉ်တက်သလို မြည်လိုက်သည်။ သူ စောဒက တက်ချင်ဟန်တူ၏။ သို့သော် မိဖော့က ကျိတ်ပြီး . . . “တော်ဟာလေ . . . ကိုယ့်နေရာကိုယ် နေစမ်းပါ . . . ” ဟု ဆိုသဖြင့် လွတ်လပ်သော ဒီမိုကရေစီခေတ် တည်ထောင်ကာမှပင်လျှင် ငါ ပြောခွင့်မရတော့ချေ။

“ဗမာနိုင်ငံကြီး လွတ်လပ်တယ်ဆိုရင်ပဲ တရုတ်၊ ကုလား၊ အင်္ဂလိပ်၊ အမေရိကန်၊ ရုရှ၊ ပြင်သစ်ဆိုတဲ့ နိုင်ငံကြီးသားတွေနဲ့ တန်းတူပေါင်းသင်းဆက်ဆံရတော့မယ် . . . ဒင်းတို့ကကော ဘာဖို့လိုလဲ . . . ကျွန်တော်တို့ ဗမာတွေလို နှာခေါင်းနှစ်ပေါက်နဲ့ လူချည်းပါပဲ . . . သတ္တိချင်းကျတော့ ကျွန်တော်တို့ကတောင် သာပါသေးတယ် . . . စစ်ဦးမှာ အများမတိုးနိုင်တဲ့နေရာတွေ ကျွန်တော်တို့တိုးခဲ့တာပဲ . . . ” ဟု ချက်ကြီးက ပြောသည်။ ပြောပြီးလျှင် အသာငြိမ်နေသည်။ ငြိမ်နေသည့်အတွင်းတွင် ဂျပန်တို့ကို စစ်ဦး၌ မကြောက်မရွံ့၊ မတွန့်မဆုတ်၊ သုတ်သင်ခဲ့ရသည်ကို အကျေနပ်ကြီးကျေနပ်ကာ တွေးရင်းတောရင်း ပီတိကျနေဟန် လက္ခဏာရှိသည်။

ငါကမူ လူမျိုးစုံအောင် မြင်ဖူးသည်မဟုတ်။ ချက်ကြီးပြောသွားသော အင်္ဂလိပ်တို့၊ အမေရိကန်တို့၊ ရုရှတို့ ဆိုသဟာတွေကို မဆိုထားဘိဦး၊ ဗမာမျိုးတောင်မှ စုံအောင်မြင်ဖူးသည် မဟုတ်ပါ။ သို့သော် လူမှန်လျှင် နှာခေါင်းနှစ်ပေါက်၊ ပါးစပ်ကန့်လန့်ရှိုလိမ့်မည်ကို သူတွေ့တတ်ပါသေးသည်။ သို့ပေမယ့် နေ့လည်က သူ့သမက်က သူ့ကိုယ်တိုင် နှာနန်းတစ်လုံးမှမဖတ်တတ်သော ရုပ်စုံစာအုပ်ကြီးကိုပြစဉ်က ငါတွေ့ရတဲ့ လူတွေကတော့ တစ်မျိုးပဲ။ နိုင်ငံကြီးသားတို့၏ စက်ရုံအလုပ်သမား၊ လယ်သမားများမှာတော့ တကယ့်စည်းစိမ်ရှင်ကြီးများလို နေထိုင်နိုင်ကြပါကလား။ စွပ်ထားလိုက်တဲ့ ဘွတ်ဖိနပ်ကြီးတွေကလည်း တယ်ကောင်း။ နေပူမှာစိုးလို့ ဦးထုပ်ကလည်း ဆောင်းလိုက်သေး။ ဘေးကလဲ သံပန်းကန်ပြားတွေ အထပ်လိုက်စီထားသလို ထွန်သွားဝိုင်းဝိုင်းနှင့် လယ်ထွန်စက်လည်း ပါသေးသည်။ စပါးလှေသည်ပင်လျှင် စက်နှင့်ဆိုပါကလား။ ငါတို့ကတော့ သုံးချောင်းထောက် လှေစင်ကလေးနှင့် ဆန်ကောတစ်ချပ်ကိုင်ပြီး လေကိုစောင့်ရသည်မှာ စိတ်ညစ်စရာပဲ။

“ကိုယ့်တိုင်းကိုယ့်ပြည် လွတ်လပ်ပြီလားဆိုရင် ကိုယ့်ဗမာကောင်းစားရေးအတွက် ကိုယ်လုပ်နိုင်ပြီ ပေါ့ . . . ” ဟု ချက်ကြီးက ဘဝင်ကျနေရာမှ ဖြတ်ပြီးပြောလိုက်သည်။

မောင်ထင်

၁၁

“အဲဒီ ဗမာတွေစာရင်းထဲမှာ တို့တောသားများကော ပါရဲ့လားကွယံ . . . ” ဟု ငဘက စိုးရိမ်တကြီး မေးလိုက်သည်။

“အဖေကလဲနော် . . . ” ဟု မိနီက ဝင်ထောက်လိုက်သည်။

“ဒီမှာတော့ . . . သူတို့အချင်းချင်း စကားပြောနေကြတာ အကောင်းသား . . . တော်ကဝင် မရှုပ်စမ်းပါနဲ့။” ဟု မိဖော့က အာဏာရှင်လေသံ သုံးလိုက်သည်။

“အမေရယ် . . . အဖေလဲ ဒုက္ခသုက္ခကြားထဲ လူဖြစ်လာရတော့ အတွေ့အကြုံများပြီး ဟိုဒင်းသိချင် ဒီဒင်းသိချင် နေမှာပေါ့ အမေရဲ့ . . . အမေတို့က မသိဘူးနော် . . . အတွေ့အကြုံများလာပါလားဆိုရင် စဉ်းစားတတ်လာတာပဲ . . . အဖေဟာ စဉ်းစားတတ်ပြီ . . . သူသိချင်တာ သူမေးတာ နေပါစေ အမေရယ် . . . ”

သို့ရာတွင် ငဘက သူ့ကိုယ်သူ ဘာမျှစဉ်းစားတတ်သူမဟုတ်သေး၍ ဘာကို ဘယ်လိုမေးရမှန်း မသိသောကြောင့် ရေငုံနေလိုက်ရသည်က ကောင်းပေလိမ့်မည်ဟု သဘောရရှိသည်။ သူ့စိတ်ထဲမှာ မခံချင်တာတစ်ခုမှာကား ဗမာ့ကောင်းစားရေး ဆိုသည်မှာ လယ်လယ်ဝယ်ဝယ်နှင့် ပိုက်ဆံရှိ မြို့သူမြို့သားတစ်တွေ ကောင်းစားရေးမျှသာဖြစ်မည်။ ငါတို့ တောသားမျက်နှာခွံမှာ ချွေးတပ်ဘဝမှနေပြီး ယပင့်ပြုတ်သောဘဝသို့ပသာလျှင် ပထမ အဆင့်အဖြစ်ဖြင့် တက်လှမ်းနိုင်ပေဦးမည်စသည့် အစွဲကလေး ရှိနေဟန်တူ၏။ ပါးစပ်က ပွစိပွစိနှင့်လုပ်ပြီး မေးရန် ဟန်ပြင်မိသည်။ မိဖော့ကို စစ်ကူတောင်းမည်ဟုကြံ၍ မိဖော့ဘက်သို့ တစောင်းလှည့်ကြည့်ရာ မိဖော့ နှုတ်ခမ်း စုထားသည်ကိုတွေ့၍ အသာငြိမ်နေလိုက်ရသည်။

ချက်ကြီးက ငဘငြိမ်ချက်သား ကောင်းနေသည်ကို အားမပေးလိုသောကြောင့် ဆက်၍ . . . “ဗမာနိုင်ငံ ဟာ တောသား နိုင်ငံပဲမဟုတ်လား အဖေရဲ့ . . . အဲဒီတော့ ဗမာ့ကောင်းစားရေးဟောဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ တောသား ကောင်းစားရေးပဲ မဟုတ်လား . . . တိုင်းပြည်လွတ်လပ်တော့မှလဲ တောသား လယ်သမားတွေရဲ့ အဆင့်အတန်း ပြင်လာမှာပေါ့ အဖေရဲ့ . . . ” ဟု ရေလာမြောင်းပေး လုပ်ကြည့်၏။

သို့သော် ငဘ တုတ်တုတ်မျှမလှုပ်။ စဉ်းစားရေးနယ်ပယ်ကိုသာ ချဲ့လိုတော့သည်။ လူကြီးသူမများပြောသည့် စကားအရဆိုလျှင် လယ်သမားတောသားဆိုသည်မှာ သီပေါဘုရင်မင်းမြတ်၏ ဘေးတော်ဘိုးတော်တို့ လက်ထက်ကစ၍ နွားနှင့်အတူ ဖက်၍ရုန်းခဲ့ရသည်။ ယခု ငဘတို့အရှင်သခင် ဝိတိုရိယဘုရင်မကြီး၏ မြစ်တော်လက်ထက်ကျသော် တောသားလယ်သမားတို့သည် နွားနှင့်ပင် ဖက်၍ရုန်းရပြန်သည်။ လွတ်လပ်၍ တိုးတက်လာပြီဟု ဆိုသည်ဘဝသို့ ရောက်လာပြီဟုဆိုခါမှ တောသူတောင်သားတို့မှာ နွားနှင့်တစ်ခါ ဖက်ရုန်းရဦးမည်ဆိုလျှင် ငဘတို့အဖို့မှာ သူတကာ ဝအောင်စားဖို့ အစာရှာပေးရသည့်ဘဝက တက်နိုင်ကြဦးမည် မဟုတ်။ မသကာ စက်နှင့်ဖက်၍ ရုန်းရလျှင် တော်သေးရဲ့။ သည်အတိုင်းသာဆိုလျှင် ချက်ကြီးပြောတဲ့ ရွတ်ရပြည်မှာရှိသော တောသားများ လူမွေးလူတောင်ပေါက်သလို ငါတို့ အဘယ့်မှာလျှင် ပေါက်နိုင်အံ့နည်း။ စပါးဈေးကလည်း တစ်ခါလာ တစ်ရာ တစ်ရာ အောက်၊ နှစ်ခါလာလည်း တစ်ရာ တစ်ရာအောက်။ သားသမီးတွေ တိုးပွားလာပြန်သောကြောင့် မြေကလည်း ကျဉ်းသထက် ကျဉ်းလာသည်။ သည်တော့ကား တစ်နေ့ကျလျှင် လုပ်စရာမြေ မရှိကုန်မှ လယ်သမားမှာ ကောင်းစားရတော့မည်လား။

ချက်ကြီးကလည်း သူ တတ်သမျှမှတ်သမျှကလေးနှင့် ယောက္ခမလောင်းကြီးအား အားပေးအားမြှောက်ပြုချင်သည်။ တောသူတောင်သားတို့ဘဝ လက်တွေ့ကိုမှ ယုံကြည်ချင်သည်။ အားထားချင်သည်။ လွတ်လပ်ရေးအရသာကို လက်တွေ့ပြနိုင်မှ ငဘ၌ လိုချင်သောဆန္ဒ တဖွားဖွားပေါ်ပေါက်မည်။ ဆန္ဒပြင်းပြမှလည်း လိုချင်သောအရာကို အရယူရန် ကြိုးစားနိုင်မည်။ ချက်ကြီးက တောသား တောသားချင်းဖို့ မြေကိုမြင်ပါ၏။

မောင်ထင်

၁၁

“ကိုယ့်ပြည်နဲ့ကိုယ် လွတ်လပ်ပြီဆိုတော့ ကိုယ့်စိတ်ကြိုက်ဥပဒေတွေ လုပ်နိုင်တာပေါ့ အဖေရဲ့ . . . အဲဒီလိုအခါမျိုးမှာ လယ်မြေတွေ ဝေခြမ်းယူကြဖို့ ဥပဒေတွေလုပ်ပြီး တစ်အိမ်ထောင် စားလောက်အောင် တောသားတွေကို လယ်ပေးထားပြီးပြီဆိုမှဖြင့် ဝမ်းစာအတွက် မပူရတော့ဘူးပေါ့ . . . ” ဟု ချက်ကြီးက ကိုယ့်လိုတရားရှိရာကို ကိုယ် ဆွယ်၍ဟောပြန်သည်။

ငဘသည် စာတတ်ပေတတ်မဟုတ်။ စကားကိုမျှ လေးလုံးကွဲအောင် မပြောတတ်။ ထို့ကြောင့် ကိုယ့်ဆန္ဒကိုကိုယ် မိမိရရ အများနားလည်အောင် ရှင်းလင်းထုတ်ဖော်ပြောတတ်နိုင်သည် မဟုတ်သေး။ အနည်းငယ် တွေးတောစပြုလာသည့် အချိန်ကာလမှာလည်း မကြာသေးပါ။ တစ်သက်လုံး တောသားပီပီ၊ ရိုးရိုးကုပ်ကုပ်နှင့် ခပ်အေးအေးပင် နေတတ်ခဲ့ပါသည်။ မဆိုင်သည်ကို နည်းနည်းမျှ မတွေးခဲ့ဖူးပါ။ သို့သော် ထိုသို့ အေးအေးနေပြီး မဆိုင်သည်ကို မတွေးခဲ့မိသောကြောင့် ချွေးတပ်အဆွဲခံခဲ့ရသည်။ ကိုယ့်သေတွင်း ကိုယ်တူးခဲ့ရသည်။ အညှဉ်းဆဲ ခံခဲ့ရသည်။ ထိုအခါများက ဘာဝါဒ ညာဝါဒသမားတွေ တောသားငဘအား လှည့်၍ပင် မကြည့်ခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် ဗရတ်သုတ်ခလောက်ထဲတွင် တဝဲဝဲတလည်လည် နေခဲ့ရစဉ်က ဒုက္ခဆိုသော ကျောင်းဆရာကြီးက နေမှု ထိုင်မှု၊ သွားမှု လာမှု၊ တွေးတောမှုတွေကို လက်ထပ်သင်ပေးလိုက်သည်ကိုသာ ငဘ မှတ်သားထားဖူးသည်။ ထို့ကြောင့် အတွေးဉာဏ် ရင့်သန်ပြီဟု ဆိုရပါမည်။ သို့သော် ထိုတွေးလုံးတောလုံးတို့ကို အများနားလည်အောင် ပြောဖို့ မဆိုထားနှင့်၊ သူ့ကိုယ်တိုင် နားလည်အောင်မျှပင်လျှင် ပြန်လှန်မဆင်ခြင်တတ်သေးချေ။

သူ့ရင်တွင်း၌ ဝရန်းသုန်းကားဖြစ်နေသည်။ လယ်သမားနိုင်ငံ၌ လယ်သမား တိုးတက်မှုအတွက် လယ်သမားအရေး ရှိရမည်ကို သူတွေးမိသည်။ လယ်သမား အရေးဆိုပြန်လျှင်လည်း နွားနှင့် ဖက်ရန်းရသည့်ဘဝမှ ရှေ့သို့ တစ်တောင်ကျော်၍ မည်သူ့မြင်ခဲ့ပါသနည်း။ သည်ကဲ့သို့ နွားနှင့် ဖက်ရန်းမှုသည်သာလျှင် လွတ်လပ်သော နိုင်ငံကြီးသားတို့၏ အခြေဖြစ်ပါသည်ဆိုလျှင်လည်း လယ်သမားအရေးရယ်လို့ ဘာကြောင့် ရှိရမှာတုန်း။ သို့သော် စက်သေနတ်၊ စက်အမြောက်၊ အနုမြူဗုံးခေတ်ထဲတွင် နှစ်ဖက်ချွန်ဝါဒ တွင်ကျယ်နိုင်မည်လောဟု စဉ်းစားစရာ ရှိသေးသည်။ သည်တော့ကာ တောသားဘဝကို တိုးတက်စေဖို့အတွက် လယ်ကိုသာ အားကိုးရမည်လော။ ငဘ မျက်စိထဲတွင် ရုပ်စုံစာအုပ်ထဲမှ စက်ရုံကြီးတွေ၊ စက်မှုလက်မှုကိရိယာတွေကိုသာ မြင်၍နေသည်။ ထိုကိရိယာများနှင့် သူလုပ်နေသောလယ်ကွက်ကို အနည်းနည်းအဖုံဖုံ ဆက်စပ်ကြည့်မိ၏။ ဘယ်ဘက်ကမှ ဆက်စပ်၍ မရချေ။

ချက်ကြီးမူကား စစ်သားဖြစ်နေသောကြောင့် သေနတ်သာလျှင် လက်တွေ့ဖြစ်သည်။ သဘောသရုပ် ဆိုသည်ကို နားမလည်။ သို့သော် လူငယ်လူရွယ်ဖြစ်၍ စိတ်ကူးယဉ်ဖို့လောက်သာ သိသည်။ စိတ်ကူးယဉ်ယဉ်နှင့် ပြောရလျှင် သူ့ဘက်ပါလာမည်ဟု အစွဲရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ယောက္ခမလောင်းကြီးဆီမှ စကားပြန်ရလိုရငြား ထပ်ပြီးပြော လိုက်သေးသည်။

“အဲသလို လယ်သမားတွေမှာ ဝမ်းစာလုံလောက်ပြီး ပိုလျှံလာတော့ လိုဘပြည့်ကရော . . . အလိုပြည့်တော့ စိတ်ကျေနပ်ကရော . . . စိတ်ကျေနပ်တော့ အေးချမ်းကရော . . . အေးချမ်းမှုရတော့မှ လွတ်လပ်ရေး အရသာကို . . . ”

ငဘက ‘အဟွတ် . . . အဟွတ်’ နှင့် ချောင်းဆိုးလိုက်သည်။ “ကြက်လျှောက်တန်းက လျက်ဆား ပုလင်းကလေး ကမ်းလိုက်စမ်းပါ . . . ” ဟု မိဖော့ကို လှမ်း၍ ပြောသည်။ ချက်ကြီးက အပြင်မှနေပြီး ငဘ လျက်ဆားလျက်သော ပြတ်ပြတ်သံကို နားစွင့်သည်။

“ချက်ကြီးရ . . . ” ဟုဆိုကာ ပဏာမပျိုးလိုက်ရာ ချောင်းဆိုးလှသဖြင့် တဟွတ်ဟွတ်နှင့်နေသည်။ သည်အထဲ မိဖော့က လျက်ဆားပုလင်းထဲမှလျက်ဆားကို ငဘလက်ဝါးထဲတွင် ထပ်ထည့်ရင်း “တော်ဟာလေ . . . အလိုက်မသိအားမနာ၊ ကလေးတွေဟာ သူတို့အရေးအတွက် တထင့်ထင့်နေတုန်းမှာ မဆီမဆိုင်တာတွေ ဝင်ပြီး

မောင်ထင်

၁၁

ဂူတောနေလို့ ဒီကိစ္စဘယ်ပြီးမလဲတော့ . . . နေရာကျပုံပေါ်ရင်လဲ ဝယ်ဖို့ခြိမ်းဖို့ စီစဉ်ရဦးမယ် . . . ခုနစ်စဉ် အမျှင်တန်းမနေနဲ့ . . . ” ဟု ကျိတ်ပြီး သတိပေးလိုက်၏။

“ဪ . . . ဒီလိုလား . . . ” ဟု ငဘက လေသံကိုအုပ်ပြီး ပြော၏။ သို့သော် ချက်ကြီးက ကောင်းစွာ ကြားလိုက်သဖြင့် သူ့ယောက္ခမလောင်းကြီး အတော်သဘောပေါက်သွားပြီဟု ထင်မှတ်လိုက်၏။

“အဲ . . . အဲ . . . အဖေရဲ့ . . . အဲဒီလို စဉ်းစားကြည့်တော့မှ အရသာပေါ်တာကလား . . . ဟုတ်ကဲ့ မဟုတ်လား အဖေ . . . ” ဟု ချက်ကြီးက ငဘအား လွတ်လပ်ရေးအရသာကို ဖြည်းစေပြီး ဝေဖန်ချက် တောင်းလေ၏။

“အေးဟဲ့ . . . စားကြည့်တော့မှ အရသာပေါ်တယ် . . . တော်တော်ချိုသားပဲ . . . နွယ်ချိုကဲထားတာကိုး” ဟု ငဘက ဝေဖန်သူအခေါ်ခံ ပညာရှိတို့၏လေသံဖြင့် ပြောလိုက်၏။

ချက်ကြီးက အပြင်ဘက်ခန်း ကွပ်ပျစ်ပေါ်မှာထိုင်ရင်း ပါးစပ်အဟောင်းသားနှင့် နေ၏။ အနားက မိနီ က . . . “ကဲ . . . မှတ်ကရော့ . . . ” ဟုဆို၍ ချက်ကြီး၏ကျောကို ထု၏။

ငဘက အတွင်းဘက်ခန်းအိပ်ရာပေါ်မှာ ပက်လက်လှန်ရာမှ ထလိုက်ရင်း မိဖော့ထည့်ပေးသော လျက်ဆားကို လက်ဝါးပေါ်မှ လျှာပေါ်သို့တင်ပြီး လျက်လိုက်၏။ အနားက မိဖော့က . . . “တယ်လေ . . . ဘယ် စကား ဘယ်ပြောလို့ ဘယ်ရောက်မှန်း မသိပဲနဲ့ . . . ” ဟုဆို၍ တင်ပါးကို ဆိတ်လိုက်၏။ ငဘက အချက် ပေးသည်ကို ရိပ်မိပြီး စကားကိုဖြတ်ရန်အတွက် စကားစ ရှာ၏။

“ကဲ . . . ချက်ကြီးရဲ့ . . . ငါ့သားကဘာပြောပြော . . . အဟွတ် . . . အဟွတ် . . . ” ဟု စကြည့်၏။ ငါ့သားဟု မတော်သေးခင် ခေါ်လိုက်ရသည်မှာ ငဘလျှာထဲ၌ ယားကျိကျိ ဖြစ်သွားသည်။

“ဟုတ်ကဲ့ အဖေ . . . ” ဟု ချက်ကြီးက ဝင်ထောက်သည်။

“အေး . . . အေး . . . ငါ့သားက ဘာပြောပြော၊ တို့တောင်သူလယ်သမားတွေဟာ ရှေ့လျှောက်ပြီး နွားနဲ့ ဖက်ရုန်းရမယ့်အတူတူဖြစ်ရင် မင့်လွတ်လပ်ရေးတွေ ဘာတွေ တယ်မထူးပါဘူးကွာ . . . မသကာ စက်နဲ့ ဖက်ရုန်းရမယ့်ဆိုရင် တော်သေးသဟ . . . အဲဒီတော့ မင့်လွတ်လပ်ရေးဆိုသဟာမျိုးဟာ အစမ်းသုံးကြည့်ပြီး ပြန်အပ်လို့ မရဘူးလားလဟ . . . ” ဟု စကားမပြောမပြောနှင့် ပြောမည့်ပြောတော့လည်း ဂူတောလိုက်သည်။

“ဟာ . . . အဖေကလည်း . . . ” ဟု ချက်ကြီးက ညည်းသည်။

“အဲဒီတော့ . . . ကဲကွာ . . . ဒီအလုပ်ဟာ မင့်အမေပြောရမယ့် အလုပ်ကွယ့် . . . ဒင်းက မပြောတတ်မဆိုတတ်ဆိုတော့ ငါအဖေလုပ်သူကပဲ ပြောရတော့မယ် . . . သူများတကာတွေ လွတ်လပ်ရေးထက် တို့လွတ်လပ်ရေးက အရေးကြီးနေသကွယ့် . . . ဒီတော့ မင်းတို့နှစ်ဦးလဲ လွတ်လွတ်လပ်လပ် နေနိုင်ဖို့က မင်းတို့ ကိုယ်တိုင် ဒီညမှာ ဆုံးဖြတ်ကြပေတော့ . . . ”

ချက်ကြီးက ဒီလိုဆိုတော့လည်း အဘိုးကြီးက အလာကြီးပါကလားဟု အောက်မေ့လိုက်သည်။

“ကျွန်တော်တို့ကိစ္စကတော့ အဖေရဲ့ . . . ကျွန်တော့်အတွက် ဘာမှစဉ်းစားဖို့ မလိုတော့ပါဘူး . . . ကျွန်တော်ဟာ မေတ္တာပျက်လို့ ထွက်သွားတာမဟုတ်ဘူး . . . သူများ အစော်ကားမခံချင်လွန်းလို့ ဖြုန်းခနဲ တပ်မတော်ထဲ ရပ်မျက်ပြီး ဝင်လိုက်တာပါပဲ . . . သူ့အပေါ် စိတ်ကုန်တာမဟုတ်တော့ မိနီ ဆုံးဖြတ်ဖို့ပဲ လိုပါ တော့တယ် . . . ”

မောင်ထင်

၁၁

“ကဲ . . . ကဲ . . . သမီး မိနီကလဲ ဘဝဟောင်းတွေကို မေ့ပစ်လိုက်ပါတော့ သမီးရယ် . . . ဘဝသစ်နဲ့ ဘယ်လိုနေမယ်ဆိုင်မယ်ဆိုတာသာ စဉ်းစားပါ . . . ” ဟု မိဖော့က ဝင်၍ထောက်ပေးလိုက်သည်။ မိနီက ရှက်ရှက်နှင့် မပြောတတ်မှာစိုး၍ မိဖော့က ရှေ့နေလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် မိနီကလေးက တောသူကလေးမို့ ဘွင်းဘွင်းရှင်းရှင်းပဲ ပြောတတ်ပါသေးသည်။

“ကျွန်မကတော့ အဖေတို့အမေတို့ သဘောတစ်ခုပါပဲ . . . ” ဟု မိနီကပြောရင်း မျက်လုံးမှ မျက်ရည်များ ပြဲ၍ ဆင်းလာသည်ကို အကျီလက်ဖြင့် ဆီးခံလိုက်သည်။

“ကဲ . . . ကဲ . . . ဒါဖြင့်ရင် ပြီးရောပေါ့ကွယ် . . . ” ဟု ငဘက ဆို၏။

“ဒီကိစ္စ အောင်မြင်ပြီပေါ့နော် . . . ဒီတော့ ငါလဲ ရွာတက်ပြီး နေ့ကောင်းရက်သာရွေးမယ် . . . ချက်ကြီးတို့အမေကိုလဲ အကြောင်းကြားမယ် . . . အိမ်ထောင်ပစ္စည်းလဲ ဝယ်ခဲ့မယ် . . . ဒီအတွင်းမှာချက်ကြီးကလဲ တပ်မတော်ကိစ္စအတွက် သွားစရာရှိတယ်ဆိုတာ မြန်မြန်သွား မြန်မြန်လာ . . . မင်းပြန်လာနိုင်မယ့်နေ့နဲ့ ဆိုင်ပြီးမှ ရက်သတ်မယ် . . . မင်္ဂလာကိစ္စကိုတော့ ဒီလယ်ကွင်းထဲမှာပဲ အကျဉ်းရုန်းကြပါစို့ကွယ် . . . ဟုတ်ကလား . . . ” ဟု ငဘက အစီအစဉ်တွေကိုပြောပြကာ အများသဘောတူချက်အတွက် စောင့်စားရန် လေ့ရှိသတ်လိုက်သည်။

တိတ်ဆိတ်ခြင်းသည် သဘောတူညီခြင်းကို ပြသည်။

ထို့ကြောင့် ငဘက သည်ကိစ္စအတွက်တော့ ပြီးစီးပါပြီ။ အိပ်ရေးပျက်မည် စိုးသောကြောင့် စောစောအိပ်ရာ ဝင်ကြမှ ကောင်းမည်ဟု အကြံပေးလိုက်သည်။

ထိုအကြံပေးချက်ကို အများသဘောတူ လက်ခံလိုက်ကြပြီးလျှင် အသီးသီးအသက် အိပ်ရာသို့ဝင်ကြသည်။

သို့သော် ချက်ကြီး မတင်မကျ မကျေမချမ်း ဖြစ်နေသည့်ကိစ္စမှာ ငဘသည် ချက်ကြီးပြောသည့် စကားမျိုးကို နားမဝင်နိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ လူမှန်လျှင် နိုင်ငံရေးသတ္တဝါဖြစ်ရမည်ဟူသော စကားမှာ လွတ်လပ်သော နိုင်ငံသားတို့ ဖြန့်ရေယှက်ရေပြောသော စကားဖြစ်သည် မှန်၏။ သို့သော် စဉ်းစားဘိဦး မောင်ချက်ကြီး။ ငါတို့ တောသားတွေဟာ လူလို မနေခဲ့ရသေးပါကလား။

ယခု ကြည့်စမ်းလော့။ ငဘသည် လွတ်လပ်ရေးကိုလည်း သဘောမပေါက်၊ ဒိုမီနီယန်ကိုလည်း နားမလည်။ ဒီမိုကရေစီဆိုသည်မှာလည်း ဝေလာဝေး။ ကွန်မြူနစ်ကို ဗမာလို ဘုံဝါဒဟုရှင်းပြလျှင် သူများပစ္စည်းကို အချောင်ဘုံးရမယ့်ဝါဒ ဟူ၍သာ ငဘက အဓိပ္ပာယ်ကောက်ချေမည်။ ပြည်သူ့ဆန္ဒသို့မဟုတ် မဲပေးခိုင်းလျှင် ကျေးရွာတွင် ဗိုလ်ကျနေသော လူမိုက်ခေါင်းဆောင်တို့က စာပီတုတ်ကို လက်ကိုင်ပုဝါနှင့်အုပ်ကိုင်ပြီး . . . “ဒီပုံးထဲ ထည့်၊ ဟိုဘက်ပုံးထဲ ထည့်ရင် ဒါကြည့် . . . ” ဟုဆိုကာ အနိုင်ကျင့်ရာဘက်သို့ လိုက်၍ ဆန္ဒမပေးမိလိမ့်မည်။

ငဘဘက်ကနေပြီး တွေးပြန်လျှင်လည်း ချက်ကြီး ဘယ်လောက်ပင် မကျေမချမ်းဖြစ်ဖြစ် သူ့အဖို့ သူ့အရင် သခင်များ ပြန်လာပြီဖြစ်၍ ဝမ်းသာရတော့မည်။ အမှန်မှာ ချက်ကြီး စိတ်မကျေ၍ မျက်စိကြောင်နေသည်နှင့်အမျှ ငဘမှာ နောင်ရေးအတွက် အကျေနပ်ကြီး ကျေနပ်ကာ မျက်စိကြောင်နေသည်။ မျက်စိကြောင်တော့ ဝမ်းမိုက်ဆာ သလိုလို ရှိသည်။ ဆာသလိုလိုရှိတော့ အောက်မေ့သေးတော့သည်။

ငဘက မိဖော့ကို လေသံဖြင့် . . . “ဆာသကွယ် . . . အဲဒီလိုဆာတော့ ငါက အောက်မေ့သေးသကွယ် . . . ” ဟု ဆို၏။

မိဖော့က . . . “ဘာမှ အောက်မေ့မနေနဲ့တော့ . . . ညက ဘာမှမကျန်တော့ဘူး . . . ” ဟု ဆို၏။

မောင်ထင်

၁၁၁

“မဟုတ်ဘူးကွယ့် . . . ချက်ကြီး အရသာစကားတွေ ပြောတော့ ငါကလည်း တွေးမိပါရဲ့ . . . ဒါပေမယ့် ကောင်းကလေး သဘောမကျမှာစိုးလို့ မပြောဝံ့ဘူး . . . တစ်ကယ်ဆိုတော့ ဒီအရသာမျိုး ဘယ်အရသာမှ မမီးဘူးကွယ့် . . . ”

“အမလေး . . . တော်က စကားကြီးစကားကျယ် ပြောနေပြန်ပြီ . . . ကျုပ် နားမလည်ပါဘူး . . . ”

“အခုလို ဆာတော့ ပိုပြီးတောင်ကောင်းသေးသကဲ့ . . . ခြေ . . . ငါ့သားကလေး နှစ်ခါလယ်ကျော် လာပြီ . . . ဒါမျိုး မတွေ့ရသေးဘူး . . . သူ့အထက်က အကောင်တွေတော့ စားဖူးပါရဲ့ . . . ”

“ဒီမှာ . . . အိပ်ပါတော့တော့ . . . ဘာတွေ ဖျစ်တောက်ဖျစ်တောက်နဲ့ ညည်းနေတာလဲ . . . ”

“ညည်းတာ မဟုတ်ဘူးကွယ့် . . . ချက်ကြီးပြောတဲ့အရသာထက် ကောင်းတာတွေ့ထားလို့ . . . ”

“ဘာများပါလိမ့်တော် . . . ”

“ကုလားမခြင်းတောင်းဆွဲတံဆိပ် နို့ဆီပေါ့လဟ . . . ထမင်းကြမ်းနဲ့များ ရောစားလိုက်ရရင် ဘယ်က လောက် အရသာရှိသလဲလို့ . . . တို့အရှင် အင်္ဂလိပ်အစိုးရမင်းများ ပြန်လာပြီဆိုတော့ နှုတ်ခမ်းသာ ပြင်ပေရော့ . . . ”

➤➤➤

အခန်း (၁၃)

ငဘ၏အောင်ပွဲ

ချက်ကြီးက တစ်လအတွင်း လယ်ကွင်းထဲအရောက်ပြန်လာခဲ့ပါမည်ဆိုပြီး ထွက်သွားသည်မှာ တစ်လပြည့်လုနီးပါး။ သူပြန်လာသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် သားရေးသမီးရေးကိစ္စ ပြီးပြတ်အောင် စီမံရမည်။ မိဖော့ ရှိသော်လည်း မိနီအတွက်ဆိုလျှင် ငဘမှာ ကိုယ်ပဲ အမိ၊ ကိုယ်ပဲ အဖ ဖြစ်တော့သည်။ မိဖော့က အရာရာလေးမျိုးမှာ ဘာမျှ စိတ်ချရသည်မဟုတ်။ အရပ်ကလည်း အပြောင်းအလွဲဆိုသောကြောင့် ဓားပြကတော့ ထုံးစံအတိုင်း ထတုန်း ပင်ဖြစ်သည်။ သို့ပေမယ့် သင်းတို့မခံနိုင်ပါဘူး။ စကားပုံကအရှိသားပဲ။ “ဂျော့ဘုရင် ရွှေဘုန်း၊ နေတနွန်း ပမာယူ” ဆိုတာ သင်းတို့ မသိလို့ပေါ့။ ခဏပါပဲ။ တော်တော်ကြာ ငြိမ်သက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် မငြိမ်သက်မီကာလ အခိုက်အတန့်မှာ ဝယ်ရေးခြမ်းရေးအတွက် ဖအေလုပ်သောသူက ကိုယ်တိုင် ရွာတက်ပြီးစီစဉ်ရမှာပဲ။

သတင်းသန့်သန့်ကြားရသည်မှာ ဆိတ်ကြီးကုန်းရွာ၌ အရောင်းအဝယ် ကြက်ပျံ့မကျ စည်ကားလျက်ရှိပြီ။ ထုံအားကုန်စုံဆိုင်လည်း ခါတိုင်းကဲ့သို့ပင် ပြန်ဖွင့်နေပြီ။ မြို့၌လည်း စစ်အုပ်ချုပ်ရေးရောက်နေပြီ။ တလောက ဆိတ်ကြီးကုန်းရွာကိုပင်လျှင် စစ်သင်္ဘောကလေးများ လာ၍ဆိုက်ကြသေးသည်ဟု ကြားရသည်။ ကလေးတွေကို သကြားလုံးဝေသည်မှာ ဒိဋ္ဌပဲဟု ပြောကြသည်။ ရေကျော်ဝဆိုင်စုက ဘုမရဲ့သားကလေးက သူဦးလေးတစ်ယောက်နှင့် ရွာတက်သွားရာ အသားနီစပ်စပ်၊ အမေရိုက်တစ်ဦးနှင့် တွေ့၍ သူ့ထံမှ သကြားလုံးများရလိုက်သည်။ အဲသည် သကြားလုံးကလေးကို ကလေးက အမှတ်တရ သိမ်းဆည်းယူလာခဲ့ပြီး ဘုမကို ပေးသတဲ့။ အပေါ်ယံက ဆီစိမ်စက္ကူချောချောကလေးနှင့် ထုပ်ထား၍ စားတော့ အလွန်အရသာရှိသည် ဆိုပါကလား။ အဲသည်သတင်းကို သာအိပြော၍ ငဘ သိရသည်။ ဤသည်ကိုထောက်လျှင် ရွာတက်ဖို့အတွက် စိတ်ချရတော့မည်။

ထို့ကြောင့် မိဖော့၊ မိနီ၊ သားသမီးအပေါင်းနှင့်တကွ တဲနီးပါးချင်းတို့ကို ငဘ မရှိတုန်း အစစအရာရာ သတိဝီရိယနှင့် နေထိုင်ကြဖို့ မှာခဲ့ပြီးသော် ငဘသည် ဆိတ်ကြီးကုန်းရွာသို့ တက်လေ၏။ ဆိတ်ကြီးကုန်းရောက်လျှင် ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်တွေ တွေးမိပြီး ဆိတ်ကြီးကုန်းကိုပင် စိတ်နာရတော့မလိုလို၊ လူဘောင်တစ်ခုလုံးကိုပင် စိတ်နာရတော့မလိုလို ဖြစ်မိသည်။ ဤရွာထဲမှာ ကျေးဇူးရှင် ဦးသာဂေါင်ကြီးကဲ့သို့ သီလသမာဓိရှိသူ ရွာမှ ရှားသည်။ ခမျာ ဘုမသိဘမသိနှင့် ဂျပန် အသတ်ခံရသည်။ ယခု ကျေးဇူးရှင်ကိုယ်စား ဦးသာဂေါင် မိန်းမသာ လျှင်ကျန်ခဲ့သည်။ သူ၏မျက်နှာကို ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ကြည့်ရပါမတုန်း။ ဦးသာဂေါင်အိမ် ရောက်သောအခါ ဦးသာဂေါင်

မောင်ထင်

၆၁

မိန်းမ ဒေါ်မွှေးအုံက ငဘကို မြင်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဆီး၍ခိုသည်။ ငဘကလည်း ငိုမည်ဟု အားထုတ်ကြည့်၏။ သို့သော် မျက်ရည်တို့မှာ ခန်းမြောက်ခဲ့ပြီတကား။

ဒေါ်မွှေးအုံကလည်း လာရင်းကိစ္စကို မေးသည်။ ငဘကလည်း တိုတိုပင် အစီရင်ခံသည်။ ဦးသာဂေါင်ကြီး ရည်စူးခဲ့သည့်အတိုင်း ဖြစ်မြောက်သွားသောကြောင့် ဒေါ်မွှေးအုံ က သူ့လင်ကို တတပြီး တစ်ချီ ထပ်ငိုလိုက်သေးသည်။

“ငဘရေ . . . ဒီအကြောင်းတွေကို မေးမယ့်သာ မေးရတယ် . . . ပန်းစုံပြောပြလို့ သိရပါပြီ . . . ချက်ကြီးက တပ်မတော်ကိုအပြန်မှာ သူ့အမေဆီ ဝင်သွားသေးတာကလား . . . အဲဒီကမှတစ်ခါ ကျုပ်ဆီလာပြီး ကန်တော့သွားသေးသတော့ . . . အဲဒီတော့ ခပ်မြန်မြန်ပြီးသစေချင်တယ်ဆိုရင် ပန်းစုံဆီကို သွားလိုက်ဦး . . . သွားဖို့တော့ မလိုဘူးပေါ့လေ . . . ငါတို့ပြီးရင် ပြီးပါတယ် . . . ဒါပေမယ့် ထုံးစံအတိုင်းတော့ လုပ်ဦးမှပဲကွယ့် . . . ”

ဒေါ်မွှေးအုံညွှန်ကြားချက်အရ မပန်းစုံထံ ငဘ သွားသည်။ တောသားတို့တာဝန် နားဖောက်သည့်စကားမှာ အလွန်လွယ်ပါသည်။ ကိန်းကြီးခန်းကြီးလုပ်ရန် မလိုပါ။ ထို့ကြောင့် ထိုကိစ္စမှာ အထစ်အငေါ့မရှိပဲ ပြီးစီးရပြန်ပါသည်။

“မိဖော့တို့က ရိုးလွန်းအားကြီးတော့ဗျာ . . . ကျုပ်ပဲ အမိ၊ ကျုပ်ပဲ အဖ ဖြစ်နေတယ် . . . ဒါကြောင့် ဝယ်ရေးခြမ်းရေးကိစ္စမှာ ကျုပ်ပဲ လုပ်ရမှာပဲ . . . ကဲ . . . အချိန်ရှိတုန်း သွားလိုက်ဦးမယ် . . . ” ဟု ငဘက မပန်းစုံကြီးအား ပြောပြကာ တရုတ် ထုံအားကုန်စုံဆိုင်ရှိရာဘက်သို့ လျှောက်၍လာခဲ့သည်။

ဝယ်ဖို့ခြမ်းဖို့ ငွေငါးထောင်ကလည်း လွယ်အိတ်ကြီးထဲမှာ ပါလာသည်။ ငွေကို ယခုကဲ့သို့ တစ်ခါဘူးမျှ အထုပ်လိုက် မလွယ်ဖူးလေသောကြောင့် စိတ်ကလည်း များစွာမလုံ့။ သည်အထဲမှာ လမ်းသွားလမ်းလာသူများက ငွေထုပ်ကြီးကို ခဏခဏကြည့်သည်။ တချို့ကလည်း ငဘကို မြင်ဖူးသလိုလိုနှင့် ပြုံး၍ပြသည်။ အချို့က အသံထွက်အောင် ရယ်လိုက်သေးသည်။ အော် . . . ပိုက်ဆံမျက်နှာဆိုသဟာ အလွန်တန်ဖိုးကြီးပါကလား။ ရှေးတုန်းက တောသား ငဘဆိုလျှင် ပြုံးဖို့ရယ်ဖို့မပြောနှင့် ခေါင်းညိတ်ပြီးနှုတ်ဆက်ဖော်တောင် ရှာမရဘူး။ ယခုတော့ သိသူကော၊ မသိသူရော ခေါ်ချင်ပြောချင်ရှိကြသည်။ သို့ပေမယ့် လောကကြီးက အရှုပ်သား၊ ငါတို့တောသားအပေါ် စကားရောဖောရောလုပ်ပြီး အချောင်သုတ်ချင်ကြလို့လားမှ မသိပဲ။

အင်း . . . ဂျပန်လက်ထက်မှာ အနှိပ်စက်ခံခဲ့ရသည်မှာ ရှေးကပြောခဲ့သလို သူဝဋ်နဲ့ သူပဲ ရှိပါစေတော့။ ယခုလို ခေတ်သစ်ထူထောင်နိုင်ဖို့၊ ငဘ ဘဝသစ်ဖန်တီးနိုင်ဖို့ လက်ထဲမှာ အဆင်သင့် လေးငါးထောင် ကျန်ရစ်ခဲ့သည့်အတွက် ကျေးဇူးတင်မည်ဆိုလျှင် တင်လောက်ပေသည်။ ကျေးဇူးဆိုသည်မှာ ရှာတတ်မှ တွေ့ရပေသကဲ့။ သင်းတို့ကိုတောင် ကျေးဇူးတင်ထိုက်သည်ဆိုလျှင် ငါတို့၏ ကိုးကွယ်ရာအရှင်သခင် ဖြစ်သော အင်္ဂလိပ်မင်းများကို ပိုပြီး ကျေးဇူးတင်ရှိထိုက်လှပေသပေါ့။ အင်း . . . သူတို့ပြန်လာပြီဆိုလျှင်ပဲ တို့တစ်တွေ ရေချမ်းအိုးကြီး ဖြစ် တော့မည်။ ယုတ်စွအဆုံး အိမ်က အငယ်ကောင်ကလေး ကုလားမခြင်းတောင်းဆွဲ နို့ဆီဆမ်းတဲ့ ထမင်းကြမ်းခဲ စားရတော့မည်။ အိမ်က ထွက်လာခါနီးမှာတောင် လူပြောသူပြောနှင့် ကောင်ကလေးက အတော်ကြီး လူပါးဝလိုက်သေး သည်။ “အဖေကျောတဲ့ နို့ဆီဆိုတာ ကျားချင်ဒယ် . . . ” တဲ့။ သူ့ခမျာ သူများတစ်တွေပြောလိုသာ ကြားရသည်။ နို့ဆီဆိုသည်မှာ မုန့်ပျားသလက်လို ကိုက်စားရသည်ဟု အောက်မေ့နေသေးသည်။ “ဟဲ့ . . . ကလေးရဲ့ . . . နို့ဆီဆိုတာ နှာခေါင်းထဲကထွက်တဲ့ နှပ်ချေးလို့ပဲဟဲ့ . . . ” ဟု ပူဆာလွန်းအားကြီး၍ ရွဲအောင် ပြောပြပါ သော်လည်း ကောင်ကလေးက အဲသည် နှပ်ချေးနှင့်တူသော နို့ဆီကိုမှ စားချင်သည်ဆိုသည်။ စားရမှာပေါ့ သားရယ်၊ ငဘ အသက်နှင့်ခန္ဓာမြဲပြီး အမြတ်ကျန်ရစ်ခဲ့သည့်နောက် နို့ဆီဆိုတာ မခဲယဉ်းတော့ဘူးဟေ့။

မောင်ထင်

၆၁

မပန်းရုံတို့ဥယျာဉ်မှသည် ထုံအားဆိုင်သို့ စဉ်းစား၍ကောင်းကောင်းနှင့် လျှောက်လာရာ ရွာတောင်ဘက် အချိုးမှာ ဒီလုံးခဲနှင့် ခလုတ်တိုက်မိ၍ စည်းစိမ်အတော်ပျက်သွားသေးသည်။

နို့ဆီဆိုတာ ဘာခဲယဉ်းစရာ ရှိသလဲ။ ဘိလပ်သဘောကြီးတွေနှင့် ပါလာတော့မည်။ ယင်းသို့ဆိုလျှင် ဘာဝသစ် ဖန်တီးရေးအတွက် တအားတက်ရပြန်ပြီ။ ချက်ကြီးတို့မှာ လူငယ်သာ ဖြစ်၍ ရှေ့နောက် မတိုင်းထွာတတ်။ သင်းတို့သည် စွန့်ဖို့လောက်သာတွေးတတ်ပြီး စားဖို့ကိုမူ မတွေးတတ်။ အများကြိုက်ဝါဒ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးစသော စကားကြီးစကားကျယ်များသည် အတုံးလိုက်အတစ်လိုက် ဝါးစား၍ ရကောင်းသည်မဟုတ်။ ထုံးစံအတိုင်း ကိုယ်လုပ်မှ ကိုယ်စားရမည်။ မိဖော့နှင့် အိမ်ထောင်ကျကတည်းက ရည်မှန်းထားသောကိစ္စများ အရှင်အင်္ဂလိပ် အစိုးရမင်းတို့ ပြန်လာမှပဲ အထမြောက်တော့မည်။ မိဖော့နှင့် ဘာက ယခုရှိရင်းစွဲ လယ်ကွက်ကို လုပ်မည်။ ချက်ကြီးနှင့် မိနီတို့ကမူ သာအိ၏တူကလေးကို နောက်လိုက်ထားပြီး ယခုလယ်မြေ၏ မြောက်ဘက် ပထမတန်းမြေကလေးကို ဒေါ်မွေးအုံဆီက ထပ်ငှား၍ အလုပ်လုပ်ကြမည်။ သုံးနှစ်သုံးမိုးအတွင်းတွင် လယ်ကောင်းစွာ မလုပ်ခဲ့ရသောကြောင့် စပါးအလွန်ရှားလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် စပါးဈေးတက်မည်။ သည်အတွင်း သုံးလေးနှစ်လောက် ရိုးရိုးကုပ်ကုပ် အလုပ်လုပ်ရလျှင် သားသမီးတွေကိုလည်း ရှင်ပြုနိုင်မည်။ သည်နောက်ဆိုလျှင် မိနီနှင့် ချက်ကြီးတို့ကို ချက်နာလွှဲနိုင်ပေတော့မည်။ အဲဒီအခါရောက်ပြီဆိုလျှင် မိဖော့နှင့်အတူ ဘုရားသွားကျောင်းတက်နှင့် သံသရာရေးအတွက် လုပ်နိုင်မည်။ ဒီလိုဆိုလျှင် ဝမ်းသာဖို့ တယ်ကောင်းပါကလား။

ဝမ်းသာလုံးဆို၍နေသောကြောင့် နောက်ထပ်တစ်ချက် ခလုတ်တိုက်မိသည်ကိုမျှပင် သတိမထားနိုင်၊ ထုံအားဆိုင်ပေါ် တက်ခါမှပင် မြေမကွဲမှ သွေးထွက်နေသည်ကို တွေ့ရ၍ ရေနံနှင့် သိပ်ရသေးသည်။

ထုံအားဆိုင်ရှင် အမိုးက ဘာကို မမြင်ရသည်မှာ ကြာပြီဖြစ်၍ ယခုကဲ့သို့ ပြန်တွေ့သောအခါ ဝမ်းသာမိသည်။ ပျူပျူငှာငှာဖြင့် နှုတ်ဆက်သည်။ လက်ဖက်ရည်ကြမ်းကို ကိုယ်တိုက်ငဲ့၍ တိုက်သည်။ “ဝမ်းစာစဗျာ . . . ဝမ်းစာစဗျာ . . . ” ဟု စကားစကား ပါးစပ်က ရေရွတ်သည်။

ဝမ်းသာစရာကြီးပေပ။ သည်လိုအချိန်အခါမျိုးမှာ ဘာအတွက်ရည်စူး၍ ပွဲအငြိမ့်တွေ တဖြိန်ဖြိန် ခံပေးဖို့ပင် ကောင်းလှသည်။

ဤသို့ ဘာနှင့် တရုတ်အမိုးကြီးတို့ဝမ်းထဲတွင် နှစ်ကျိပ်ရှစ်ဆူဘုရားပွဲကြီး လှည့်နေသည်နှင့် လာရင်း ကိစ္စကိုပင် မေ့တော့တတ်မိသည်။ အချင်းချင်း ရှေးဟောင်းနှောင်းနှောင်းများကို စားမြုံ့ပြန်ပြီးခါမှ အကြောင်းကို ဖော်နိုင်ရှာကြသည်။ ဘာက ထုံအားဆိုင်ရှင်အား ကိစ္စအကြောင်း ပြောပြသောအခါ အဘိုးကြီးက အလွန် သဘောကျသည်။ ချက်ကြီးကို . . . “တယ်တော်တဲ့ ကောင်ကလေး . . . ” ဟု ချီးမွမ်းလိုက်သောအခါ ဘာမှာ စိတ်ကြီးများပင်လျှင် ဝင်မိသေးသည်။

“လိုချင်တာ အားလုံး ယူစွားပေါ့လေ . . . ခင်ဗျားပြောတဲ့ ပစ္စည်းလေ အားလုံး စုစုပေါင်း . . . ”

ထုံအားဆိုင်ရှင် အမိုးကြီးက ပေသီးကိုထုတ်ပြီး တရုတ်လိုရေရွတ်ရင်း ဂျောက်ဂျောက်ဂျက်ဂျက်နှင့် စာရင်းတွက်သည်။

“အားလုံးဆိုရင်လေ . . . နှစ်ရာငါးဆယ် ခယောက်ကယပ် တိမတ် ကျလယ် . . . ခယောက်ကယပ် တိမတ် စောပေးလိုက်မယ်လေ . . . လက်ငင်းပေးရင် . . . ”

“လက်ငင်းပေါ့ ပေါက်ဖော်ကြီးရ . . . ” ဟု ဘာကပြောရင်း ငွေအိတ်ကြီးကို စားပွဲပေါ်သို့ မာန်ပါပါနှင့် ပစ်တင်လိုက်သည်။

မောင်ထင်

၆၁

ငဘက လွယ်အိတ်ထဲမှ ထောင်မလဲသဲကော် ဘုရားဖြူဘုရားနီ ငွေစက္ကူတို့ကို ထုတ်ပြီး ရေတွက်မည် ပြု၏။ စိတ်ထဲ၌ ငါးထောင်လောက်တော့ချောက်ရောဟု အောက်မေ့ထားသည်မှာ ယခု နှစ်ရာငါးဆယ်မျှနှင့် ကိစ္စပြီးမည်ဆိုလျှင် ကျန်သမျှ အမြတ်ကြီးပဲဟု ငဘက တွက်ကိန်းချသည်။

“မိဟုတ်ဖူးလေ . . . မိဟုတ်ဖူး . . . တယ်ခက်လာကိုး . . . ” ဟု အဘိုးကြီးက ညည်းလိုက်သည်။

“နို့ . . . လက်ငင်းဆို ပေါက်ဖော်ကြီးရ . . . စပါးပေးတို့ဘာတို့တော့ မလုပ်နဲ့ဦး . . . အခါက မကောင်းသေးဘူးဗျ . . . ”

ငဘက အဘိုးကြီးသည် စပါးပေးကိုမျှော်ပြီး အဘိုးကြီးကြီးနှင့်နက်ရန် ရည်ရွယ်သည်ဟု အထင်ရှိသည်။ လက်ငင်းမပေးနိုင်ဟု အောက်မေ့ရာမှ ယခု လက်ငင်းပေးနိုင်တော့ အဘိုးကြီးက သဘောမကျပြန်ဘူးဟု အယူရှိသည်။

“မိဟုတ်ဘူးလေ . . . တယ်ခက်လာကိုး . . . ဒီငွေစက္ကူတွေ မိလိုချင်ဘူး . . . အင်္ဂလိပ်လေ . . . အင်္ဂလိပ် . . . ” ဟု အဘိုးကြီးက ဆိုသည်။

“ဘယ် အင်္ဂလိပ်ငွေစက္ကူလဲ . . . ဘယ်ရနိုင်မလဲ . . . ” ဟု ငဘက ဒေါက်လေးပါပါနှင့် ပြောသည်။

“အင်္ဂလိပ် ပြန်လာပြီလေ . . . အင်္ဂလိပ် ပြန်လာရင် စူစက္ကူပဲ ခုံးရမှာပဲ . . . ဂျပန်စက္ကူ တိယားမဝင်ဘူးလို့ ကြေညာထားလယ် . . . အာရ မနက်ဘဲ စာမယတယ်လေ . . . ”

အဘိုးကြီးက ငဘအား စာထုတ်ပြ၏။ ငဘက မျက်မှောင်ကုပ်လိုက်၊ မျက်လုံးဖြူလိုက်နှင့် ဖတ်ကြည့်၏။ စာလုံးတွေကို စိတ်ရှည်ရှည်နှင့် သတိထား၍ပေါင်းမှ အကြောင်းကို ရေးတေးတေး ရိပ်မိသည်။

“ဒါဖြင့် ဒီဂျပန်စက္ကူဟာ အလကားပေါ့နော် . . . ” ဟုငဘက လေကိုဖျော့၍ မေးလိုက်သည်။

“ကျုပ် မိနမိန ပြောလယ် မဟုတ်လား . . . ဂျပန်လုပ် ဘာစူးကယလဲ . . . ”

ငဘ ငိုငိုသွားသည်။ သို့သော် သူ စိတ်တင်းထားပါသည်။ ထုံအားဆိုင်ရင် အဖိုးကြီးကလည်း ထိုငွေများအတွက် စပါးပေးနှင့် မှတ်ထားမည်။ ဘယ်နှစ်မှာမှ ဆပ်ဆပ်၊ သည်ပစ္စည်းများကို ပေးလိုက်မည်။ မိနီဖို့ ကနုကမာဘီးကလေးတစ်ချောင်း၊ နံ့သာခဲတစ်ဘူး လက်ဖွဲ့လိုက်ဦးမည်။ ယင်းသို့ အားပေးအားမြှောက် ပြုလေသောကြောင့် ငဘ စိတ်တင်းထားသည်မှာ မလျော့ပါ။

ငဘမှာ မကြံသာပါ။ ကျေးဇူးတင်ရှိစွာနှင့်ပင် ထိုပစ္စည်းများကို လက်ခံဖို့ပင်ရှိပါသည်။ သို့သော် စကားတစ်လုံးမျှ မပြောနိုင်တော့ပြီ။ အဖိုးကြီးကို ကြေကွဲသောမျက်စိအစုံဖြင့်သာ ကျေးဇူးတင်ကြောင်း အရိပ်ခိုမိတ် ပြခဲ့ရတော့သည်။

လယ်ကွင်းသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ငဘကို ချက်ကြီးက စီးကရက်လေးကိုဖွာလျက် ကြိုဆိုနှင့်သည်။ ငဘ၏အသက်ဘူးဖြစ်သော နှစ်ခါလည်ကျော် သုံးခါလည်နီးပါး သားကလေးက . . . “နို့ရိုဘူး” ဟု ဆီး၍ နှုတ်ဆက်သည်။

ငဘက ကောင်ကလေးကို . . . “ဒီ ကောင်ကလေးဟာ . . . ” ဟု မငေါက်စဖူး ငေါက်လိုက်သည်။ မိဖော့က နှုတ်ခမ်းစူ၍ ကောင်ကလေးကို . . . “သေမင်းငင်ကလေး . . . ဒီကို လာဟဲ့ . . . ” ဟု ခေါ်ယူပြီး ခါးထစ်ခွင်သို့ ဆောင်ကာတင်လိုက်သည်။

မောင်ထင်

၆၁

ငဘကား ဘာမျှမပြော။ သမက်နှင့်သမီးတို့ကို ခေါ်၍ အိမ်ထောင်ပစ္စည်းများကို အသယ်ခိုင်းသည်။ ပြီးလျှင် ငွေစက္ကူလွယ်အိတ်ကြီးကို ဖြေ၍ အိမ်ရှေ့တလင်းပြင်၌ ပုံချသည်။

မိဖော့က . . . “ဒါဘာလုပ်တာလဲ . . . ” ဟု မေးသည်။ သူလင် ရူးများရူးလာပြီလားဟု အောက်မေ့သည်။

ငဘက စက္ကူမှအပတ်များကို ခွာ၍ စက္ကူရွက်များကို တစ်ရွက်စီတစ်ရွက်စီနေအောင် ဖွသည်။ အောက်က ကနုနီငုတ် တစ်စုနှစ်စု ခံထားသည်။

ငါးထောင်ဖိုးမျှသော စက္ကူတို့ကို ယင်းသို့ တလင်းထဲ၌ပုံပြီးသော် မီးဖိုချောင်ထဲမှ မီးရဲရဲနှင့် မြင်းကသားထင်းကို ယူလာပြီးလျှင်သပြေသမု ပြုလေ၏။

မိဖော့က ရင်ဘတ်စည်တီးဖြင့် . . . “မိနီတို့၊ ချက်ကြီးတို့ လာကြပါဦးဟဲ့ . . . သည်တစ်ခါတော့ နင်တို့အဖေ ရူးပါပကောဟဲ့ . . . ” ဟု အသံကုန် အလန့်တကြား အော်လိုက်သည်။

ချက်ကြီး၊ မိနီနှင့် ကလေးများ ဝိုင်းအုံလာကြသည်။ လှုပ်လှုပ်ရှရှသံကြား၍ ဟော်ရီးတို့လူစုလည်း ပြေးလာသည်။ သာအိနှင့် မြတ်မွှေးတို့လည်း ဝိုင်းလာသည်။

မိဖော့က . . . “အရပ်ကတို့ လုပ်ကြပါဦး . . . ကျုပ်လင်တော့ ဆေးမိလာပလား မပြောတတ် ဘူး . . . ” ဟု ဆိုပြန်၏။

ချက်ကြီးက . . . “အမေ . . . မငိုနဲ့ . . . မငိုနဲ့ . . . အဖေလုပ်တာ ဒီတစ်ခါ နည်းလမ်းကျတယ် . . . ကျွန်တော်လဲ အမေကို မပြောအားသေးလို့ပဲ . . . ဂျပန်စက္ကူတွေဟာ မသုံးရတော့ဘူး . . . အင်္ဂလိပ်က ကြေညာပြီးပြီ . . . ” ဟု ဆို၏။

ထိုအခါတွင် မိဖော့လည်း ထဘီကိုစွန်တောင်ဆွဲ၍ မီးပုံနားသို့ လွှားခနဲကပ်ပြီးလျှင် ငဘ ရှိထားသော စက္ကူပုံကြီးကို ဝါးခြမ်းပြားနှင့် ဖွပေးရင်း တဖျစ်တောက်တောက်နှင့် ရေရွတ်လေသည်။

မီးပုံကြီးမှာ အထက်သို့ လက်ခုပ်တစ်ဖောင်စာလောက်နီးနီး တရှိန်ထိုးတက်ပြီးမှ ပြန်ကျသွားသည်။ ကလေးများက အားရဝမ်းသာ လက်ခုပ်လက်ဝါးတီးကြသည်။ ဟော်ရီးနှင့် အူရိယာကလားတစ်စုက . . . “ဂျပန်တွေအားလုံး ဒီလို မာလကတွားတယ်နော် . . . ကန်းတယ်ရှိတယ် . . . ” ဟု ချီးကျူးသည်။ သာအိနှင့် မြတ်မွှေးတို့ကလည်း မီးပုံရှေ့တွင်ဝိုင်းဖွဲ့၍ မဟာမိတ်နိပွန်တို့ သူတို့ငွေစက္ကူများ လောင်စာသင့်သလို သင့်ကြပါစေရန် ဆုမွန်ကောင်း တောင်းကြသည်။

ငဘက မီးပုံကိုကြည့်ပြီး ဝမ်းသာဝမ်းနည်း မျက်နှာထားတစ်မျိုးဖြင့် တွေ့နေသည်။ ထို့နောက် လက်သီးကို ဆုပ်၍ ညာလက်ကို ဘေးသို့တန်းပြီးလျှင် တံတောင်ဆစ်ကို ထောင့်မှန်ကျအောင် ချိုးလိုက်သည်။ ဖြေဖောင့်နှင့် မြေကို ဆောင့်သေးသည်။ ငဘသာလျှင် ဘုရားလောင်းဖြစ်ဘိမူကား ဤမဟာပထဝီမြေကြီးသည် ထိုဒဏ်ကို မခံရပ်နိုင်သောကြောင့် ငလျင်လှုပ်မိပေလိမ့်မည်။

“သခင်မျိုးဟေ့ တို့ဗမာ . . . အရေးတော်ပုံ အောင်ပြီ . . . ” ဟု ငဘက အသံကုန် ဟစ်လိုက်လေ သည်။ ကွင်းနောက်ဖက် တောတန်းကလေးက ငဘ အော်သလို လိုက်၍အော်သည်။

ငဘက ယခုကဲ့သို့ အော်ကြည့်ပြန်တော့လည်း အော်၍ အရသာရှိသားပဲ။ မိမိက တိုင်သံပေးသည်ကို တောတန်းကလေးက ဖောက်လိုက်သည်မှာလည်း နားထောင်၍ အကောင်းသားပဲ။

မောင်ထင်

၆၁

သို့သော် သူ ဘယ်အရေးတော်ပုံကို အောင်လိုက်ပါလိမ့်ဟု စဉ်းစားကြည့်မိသည်။

သူ့ရှေ့က မီးပုံကလေးမှာ ပြာကျသွားပြီးလျှင် မွဲသည်ထက်မွဲ၍ လာလေသည်။

အရှင်ကြီး သခင်ကြီးတို့အားကိုးနှင့် ငဘဆောက်တည်လာခဲ့သော ငဘ၏ နောင်ရေးမှာလည်း ငဘရှေ့က မီးပုံကလေးထဲတွင် ပါ၍ သွားလေသည်။

မောင်ထင်။

မောင်ထင်

အဘ ဦးတရောင်၊ အမိ ဒေါ် စိန်ပွင့်တို့မှ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၇၀ ပြည့်နှစ် (အင်္ဂလိပ်နှစ် ၁၉၀၉) တွင် လပွတ္တာမြို့၌ မွေးဖွားသည်။ အမည်ရင်း ဦးထင်ဖတ် ဖြစ်သည်။

လပွတ္တာမြို့ ဆရာ ဦးခန္တီ၏ မြန်မာစာသင်ကျောင်းနှင့် ဆရာ ဦးဖိုးထွန်း၏ မြန်မာစာ သင်ကျောင်းတို့တွင် စာသင်၍ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် မြောင်းမြမြို့ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာ အစိုးရ အလယ်တန်းကျောင်းတွင် ဆက်လက် စာသင်သည်။ ထိုနှစ်တွင် ကျောင်းသား သပိတ်ဟု ခေါ်သော အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားမှု ပေါ်ပေါက်၍ မြောင်းမြမြို့ တိုင်းရင်းသား အထက်တန်းကျောင်းကို တည်ထောင်သောအခါ ထိုကျောင်း၌ အလယ်တန်း ပညာကို သင်ယူသည်။ ၁၉၂၃-၂၆ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ မြို့မ အထက်တန်းကျောင်း၌ ဆက်လက် ပညာသင်ယူရာ ဟိုက်စကူး ဖိုင်နယ်ခေါ် ဆယ်တန်းစာမေးပွဲအောင်သည်။

ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်တွင် ပညာသင်ယူရာ ဆေးတက္ကသိုလ်သို့ တက်ရောက်ရန် သိပ္ပံ ဘာသာရပ်ကို သင်ယူခဲ့သော်လည်း ဆေးတက္ကသိုလ်သို့ ဝင်ခွင့် မရ၍၊ ဘာသာရပ်ပြောင်းလဲပြီး အင်္ဂလိပ်စာပေ၊ မြန်မာစာပေ၊ အရှေ့တိုင်း သမိုင်း သုံးဘာသာဖြင့် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့အတွက် ဆက်လက် ပညာသင်ရာ ၁၉၃၃ ခုနှစ်တွင် ဘီအေ(ဝိဇ္ဇာ) ဘွဲ့ကို ရရှိသည်။

၁၉၃၅ ခုနှစ်တွင် မြောင်းမြမြို့ တိုင်းရင်းသား အထက်တန်းကျောင်း၌ အထက်တန်းပြဆရာအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။

၁၉၃၆ ခုမှ ၁၉၄၂ ခုနှစ်အထိ ဧရာဝတီတိုင်းနှင့် ရခိုင်တိုင်းတို့တွင် မြို့ပိုင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ဖြစ်သောအခါ လပွတ္တာမြို့သို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိသည်။ ၁၉၄၂-၄၃ ခုနှစ်အတွင်း လပွတ္တာမြို့ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု ထိန်းသိမ်းရေး ကော်မတီ (Peace Preservation Committee) ကို ဖွဲ့စည်းသောအခါ ထိုကော်မတီ၏ လက်အောက်တွင် မြို့နယ်အရာရှိအဖြစ် အမှုထမ်းရင်း ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး တပ်မတော် (B.I.A) အတွက် စစ်သားစုဆောင်းရေးလုပ်ငန်းကို လုပ်ရသည်။

၁၉၄၃ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့သို့ ဆိုင်ရာက ခေါ်ယူခဲ့သဖြင့် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန လက်ထောက် အတွင်းဝန်၊ သတင်းနှင့်ဝါဒဖြန့်ချိရေးဌာန ဒုတိယအတွင်းဝန် တာဝန်တို့ကို ၁၉၄၅ ခုနှစ်အထိ ထမ်းရွက်ခဲ့ရသည်။ ၁၉၄၆-၄၇ ခုနှစ်တွင် အသံလွှင့်ဌာနသို့ ရောက်ရှိလာပြီးလျှင် CAS(B) အစိုးရလက်ထက် အသံလွှင့်ဌာန ညွှန်ကြားရေးဝန်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ရသည်။

၁၉၄၈-၄၉ ခုနှစ်တွင် ပြန်ကြားရေးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးဝန်အဖြစ် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ရခိုင်တိုင်း ပြန်လည်ထူထောင်ရေးမင်းကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရသည်။ ထိုနှစ်တွင် ပြန်ကြားရေးဌာနသို့ ပြန်လည် ခန့်အပ်ခံရပြီးနောက် ရာထူးမှ နုတ်ထွက်၍ ၁၉၅၀-၅၅ ခုနှစ်အတွင်း ရန်ကုန်သတင်းစာ အုပ်ချုပ်မှု အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။

၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် သတင်းစာဆရာ အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်အဖြစ် ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ပထမဦးဆုံး မြန်မာ သတင်းစာအဖွဲ့ ကိုယ်စား သွားရောက်သည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် မြန်မာ သတင်းစာ အဖွဲ့ခေါင်းဆောင် အဖြစ်ဖြင့် လန်ဒန်နှင့် ပဲရစ်မြို့သို့ သွားရောက်ရသည်။

၁၉၅၅ မှ ၁၉၅၈ ခုနှစ်အထိ စာပေဗိမာန် စွယ်စုံကျမ်း အတိုင်ပင်ခံ အဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်သည်။
အလွတ် သတင်းစာဆရာ တစ်ဦးအနေဖြင့် ၁၉၅၄ မှ ၁၉၇၇ ခုနှစ်အထိ လန်ဒန်တိုင်း သတင်းထောက် အဖြစ်
ဆောင်ရွက်သည်။

၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ စာရေးဆရာအသင်းကို ကိုယ်စားပြု၍ တရုတ်ပြည်သူ့ သမ္မတနိုင်ငံ
ပီကင်းမြို့တော်သို့ အနှစ်နှစ်ဆယ်မြောက် လူရွှန်း အထိမ်းအမှတ် အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်သည်။
၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ ကိုလံဘိုမြို့တွင် ကျင်းပသော စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ
အစည်းအဝေးသို့ မြန်မာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ ခေါင်းဆောင်အဖြစ် တက်ရောက်သည်။

၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ စာရေးဆရာအသင်း ဥက္ကဋ္ဌ၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ သတင်းစာဆရာ
အသင်း ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၇၇ ခုနှစ်မှ အစပြု၍ မဂ္ဂဇင်း အသီးသီးတို့တွင် ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါးများကို ရေးရင်းနှင့် ပိဋကတ် ဘာသာပြန်
လုပ်ငန်းကို ကူညီဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၊ မြန်မာစာအဖွဲ့၌ ခန့်အပ်ခြင်း ခံရသည်။
၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့၏ သမိုင်းဖြစ်ရပ်မှန်များ ပြုစုရေး ကော်မတီ
အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်လည်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

ရေးသားခဲ့သော စာပေစာရင်းမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

ကိုဒေါင်း (၁၉၃၇)

ဘာအရေးကြီးဆုံးလဲနှင့် အာဇာနည်မိခင် တစ်ခန်းရပ် ပြဇာတ် (၁၉၄၄)

ငဘ (၁၉၄၇)

ယောအတွင်းဝန် ဦးဘိုးလှိုင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ

(ရာဇဓမ္မ သင်္ဂဟကျမ်း နိဒါန်း) (၁၉၆၀)

မျိုးဖျက်ရန်သူ (၁၉၆၀)

ဗမာ့ နိုင်ငံရေးသုခမိန့် (၁၉၆၅)

ပုဂ္ဂိုလ်၏ မှန်တိုင်းထဲက နဖူးစာ ဘာသာပြန် (၁၉၆၅)

မြန်မာ့ လယ်ယာမြေ စနစ် (၁၉၆၆)

မိုပါဆွန်း ဝတ္ထုတိုများ ဘာသာပြန် (၁၉၆၆)

လောကအမြင် (ဆောင်းပါး ပေါင်းချုပ်) (၁၉၆၆)

မောင်ထင်၏ ဝတ္ထုတိုများ (၁၉၆၈)

ကမ္ဘာ့ စာပေ အညွှန်း စာစောင်များ (၁၉၇၄ မှ ၁၉၈၁) အထိ

အိပ်ဂျီဝဲ ၏ အနာဂတ္တိကျမ်း ဘာသာပြန် (၁၉၇၇)

မြင်ဝါတောင် (၁၉၇၇)

ဂါလီဗာ၏ ခရီးစဉ် (အမျိုးသား စာပေဆုရ) (၁၉၈၁)

ယနေ့တိုင် သိပ္ပံဆောင်းပါး သိပ္ပံ ဝတ္ထု ၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများ စသည်တို့ကိုဆိုင်ရာ-ဆိုင်ရာ
မဂ္ဂဇင်းများတွင် ရေးသားလျက်ရှိသည်။

နေရပ် လိပ်စာမှာ ၂၄၈၊ (က) ၄ လမ်း၊ မြို့သစ်၊ အင်းစိန်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်တိုင်း ဖြစ်သည်။

